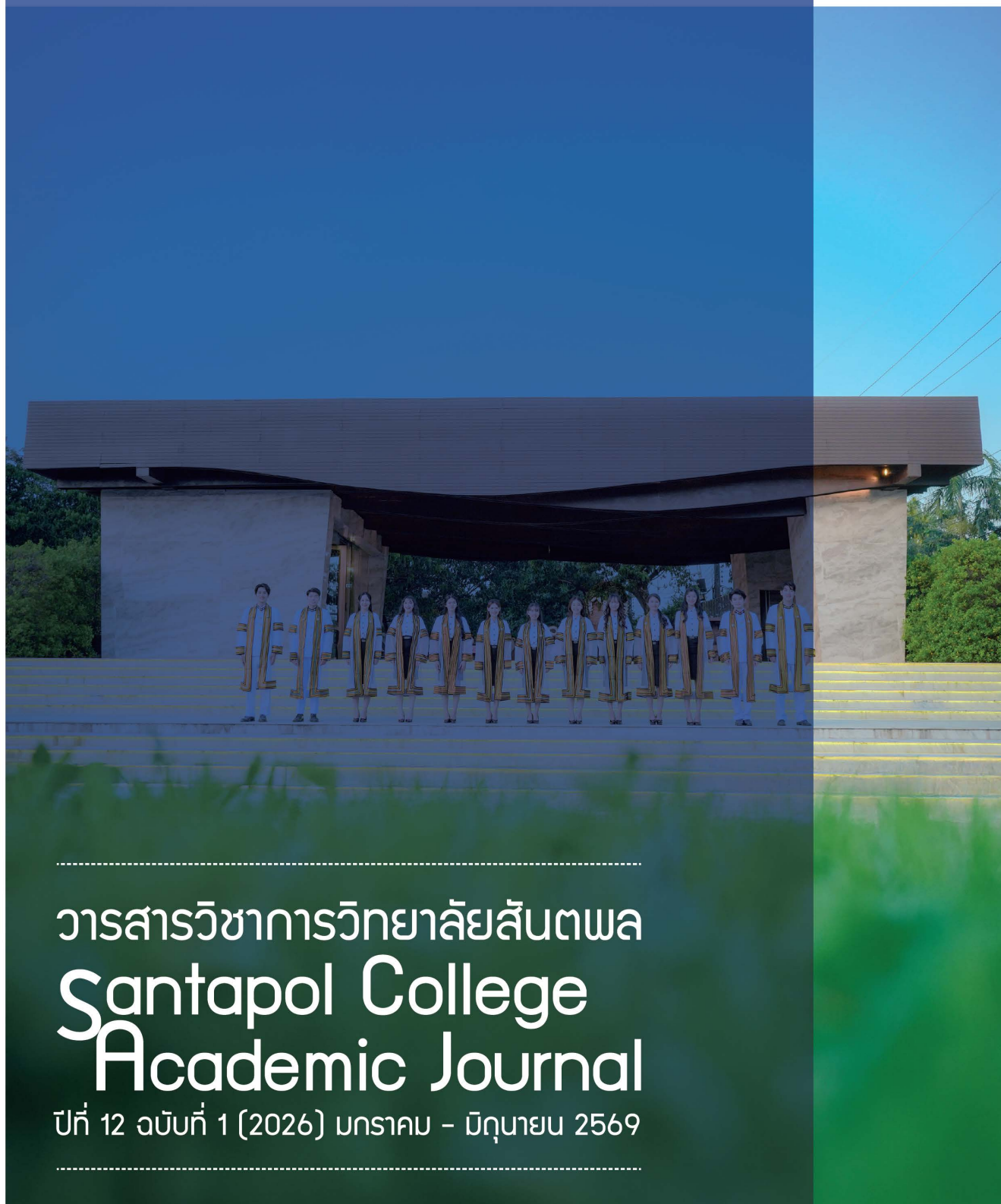

วิทยาลัยสันตพอล
ระดับ ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพอล
Santapol College
Academic Journal

ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (2026) มกราคม - มิถุนายน 2569

ISSN 3088-2281 (Print)
ISSN 3088-229X (Online)

วารสารได้รับการรับรองคุณภาพระดับ 5 พ.ศ.2568 - 2572
จัดอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

Santapol College Academic Journal (SCAJ)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล ได้ผ่านการรับรองคุณภาพรอบที่ 5 พ.ศ. 2568 – 2572 จัดอยู่ในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย TCI 2 กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์ และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 3088-2281 (Print) ISSN 3088-229X (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่ บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมัลติมีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแห่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

ผู้จัดพิมพ์

วิทยาลัยสันตพล

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-323-464 Email : sturd@stu.ac.th

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ และส่งบทความได้ทาง

<http://www.stu.ac.th> หรือ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/>

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์วิทยาลัยสันตพล

299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี 41000

โทรศัพท์ 042-323-464 Email : sturd@stu.ac.th

บทความทุกเรื่องต้องผ่านการประเมินพิจารณาเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิตรงตามสาขาที่เกี่ยวข้องกับบทความอย่างน้อยบทความละ 3 ท่าน โดยเป็นการประเมินแบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อกันและกัน (Double-blind Review) ความคิดเห็นในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำ จึงมิใช่ความรับผิดชอบของวิทยาลัยสันตพล และไฟล์บทความดิจิทัลเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารมิใช่ของผู้เขียน บทความในวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลสงวนสิทธิ์ตามกฎหมายไทย การจะนำไปเผยแพร่ต้องมีการอ้างอิงหรือได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพลเท่านั้น

ที่ปรึกษา

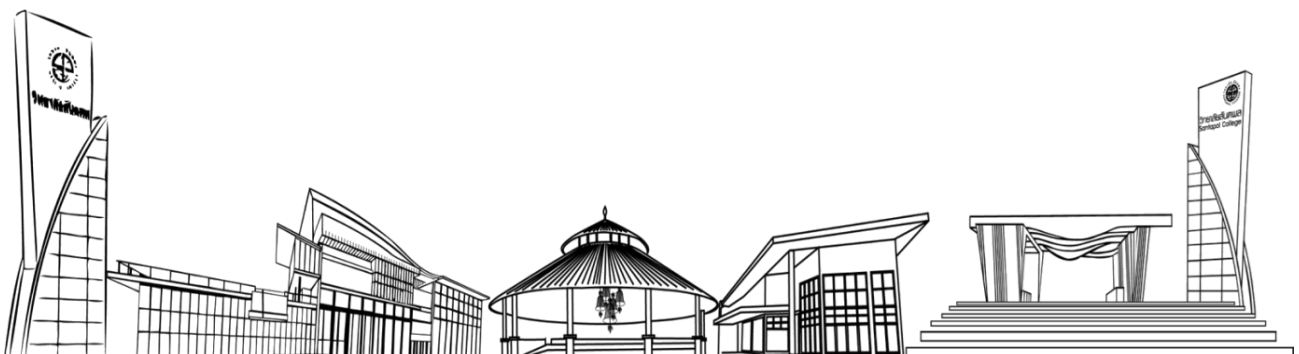
อาจารย์กรรณิการ์ (ฤกษ์นิมิตร) นันทโพธิเดช
อาจารย์จักริน นันทโพธิเดช

ผู้ตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review)

รองศาสตราจารย์ ศิริศักดิ์	ศุภมนตรี	ดร.จรวัยพร ธรณินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราณี	พรรณวิเชียร	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงศักดิ์	โชติจรุงเกียรติ	

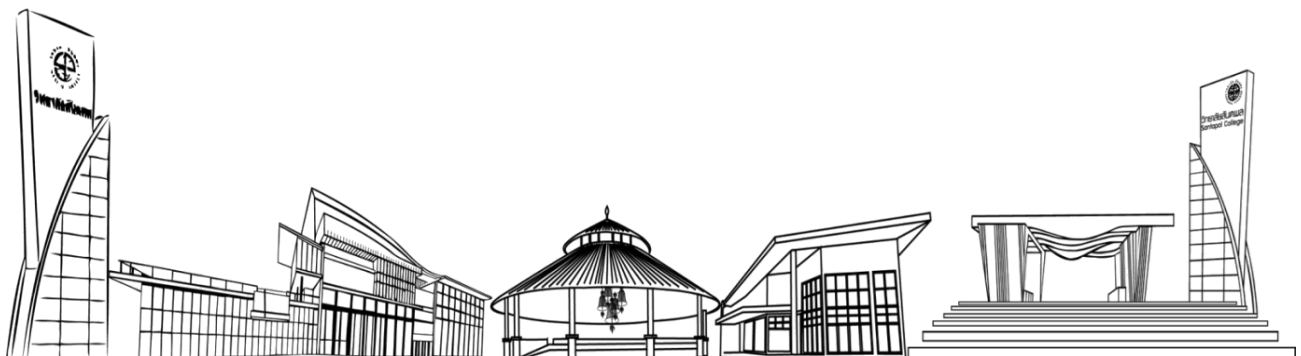
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Readers)

ศาสตราจารย์ ดร.กล้าหาญ	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.เขมณัฐ	ภูทองไชย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ปนิทส์	สุริยธนาภาส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา	เกรียงกรกฎ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์พัฒน์	สายทอง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์	ขังมะ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ	อินทร์อุดม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รองศาสตราจารย์ ดร.วไลพร	เมฆไตรรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ	ฤทธิม์ บัวชุม	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์	จุลสุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี	รามัญ	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา	คำพิทักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐปัทมภ์	กิตติสุนทรพิศาล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ	บุญจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจมาศ	ลักษณยานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รชต	สวนสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ณัฐนันท์	ทองทรัพย์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.นภาพรณ	ธัญญา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.พรพิมล	ฮาตระวัง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.อรทัย	อินตะไชยวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ปัทมนัดด์	อนุรักษ์กานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ว่าที่เรืออากาศตรี	ดร.บัญชา	สำรวรื่น	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
	ดร.พรรณยุพา	ธรรมวัตร	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
	ดร.เรณูมาศ	จันทร์ศิริรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	ดร.สุชาดา	คำหา	องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
	ดร.สุภัทร	แก้วพัตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
	ดร.อัศนีย์	ณ น่าน	มหาวิทยาลัยเนชั่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ดร.ธีระเดช	จิราธนัตต์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จิระศักดิ์	ดิษฐพลพันธ์	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รติพร	มีชัย	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	รุจิรา	พลแพงขวา	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สำเร็จ	นนศิริ	วิทยาลัยสันตพล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	จุฑามาศ	นันท์โพธิเดช	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ฐิติมน	ฉัตรจรัสรัตน์	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ทิพย์วรรณ	แพงบุปผา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ประหยัด	ฤชากุล	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.มีศักดิ์	แสงศิลา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.ยุทิสสิทธิ	จันทร์คูเมือง	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.รอง	ปัญสงกา	วิทยาลัยสันตพล
	ดร.วรพล	คลองเชิงคร	วิทยาลัยสันตพล
	ดร. ปัญญารัฐณ์	จันทร์กอง	วิทยาลัยสันตพล

กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา	ติรศรีวัฒน์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
นายชัยยุทธ	ศรีจำนง	รองประธานศาลฎีกา

บรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฤติย์ กุลสอน

รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สจี รุจิฉาย

ผู้พิสูจน์อักษรไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์สำเริง นนศิริ

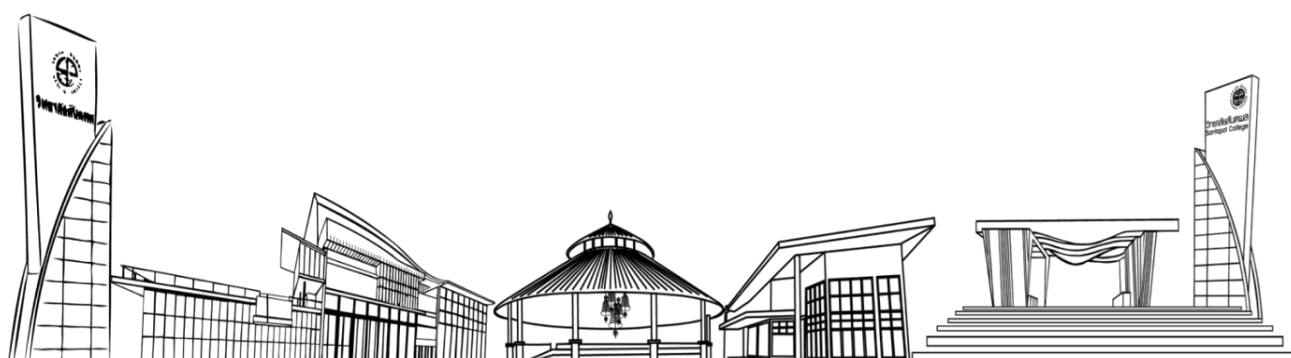
ผู้พิสูจน์อักษรอังกฤษ ดร.ประหยัด ฤชากุล

ฝ่ายออกแบบและเทคนิคสื่อออนไลน์

อาจารย์ไพบจน์	ดวงจันทร์
อาจารย์อัศรพล	ชียงคะบุตร
อาจารย์อดุลย์	ทองแกม

ฝ่ายจัดการ

อาจารย์กวิณภาพ	ศรีวัฒนาศาสตร์
อาจารย์ภัทรจิตรรา	เพียรชนะ
นางสาวหนึ่งฤทัย	อินทริน

สารบัญ

บทความวิจัย

หน้า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขต
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
(THE ROLE OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS IN DEVELOPING TEACHERS' CLASSROOM
RESEARCH IN EDUCATIONAL NETWORK 37, LATKRABANG DISTRICT
BANGKOK)..... 1
พัฒนพงษ์ จันทรเบาะ และ อัศวิน เสนีชัย
PATTANAPONG JANBOR and ATSAVIN SANECHAI
2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย
(THE MARKETING MIX AND VALUES FACTORS AFFECTING THE CONSUMERS BUYING DECISION OF
MUAY THAI COSTUME)..... 10
สมพงษ์ พลสวัสดิ์, ธนวิทย์ ธนัยอุดมพัฒน์ และ นลินีวรรณ ประพันธ์
SOMPONG PONSAWAT, THANARIT THANAIUDOMPAT and NALINEEWAN PRAPHUNTHA
3. ผลการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
(THE RESULT OF ORGANIZING PLAY ACTIVITIES TO DEVELOP MATHEMATICAL SKILLS
COMMUNICATION AND MATHEMATICS ACHIEVEMENT OF KINDERGARTEN STUDENTS 2)..... 19
บุษยมาส วิชาฤทธิ์ และ ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์
BUSSAYAMAS WICHARIT and SASIPHONG SRISAWAT
4. CONSTRUCTING THE HENAN CHILDREN'S SONG GUIDEBOOK FOR TEACHING PRESCHOOL
EDUCATION MAJORS IN XIANGCHENG VOCATIONAL SCHOOL OF HENAN PROVINCE, THE PEOPLE'S
REPUBLIC OF CHINA..... 26
DANG YAQI and RUJEE SRISOMBUT
5. ผลของกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดต่อความสามารถการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(EFFECTS OF STAR STRATEGY SUPPLEMENTED WITH THINK PAIR SHARE TECHNIQUE ON
MATHEMATICS PROBLEM SOLVING ABILITY AND ACHIEVEMENT OF MATTAYOMSUKSA 1
STUDENTS)..... 39
ศรันย์ เกตุฐาน และ ชาทิชา ม่วงปฐม
SARUN KEHATHAN and CHATCHAI MUNGPATOM

บทความวิจัย

6. การวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
(ANALYSIS OF DIGITAL COMPENCE OF EDUCATIONAL ADMINSTRATORS THAT AFFECTS ACADEMIC ADMINISTRATION UNDER THE JURISDICTION OF NAKHON PHANOM SECONDARY EDUCATION AREA OFFICE)..... 48
จักรพันธ์ จันทร์เจริญ และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์
CHAKKAPAN CHANCHAROEN and SUMALEE SRIPUTTARIN

7. Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
(CLOUD SERVICE (APPSHEET) AND THE ENHANCEMENT OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT EFFICIENCY IN TRAINING WITHIN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN UDON THANI PROVINCE)..... 59
อาวุธ วงศ์สว่าง, วิชาญ แสนปาง, อติสร ดำรงมงคลกุล และ เกียรติพร จันทโภาส
ARWUT WONGSAWANG, WICHAN SANPANG, ADISORN DUMRONGMONGKHOLKUL and KIATTIPORN JANTHOPAS

8. แนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
(EFFECTIVENESS OF LOCAL LEADERS' ADMINISTRATIVE PERFORMANCE BASED ON ROLES, AUTHORITY, AND MISSIONS IN SAMUT SAKHON CITY MUNICIPALITY, SAMUT SAKHON PROVINCE)..... 73
เมธา ขำดี, ธมนวรรณ เสมิ และ เอกธนาช สุชลอย
METHA KHAMDEE, THAMONWAN SEME and EKTHANAT SUKLOY

9. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีซิง จำกัด (มหาชน)
(THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTIVATION AND PERFORMANCE OF EMPLOYEES OF RATCHATHANI LEASING PUBLIC COMPANY LIMITED)..... 85
กมลรัตน์ สมบัติมาก และ ยุทธนาท บุญยะชัย
KOMONRAT SOMBATMAK and YOOTANAT BOONYACHAI

10. อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำข้าวบรรจุถุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพและปริมณฑล
(THE INFLUENCE OF ONLINE MARKETING MIX ON CONSUMERS' REPURCHASE OF PACKAGED RICE IN BANGKOK AND METROPOLITAN REGION)..... 94
ธนภฤต ทุมพันธ์ และ ยุทธนาท บุญยะชัย
THANAKRIT THUMPHAN and YOOTANAT BOONYACHAI

11. IMPOSTER SYNDROME AND CONTRIBUTING FACTORS AMONG THAI UNDERGRADUATE STUDENTS
MAJORING IN ENGLISH AT A THAI UNIVERSITY..... 101
*RAENUMART CHANTARASIRIRAT, PIMYUPA PRAPHAN, TANG-ON SRIRAK,
THAWEPONG SUEBWATTANA, HATAI CHAI-NGAM, ATTAPON SRIPRASERT
and JUTHAMARD SUTTIPANYO*
12. ผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์
สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3
(THE EFFECTS OF INTEGRATING DAILY LIFE ACTIVITIES INTO LEARNNG EXPERIENCES TO ENHANCE
MATHEMATICS ACHIEVEMENT AND SKILLS OF KINDERGARTEN LEVEL 3 STUDENTS)..... 112
*สุดารัตน์ สารรัมย์
SUDARAT SARARAM*
13. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูนที่มีต่อความสามารถในการเขียนตาม
จินตนาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
(THE EFFECTS OF PROBLEM-BASED LEARNING BY USING CARTOON PICTURE TECHNIQUE TOWARD
AN ABILITY OF WRITING THROUGH IMAGINATION OF GRADE 5 STUDENTS)..... 119
*พิมพลอย สุโพธิ์ และ ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์
PIMPLOY SUPO and SASIPONG SRISAWAT*
14. อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เติยอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
(ETHNIC IDENTITY TOWARDS MULTIMEDIA ART DESIGN FOR INCREASING THE VALUE OF LOCAL
TEXTILE PRODUCTS IN THE UPPER NORTHEASTERN REGION)..... 125
*ไวพจน์ ดวงจันทร์, ธีรvara สุขสุเมฆ, จีระเดช เจริญชนม์, กิตติพล เทียนทอง, อัครพล ชียางคบุตร,
ปริญญา ฐระพระ และ พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิ์
WAI POT DUONGJUN, TEEVARA SUKSUMEK, JEERADAT JAROENCHON, KITTI POL THIAN THONG,
AKKHARAPOL CHIYANGKHABUT, PARINYA TURAPRA and PONGSAWAS SAWASDEE*
15. ความรับผิดทางกฎหมายของสภาวิชาชีพในการกำกับดูแลมาตรฐานวิชาชีพในประเทศไทย
(LEGAL LIABILITIES OF PROFESSIONAL COUNCILS IN OVERSEEING PROFESSIONAL STANDARDS IN
THAILAND)..... 139
*รุจินันท์ วาธีวัฒนารัตน์
RUJINUN WATHEEWATTANARUT*

บทความวิชาการ

16. MARKET ORIENTATION, CUSTOMER-BASED BRAND EQUITY, AND ONLINE PURCHASING DECISIONS IN THAILAND.....	148
<i>SUMANA CHANTHARAT, NIWAT CHANTHARAT and DUANGPORN KONGPIKUL</i>	
คำแนะนำในการเตรียมและการส่งต้นฉบับบทความ.....	159

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่ม เครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

THE ROLE OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS IN DEVELOPING TEACHERS' CLASSROOM RESEARCH IN EDUCATIONAL NETWORK 37, LATKRABANG DISTRICT BANGKOK

พัฒนพงษ์ จันทร์เบา^{1*} และ อัสวิน เสนีชัย²

PATTANAPONG JANBOR^{1*} and ATSAVIN SANEECHAI²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 127 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายชื่อโรงเรียน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และสถิติทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.56$, $SD = .39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในชั้นเรียน มีระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.70$, $SD = .47$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน ระดับมากที่สุด ($M = 4.66$, $SD = .42$) ด้านการสนับสนุนการดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียน ระดับดีมาก ($M = 4.33$, $SD = .35$) ด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ระดับมาก ($M = 4.49$, $SD = .48$) และ ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การวิจัยในชั้นเรียน ระดับมาก ($M = 4.31$, $SD = .40$) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ; วิจัยในชั้นเรียน ; การพัฒนาการทำวิจัย

¹⁻² คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ, Graduate School, Bangkok Suvarnabhumi University.

* Corresponding Author, Email: atsavin555@hotmail.com

Received: Jul 1, 2025, Revised: Nov 8, 2025, Accepted: Nov 15, 2025

ABSTRACT

This research aimed to: 1) examine the level of the role of administrators in promoting classroom research among teachers in Network 37, Lat Krabang District, Bangkok; and 2) compare the role of administrators in the development of classroom research among teachers in Network 37, Lat Krabang District, Bangkok, classified by gender, educational level, age, and work experience. The sample for this study consisted of 127 teachers from schools in Network 37, Lat Krabang District, Bangkok. The sampling method used was stratified random sampling, proportional to the population and sample size of each school, followed by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data analysis was conducted using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test. The results of the study revealed that:

1. The role of administrators in promoting classroom research among teachers in Network 37, Lat Krabang District, Bangkok, was generally rated at a high level ($M=4.56$, $SD=0.39$). When considering individual aspects, it was found that the area of research budget support in classrooms received the highest rating ($M=4.70$, $SD=0.47$). This was followed by the promotion of personnel involved in classroom research ($M=4.66$, $SD=0.42$), support for the operation of classroom research ($M=4.33$, $SD=0.35$), promotion of knowledge regarding classroom research ($M=4.49$, $SD=0.48$), and support for classroom research materials and equipment ($M=4.31$, $SD=0.40$), in that order.

2. The comparison of the role of administrators in the development of classroom research among teachers in Network Group 37, Lat Krabang District, Bangkok, categorized by gender, educational level, age, and work experience, revealed no statistically significant differences.

Keywords: Role of Educational Administrators ; Classroom Research ; Development of Research Practices

บทนำ

บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้ที่สามารถ สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้บริหารให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอ เช่น การให้ทรัพยากรที่จำเป็น การส่งเสริมการศึกษาและการฝึกอบรม เกี่ยวกับวิจัย การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำ วิจัยในชั้นเรียน จะช่วยกระตุ้นให้ครูมีความสนใจและมีแรงจูงใจ ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ นอกจากนี้ การวิจัยในชั้นเรียนยังมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในระดับโรงเรียนและในระดับชาติ เมื่อครูสามารถนำผลการวิจัย มาปรับปรุงการสอนในชั้นเรียนได้ นั่นจะส่งผลดีต่อนักเรียน ในเรื่องของการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษา การสนับสนุนจากผู้บริหารจึงไม่เพียงแต่การเพิ่ม ประสิทธิภาพของครูในการทำวิจัย แต่ยังเป็นการพัฒนากระบวนการ

การศึกษาโดยรวม ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาด้านในทุกด้าน ของการศึกษาทั้งในเชิงคุณภาพและผลลัพธ์

นอกจากนี้ สถาบันผลิตและพัฒนาครูในฐานะกลไกสำคัญ ในการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ จะต้องมียุทธศาสตร์ในการเตรียม ความพร้อมครูก่อนประจำการและส่งเสริมการพัฒนาครู ประจำการ ให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับการจัดการ เรียนรู้ยุคใหม่เพื่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ , 2562)

หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด คือ ครูผู้สอน (กระทรวงศึกษาธิการ , 2560)

ในปัจจุบัน พบว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูนั้น ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ (กชพรพรรณ , 2562) พบว่า สภาพปัญหาโดยรวมของการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านงบประมาณ

ด้านการดำเนินงานการวิจัยด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
ด้านแหล่งข้อมูล ด้านวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ กองวิจัยทาง
การศึกษา (2562) กล่าวว่า การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
เป็นกระบวนการปฏิรูประบบโรงเรียน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครู
ที่ต้องการทำวิจัยมีหลายประการ ได้แก่ ความกลัวเกี่ยวกับเทคนิค
การทำวิจัย ครูมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่างานวิจัยไม่ใช่อยู่ในขอบเขต
ของงานครูที่จะปฏิบัติได้ ข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัยของครู
ในโรงเรียนที่จะทำวิจัย มีความกังวลในหัวข้อวิจัยที่อาจจะกระทบ
ความรู้สึกของพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้อง การไม่ได้รับ
การสนับสนุนจากผู้บริหารการต่อต้านในการทำวิจัยจากผู้บริหาร
เป็นต้น และจากการสอบถามกับครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพบว่าสอดคล้องกับปัญหาการทำ
วิจัยในชั้นเรียนของ อภิรดี ทองพลอย(2562) ซึ่งเป็นลักษณะ
ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนหลายประการ เช่น การไม่มีเวลา
ภาระงานด้านการสอนเยอะ ขาดความรู้และทักษะกระบวนการ
ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและ
เพื่อนครู ฯลฯ

โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างยิ่ง
ในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนและการใช้ผลการวิจัย
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน กิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน
หากไม่ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารหรือถูกต่อต้านจากผู้บริหาร
กิจกรรมนั้น ๆ ก็จะไม่สามารถดำรงอยู่หรือแพร่หลายต่อไปได้
แต่ถ้าผู้บริหารมองเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนส่งเสริม
อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมนั้น ๆ ก็จะได้รับปฏิบัติอย่าง
กระตือรือร้น งานวิจัยในชั้นเรียนก็เช่นเดียวกันหากผู้บริหาร
ตระหนักในความสำคัญและได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
ก็จะมีพัฒนาและแพร่หลายจนกลายเป็นกิจกรรมปกติ
เป็นวัตรกรรมการทำงานของโรงเรียน

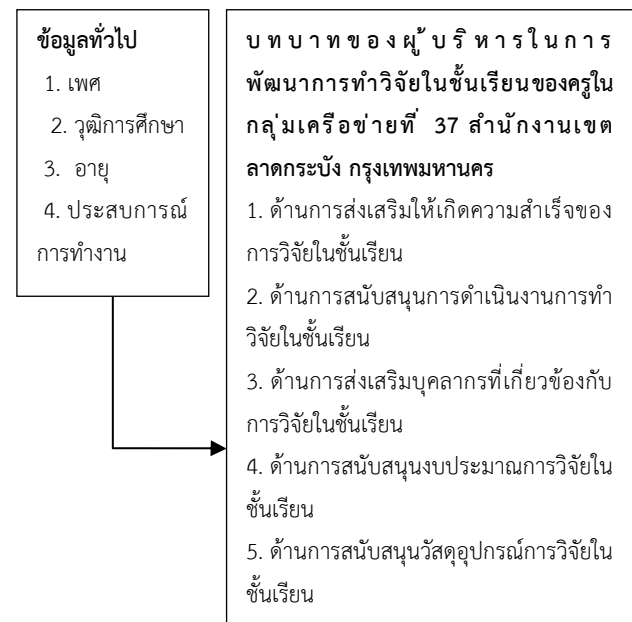
จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความสำคัญของการ
ทำวิจัยในชั้นเรียนของครูและเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีการทำ
วิจัยอย่างจริงจัง จึงได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษาในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน
ในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง เพื่อให้การ
ปฏิบัติราชการมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อประโยชน์
ในการประสานงาน การกำกับ และติดตามการปฏิบัติงาน
ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร
เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียน

เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้สามารถนำผลการวิจัยในชั้นเรียน
มาใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารหรือ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนา
งานของครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขต
ลาดกระบัง ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการ
พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37
สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนา
การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37
สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของ
ผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่ม
เครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
แตกต่างกัน

2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

3. ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

4. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. ผลวิจัยทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งในที่นี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำนวน 190 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามรายโรงเรียน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย 1 ชนิด ได้แก่แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามแนวคิดของของ กลิกแมน สตีเฟน และ โจวิตา (Glickman Stephen and Jovita, 2010 : 228) ฟรีแมน (Freeman, 2011 : 127) เคนเนธ (Kenneth, 2014 : 84-87) กระทรวงศึกษาธิการ (2562, : 7-10) จุลลณี สว่างวงศ์ (2563 : 7) อภิรติ ทองพลอย (2562 : 8) ประกอบด้วย 5 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยการสร้างเครื่องมือการวัดตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1967 : 90-95) โดยกำหนดระดับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครดังนี้

5 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร หลักฐาน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ
2. กำหนดนิยามศัพท์ เพื่อสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย
4. นำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าดังกล่าว มาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ จำนวน 3 คน โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66-1.0 แล้วนำแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่เป็นครูโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
6. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (C - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96
7. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 คน เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยเก็บแบบสอบถามแบบออนไลน์
8. นำข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้นำไปใช้กับสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้
 1. ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ
 2. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ใช้สถิติทดสอบที และ สถิติทดสอบเอฟ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 127 คน แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกได้ดังนี้ จำแนกตามเพศ เพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 เพศหญิงจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 85.83 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 67.72 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 จำแนกตามอายุ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.54 อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.86 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 62.99 ระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.09 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=127)		
ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	18	14.17
หญิง	109	85.83
รวม	127	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	86	67.72
สูงกว่าปริญญาตรี	41	32.28
รวม	127	100.00
3. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	35	27.60
ระหว่าง 30 – 40 ปี	68	53.54
มากกว่า 40 ปีขึ้นไป	24	18.86
รวม	127	100.00
4. ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	80	62.99
ระหว่าง 10-20 ปี	38	29.92
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	9	7.09
รวม	127	100.00

ตอนที่ 2 ผลวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร รายละเอียดดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการสนับสนุนการดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียนส่วน ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย

1.1 บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย มีการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีบทบาทในเนื้อหาและความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ต่อมาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกับครู พร้อมทั้งให้คำแนะนำและเสนอแนะวิธีการแก้ไข และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสร้างสื่อนวัตกรรม เพื่อใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน เป็นเรื่องสุดท้าย

1.2 บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนการดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรื่องผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสร้างสื่อ นวัตกรรมสำหรับงานวิจัยในชั้นเรียน จัดให้มีการประกวดผลงานการวิจัยในชั้นเรียนการดำเนินการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการยกย่องชมเชย การมอบเกียรติบัตรรวมทั้งการนำผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ต่อมาได้แก่ เรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการวางระบบกำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือการทำงานวิจัยในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูนำวิจัยในชั้นเรียน มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษาที่สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ต่อมาผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้เพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการการสร้างสังคมเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น

1.4 บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ข้อผู้บริหารมีแผนการจัดอบรมการวิจัยในชั้นเรียน
ในแผนปฏิบัติการ ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก
รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำวิจัย
ในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหาร
ให้ความช่วยเหลือครูในการแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อการ
ทำวิจัยในชั้นเรียน

1.5 บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัย
ในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง
กรุงเทพมหานคร ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การวิจัย
ในชั้นเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อผู้บริหารสนับสนุนและส่งเสริม
ความก้าวหน้า ทางอาชีพของครูโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน
มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับแรก รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู
ที่มีผลงานทางวิจัยในชั้นเรียน ให้ได้รับเลือกเป็นผู้นำทางวิชาการ
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้บริหารพิจารณา
ให้ความดีความชอบแก่ครู แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของ
ผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่ม
เครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=127)

บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน	M	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน	4.49	.48	มาก	4
2. การสนับสนุนการดำเนินงานการทำวิจัยในชั้นเรียน	4.33	.35	มาก	3
3. การส่งเสริมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน	4.66	.42	มากที่สุด	2
4. การสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในชั้นเรียน	4.70	.47	มากที่สุด	1
5. การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การวิจัยในชั้นเรียน	4.31	.40	มาก	5
รวม	4.56	.39	มากที่สุด	

**ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการ
พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37
สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน**

1. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำ
วิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขต
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า ด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำ
วิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขต
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา
โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนงบประมาณการ
วิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำ
วิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขต
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม
พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาราย
ด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในชั้นเรียน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำ
วิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขต
ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์
การวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

สรุปผลการทดสอบสมมติฐานบทบาทของผู้บริหารในการ
พัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37
สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ
วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวม

ข้อมูลทั่วไป	สถิติ	p-value	ผลการทดสอบ
เพศ	$t=-1.432$	0.175	ไม่แตกต่างกัน
วุฒิการศึกษา	$F=0.259$	0.212	ไม่แตกต่างกัน
อายุ	$F=0.217$	0.132	ไม่แตกต่างกัน
ประสบการณ์การทำงาน	$F=0.213$	0.103	ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 127 คน จำแนกได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็น เพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 เพศหญิงจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 85.83 ซึ่งสอดคล้องกับ จุลลณี สว่างวงศ์ (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดแสงสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เพศหญิง ซึ่งแสดงว่าผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันมีจำนวนของผู้บริหารสถานศึกษาเพศหญิงเป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงถึงศักยภาพของการบริหารของเพศหญิงที่มีความละเอียด ความรอบคอบ และที่สำคัญคือมีความเห็นอกเห็นใจ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 67.72 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 จำแนกตามอายุ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.60 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.54 อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 18.86 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 62.99 ระหว่าง 10 – 20 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.92 และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.09

2. บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.56$, $SD. = .39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในชั้นเรียน มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ($M=4.70$, $SD.=.47$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกุสุมา ศรีจันทร์ (2560) บทบาทการส่งเสริมที่สำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนคือ ควรมีงบประมาณสนับสนุนด้านการวิจัย เพื่อให้ครูตามแหล่งโรงเรียนอื่นๆ มีแรงจูงใจในการทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัย

3. ผลการทดสอบสมมติฐานบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชมชล นาพิมพ์ (2562) ว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็น เพศ ระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีผลต่อการทำวิจัยในชั้นเรียน เพราะไม่ว่าบุคลากรทางการศึกษาจะเป็นเพศใด หรือ อายุเท่าไร มีระดับการศึกษาสูงขนาดไหน แต่ทุกคนสามารถสร้างสรรค์งานวิจัยในชั้นเรียนได้ทุกปี ถ้าผู้บริหารเปิดโอกาส ในการขอข้อเสนอในการทำวิจัย ไม่ว่าจะเป็น งบประมาณการวิจัย และการให้เวลาในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากการวิจัย พบว่า การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย จาก 5 อันดับ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้ทำวิจัย การมอบความไว้วางใจ โดยการมอบหมายภาระหน้าที่ที่สำคัญให้ปฏิบัติ ให้การสนับสนุนในการทำงาน

2. จากการวิจัย พบว่า ด้านการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับรองสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้สำเร็จ โดยมีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการประชุมชี้แจง จัดสรรงบประมาณการวิจัยอำนวยความสะดวกด้านเอกสารและวัสดุอุปกรณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารของผู้บริหารในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาเรื่องปัจจัยและความต้องการในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในกลุ่มเครือข่ายที่ 37 สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- [1] กษพรพรรณ สุทธิธีรัญพงศ์. (2562). การศึกษาผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 – 2579. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 5 ก.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 135 ตอนที่ 22 ก.
- [4] กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (2545) ฉบับที่ 3 (2553) และฉบับที่ 4 (2562). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- [5] กองวิจัยทางการศึกษา. (2562). การศึกษาผลกระทบของเทคโนโลยีการศึกษาในโรงเรียนมัธยม. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [6] กุสุมา ศรีจันทร์. (2560). การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนเชิงคำวิเทศน์ จังหวัดพะเยา. การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [7] จักรกรินทร์ บ่อเงิน. (2560). บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในกลุ่มเครือข่ายขุนนาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยฯ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [8] จุลลณี สว่างวงศ์. (2563). บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนวัดแสงธรรมสังัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฐมวัย เขต 2. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- [9] ชมชล นาพิมพ์. (2562). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [10] สุวิมล สิทธิมงคล. (2561). บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- [11] อภิรดี ทองพลอย. (2562). การศึกษาสภาพปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- [12] Glickman, Carl D., Gordon, Stephen P., & Ross-Gordon. Jovita M. (2010). *Supervision and instructional leadership : A Developmental approach (8th ed.)*. Boston: Allyn and Bacon. Inc.
- [13] Freeman, M. (2011). *Human Rights. Key Concepts Series*. (p. 127). Timothy Heinmiller published.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

THE MARKETING MIX AND VALUES FACTORS AFFECTING THE CONSUMERS BUYING DECISION OF MUAY THAI COSTUME

สมพงษ์ พลสวัสดิ์^{1*}, ธนริศย์ ธนัยอุดมพัฒน์² และ นลินีวรรณ ประพันธ์³

SOMPONG PONGSAWAD^{1*}, THANARIT THANAIUDOMPAT² and NALINEEWAN PRAPHUNTHA³

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย 2) ศึกษาอิทธิพลของค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่เคยซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทยในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 210 คน เก็บข้อมูลจากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และวิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการทดสอบการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับร้อยละ 70.2 และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับร้อยละ 49.0 และมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.00 และปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับร้อยละ 58.2 และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับร้อยละ 33.5 และมีค่านัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.00

คำสำคัญ : ส่วนประสมทางการตลาด ; ค่านิยม ; การตัดสินใจซื้อ ; เครื่องแต่งกายมวยไทย

¹⁻³ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตชลบุรี, Faculty of Liberal Arts, Thailand National Sports University, Chonburi Campus.

* Corresponding Author, Email: Sompong0094@gmail.com

Received: Jul 4, 2025, Revised: Aug 19, 2025, Accepted: Aug 24, 2025

ABSTRACT

This is a research article the objectives are 1) to study the influence of factors of marketing mix that affect the purchasing decision of consumers of Muay Thai clothing, 2) to study the influence of factors of values that affect the purchasing decision of consumers of Muay Thai clothing. The quantitative research method was used. The research instrument in this research was a questionnaire. The sample group in this research was 210 people who had purchased Muay Thai clothing in Thailand. Data was collected by simple random sampling and the results of hypothesis testing were analyzed by multiple regression analysis

The results of the hypothesis test found that the marketing mix factors affecting the purchasing decision of Muay Thai apparel consumers had a statistically significant influence on the purchasing decision of Muay Thai apparel at a 0.05 level. When considering the results of the multiple regression analysis, it was founded that the correlation coefficient (R) was 70.2 percent, the Adjusted R Square was 49.0 percent, and the statistical significance was 0.00 The value factors affecting the purchasing decision of Muay Thai apparel consumers had a statistically significant influence on the purchasing decision of Muay Thai apparel at a 0.05 level. When considering the results of the multiple regression analysis, it was found that the correlation coefficient (R) was 58.2 percent, the Adjusted R Square was 33.5 percent, and the statistical significance was 0.00

Keywords: Marketing Mix ; Values ; Purchasing Decision ; Muay Thai Costume

บทนำ

มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ประจำชาติไทย และอยู่คู่คนไทยมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ด้วยศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัวที่เป็นเอกลักษณ์ ที่ทำให้มวยไทยมีความโดดเด่นและถือเป็นศิลปะการต่อสู้ชั้นสูง คือ การใช้อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายใช้ในการต่อสู้ ทำให้มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ที่มีเสน่ห์น่าติดตาม และเป็นศิลปะการต่อสู้ที่มีชั้นเชิง เป็นที่ประทับใจของคนทั้งโลก (กุลกานต์ โพธิ์ปัญญา, 2563) และด้วยความนิยมอย่างมาก จึงทำให้รัฐบาลเห็นถึงความสำคัญของกีฬามวยไทย จึงนำมวยไทยเป็นซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) เป็น 1 ใน 11 อุตสาหกรรมที่ทำให้คนทั่วโลกได้รู้จักและเป็นกีฬาที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของชาติต่อไป (ประชาชาติธุรกิจ, 2567)

ในปัจจุบันมีแบรนด์ที่จำหน่ายเครื่องแต่งกายมวยไทยหลายบริษัทในประเทศไทย และมีการแข่งขันสูงมากในตลาด และร้านที่จัดจำหน่ายเครื่องแต่งกายที่เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น บริษัท FBT จำกัด, บริษัท ทวิน สเปเชียล จำกัด, แฟร์เท็ก แบรินด์, ท็อป คิง บ็อกซิ่ง, มวยไทยสตาร์ และไฟท์เตอร์ไทยแลนด์ เป็นต้น เป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่ายอุปกรณ์

การแข่งขัน อุปกรณ์การฝึกซ้อมกีฬามวยไทย ปัจจุบันธุรกิจเครื่องแต่งกายทางการกีฬามีการเติบโตและการแข่งขันในตลาดสูงขึ้น โดยการรวบรวมข้อมูลลงเว็บไซต์จากบริษัทที่จำหน่ายเครื่องแต่งกายมวยไทยในประเทศไทย หลังจากเกิดสถานการณ์โควิด 19 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้มีธุรกิจเครื่องแต่งกายทางการกีฬามีหลากหลายยี่ห้อให้ผู้บริโภคได้เลือกซื้อ ไม่ว่าจะเป็นแบรนด์ไทยหรือต่างประเทศ ดังนั้นจึงทำให้ผู้ประกอบการหันมาทำสาขาระดับแฟล็กชิพสโตร์ (Flagship Store) ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้อย่างทั่วถึง ซึ่งในภาพรวมตลาดเสื้อผ้าในไทย ปี 2022 มีมูลค่า 30,000 ล้านบาท โดยเฉพาะตลาดเสื้อผ้าและอุปกรณ์กีฬา ในอนาคตจะมี การขยายตัวมากยิ่งขึ้น หลังจากสถานการณ์โควิด 2019 ในปี 2563 ประชาชนได้หันมาดูแลสุขภาพและออกกำลังกายกันมากขึ้น (กรมการพัฒนาเศรษฐกิจการค้า, 2567) และในปัจจุบันค่านิยมในการแต่งกายมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและมีความหลากหลายมาก โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงได้แก่ อิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์ สื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ กลายเป็นแพลตฟอร์มที่สำคัญในการเผยแพร่เทรนด์แฟชั่นใหม่ ๆ

และสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้คนได้ทดลองสไตล์การแต่งกายที่หลากหลายมากขึ้น ความหลากหลายทางวัฒนธรรมการผสมผสานวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทำให้เกิดแฟชั่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (ณัฐนรี ชลเสถียร, 2567)

ธุรกิจเครื่องแต่งกายและอุปกรณ์การฝึกซ้อมกีฬามวยไทยในปัจจุบัน ถือว่าเป็นซอฟต์แวร์เพาเวอร์ (Soft Power) ที่รัฐบาลกำลังผลักดันและสนับสนุนให้ชาวโลกได้รู้จักคำว่า “มวยไทย” และเป็นกีฬาชนิดเดียวในโลกที่มีชื่อประเทศอยู่ในชื่อชนิดกีฬาและกำลังเป็นที่นิยมในกลุ่มคนไทยและชาวต่างชาติที่ชื่นชอบในศิลปะการต่อสู้มวยไทย และวัฒนธรรมไทย ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกาย เช่น กางเกงมวยไทย, มงคหลมวยไทย, นวม หรืออุปกรณ์ฝึกซ้อมต่าง ๆ ที่ใช้ในกีฬามวยไทย เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคที่รักการออกกำลังกายด้วยกีฬามวยไทย ซึ่งปัจจุบันกิจกรรมที่นิยม เช่น มวยไทยเพื่อสุขภาพ มวยไทยแอโรบิก คีตะมวยไทย และรวมไปถึงมวยไทยเพื่อการแข่งขัน ดังนั้นการเลือกใช้เครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือคุณภาพและคุ้มค่าต่อการเลือกซื้อและใช้งานของผู้บริโภคและเมื่อมวยไทย เป็นซอฟต์แวร์เพาเวอร์ (Soft Power) จึงทำให้ผู้คนจากทั่วโลกได้เดินทางมาเพื่อฝึกซ้อมและเรียนมวยไทยเป็นจำนวนมาก ถือเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มสูงขึ้น และมูลค่าการส่งออกของเครื่องแต่งกายทางการกีฬา GDP รวมของอุตสาหกรรมทางการกีฬา ในปี 2565 มีมูลค่าการส่งออกถึง 3,283.80 ล้านบาท (สำนักงานปลัดกระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา , 2566)

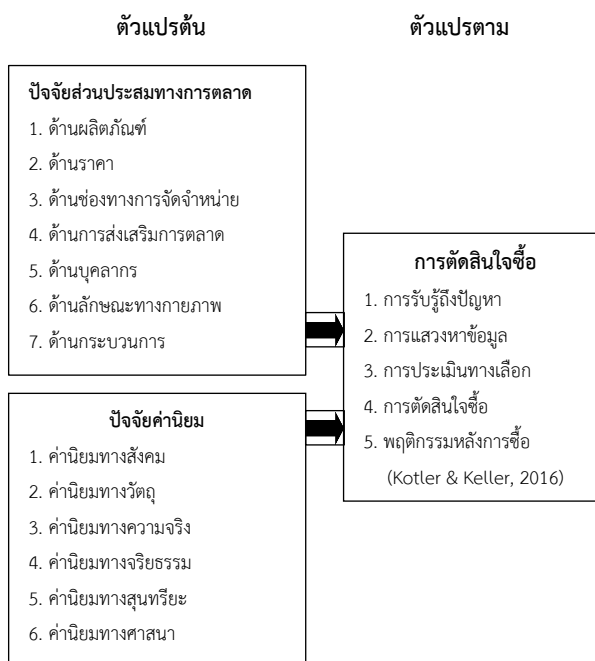
การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในความเข้าใจพฤติกรรมและค่านิยมผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย เพื่อผู้ประกอบการเกี่ยวกับธุรกิจเครื่องแต่งกายมวยไทย จะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาธุรกิจและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและเพิ่มส่วนประสมทางการตลาดให้กับธุรกิจเครื่องแต่งกายมวยไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H1: ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย

H2: ปัจจัยค่านิยมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา (Google form)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริโภคที่เคยซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทยที่อยู่ในประเทศไทย จากประชากรซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ที่เคยซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย โดยผู้วิจัยได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์ของ (Joseph et al., 2019) ที่ระบุเงื่อนไขการทดสอบสมมติฐาน โดยให้การยอมรับขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 200 ทั้งนี้เพื่อป้องกันการผิดพลาด ที่อาจจะเกิดขึ้นในการตอบแบบสอบถาม จึงทำการเก็บแบบสอบถามเพิ่มอีกร้อยละ 5 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 210 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบออนไลน์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อนำมาสรุปผลการวิจัยเชิงพรรณนา ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ส่วนที่ 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ ส่วนที่ 3. แบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย ได้แก่ ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางวัตถุ ค่านิยมทางความจริง ค่านิยมทางจริยธรรม ค่านิยมทางสุนทรียะ ค่านิยมทางศาสนา และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย ได้แก่ การรับรู้ถึงปัญหา การแสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมหลังการซื้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามกับผู้บริโภคที่เคยซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทยในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค

เครื่องแต่งกายมวยไทยผ่านทางกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) โดยจัดทำ QR Code ให้กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 210 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์แบบ Multiple Regression Analysis (การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ) ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภค
3. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยค่านิยมของผู้บริโภค
4. วิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค
5. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 82.40 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่างอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70 อาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 สถานภาพส่วนใหญ่โสด มีจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 ส่วนใหญ่ รายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 เป็นผู้บริโภครีเครื่องแต่งกายมวยไทยที่เคยซื้อ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 96.70 แปรนัยเครื่องแต่งกายมวยไทยที่มีการเลือกซื้อส่วนใหญ่ คือ FBT มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 ส่วนใหญ่ซื้อกางเกงมวยไทยมากที่สุด จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 39.50 ส่วนใหญ่ซื้อทุก 1 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 เฉลี่ยแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ซื้อเฉลี่ย 1,501 – 2,500 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70

2. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็น
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	n = 200		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.44	0.63	มากที่สุด
2. ด้านราคา	4.42	0.62	มากที่สุด
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.43	0.63	มากที่สุด
4. ด้านส่งเสริมการตลาด	4.32	0.68	มากที่สุด
5. ด้านบุคลากร	4.40	0.63	มากที่สุด
6. ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.39	0.63	มากที่สุด
7. ด้านกระบวนการ	4.45	0.61	มากที่สุด
ภาพรวม	4.40	0.63	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.61) รองลงมา คือ ด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.63) และด้านช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.63) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็น
ปัจจัยค่านิยม

ปัจจัยค่านิยม	n = 200		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ค่านิยมทางสังคม	4.09	0.86	มาก
2. ค่านิยมทางวัตถุ	4.16	0.82	มากที่สุด
3. ค่านิยมทางความจริง	4.28	0.76	มากที่สุด
4. ค่านิยมทางจริยธรรม	4.39	0.66	มากที่สุด
5. ค่านิยมทางสุนทรียะ	4.34	0.65	มากที่สุด
6. ค่านิยมทางศาสนา	4.31	0.76	มากที่สุด
ภาพรวม	4.26	0.75	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นปัจจัยค่านิยม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D.= 0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ค่านิยมทางจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.66) รองลงมา คือ ค่านิยมทางสุนทรียะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D.= 0.65) และ

ค่านิยมทางศาสนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็น
การตัดสินใจซื้อ

การตัดสินใจซื้อ	n = 200		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. การรับรู้ถึงปัญหา	4.33	0.68	มากที่สุด
2. การแสวงหาข้อมูล	4.34	0.75	มากที่สุด
3. การประเมินทางเลือก	4.38	0.60	มากที่สุด
4. การตัดสินใจซื้อ	4.41	0.60	มากที่สุด
5. พฤติกรรมหลังการซื้อ	4.45	0.63	มากที่สุด
ภาพรวม	4.38	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความคิดเห็นการตัดสินใจซื้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ พฤติกรรมหลังการซื้ออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.63) รองลงมา คือ การตัดสินใจซื้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.60) และการประเมินทางเลือกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D.= 0.60) ตามลำดับ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	2.308	.202		6.064	.000
ด้านผลิตภัณฑ์	0.339	.050	.482	7.930	.000
ด้านราคา	0.359	.049	.450	7.262	.000
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	0.390	.046	.508	8.510	.000
ด้านส่งเสริมการตลาด	0.377	.041	.536	9.145	.000
ด้านบุคลากร	0.436	.043	.571	10.036	.000
ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.504	.041	.649	12.303	.000
ด้านกระบวนการ	0.497	.042	.633	11.792	.000

R=.702; R Square = .493 ; Adjust R Square = .490 ; Standard Error of The Estimate =.282 ; Sig. = .000 ; F = 201.957

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย เนื่องจากค่า sig เท่ากับ .000 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สมการถดถอย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.702 และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.490 หมายความว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสามารถทำนายตัวแปรตามได้ คิดเป็นร้อยละ 49.00 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่า ด้านลักษณะทางกายภาพ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย ในรูปแบบคะแนนดิบและในรูปแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุด ตามด้วยด้านกระบวนการ ด้านบุคลากร ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านราคา และด้านผลิตภัณฑ์ โดยมีค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนนดิบ เท่ากับ 0.504, 0.497, 0.436, 0.390, 0.377, 0.359 และ 0.339 และมีค่าและค่าอิทธิพลรูปแบบคะแนนมาตรฐาน เท่ากับ 0.050, 0.049, 0.046, 0.043, 0.042, 0.041 และ 0.041 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการได้ดังนี้ $Y = 1.315 + .504$ (ด้านลักษณะทางกายภาพ) + .497 (ด้านกระบวนการ) + .436 (ด้านบุคลากร) + 0.390 (ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย) + 0.377 (ด้านการส่งเสริมการตลาด) + 0.359 (ด้านราคา) + 0.339 (ด้านผลิตภัณฑ์)

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยค่านิยมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T9	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	2.308	.202		11.400	.000
ทางสังคม	.168	.034	.032	4.877	.000
ด้านทางวัตถุ	.198	.037	.351	5.406	.000
ทางวัฒนธรรม	.331	.043	.472	7.713	.000
ทางสุนทรียะ	.410	.049	.504	8.424	.000
ทางศาสนา	.418	.043	.556	9.658	.000
ทางศาสนา	.338	.035	.554	9.607	.000

R=.582; R Square=.338; Adjust R Square=.335; Standard Error of The Estimate=.322; Sig=.000; F=106.393

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย เนื่องจากค่า sig เท่ากับ .000 เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.582 และมีค่า Adjusted R Square เท่ากับ 0.335 หมายความว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดสามารถทำนายตัวแปรตามได้ คิดเป็นร้อยละ 33.5 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่า ทางสุนทรียะ มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย โดยมีค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนนดิบมากที่สุด ตามด้วยทางจริยธรรม ทางศาสนา ทางความจริงทางวัตถุ และทางสังคม โดยมีค่าอิทธิพลในรูปแบบคะแนนดิบ เท่ากับ .418, .410, .338, .331, .198, และ .168 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนสมการได้ดังนี้ $Y = .582 + .418$ (ทางสุนทรียะ) + .410 (ทางจริยธรรม) + .338 (ทางศาสนา) + .331 (ทางความจริง) + .198 (ทางวัตถุ) + .168 (ทางสังคม)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย ผู้วิจัยมีประเด็นการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับนักการตลาด ในการวิเคราะห์และพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด โดยประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ การนำปัจจัยเหล่านี้มาใช้ในการวางแผนดำเนินธุรกิจ ให้ธุรกิจประสบความสำเร็จในการตลาดได้ ทั้งนี้ (อูยर्थ แก้ววิไล, 2564; นลินีวรรณ ประพันธ์ และคณะ, 2568) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับด้านกระบวนการมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่า ผู้บริโภคชอบความรวดเร็วในการจัดส่งสินค้า สินค้าถูกต้อง ไม่ได้รับความเสียหาย ร้านเสื้อผ้าแฟชั่น

สตรีออนไลน์มีกระบวนการ การชำระค่าสินค้าถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ส่งผลในทางบวกต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกาย มวยไทย อยู่ในระดับมากที่สุด คือ คือด้านลักษณะทางกายภาพ เพราะผู้บริโภคให้ความสำคัญกับการบริการความเอาใจใส่ของ พนักงาน การสร้างความประทับใจให้กับผู้บริโภคในการบริการ การขายผลิตภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภค เช่น ห้องลองชุด ห้องสำหรับทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ ห้องน้ำ เครื่องดื่ม อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ รวมไปถึงการตกแต่งหน้าร้านที่เหมาะสม สะอาด และมีความปลอดภัยสูง จึงทำให้ผู้บริโภคพึงพอใจ และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ ซึ่งพนักงานให้บริการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ตามกระบวนการรวมไปถึงการเดินทางไปร้านสะดวกสบาย การชำระเงินที่ง่ายและมีบริการหลังการขายอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ได้มีงานวิชาการในปัจจุบันที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับ (ธนชัย สิปยุ และคณะ, 2565) อธิบาย เกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค คือ ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการของ สนาบแบดมินตันให้เขาที่มีความใส่ใจในการบริการผู้บริโภค จึงส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเป็นปัจจัย ที่สำคัญต่อการใช้ในการวางแผนธุรกิจและการบริหารจัดการ เพื่อตอบสนองความต้องการผู้บริโภคให้เกิดพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อ ทั้งนี้ในการบริหารส่วนประสมทางการตลาดในแต่ละ ด้าน การบริหารจัดการควรสามารถเปลี่ยนแปลงหรือเลือกด้าน ส่วนประสมทางการตลาดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน มากที่สุด

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย

ค่านิยมของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขับเคลื่อน พฤติกรรมการบริโภค การทำความเข้าใจค่านิยมของผู้บริโภคนี้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักการตลาดและผู้ประกอบการที่ต้องการ ประสบความสำเร็จเพื่อบรรลุเป้าหมายธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ค่านิยมทางสังคม ค่านิยมทางวัตถุ ค่านิยมทางสุนทรีย์ ค่านิยมทางความจริง ค่านิยมทางจริยธรรม ค่านิยมทางศาสนา และ (ณัชชาณิชย์ ธนพรรณาเศรษฐ์, 2563) ได้อธิบาย

ปัจจัยค่านิยม แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมทางสังคม เป็นค่านิยมที่ช่วยให้เกิดความรักความเข้าใจและความต้องการ ของบุคคล ค่านิยมทางวัตถุ เป็นค่านิยมที่ช่วยให้ชีวิต ร่างกายของ คนเรา สามารถดำรงอยู่ได้ต่อไป ได้แก่ ปัจจัยสี่ ค่านิยมทาง ความจริง เป็นค่านิยมเกี่ยวกับความจริงซึ่งเป็นค่านิยมที่ต้องการ ความรู้ตามกฎหมายของธรรมชาติ ค่านิยมทางจริยธรรม เป็นค่านิยม ที่ทำให้เกิดความรับผิดชอบชั่วดี ค่านิยมทางสุนทรีย์ เป็นความ ซาบซึ้งใจในความดีงามของสิ่งต่าง ๆ และค่านิยมทางศาสนา เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยค่านิยมส่งผลในทางบวกต่อ การตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ค่านิยมทางจริยธรรม ผู้บริโภคส่วนใหญ่ เลือกซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทยเพราะท่านเห็นว่าราคายุติธรรม การโฆษณาผลิตภัณฑ์ไม่เกินจากความเป็นจริง ลวดลายบนตัว ผลิตภัณฑ์ไม่ขัดจริยธรรม รองลงมาผู้บริโภคให้ความสำคัญกับ ค่านิยมทางสุนทรีย์ เพราะชอบในการบริการของร้าน ได้รับความสุขและ ความพึงพอใจทุกครั้งที่มาใช้บริการ เพราะมีสินค้าให้เลือกหลากหลาย ลวดลายสวยงามเป็นที่นิยม

สรุปได้ว่า ปัจจัยด้านค่านิยม ผู้บริโภคส่วนใหญ่ได้ให้ ความสำคัญต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย ในด้านจริยธรรม ที่คำนึงถึงความจริงใจในการให้บริการซึ่งแสดง ให้เห็นถึงพฤติกรรมกรซื้อของผู้บริโภค ที่ผู้ประกอบการธุรกิจต้องทำ ความเข้าใจ เพื่อนำไปวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ในงานวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผล ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทย ด้านที่ส่งผลต่อการ ตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทยในระดับมากที่สุด คือ ด้านลักษณะทางกายภาพ ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้บริโภค ต้องการสิ่งที่จะอำนวยความสะดวกในการซื้อเครื่องแต่งกาย มวยไทย ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องแต่งกายมวยไทย ต้องให้ความสำคัญในด้านนี้ให้มาก เช่น ห้องลองชุด ห้องสำหรับ ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ ห้องน้ำ เครื่องดื่ม อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ รวมไปถึงการตกแต่งหน้าร้านที่เหมาะสม สะอาด และมีความ ปลอดภัยสูง เพื่อกระตุ้นพฤติกรรมกรตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค และปัจจัยค่านิยมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกาย

มวยไทย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ค่านิยมทางจริยธรรมส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องแต่งกายมวยไทยมากที่สุด จะเห็นได้ว่าผู้บริโภคมีพฤติกรรมการซื้อโดยคำนึงถึง การตั้งราคาสินค้าที่มีความยุติธรรม การโฆษณาตัวผลิตภัณฑ์ไม่เกินความเป็นจริง ดังนั้นผู้ประกอบการธุรกิจเครื่องแต่งกายมวยไทยสามารถนำเอาผลการวิจัยนี้ไปปรับกลยุทธ์ทางการตลาดต่อธุรกิจต่อไป เพื่อที่จะกระตุ้นการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางตลาด และปัจจัยค่านิยมและการตัดสินใจซื้อ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีก ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า สามารถนำมาใช้เป็นตัวแปร

ในการวิจัย เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการของผู้บริโภคในด้านอื่น ๆ อีกต่อไป

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มผู้บริโภคเครื่องแต่งกายมวยไทยเท่านั้น ซึ่งการวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษากลุ่มผู้บริโภคในกีฬาชนิดอื่น ๆ เพื่อที่จะเปรียบเทียบความต้องการ ความแตกต่างของผู้บริโภคว่ามีความต้องการมากน้อยเพียงใด

3. การศึกษาแบรนด์สินค้าเฉพาะเจาะจงจะทำให้การวิจัยครั้งต่อไปสามารถอธิบายเปรียบเทียบความแตกต่าง ผลกระทบของตัวแปร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จึงยังมีบางปัจจัยที่ต้องอาศัยการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้เข้าใจผลกระทบของตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อให้ลึกซึ้งมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมการพัฒนาเศรษฐกิจการค้า. (2567). datawarehouse. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2568. จาก <https://datawarehouse.dbd.go.th/index>.
- [2] ณัฏฐาณิชย์ ธนพรภาเศรษฐ์. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ค่านิยม และความไว้วางใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อข้าวกล้อง 7-11 ของประชากรในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [3] ณัฐนรี ชลเสถียร. (2567). 4 ทศวรรษสไตล์การแต่งตัวที่เปลี่ยนไปกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2568. จาก https://siythailand.org/article_2024_1/
- [4] ธนชัย สิปยุ, ชาลิณี บำรุงแสง, มนต์ชัย โรจน์วัฒนบุลย์, ภาณุวัฒน์ ยาวศิริ และกรรณวัฒน์ สกลกฤตเดช. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างแนวความคิดส่วนประสมทางการตลาดกับการตัดสินใจเลือกใช้บริการธุรกิจสนามแบดมินตันให้เข้า. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ, 13(3), 285-288.
- [5] นลินีวรรณ ประพันธ์, ธนวิทย์ ธนย์อุดมพัฒน์, อาทิตยา อันอามาตย์, กรรณิกา อินชนะ, กมลทิพย์ บุญญะสุวรรณ, อิศเรศร์ไชยะ, ณัฐศิษฐ์ สุวรรณวัฒน์ และ วัชรกัญจน์ หอทอง. (2568). การจัดการห่วงโซ่อุปทานกับประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจการจัดจำหน่ายอุปกรณ์ทางการกีฬา. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 11(2), 10-17.
- [6] ประชาชาติธุรกิจ. (2567). “มวยไทย” กีฬาเอกลักษณ์ไทย สู่โมเดลธุรกิจซอฟต์แวร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2568. จาก <https://www.prachachat.net/economy/news-1501172>.
- [7] สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). รายงานประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- [8] สำนักงานวัฒนธรรมกีฬา และการท่องเที่ยว. (2555). มวยไทย กระบวยยุทธ์แห่งสยาม. กรุงเทพฯ: สำนักวัฒนธรรมกีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพฯ.
- [9] อยู่ทอ แก้ววิไล. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดกับปัจจัยการตัดสินใจซื้อเสื้อผ้าแฟชั่นสตรีทออนไลน์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การศึกษารายบุคคล บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาดดิจิทัล วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

- [10] Joseph, S., Kendall, C., Toher, D., Sempik, J., Holland, J., & Becker, S. (2019). *Young carers in England: Findings from the 2018 BBC survey on the prevalence and nature of caring among young people*. Child: Care, Health and Development.
- [11] Nurfareena Zahari, Sofian Rosbi, Suraiya Ibrahim, Nur Syuhadah Kamaruddin & Izzuddin Zulkifli. (2022). The Influences of Social Value and Emotional Value on the Purchase Intention towards Sportswear in Perlis, Malaysia. *International Journal of Advanced Research in Economics and Finance*, 76.
- [12] Yangyang Long. (2023). *Research on the Change of Cultural Values in Clothing Company Brand Slogans*. International Conference on Management Science and Engineering Management (ICMSEM 2023).

ผลการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

THE RESULT OF ORGANIZING PLAY ACTIVITIES TO DEVELOP MATHEMATICAL SKILLS COMMUNICATION AND MATHEMATICS ACHIEVEMENT OF KINDERGARTEN STUDENTS 2

บุษยามาส วิชาฤทธิ์^{1*} และ ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์²

BUSSAYAMAS WICHARIT^{1*} and SASIPHONG SRISAWAT²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกศรีสำราญวังหน้าผา อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นแบบประเมินทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ t-test ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.20
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.00 และคะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 16.00

คำสำคัญ : ทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ; กิจกรรมการเล่น

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Master Student of Education Program is Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University.

² รองศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Associate Professor Dr., Udon Thani Rajabhat University.

* Corresponding Author, Email: 64120609118@udru.ac.th

Received: Jul 19, 2025, Revised: Aug 25, 2025, Accepted: Sep 7, 2025

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to compare the mathematical communication skills of Kindergarten 2 students before and after organizing educational play activities, and 2) to study the Mathematics achievement of Kindergarten 2 students before and after using educational play activities. The target group was 5 Kindergarten 2 students in Semester 2 of Academic Year 2024 from Bangkok Srisamran Wangnapa School, Kumphawapi District in Udon Thani Province, using purposive sampling, and a one-group pretest–posttest research design was implemented. The tools used in the study were: (1) 9 Play activity lesson plans or play plans, (2) the evaluation forms of mathematical skills and communication, and (3) the pretest and the posttest in Mathematics. The study was conducted for one hour per week, totaling five hours. Statistics used in data analysis were means, percent, standard deviation and t-test for paired-sample t-test. The results indicated that

(1) kindergarten 2 students showed higher mathematical communication skills after participating in the educational play activities, with a mean score of 17.20.

(2) kindergarten 2 students had gained higher Mathematics achievement after organizing educational play activities, intervention at the .05 level of significance. The mean score on the pre-test was 6.00, whereas the mean score on the post-test was 16.00.

Keywords: Mathematical Skills Communication ; Mathematics Achievement ; Play Activities

บทนำ

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สามารถพัฒนามนุษย์ได้คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระเบียบ แบบแผน ดังนั้น ความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์และยังพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาเด็กให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ และนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากได้รับประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับปฐมวัยทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลและใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างดี สิริมณี บรรจง (2549)

ทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่ง คณิตศาสตร์ช่วยให้คนเป็นผู้มีเหตุผล เป็นคนใฝ่รู้ตลอดจนพยายามคิดสิ่งแปลกใหม่ เป็นรากฐานแห่งความเจริญของเทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงคณิตศาสตร์ยังเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา อีกทั้งส่งเสริมให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนช่างสังเกต รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างเป็นระเบียบ ง่าย สั้น และชัดเจน ภัทรวดี หาดแก้ว

(2554) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในปัจจุบันอาจจะแตกต่างจากในอดีต ซึ่งจากอดีตครูเป็นผู้บอก ครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนแต่ในปัจจุบันบทบาทของครูเปลี่ยนไปเป็นผู้ที่คอยชี้แนะให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนแต่ละคนได้พัฒนาไปตามความสามารถของตนเองและนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนการสอน โดยจะคำนึงถึงตัวนักเรียนเองเป็นสำคัญมีการใช้สื่อรูปธรรมมีการทดลองศึกษาและค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถสรุปโน้มนมติหลักการและกฎเกณฑ์ได้มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้นการพัฒนาวิชาคณิตศาสตร์ในศตวรรษที่ 21 ประเสริฐสังข์ (2561)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมานั้นพบว่าเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโคกศรีสำราญวังหน้าผา ปีการศึกษา 2566 พบว่าความสามารถในการรับรู้การคงที่ของจำนวน การวัด เรขาคณิต อยู่ในช่วงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเด็กยังไม่สามารถหาบอกจำนวนปริมาณที่ได้จากการนับขนาดรูปร่างต่าง ๆ ทิศทางที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากเด็กได้รับโอกาสในการฝึกประสบการณ์ในด้านนี้ค่อนข้างน้อย หรือขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ครูผู้สอนและ

ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องเร่งหาแนวทางส่งเสริมให้กับเด็กปฐมวัยให้ได้มีประสบการณ์การหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น จำนวน การวัด เรขาคณิต ตำแหน่ง และทิศทาง อย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ ในด้านการจำแนกและการเรียงลำดับ ให้เด็กได้คัดแยก จัดกลุ่ม และสิ่งต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล

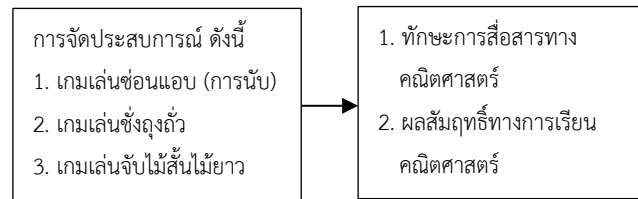
ณัฐญา นันทราช (2563) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการเล่นมีความสำคัญคือ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาการด้านทักษะการคิดอย่างเป็นระบบซึ่งต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้เกิดการเรียนรู้เกิดทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา และตอบสนองความต้องการตามวัยของผู้เรียน ประเสริฐ ผลิผลการพิมพ์ (2562: 13) ได้กล่าวว่า ต้องเข้าใจก่อนว่า การเล่นไม่ใช่เพื่อการเอาชนะ แต่เพื่อได้ฝึกนิ้วมือ นิ้วมือสำคัญอย่างไร นิ้วมือคือตัวเชื่อมการเรียนรู้ ยิ่งใช้นิ้วมือทั้งห้าครบเท่าไรมากเท่าไร สมอจะยิ่งพัฒนามากขึ้น แล้วกิจกรรมที่จะทำให้ใช้นิ้วได้ครบทุกนิ้วคือการ เล่น ดิสกร กุนธร (2562: 27) ได้กล่าวว่า ธรรมชาติของเด็กคือเล่น การงานของเด็กก็คือเล่น ถ้าใช้การเล่นในการเรียนรู้ทั้งหลาย เด็กก็จะสนใจที่จะเรียนรู้เรื่องต่างๆ การเล่นเป็นองค์รวมที่ไม่แยกวิชาออกจากกัน ไม่แยกกว่าวิชานี้คือวิชานี้ วิชาอื่น ยิ่งเล่นมากยิ่งชำนาญ ฝึกแก้ปัญหาทั้งหลาย

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่พัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการทบทวนในสิ่งที่เด็กได้ลงมือกระทำ และเป็นการที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยังเป็นการถ่ายทอดความคิดโดยผ่านประสบการณ์จริงในการเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ เด็กได้เล่นเกมด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นการปูพื้นฐานและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัย เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ในภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2567 โรงเรียนบ้านโคกศรีสำราญ วังหน้าผา จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 5 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมามีผลการประเมินความสามารถในการรับรู้ของจำนวน การวัด เรขาคณิต อยู่ในช่วงต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น
2. แบบประเมินทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) โดยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับเด็ก ด้วยแบบทดสอบทักษะและกระบวนการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และบันทึกผลของคะแนนเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดประสบการณ์กับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นที่กำหนดไว้จำนวน 9 แผน 5 ชั่วโมง แผนละ 30 นาที

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) โดยดำเนินการทดสอบกับเด็กกลุ่มเป้าหมายด้วยแบบประเมินทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และบันทึกผลของคะแนนเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำผลคะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ และคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) มีรายละเอียด ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลคะแนนทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ และผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

การจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น ได้แก่ เกมเล่นซ่อนแอบ เกมจับไม้สั้นไม้ยาว เกมเล่นซั้งถั่ว ได้มีการประเมินทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ และทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ แล้วนำผลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเล่นของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

การทดสอบ	N	($\bar{x}$)	S.D.	*t	P-value
ก่อนเรียน	5	11.20	1.17	6.77	.000
หลังเรียน	5	17.20	1.60		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยผ่านการจัดประสบการณ์

กิจกรรมเล่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.17 โดยหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.60 และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการทดสอบพบว่าค่า t เท่ากับ 6.77 แสดงว่าทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์การจัดประสบการณ์กิจกรรมเล่น สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเล่นของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

การทดสอบ	N	($\bar{x}$)	S.D.	*t	P-value
ก่อนเรียน	5	06.00	2.28	15.81	.000
หลังเรียน	5	16.00	1.41		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนการจัดการเรียนรู้โดย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.28 โดยหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.41 และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการทดสอบพบว่า ค่า t เท่ากับ 15.81 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยผ่านการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. นักเรียนมีทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.20 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.20

2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนจัดประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.00 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.00

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดประสบการณ์กิจกรรมเล่น เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานของการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น มีคะแนนทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.17 โดยหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.60 และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการทดสอบพบว่า ค่า t เท่ากับ 6.77 แสดงว่าทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ โดยผ่านการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

ประการแรก การจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่นตามแนวคิดเฟรดเดอริก ฟร็อบเอล บิดาของการอนุบาลศึกษา จากการจัดกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่นอย่างมีความสุขได้สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งกิจกรรมการเล่นเป็นกระบวนการที่มีผลในการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม และสติปัญญาในเด็กปฐมวัย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรภา จิรโอฬารเมธ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเล่นกับชิ้นส่วนที่หลากหลายที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยพัฒนาการจัดกิจกรรมการเล่นกับชิ้นส่วนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่นกับชิ้นส่วนที่หลากหลายสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประการที่สอง การพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมการเล่น โดยกิจกรรมที่จัดมีการตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจที่แตกต่างกัน ซึ่งกิจกรรมการเล่นของเด็กแต่ละคน จะถูกออกแบบมาให้เด็ก

สามารถเลือกเล่นตามความชอบและความสนใจของตนเอง ดังนี้ เรื่องจำนวนและการดำเนินการ โดยใช้เกมดังต่อไปนี้ เกมเล่นซ่อนแอบ เกมนับเม็ดมะขาม เกมเล่นปรบมือ เรื่องการวัดความยาว น้ำหนัก ปริมาตร โดยใช้เกมดังต่อไปนี้ เกมเล่นจับไม้สั้นไม้ยาว เกมเล่นชั่งถุงถั่ว เกมเล่นเปรียบเทียบปริมาตรน้ำ และเรื่องเรขาคณิต ตำแหน่ง ทิศทาง โดยใช้เกมดังต่อไปนี้ เกมบล็อกไม้ขม เกมเก็บดินสอ เกมต่อขบวนรถไฟ เกมเหล่านีมุ่งเน้นให้เด็กมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับลำดับการเล่น ส่งผลให้เด็กเกิดความมั่นใจและมีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น โดยบรรยากาศของการเรียนรู้ถูกออกแบบให้ส่งเสริมความสนุกสนานและไม่สร้างความกดดัน ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกมเหล่านียังสอดคล้องกับหลักการของแนวคิดเพียเจต์ นักทฤษฎีพัฒนาการด้านสติปัญญา (Theory of Cognitive Development) (1969) การเล่นเกมเกิดขึ้นภายในจิตใจของเด็กเองการเล่นของเด็กเริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิด โดยเด็กจะเลียนแบบกริยาท่าทางจากบุคคล สัตว์ หรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว และจะค่อยๆพัฒนาการเล่นไปตามขั้นตอนดังนี้ การเล่นฝึกการเล่นโดยใช้สัญลักษณ์ การเล่นที่มีกฎกติกา นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้เกมในการพัฒนาทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐญา นันทราช (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโฮลโคปด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการคิดพื้นฐานของนักเรียนปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น และนักเรียนปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนันทน์ ภัณฑะ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเชิงคำนวณ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของเกมการศึกษาที่สูงขึ้น และมีทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ทักษะการคิดเชิงคำนวณของเด็กปฐมวัยหลังจัดประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเชิงคำนวณของเด็กปฐมวัยกลุ่มทดลองหลังจัดประสบการณ์โดยใช้เกมการศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น

จากการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรม
การเล่น โดยหลังการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.00
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 1.41 และการทดสอบ
ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการทดสอบพบว่า ค่า t เท่ากับ
15.81 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ โดยผ่านการ
จัดประสบการณ์กิจกรรมการเล่น สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์กิจกรรมการเล่น นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ได้คะแนนที่สูงขึ้น ซึ่งเป็น
ผลมาจากการจัดกิจกรรมการเล่น มีการจัดเนื้อหาและขั้นตอน
ที่น่าสนใจ นักเรียนมีความสนุกสนาน ทุกคนให้ความร่วมมือ
ในการทำกิจกรรม กิจกรรมการเล่นที่น่าสนใจและมีบรรยากาศ
ที่สนุกสนาน ผู้สอนให้ความสนใจอย่างทั่วถึง ทำให้นักเรียน
มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น
สอดคล้องกับหลักการของแนวคิดเพียเจต์ นักทฤษฎีพัฒนาการ
ด้านสติปัญญา เวทเธอร์ อังกนะภัทรขจร (2555: 42) เน้นที่การ
เล่นเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาทักษะ
ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรนนท์ แก้วปิ่นตา (2562)
ได้ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม
ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์
ดังนี้ ด้านการพูดดีขึ้น และด้านการเขียนสูงขึ้น นอกจากนี้
นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ได้คะแนนที่สูงขึ้น
และสอดคล้องกับ Marjolein Zee และ Elise de Bree (2017:
265-280) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การควบคุมตนเองและผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนในชั้นพื้นฐานทักษะการอ่านและ
คณิตศาสตร์ บทบาทของนักเรียนและครู ผลการวิจัยพบว่า
ความสัมพันธ์ในวัยเด็กตอนกลางในการศึกษานี้ เราสำรวจการมี
ส่วนร่วมทั้งทางตรงและทางอ้อมในการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ
คุณภาพความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครู เช่น ความใกล้ชิด
และความขัดแย้ง ต่อขอบเขตของการควบคุมตนเอง เช่น การวาง
แนวทางของงานและอภิปัญญา และทักษะการอ่านและ

คณิตศาสตร์ขั้นพื้นฐาน พบหลักฐานสำหรับความสัมพันธ์โดยตรง
เชิงบวกระหว่างความใกล้ชิดที่นักเรียนรับรู้และขอบเขต
ของการควบคุมตนเองทั้งสอง และความสัมพันธ์โดยตรงเชิงลบ
ระหว่างความขัดแย้งที่นักเรียนรับรู้และการปฐมนิเทศงาน
อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ทางอ้อมของความใกล้ชิดและ
ความขัดแย้งกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในด้าน
คณิตศาสตร์พื้นฐานและทักษะการอ่าน ผ่านการปฐมนิเทศงาน
และอภิปัญญา ไม่สามารถสร้างขึ้นได้ ผลลัพธ์เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า
การรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของความสัมพันธ์
และความใกล้ชิดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจมีความสำคัญอย่างยิ่ง
ต่อความสามารถในการควบคุมด้านแรงจูงใจและความรู้
ความเข้าใจในการเรียนรู้ของตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดประสบการณ์ เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสนใจ
สั้นเปื่อง่ายไม่ชอบอยู่นิ่ง ฉะนั้นการจัดประสบการณ์ควรมี
ระยะเวลาที่เหมาะสม กระชับเวลา เข้าใจง่าย มีเนื้อหาที่ตรงกับ
ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียน
มีส่วนร่วม มีการเคลื่อนไหวร่างกาย ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้
ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง และให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติบ่อย ๆ
ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ในการแนะนำวิธีการเล่นเกมการศึกษา แต่ละเกม
ครูผู้สอนควรมีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการ
ที่เกี่ยวข้องในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้
เหมาะสม โดยเริ่มจากการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาที่จำเป็นในด้านคณิตศาสตร์ได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ

3. ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ผู้เรียน
รู้สึกสนุกสนานและพร้อมที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับการทำกิจกรรม
เกมที่เลือก โดยใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อเสริมสร้าง
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลการจัดกิจกรรมเกม ที่ส่งเสริมทักษะ
ด้านอื่น ๆ และบูรณาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน
ให้ครบทั้ง 4 ด้าน

2. ควรมีการศึกษาผลการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกม เพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น การจัด ประสบการณ์โดยใช้เกมเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษา ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ และความสามารถด้านการคิด เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการทดสอบทักษะทาง คณิตศาสตร์ที่มีลักษณะต่างจากแบบทดสอบทักษะทาง คณิตศาสตร์ที่ทำการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ให้ทักษะทาง คณิตศาสตร์ที่มีความเหมาะสมหลาย ๆ รูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิรนนท์ แก้วปิ่นตา. (2562). การส่งเสริมทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาวิชา คณิตศาสตร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [2] ชนสนันท์ กัญชนะ. (2565). การพัฒนาเกมการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเชิงคำนวณ สำหรับเด็กปฐมวัย. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- [3] ณัฐญา นันทราช. (2563). การพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบไฮสโคป ด้วยกิจกรรมเกมการศึกษา. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- [4] ดิสสกร กุณธร. (2562). ฉันทศึกษา. ค้นเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2562. จาก <https://www.creativecitizen.com/dissakorn-kunthara/>.
- [5] ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. (2562). เลี้ยงลูกอย่างไรให้ได้ EF. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แพรวเพื่อนเด็ก.
- [6] ปาริชาติ ประเสริฐสังข์. (2561). แนวโน้มการสอนคณิตศาสตร์ในทศวรรษที่ 21. ขอนแก่น: หจก.โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.
- [7] ภัทรวดี หาดแก้ว. (2554). คณิตศาสตร์ระดับปฐมวัยกับการเล่นรอบตัว, นิตยสาร สสวท, 40(174), 40-44.
- [8] เวชฤทธิ์ อังกะนัทรขจร. (2555). Teach Less Learn More (TLLM) สู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์. วารสาร ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา, 23(1), 10-11.
- [9] สุรภา จิรโอฬารเมธ. (2564). ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นกับชิ้นส่วนที่หลากหลายที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- [10] Marjolein Zee And Elise de Bree. (2017). *EUROPEAN JOURNAL OF DEVELOPMENTAL*
- [11] Piaget, J. (1969). *The psychology of the child*. New York. Basic Books.
- [12] PSYCHOLOG. Students' self-regulation and achievement in basic reading and math skills: *the role of student-teacher relationships in middle childhood*, 5(3), 265–280.

CONSTRUCTING THE HENAN CHILDREN'S SONG GUIDEBOOK FOR TEACHING PRESCHOOL EDUCATION MAJORS IN XIANGCHENG VOCATIONAL SCHOOL OF HENAN PROVINCE, THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

DANG YAQI^{1*} and RUJEE SRISOMBUT²

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) To study the Henan children's song from key informants; (2) To construct the Henan children's song guidebook for teaching preschool education majors in Xiangcheng Vocational School of Henan Province; (3) To experiment the teaching by using the Henan children's song guidebook for teaching preschool education majors in Xiangcheng Vocational School of Henan Province; and (4) To evaluate the teaching by using the Henan children's song guidebook for teaching preschool education majors in Xiangcheng Vocational School of Henan Province.

This study adopts a combination of qualitative and quantitative research methods. The research tools for qualitative research are interview guidelines and observation forms, conducted through interviews with four experts in nursery rhyme teaching. In the quantitative study, the research subjects were 56 second year students majoring in preschool education. The sample consists of 20 students selected through a simple random sampling method.

Research findings indicate that: (1) The teaching of accompaniment for Henan children's songs integrates both theory and practice, aiming to stimulate the interest of preschool education students in learning to sing and play these songs. (2) This guidebook is based on the explanation and practice of accompaniment techniques, with each lesson including corresponding music theory points and detailed descriptions of specific methods and techniques for singing and playing children's songs. (3) An experimental study using the guidebook was conducted over 16 lessons. The course plan includes lesson schedules and learning content for each class. (4) The average score of the formative assessment was 73.7, the average of the summative assessment was 84.55, and the average score of the performance assessment was 91.35.

Keywords: Preschool Education Major ; Henan Children's Songs ; Children's Song Singing and Playing Course

¹ Student, Doctor's Degree, Faculty of Music, Bangkok Thonburi University, Thailand.

² Lecturer, Faculty of Music, Bangkok Thonburi University, Thailand.

* Corresponding Author, Email: dang.yaqiatbty@gmail.com

Received: Jul 24, 2025, Revised: Aug 13, 2025, Accepted: Aug 16, 2025

INTRODUCTION

The course on children's songs and singing with games holds significant importance in preschool education. The children's song accompaniment includes nursery rhymes. First, children's songs, through rhyme, repetition, and rhythm, can effectively promote the development of children's language, helping them improve language comprehension and expression skills, which is crucial for early language learning (Goswami & Bryant, 2016). Secondly, the children's song singing course helps cultivate children's musical perception and interest. Music and rhythm are core components of preschool education; the melodies and rhythms of children's songs help children develop abilities to recognize pitch, rhythm, and timbre, stimulating their interest in music and emotional expression (Hallam, 2010). Additionally, the children's song singing course contributes to children's social and emotional development. Through reciting and singing, children's songs enhance children's interaction and social skills while helping them understand and regulate their emotions (Thompson, 2014). The content of children's songs often includes simple knowledge, such as numbers, animals, and natural phenomena, and repeated singing helps improve children's memory and cognitive abilities (Schneider & Pressley, 2013). Finally, the children's song singing course can improve children's motor skills and coordination, especially when they engage in playing instruments, which aids in the development of fine motor skills (Gallahue & Donnelly, 2007).

The study of children's song singing has significant importance. By studying children's song singing, educators can accumulate more theoretical foundations regarding children's language, music, emotional, and cognitive development, thus providing stronger theoretical support for preschool education

(Garton & Pratt, 1998). Furthermore, studying children's song singing can enhance the quality of preschool education. By analyzing teaching methods and outcomes, educators can improve teaching strategies to meet the diverse learning needs of children (McPherson & Gabriellson, 2002). At the same time, as a carrier of ethnic culture, researching children's song singing not only helps protect and pass on traditional culture but also promotes the innovation of children's song content and forms to meet the needs of modern education (Campbell & Wiggins, 2013).

In Henan Province, as a traditional form of music, children's songs play an active role in children's language, emotional, and cognitive development, and they also represent a unique expression of local traditional culture. However, in current preschool education, children's song singing, as a basic teaching element, often faces problems such as single teaching methods, insufficient teaching resources, and lack of cultural characteristics (Liu, 2018). Therefore, in-depth research is urgently needed to explore how to more effectively integrate Henan children's song singing into preschool education to achieve both cultural inheritance and educational goals.

The research on children's song singing courses is of significant reference value. Henan children's songs have strong local characteristics, and studying children's song singing helps protect and pass on Henan's traditional culture. These children's songs carry rich local customs, history, and folklore. Researching and applying children's song singing not only helps children learn about local culture but also enhances their sense of cultural identity (Zhou & Li, 2021).

The research questions in this study mainly focus on the application of Henan children's song singing in preschool education and the inheritance of its cultural characteristics. First, the study will explore the current status of Henan children's song singing in preschool

education, analyzing the main problems and shortcomings faced by preschool education programs in Henan, especially the proficiency of preschool education students in children's song singing and the difficulties they encounter in teaching (Zhang, 2020). Additionally, this paper will examine the cultural characteristics of Henan children's songs and explore how to effectively integrate these local cultural elements into preschool education curricula, preserving their unique charm while meeting the developmental needs of preschool children.

Overall, children's song singing courses not only support the development of children's language, music, and emotions in preschool education but also provide important opportunities for the inheritance and innovation of culture. Particularly for the protection and development of local cultures like Henan's, research on children's song singing holds profound significance. Against this backdrop, this study aims to explore how Henan children's song singing instruction can improve the quality of preschool education curricula, help students master effective teaching methods, and contribute to the inheritance and promotion of Henan's local culture. Through in-depth research on Henan children's song singing, this study will develop suitable teaching plans for preschool education programs, provide guidance for curriculum construction, and promote the advancement of cultural education in Henan Province.

Research Objectives

1. To study the Henan children's song from key informants
2. To construct the Henan children's song guidebook for teaching preschool education majors in Xiangcheng Vocational School of Henan Province
3. To experiment the teaching by using the Henan children's song guidebook for teaching preschool

education majors in Xiangcheng Vocational School of Henan Province

4. To evaluate the teaching by using the Henan children's song guidebook for teaching preschool education majors in Xiangcheng Vocational School of Henan Province

RESEARCH METHODOLOGY

The research adopts a mixed-methods approach, integrating both qualitative and quantitative methods to achieve a comprehensive understanding of the impact of Henan children's songs in early childhood education.

Qualitative Research

The qualitative component aims to explore the contextual and experiential aspects of teaching Henan children's songs. This part focuses on collecting in-depth insights through:

Classroom Observations, Interviews, Content Analysis.

Quantitative Research

This study adopts a quantitative research method, selecting second year students majoring in preschool education at Xiangcheng Vocational School and using the "Henan Children's Song Guidebook" for teaching. During the teaching process, formative testing, summative testing, and performance testing are used as evaluations to monitor learning and adjust teaching strategies.

Research Scope

Time: 2024-2026

Place: Xiangcheng Vocational School, Henan Province
Scope of the Content field:

Focus on Henan Children's Songs in Preschool Education, Cultural Inheritance and Education, Teaching

Methodology and Curriculum Development, Evaluation of Teaching Effectiveness, Mixed-Methods Research Approach.

Research Hypothesis

The hypothesis for the experimental research was formative score and summative score must be 70:80 point to pass the hypothesis.

Population and Samples

Population

56 second-year preschool education major students at Xiangcheng Vocational School of Henan Province

Samples

20 second-year preschool education major students at Xiangcheng Vocational School of Henan Province. The sample was selected by simple random sampling method.

Qualitative research

The qualitative component aims to explore the contextual and experiential aspects of teaching Henan children's songs. This part focuses on collecting in-depth insights through:

Classroom Observations: Observing the teaching process to record the interactions between students and teachers during the implementation of the Henan Children's Songs Teaching Guide.

Interviews: Conducting semi-structured interviews with teachers and students to understand their perceptions, challenges, and attitudes toward the teaching and learning of Henan children's songs.

Content Analysis: Analyzing the content of Henan children's songs to identify core teaching elements, such as cultural themes, linguistic characteristics, and musical features.

Quantitative research

This study used quantitative research methods to evaluate the effectiveness of the "Henan Province Children's Song Teaching Guidelines" in improving the skills of preschool education students. Randomly select 20 second grade students majoring in early childhood education from Xiangcheng Vocational School and use the "Henan Children's Song Guidebook" for teaching. During the teaching process, formative testing is used to supervise learning and evaluate the adjustment of teaching strategies. At the end of the course, conduct summative test and performance test, compare and analyze with pre class data to promote testing of teaching effectiveness..

Research Tool

Table 1 Observation form

Observation Topic	1st Observation	2nd Observation	3rd Observation
1. Student Engagement	Most students were actively engaged. The story introduction aroused interest, and some students volunteered to act.	Students actively participated in the performance, some mimicking crow sounds, creating a lively atmosphere.	All students fully engaged in the role-play, remembering lyrics and performing with emotion.
2. Teacher's Instructional Strategies	The teacher introduced the song through storytelling and used questions and gestures to maintain focus.	The teacher guided students to act out the lyrics and used role-play techniques.	The teacher assigned groups to present different story parts, encouraging creative expression.
3. Accuracy of Rhythm and Pitch	Rhythm accuracy was weak, and students had difficulty remembering lyrics.	Rhythm improved significantly; most students kept time well though pitch still had occasional errors.	Most students accurately sang the melody and rhythm; some could independently reproduce the tune.

Table 1 Observation form (Cont.)

Observation Topic	1st Observation	2nd Observation	3rd Observation
4. Integration of Cultural Elements	The teacher briefly introduced the cultural background of Henan children's songs.	The teacher played a dialect version to help students understand the cultural meaning.	Students could explain the moral of the song and showed cultural understanding.
5. Playing and Singing Coordination	Students tried singing while playing, focusing mainly on the right-hand melody.	Students began using left-hand accompaniment , with some mastering basic C chord.	Most students coordinated melody and rhythm well, experimenting with chord use.
6. Emotional Expression	Students were shy and hesitant to express emotions.	Students used more gestures and vocal variation, showing emotional release.	Students showed strong emotional input through expressions and gestures.
7. Peer Interaction and Collaboration	Initial group activities were disorganized and lacked coordination.	Group roles were clearer and peer interaction improved.	Students cooperated naturally in groups and encouraged each other.
8. Teacher Feedback and Student Response	The teacher mainly provided encouragement and timely rhythm correction; students responded positively.	The teacher gave targeted suggestions, and students made fast improvements.	The teacher praised improvement and modeled performance, receiving enthusiastic student feedback.

Interview Guideline

1. Do you think the playback of children's songs is important in preschool curricula?
2. What are the necessary conditions for students to learn to play and sing Henan children's songs?
3. What challenges have you encountered while teaching children's songs?

4. What are the conditions for adopting children's song playback and singing materials in preschool education programs?

5. For early childhood education professionals, which aspect do you focus on more during teaching?

6. Do localized Henan children's songs participate in your teaching?

7. What is the extent of your knowledge of Henan children's songs?

8. What advice do you have for preschool education professionals in terms of their practice?

9. What areas do you think need improvement in the current performance and singing teaching of Henan children's songs?

10. How do you view the role of children's songs in developing preschool students' language expression abilities?

11. Do you think Henan children's songs can enhance children's music perception abilities?

12. How do Henan children's songs stimulate creativity and expressiveness in preschool education courses?

13. How do you think children's song teaching can strengthen children's emotional development and emotional regulation abilities?

14. How do you compare Henan children's songs with other types of music (such as modern children's songs, foreign children's songs)?

15. Have you participated in research or teaching reform related to Henan children's songs? If so, could you share some experiences or insights?

Experts' evaluation form for guidebook

1. Teaching Techniques for Playing and Singing Henan Children's Songs
2. Materials (books, sheet music)
3. Henan children's song teaching methods

Data Collection and Procedure

1. Review the literature, understand the research trends, establish and study the concepts and methods of teaching methods of children's song playing and singing in preschool education majors in Henan. Collecting and organizing the relevant research results at home and abroad on the teaching of children's song playing and singing in preschool education majors, using the research results in the literature as a reference, defining the relevant concepts in conjunction with the teaching in actual institutions, and determining the research problems and research framework of this paper.

2. According to the research plan, in Xiangcheng City Vocational School in Henan Province, selecting preschool education majors, using the observation method and interview method to learn the implementation of the current children's song playing and singing curriculum. According to the identification of the research problem and the research idea, choose the research object and the specific operation method, and make the corresponding research plan.

3. Consecutive time to conduct fieldwork research in Xiangcheng City Vocational School in Henan Province. Conducted six field research and selected Henan children's songs to be combined with the children's song playing and singing teaching curriculum.

4. Integrating Henan traditional children's songs to learn children's song playing and singing for preschool education majors in Xiangcheng City Vocational School in Henan Province. Summarize the problems of teaching methods to implement children's song playing and singing courses in preschool education majors. Analyze the reasons according to the actual situation, give targeted suggestions and strategies for improvement, and prepare relevant guidebooks for Xiangcheng City Vocational School in Henan Province.

Data Analysis

Statistical Analysis: This study will utilize formative and summative tests as data sources to translate and analyze the teaching of Henan children's song singing in the early childhood education program at Xiangcheng Vocational School. The analysis will cover methods, content, and the materials used in the teaching process. Additionally, the study will analyze the test results of early childhood education majors before and after using the instructional guidebook. Descriptive statistical methods such as mean values and percentages will be employed.

Content Analysis: Data sources will include expert interviews, periodic records of student classroom performance, and students' self-assessment of their learning outcomes.

CONCLUSION

1. Interviews with experts on how to play and sing Henna children's songs

Interviews with three music education experts revealed that Henan children's songs are highly expressive and culturally significant. Experts emphasized that local children's songs not only offer musical education benefits such as pitch accuracy and rhythmic development, but also instill cultural values, traditional family roles, and regional identity in young learners. The teaching of these songs requires attention to dialect pronunciation, storytelling skills, and use of traditional motifs. Experts also noted that most current vocational training lacks structured exposure to region-specific musical content.

2. Constructing a guide book for teaching preschool education majors in Xiangcheng Vocational School to learn Henan children's song playing and singing

By interviewing key informants, collecting, analyzing, and learning interview content, the researchers believe that the "Henan Children's Song Playing and Singing Guide Book" should integrate theory with practice, attach importance to basic knowledge teaching, design teaching content and difficulty around the teaching tasks of second year students majoring in preschool education, and improve students' professional abilities, professional qualities, and comprehensive abilities. In addition, the manual aims to stimulate students' enthusiasm for learning Henan nursery rhymes, enhance their music literacy and aesthetic ability.

This guidebook is divided into four chapters. Chapter 1 focuses on foundational skill development, helping students build the basic competencies required for singing and playing children's songs. Through lessons on piano-playing fundamentals—such as correct posture, hand positioning, basic finger techniques, and scale exercises—combined with systematic vocal training, students will develop a solid technical base. This chapter also introduces basic music notation, including simplified notation and staff notation, enabling students to establish connections between notes, rhythm, and melody, and laying a strong groundwork for further learning.

Chapter 2 centers on the musical characteristics of Henan children's songs and the basic techniques for singing and playing them. As an important part of Central China's folk culture, Henan children's songs are rich in regional flavor and cultural expression. In this chapter, students will explore the melodic structure, rhythmic features, lyrical language, and emotional expression unique to Henan songs. With teacher guidance, they will engage in vocal imitation, accompaniment practice, and rhythm training to master essential techniques that reflect local musical traditions and prepare for creative application.

Chapter 3 aims to enhance students' understanding of melodic structure and their ability to arrange and create performances. Building upon the skills acquired in the previous chapters, students will learn to analyze the phrasing and progression of melodies, understand harmonic configurations, and recognize artistic techniques used in musical variation. Through activities such as improvisation, musical variation, and accompaniment arrangement, students will strengthen their expressive abilities and creativity, learning to incorporate Henan elements flexibly into their future classroom instruction.

Chapter 4 serves as a comprehensive application and practice phase, emphasizing integrated skill development and real-world teaching readiness. The teaching plan is divided into 16 class hours.

guide book example

Based on expert reviews and constructive feedback, appropriate revisions and refinements were made to the guidebook, resulting in the finalized sample of the Henan Children's Song Singing and Playing Guidebook (as shown in the figure below). This guidebook is specifically designed for second-year students majoring in preschool education, and is tailored to meet the professional characteristics and learning needs of the program. Its primary aim is to enhance students' understanding of Henan children's songs while developing their professional competencies and musical aesthetic awareness. The guidebook is structured into four main sections: Fundamentals of Singing and Playing Children's Songs, Henan Children's Song Singing and Playing, Creative Accompaniment and Adaptation, and Practical Training in Singing and Playing Henan Songs. With a strong focus on applied teaching and cultural integration, this guidebook serves as a practical and culturally relevant instructional material. It is intended to support preschool education students

in building both technical skills and an appreciation for local musical heritage.

Henan Children's Songs Singing and Playing Guidebook

Dang Yaqi

Picture 1 Henan Children's Song Singing and Playing Guidebook Cover Source: Dang Yaqi

Table 2 Taking the sixth lesson teaching plan as an example: Section 6 lesson plan

Course Name	Henan Children's Songs Singing and Playing Guidebook		
Teacher	Dang Yaqi	Teaching period	Sixth week
		Total class hours	16 weeks
Teaching Focus	- Coordination between singing and piano accompaniment. - Introducing expressive movement to support musical understanding.		
Difficult point in teaching	- Synchronizing left and right hand while playing the accompaniment. - Expressive singing with accurate pitch and rhythm. - Guiding children to interpret the imagery of the windmill musically.		
Teaching objectives	- Sing "Windmill" with correct pitch, rhythm, and emotion. - Play a simple accompaniment on the piano. - Integrate singing and playing simultaneously.		
The course content and methods of instruction	- Song Introduction: Discuss the imagery and mood of windmills. - Lyric Practice: Break down pronunciation and rhythm with hand-clapping. - Melody Practice: Use solfège (do-re-mi) to internalize pitch. - Piano Practice: Teach simple left-hand bass + right-hand melody.		

Table 2 Taking the sixth lesson teaching plan as an example: Section 6 lesson plan

Teaching Procedure	1. Warm-up Activity (5 minutes) The teacher leads students in vocal warm-ups and rhythm clapping to prepare them for the lesson. 2. Song Instruction (10 minutes) Using the "echo singing" method, the teacher teaches the melody and lyrics, with emphasis on rhythm and the imagery of the windmill. 3. Piano Practice (15 minutes) Students practice the left-hand and right-hand parts of the simple accompaniment. First, hands are practiced separately, then together. The teacher provides individual guidance. 4. Singing and Playing Integration (10 minutes) Students practice singing while playing at a slow tempo to develop coordination and confidence in combining both skills. 5. Movement Game (5 minutes) The teacher leads a simple movement activity related to the windmill theme, such as spinning hand gestures, to enhance musical expression. 6. Reflection (5 minutes) Students share their learning experiences and difficulties. The teacher gives feedback and clarifies goals for after-class practice.
Classroom Group	With guided practice, they successfully integrated singing and playing, improving their musical coordination and expressive abilities.
After-class Assignments	- Practice Task: Record a video of singing and playing "Da Feng Che" fluently. - Reflection Journal: Write about challenges faced while integrating singing and playing.

Teaching experiment pictures using teaching guidebook

Picture 2 The picture is taken by a researcher during a class with 20 students

Evaluate the teaching by using the Henan children's song guidebook

Researchers conducted a semester long teaching experiment to test students' learning of the Henan children's song playing and singing guidebook. Before the start of the course, students have a certain foundation in playing and singing nursery rhymes. Among the 56 second year students majoring in preschool education at Xiangcheng Vocational School in Henan Province, 20 students were randomly selected for teaching experiments and underwent multiple evaluations. Researchers conducted a semester long experimental teaching to test students' learning of Henan nursery rhymes and singing, making it easier to see their progress more clearly. During this semester's learning process, students will undergo the first formative test in the fourth week, the second formative test in the eighth week, the third formative test in the twelfth week, the summary test in the fifteenth week, and the performance test in the sixteenth week. The results of these five tests have all shown the effectiveness of the Henan children's song playing and singing guide book.

Table 3 Test results comparison form

Test results comparison form					
Student Number	Formative Test1 Score	Formative Test2 Score	Formative Test3 Score	Summative Test Store	Performance Test Score
1	68	80	80	85	92
2	60	72	75	85	90
3	61	74	80	86	95
4	62	76	77	84	88
5	62	80	82	86	90
6	66	76	79	82	88
7	63	80	80	83	89
8	64	76	82	84	92
9	66	75	81	85	94
10	62	75	80	84	93
11	64	77	81	85	95
12	63	81	81	83	90
13	65	76	80	82	90
14	62	74	81	85	90
15	64	77	77	85	88

Table 3 Test results comparison form (Cont.)

Test results comparison form					
Student Number	Formative Test1 Score	Formative Test2 Score	Formative Test3 Score	Summative Test Store	Performance Test Score
16	67	80	82	85	92
17	67	77	80	86	95
18	68	80	81	88	96
19	63	75	80	85	92
20	63	80	81	83	88
Average score	63.95	77.05	80	84.55	91.35
Average	73.7			84.55	91.35

RESULT ANALYSIS

Throughout the teaching experiment designed in this study, three formative assessments, one summative assessment, and one performance-based assessment were systematically implemented. Together, these formed a scientifically structured, progressive, and multi-dimensional evaluation framework. This series of assessment tools served not only as an essential mechanism for ongoing instructional feedback but also as an empirical means to evaluate the pedagogical effectiveness of the Henan Children's Songs Singing and Playing Guidebook.

The formative assessments were strategically placed at various stages of the instructional process to monitor student progress in foundational skills, rhythm and melody acquisition, as well as creative application. These assessments provided timely feedback, allowing instructors to adjust teaching content and strategies with precision, thereby enhancing the relevance and adaptability of instruction. The summative assessment, conducted at the conclusion of the instructional period, offered a comprehensive evaluation of students' performance across key domains including instrumental technique, vocal production, melodic interpretation, and emotional expression. The final performance-based assessment assessed students in authentic contexts,

emphasizing their ability to apply acquired skills in expressive, creative, and pedagogically relevant ways.

Results from these assessments demonstrated that the 20 preschool education students who participated in the study exhibited clear and sustained progress across all stages of instruction. Students not only improved significantly in technical areas such as rhythm control, melody performance, vocal articulation, and expressive delivery but also developed in broader competencies such as musical interpretation, cultural awareness, and artistic creativity. This instructional trajectory effectively integrated Henan's regional cultural elements into the modern preschool curriculum, fostering students' capacity to appreciate, internalize, and apply traditional musical resources in their learning and future teaching practice.

From an educational evaluation perspective, the phased assessment model employed in this research enhanced the transparency, structure, and adaptability of the instructional process. Moreover, it offers both theoretical and practical value for the future design and evaluation of local music-based curricula. Accordingly, this study holds significant implications not only for improving teaching effectiveness and validating the guidebook's utility but also for advancing the integration of regional culture into preschool education, enriching evaluation methodologies, and contributing to the ongoing reform of vocational education curriculum systems.

DISCUSSION

1. Interviews with experts on how to play and sing Henna children's songs

Expert interviews revealed a significant structural deficiency in the music curriculum of vocational schools, namely the lack of regionally distinctive teaching content. Although Henan possesses a rich and

profound musical heritage, educators predominantly rely on generalized teaching materials that lack cultural specificity, resulting in content that fails to effectively resonate with students' cultural backgrounds and emotional experiences. Multiple experts consistently emphasized that integrating local children's songs into the curriculum helps establish a learning environment rich in emotional resonance and cultural relevance, thereby stimulating students' intrinsic motivation and cultural identity. The development and implementation of the *Henan Children's Songs Singing and Playing Guidebook* effectively demonstrate that culturally rooted pedagogical approaches not only enhance the quality of music education but also significantly improve teachers' professional competencies and training outcomes, offering a valuable practical model for regional music education development.

2. Constructing a guide book for teaching pre-school education majors in Xiangcheng Vocational School to learn Henan children's song playing and singing

During the compilation of the teaching guide, the team encountered multiple challenges, including dialect standardization, simplifying complex melodies for beginners, and balancing technical training with cultural inheritance. Li Hua and Zhang Wei (2022) stated, "To enable beginners to better grasp the intricate melodies of Henan children's songs, it is necessary to appropriately simplify and adjust traditional musical content." Zhou Hong et al. (2023) emphasized, "By integrating visual aids, pinyin guidance, and interactive course structures, the teaching materials not only improved learning outcomes but also successfully integrated cultural heritage." Wang Shuai (2021) concluded, "The development of localized teaching materials requires a careful integration of traditional culture and modern educational concepts to

fully realize their educational value.” Additionally, Davis (2015) pointed out, “The success of indigenous music teaching guides lies in respecting cultural traditions while incorporating modern pedagogical methods.”

3. Teaching experiment using the guide book for preschool education majors in Xiangcheng vocational school

The classroom teaching experiment provided profound insights into the critical role of cultural content in stimulating students’ learning motivation. Compared to conventional standard music courses, the experimental course based on the *Henan Children’s Songs Singing and Playing Guide* significantly fostered student-led discussions, creative performances, and emotional engagement. Notably, when students learned songs closely related to their family traditions or community festivals, they demonstrated higher levels of enthusiasm and participation. This phenomenon validates the core premise that music education is most effective when firmly rooted in students’ authentic life experiences and emotional realities.

4. Evaluating Teaching Using the Guide Book for Teaching Playing and Singing of Henan Children’s Songs

The evaluation results further confirmed the positive impact of culturally integrated teaching methods. This study moved beyond sole reliance on final exam scores, adopting a process-oriented assessment approach to dynamically track students’ long-term learning progress through multiple dimensions, including self-assessment, peer feedback, and real-time teacher observation. The guide encourages diverse modes of learning expression—linguistic, visual, and bodily—reflecting a holistic pedagogical philosophy that integrates music and

cultural development. Overall, students not only achieved significant improvements in singing and performance skills but also developed into reflective learners with heightened social awareness and engagement.

RECOMMENDATIONS

General recommendation

Based on the findings of this study, the following comprehensive recommendations are proposed to enhance the integration of regional musical culture in vocational education:

1. Accelerate the Development and Dissemination of Localized Teaching Resources It is recommended that educational authorities and research institutions collaborate with local cultural experts to systematically develop more teaching materials that reflect the unique musical characteristics and dialects of the region. These resources should not only cover musical performance skills but also deeply explore the cultural connotations and emotional values embedded within, aiming to achieve an organic integration of knowledge transmission and cultural heritage preservation. Publications should encompass various formats including text, audio, and video to meet diverse learner needs and promote widespread use of local musical resources.

2. Strengthen Professional Development for Teachers

As key agents in cultural transmission, teachers’ professional competencies critically influence teaching outcomes. Establishing multi-level teacher training systems is essential, with an emphasis on enhancing skills in dialect usage, storytelling, ethnic music performance, and cultural facilitation. Moreover, integrating teaching practice with theoretical research is

encouraged to foster teachers' cultural sensitivity and innovative pedagogical abilities.

3. Enhance Policy Support to Institutionalize Regional Cultural Curriculum

It is advised that educational policymakers incorporate regional cultural content into national and local music curriculum standards, with special attention to vocational education. Policy guidance and financial support should be leveraged to promote the popularization and quality improvement of regionally distinctive music education, thereby constructing a music education ecosystem with clear regional identity.

1. Promote Interdisciplinary Collaboration to Deepen Experiential Cultural Teaching

Interdisciplinary cooperation should be encouraged to integrate music education with history, language arts, drama, and folklore studies, creating a multidimensional cultural experiential teaching model. Teaching methods such as situational simulation, cultural theater, and traditional festival activities can enhance students' cultural awareness and identity, increase engagement and enjoyment, and simultaneously elevate the cultural and artistic quality of music education.

Recommendation for further research

To deepen and expand upon the findings of this study, the following future research directions are proposed:

1. Conduct Comparative Studies Across Regions and Dimensions

Future research should extend across broader geographic areas to compare the application effects of traditional music education in vocational settings, analyzing how cultural differences influence teaching strategies and learning outcomes, and ultimately forming a systematic theoretical framework for regional music education.

2. Implement Longitudinal Studies to Examine Long-term Impacts

Longitudinal research designs are recommended to track the sustained influence of regional music education on preschool teachers' professional behaviors, teaching philosophies, and cultural identities, revealing the enduring role of cultural education in teacher development and student growth.

3. Develop Scientific Quantitative Evaluation Systems

To assess emotional growth and cultural awareness fostered by music instruction, the development of rigorous quantitative assessment instruments is essential. These tools should draw upon psychology and education theories to measure the multidimensional effects of music-based cultural education, advancing research toward empirical rigor and standardization.

REFERENCES

- [1] Campbell, P. S., & Wiggins, T. (2013). *The Oxford handbook of children's musical cultures*. Oxford University Press.
- [2] Gallahue, D. L., & Donnelly, F. C. (2007). *Developmental physical education for all children*. Human Kinetics.
- [3] Garton, A. F., & Pratt, C. (1998). *Learning to be literate: The development of spoken and written language*. Blackwell.
- [4] Goswami, U., & Bryant, P. (2016). *Phonological skills and learning to read*. Routledge.

- [5] Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social, and personal development of children. *International Journal of Music Education*, 28(3), 269-289.
- [6] Liu, H., & Chen, Y. (2021). Innovation in early childhood music teaching materials: Problems and directions. *Early Education Research Journal*, 19(2), 34-42.
- [7] Liu, M. (2018). A study on the challenges of teaching folk music in preschool education. *Chinese Journal of Education Research*, 29(6), 78-90.
- [8] McPherson, G. E., & Gabrielsson, A. (2002). *From sound to significance: Developing musical ability*. In *The Oxford Handbook of Music Psychology* (pp. 67-82). Oxford University Press.
- [9] Schneider, W., & Pressley, M. (2013). *Memory development between two and twenty (2nd ed.)*. Psychology Press.
- [10] Thompson, W. F. (2014). *Music, thought, and feeling: Understanding the psychology of music (2nd ed.)*. Oxford University Press.
- [11] Wang, J. (2021). Research on the problems and countermeasures of piano teaching in preschool education majors. *Music Education Studies*, 10(4), 41-45.
- [12] Zhang, H. (2020). The integration of folk culture into preschool education. *Educational Perspectives*, 40(1), 35-50.
- [13] Zhou, Li, & Zhang, Yulan. (2023). [Exploration of Aesthetic Functions of Traditional Chinese Children's Songs]. *Journal of Preschool Education Research*, 9(1), 55-60.
- [14] Zhou, Li. (2022). [The Modern Value of Traditional Culture in Preschool Education]. *Preschool Education Forum*, 15(3), 33-36.

ผลของกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

EFFECTS OF STAR STRATEGY SUPPLEMENTED WITH THINK PAIR SHARE TECHNIQUE ON MATHEMATICS PROBLEM SOLVING ABILITY AND ACHIEVEMENT OF MATTAYOMSUKSA 1 STUDENTS

ศรันย์ เคะฐาน^{1*} และ ชาดิชาย ม่วงปฐม²

SARUN KEHATHAN^{1*} and CHATCHAI MUNGPATOM²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชาบดีพิทยาคม จังหวัดหนองคาย ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) แบบแผนการวิจัยใช้แบบศึกษากลุ่มเดียววัดสองครั้งทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 13 แผน แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test แบบ Dependent Sample Group และการทดสอบความแปรปรวนพหุคูณ (MANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เฉลี่ยก่อนเรียนร้อยละ 29.67 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 78.25 ซึ่งคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เฉลี่ย ร้อยละ 27.33 และหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 76.00 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 3) นักเรียนเพศหญิง และเพศชายที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ; กลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Master Student of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Assistant Professor Dr., Udon Thani Rajabhat University.

* Corresponding Author, Email: bueng_som@hotmail.com

Received: Jul 27, 2025, Revised: Aug 23, 2025, Accepted: Aug 24, 2025

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) study and compare the mathematical problem-solving abilities of Mattayomsuksa 1 students before and after learning with the STAR method enhanced by the Think Pair Share technique 2) compare the academic achievement in mathematics of Mattayomsuksa 1 students before and after learning with the STAR method enhanced by the Think Pair Share technique and 3) compare the mathematical problem-solving ability and academic achievement in mathematics of Mattayomsuksa 1 students between males and females who learned with the STAR method enhanced by the Think Pair Share technique. The sample used in this research consisted of Mattayomsuksa 1 students at Prachabadi Pitthayakhom School in the academic year 2023, 1 classroom, 30 students. The sample were selected by cluster random sampling. The research was a one group pretest-posttest design. The research instruments were: The STAR method enhanced by the Think Pair Share lesson plans, The mathematics problems solving ability test, The Mathematics learning achievement test. The statistics were analyzed by means, percentage, standard deviation, dependent sample t-test and multivariate analysis of variance (MANOVA).

The result of the research showed that: 1) The study revealed that students learned using the STAR strategy supplemented with the Think-Pair-Share technique had an average mathematics problem-solving score of 29.67 percent, which increased to an average of 78.25 percent after learning. The posttest scores were significantly higher than the pretest scores at the .05 level of significance. 2) Students who received instruction through the STAR strategy combined with the Think Pair Share technique demonstrated an average mathematics achievement score of 27.33 percent, which increased to 76.00 percent after learning. The learning achievement was significantly higher than before learning at the .05 significance level. 3) There were no significant differences in mathematics problem-solving ability and mathematics achievement between male and female students who were taught using the STAR strategy supplemented with the Think-Pair-Share technique.

Keywords: Mathematic Problem Solving ; Learning Achievement ; STAR method enhanced by the Think Pair Share

บทนำ

วิชาคณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญต่อการกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจะไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาใหม่ได้ดี ถ้าผู้เรียนขาดความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่สำคัญ ที่นำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาที่ถูกวิธีและเป็นที่มาของคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการได้รับการฝึกฝน และการรับรู้ที่แตกต่างกัน กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนจึงแตกต่างกันด้วย ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์น้อยจึงควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาตนเองให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีความชำนาญและคุ้นชินกับกระบวนการทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้คณิตศาสตร์เป็นวิชา

ที่ว่าด้วยเหตุผล กระบวนการคิด และการแก้ปัญหา คณิตศาสตร์จึงเป็นวิชาที่ช่วยสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีเหตุผล มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ ตลอดจนมีทักษะการแก้ปัญหา ทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ยิ่งไปกว่านั้นคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2550)

รายงานการสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดทำโดยสถาบันทดสอบทาง

การศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ผลการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 25.94 คะแนน ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 20.68 คะแนน ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 19.00 คะแนน ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 19.34 คะแนน และปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 16.37 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 100 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน, 2566) ในความคาดหวังของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จากรายงานสรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับจังหวัดชั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test : O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดทำโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ผลการทดสอบวิชาคณิตศาสตร์ ในปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 25.94 คะแนน ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 20.68 คะแนน ปีการศึกษา 2563 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 19.00 คะแนน ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 19.34 คะแนน และปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 16.37 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 100 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน, 2566)

จากปัญหาที่กล่าวมา การที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ และไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ มีสาเหตุจากการจัดการเรียนการสอนที่ไม่หลากหลาย การสอนของครูไม่เอื้ออำนวยให้นักเรียนเกิดความคิดแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์มากเท่าที่ควร และไม่สอดคล้องกับความรู้พื้นฐานและความสามารถของผู้เรียน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ องค์การมหาชน, 2566) ด้วยเหตุนี้ จึงต้องมีการทำการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถทางด้านการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ตอบสนองต่อนโยบายและความคาดหวังของทั้งในระดับชาติ ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียน ครูจึงต้องคิดหาวิธีสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหา และสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ไปใช้ในการวิเคราะห์หาคำตอบของโจทย์ปัญหานั้นๆ ได้ จึงจำเป็นต้องอาศัยหลักการหรือวิธีการที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าวิธีการ เทคนิคต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจ ภาษาของคณิตศาสตร์ สามารถคิดแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้วิจัยได้พบการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกลวิธี STAR (STAR strategy steps) เป็นกลวิธีที่ใช้ตัวอักษรตัวแรกของกลวิธีหนึ่งที่ Maccini and

Hughes (2000: 10-21) ได้พัฒนาขึ้นและได้กล่าวถึง กลวิธี STAR นี้ว่าเป็นกลวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ นักเรียนสามารถจำขั้นตอนการแก้ปัญหาโดยจำตัวอักษรตัวแรกของชื่อลำดับขั้นในแต่ละขั้นตอน ซึ่งมี 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษา โจทย์ปัญหา (Search the word problem: S) ขั้นที่ 2 การแปลงโจทย์ (Translate the problem: T) ขั้นที่ 3 หาคำตอบของโจทย์ปัญหา (Answer the problem: A) และขั้นที่ 4 ทบทวนคำตอบ (Review the solution: R) แมคซินี(Maccini) อธิบายว่าขั้นตอนหลักของกลวิธี STAR จะประกอบด้วยขั้นตอน และขั้นตอนย่อยของกลวิธี STAR เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้แก้ปัญหาได้ทุกขั้นตอน และช่วยจำขั้นตอนในการแก้ปัญหา (Maccini; & Gagnon. 2011: online)

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี STAR มีขั้นตอนที่สอดคล้องกับขั้นตอนของการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ผู้เรียนอาจไม่มีโอกาสในการได้ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันแก้ปัญหาที่กำลังเรียนอยู่มากนัก และในการแก้ปัญหาที่ปฏิบัติอยู่เป็นเพียงการแบบโจทย์แบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล ซึ่งผู้เรียนไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์หรือสื่อสารกันในขณะที่การเรียนการสอนกำลังดำเนินอยู่ รวมไปถึงการจัดการเรียนรู้กลวิธี STAR นั้น ผู้เรียนจะเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงแนวคิดของตนเองในการแก้ปัญหา และอภิปรายผลได้อย่างถูกต้อง เพราะฉะนั้นครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนวิธีการทำงานร่วมกัน จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสาร และทักษะการแก้ปัญหา สื่อความหมายจากการอภิปราย ชักถาม แลกเปลี่ยน และให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2546) โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิคเพื่อนคู่คิด ซึ่งเป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยแบ่งนักเรียนเป็นคู่ ๆ โดยนักเรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน นักเรียนสามารถให้คำแนะนำ ปฏิบัติหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมมือกันทำกิจกรรมตามกระบวนการเรียนจนพบข้อความรู้หรือคำตอบร่วมกัน โดยเทคนิคคู่คิด (Think Pair Share) จะมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. คิด (Think) ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับปัญหา และวางแผนการแก้ปัญหา แล้วหาคำตอบเป็นรายบุคคล
2. จับคู่ (Pair) ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่ออธิบายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาและคำตอบของตนเองเพื่อฟัง แล้วสรุปแนวทางการแก้ปัญหาพร้อมคำตอบที่ถูกต้อง
3. แบ่งปันคำตอบ (Share) นักเรียนแต่ละคู่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน

แล้วสรุปแนวทางการแก้ปัญหาและคำตอบร่วมกัน (Instructional Strategy Lessons for Educators Secondary Education (ISLES -S), 2014) ซึ่งเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think Pair Share) สามารถพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้จริง ซึ่งสิ่งที่สนับสนุนแนวคิดนี้คือ งานวิจัยของ Dales (2007) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคคู่คิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีนักเรียน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิคคู่คิด และกลุ่มทดลองที่ได้รับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิคคู่คิด ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ได้รับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิคคู่คิดมีผลสัมฤทธิ์มากกว่า กลุ่มที่ไม่ได้รับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์โดยใช้เทคนิคคู่คิด จากผลการศึกษาให้ข้อเสนอแนะได้ว่า เทคนิคคู่คิดถือเป็นเทคนิคการสอนคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับสุพีรา ดาวเรือง (2555) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานและเทคนิคเพื่อกู้คิดบนวิกิมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หลังการทดสอบค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าก่อนการทดสอบ

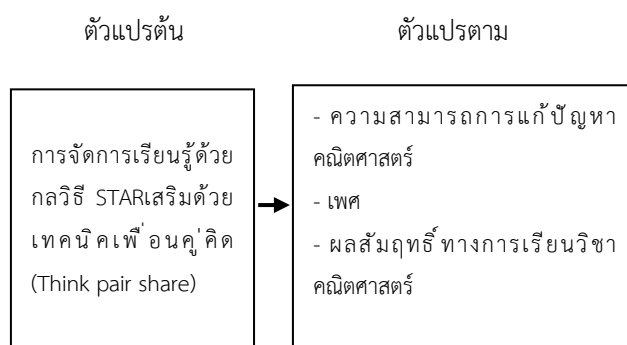
จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้นำการจัดการเรียนรู้กลวิธี STAR ร่วมกับเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think pair share) ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนดีขึ้น อีกทั้งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ในระดับสูงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think Pair Share)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think Pair Share)

3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think pair share)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think Pair Share) มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think Pair Share) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพศหญิง และเพศชายที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อกู้คิด (Think Pair Share) มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 ห้องเรียน ในโรงเรียนประชาบดีพิทยาคม อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายในปีการศึกษา 2566
2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประชาบดีพิทยาคม อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย

ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน นักเรียนชาย 15 คน และนักเรียนหญิง 15 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) จำนวน 13 แผน รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 3.67-4.00 จึงถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้

2. แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว มีลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 ถือว่าข้อสอบนั้นมีความสอดคล้อง ค่าอำนาจจำแนก(r) ซึ่งพิจารณาจากค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.47 – 0.73 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.31 – 0.78 สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวแบบทดสอบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่เหมาะสมคือ 0.67 – 1 ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.33 – 0.63 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.33 – 0.66 ที่เหมาะสม จำนวน 20 ข้อ และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้พร้อมขออนุญาตทำการทดลองใช้ผู้บริหารสถานศึกษา

2. ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวก่อนจัดการการเรียนรู้ด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share)

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

4. ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังเรียน (Post-Test) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบฉบับเดียวกับข้อสอบที่ทำการทดสอบก่อนเรียนแล้วบันทึกผลคะแนนเพื่อใช้เปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด หลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Sample Group

การทดสอบ	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test	Sig.
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์	11.87	1.59	31.30	2.51	34.54	.000
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์	5.47	1.50	15.20	1.27	25.00	.000

จากตารางที่ 1 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) มีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 2 สถิติบรรยายของความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share)

การทดสอบ	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียน	12.13	1.81	11.60	1.35
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนเรียน	5.40	1.35	5.53	1.68

จากตารางที่ 2 พบว่าผลของความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนของเพศชาย และเพศหญิง

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.13 และ 11.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.81 และ 1.35 ตามลำดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนของเพศชายมีค่าเฉลี่ย 5.40 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 5.53 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.35 และ 1.68 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลของการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร MANOVA

Multivariate Test				
Statistical Test				
Wilk' Lambda				
Value	.F			p
.966	.480			.624
Univariate Test				
Dependent Variables	SS	MS	F	p
ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ก่อนเรียน	2.133	2.133	.837	.368
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ก่อนเรียน	.133	.133	.057	.813

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ จำแนกตามเพศ ได้ค่า F Wilk' Lambda เท่ากับ .480 p เท่ากับ .624 จึงสรุปว่า เพศชายและหญิงมีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 สถิติบรรยายของความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share)

การทดสอบ	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียน	31.73	2.46	30.87	2.56
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียน	15.20	1.37	15.20	1.21

จากตารางที่ 4 พบว่าผลของความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนของเพศชาย และเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 31.73 และ 30.87 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.46 และ 2.56 ตามลำดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนของเพศชายมีค่าเฉลี่ย 15.20 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 15.20 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.37 และ 1.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลของการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงที่เรียน ด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร MANOVA

Multivariate Test				
Statistical Test				
Wilk' Lambda				
Value	.F		p	
.965	.488		.619	
Univariate Test				
Dependent Variables	SS	MS	F	p
ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ หลังเรียน	5.633	2.133	.893	.353
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังเรียน	.000	.000	.000	1.000

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ จำแนกตามเพศ ได้ค่า F Wilk' Lambda เท่ากับ .488 p เท่ากับ .619 จึงสรุปว่า เพศชายและหญิงมีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) พบว่านักเรียน มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการ

เรียนรู้โดยใช้กลวิธีดังกล่าว เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้สอนเน้นให้ผู้เรียนเผชิญสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิต โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ในที่นี้เน้นที่ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็นและต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้แก่ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการทำความเข้าใจปัญหาคิดวิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา และเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมผลของคำตอบพร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้อง และนำไปใช้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ยังเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยกันแก้ไขปัญหาทางคณิตศาสตร์เพื่อให้ได้คำตอบโดย เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียน 2 คนจับคู่กัน เริ่มโดยการที่ครูตั้งโจทย์ปัญหาแล้วผู้เรียนแต่ละคนหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วจึงนำไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคู่ของตนเอง จากนั้นนำความรู้ที่ได้เสนอให้เพื่อนในชั้นเรียนได้ฟัง ครูผู้สอนคอยดูแลผู้เรียนที่เรียนรู้ค่อนข้างช้า พยายามให้นักเรียนและเพื่อนคู่คิดได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้น การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิด Cruikshank and Sheffield (1992, p. 37) ได้กล่าวว่า ปัญหาทางคณิตศาสตร์นั้น ไม่ได้หมายความว่า จะต้องเกี่ยวข้องกับจำนวนเท่านั้น ปัญหาคณิตศาสตร์บางปัญหาอาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับสมบัติทางกายภาพหรือการให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับจำนวนก็ได้ และยังสอดคล้องกับ Krulik and Rudnick (1987, p. 3) ได้กล่าวว่า ปัญหาคณิตศาสตร์ หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเผชิญ และต้องแก้ไข โดยต้องแสวงหาวิธีการและหนทางเพื่อให้การแก้ปัญหานั้นบรรลุผล และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธร แม้นสงวน (2556) กล่าวว่า ปัญหาทางคณิตศาสตร์คือ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ ที่เผชิญอยู่ และจะต้องได้รับการแก้ไขหาคำตอบ โดยที่ยังไม่รู้วิธีการหรือขั้นตอนที่จะได้คำตอบนั้นมาในทันที รวมทั้งผู้เรียนได้รู้เกิดทักษะกระบวนการคิดกระบวนการแก้ปัญหา และยังสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2555) ได้ให้ความหมายของปัญหาคณิตศาสตร์ว่า หมายถึง สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ ที่ซึ่งผู้เรียนเผชิญอยู่ และต้องการที่จะหาคำตอบ โดยที่ยังไม่ทราบว่าวิธีการ หรือขั้นตอนที่จะได้มาซึ่งคำตอบของสถานการณ์นั้นอย่างไร หากสถานการณ์ปัญหานั้นเป็นสถานการณ์ปัญหาที่ผู้เรียนรู้วิธีการหาคำตอบในทันที

สถานการณ์นั้นก็จะไม่ใช่สถานการณ์ที่เป็นปัญหาอีกต่อไป ซึ่งปัญหาคณิตศาสตร์ที่ผู้เรียนคนหนึ่งเผชิญอยู่อาจจะไม่ใช่ปัญหาคณิตศาสตร์กับผู้เรียนอีกคนหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคน ผลของการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร MANOVA พบว่าผลของความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์หลังเรียนของเพศชายและเพศหญิง มีค่าเฉลี่ย 31.73 และ 30.87 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียนของเพศชาย และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.20 โดยไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความเท่ากันของความแปรปรวนได้ค่า Box's M เท่ากับ 9.652 F เท่ากับ .814 และ $p = .615$ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน จำแนกตามเพศได้ค่า F เท่ากับ .837 .893 ค่า p เท่ากับ .368 .353 ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหามหาการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้กลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) มีผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหามหาการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และยังสอดคล้องกับ Maccini and Ruhl (2000, pp.465-489) กล่าวว่า ผลของการใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม สื่อที่เป็นตัวแทนวัตถุจริงและสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรม หรือที่เรียกโดยใช้อักษร CSA ตามลำดับ และกลวิธี STAR ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ในการบวกลบจำนวนเต็ม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีความบกพร่องทางการเรียน มีอุปสรรคในการให้เหตุผลขั้นสูง และทักษะการแก้ปัญหามีต่อความสามารถในการแสดงความหมายและการหาคำตอบของปัญหาการลบจำนวนเต็ม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองการแก้ปัญหามหาการเรียนทั้ง 3

คน มีประสิทธิภาพสูงขึ้น หลังการทดลอง 2 สัปดาห์พบว่า นักเรียนยังคงหาคำตอบของปัญหาได้อย่างถูกต้อง และในอีก 1 สัปดาห์ต่อมาได้ทำการทดสอบความคงทนของความสามารถในการแสดงความหมายของปัญหา ซึ่งนักเรียนยังคงแสดงความหมายของปัญหาได้อย่างถูกต้องเช่นกัน และยังสอดคล้องกับแนวคิด Carss (2007, pp.3-4) ได้กล่าวว่า ผลกระทบของการเรียนร่วมมือแบบคู่คิด ในระหว่างชั่วโมงเรียนนำร่องการอ่าน โดยครอบคลุมองค์ประกอบ 3 ส่วน นั่นคือ 1.เวลาในการคิด 2.เวลาที่ใช้ร่วมกับคู่คิด 3.เวลาที่ให้แต่ละคู่แสดงความคิดกลับไปยังกลุ่มคนที่มากขึ้น ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ทำขึ้นในชั้นเรียนกับนักเรียนเกรด 6 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มแต่ละกลุ่มมีนักเรียน 6 คน นักเรียนกลุ่มหนึ่งอ่านหนังสือเกินระดับอายุ และอีกกลุ่มหนึ่งอ่านหนังสือต่ำกว่าระดับอายุ ผลการวิจัยยืนยันว่าผลเชิงบวกของการใช้เทคนิคดังกล่าวมีผลต่อความสำเร็จทางการอ่านโดยเฉพาะสำหรับนักเรียนที่อ่านเกินระดับอายุ โดยผลเชิงบวกที่ได้อยู่ในแง่ของการใช้ภาษาพูดการคิด และพัฒนาการของเทคนิคที่ใช้ผลที่ได้แสดงนัยสำคัญต่อนักเรียนที่คำนึงถึงการฝึกฝนให้อ่านออกเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของนุตริยา จิตตารมย์ (2548) ได้ศึกษาผลของการสอนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้กลวิธี STAR ที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 86 คน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้กลวิธี STAR จำนวน 45 คน และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนปกติ จำนวน 41 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้กลวิธี STAR มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีความคงทนในการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง ที่เรียนด้วยกลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share) โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร MANOVA พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนของเพศชายมีค่าเฉลี่ย 5.40 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 5.53 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์หลังเรียนของเพศชายและเพศหญิง

มีค่าเฉลี่ย 15.20 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนเรียนจำแนกตามเพศ ได้ค่า F Wilk' Lambda เท่ากับ .480 p เท่ากับ .624 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และหลังเรียน จำแนกตามเพศ ได้ค่า F Wilk' Lambda เท่ากับ .488 p เท่ากับ .619 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของเพศชายและเพศหญิงมีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน จำแนกตามเพศได้ค่า F เท่ากับ .837 .893 ค่า p เท่ากับ .368 .353 เพศชายและหญิงมีผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาบริบทและควรคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน รวมถึงความสนใจและความถนัดในเนื้อหาที่จะทำการทดลอง และในการจัดกิจกรรมครูผู้สอนต้องคอยกำกับดูแลและให้คำชี้แนะแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิดเพราะอาจมีเนื้อหาบางประเด็นที่ผู้เรียนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน
2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี STAR เสริมด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think pair share เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียน 2 คนจับคู่กัน เริ่มโดยการที่ครูตั้งโจทย์ปัญหา แล้วผู้เรียนแต่ละคนหาคำตอบด้วยตนเองก่อน แล้วจึงนำไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคู่ของตนเอง จากนั้นนำความรู้ที่ได้เสนอให้เพื่อนในชั้นเรียนได้ฟัง) ซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่า 1 ชั่วโมง ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องบริหารเวลาและเนื้อหาให้มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานกับวิธีจัดการเรียนรู้แบบอื่น เช่น การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีปัญหา การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัย

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อตัวแปรอื่น เช่น ความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ควรทบทวนขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน บริบทของผู้เรียน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการเวลากับบทเรียนให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] นุตริยา จิตตารมณ. (2548). ผลของการสอนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ โดยใช้กลวิธี STAR ที่มีผลต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [3] ศศิธร แม้นสงวน. (2556). พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [4] สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2566). เข้าถึงได้จาก <https://newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/MainSch/MainSch.aspx>.
- [5] สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2550). ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: 3 คมิตีเดีย.
- [6] สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2555). ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: 3 คมิตีเดีย.
- [7] สุพิธา ดาวเรือง. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานและเทคนิคเพื่อนคู่คิดบนวิกิเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] D.E., & Sheffield, L.J. Cruikshank. (1992). *Teaching and learning elementary and middle school mathematics*. New York: Macmillan.
- [9] Instructional Strategy Lessons for Educators Secondary Education (ISLES- S). (2014). *Grouping: Think Pair Share Jigsaw*. U.S.A: East Carolina University.
- [10] P Maccini, และ C.A. Hughes. (2000). *Effect of problemsolving strategy on the introductory algebra performance of secondary students with learning disabilities*. Learning disabilities research & practice.
- [11] P Maccini, และ J Gagon. (2011). *Mathematics strategy instruction (SI) for middle school students with learning disabilities*. เข้าถึงได้จาก http://www.k8accesscenter.org/training_resources/massini.asp.
- [12] Stephen Krulik, และ Jesse A. Rudnick. (1987). *Problem Solving*. A handbook for Teachers (พิมพ์ครั้งที่ 2). Boston.
- [13] W. D. Carss. (2007). *The effects of using think-pare-share during guided reading lessons*. Dissertation Abstracts International, Master's Thesis Waikato University.
- [14] Z.I. Dales. (2007). *Achievement of students in mathematics using the think-pair-share strategy*. Dissertation Abstracts International. เข้าถึงได้จาก <http://www.bsc.edu.ph/index.php/research/abstracts>.

การวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

ANALYSIS OF DIGITAL COMPENCE OF EDUCATIONAL ADMINSTRATORS THAT AFFECTS ACADEMIC ADMINISTRATION UNDER THE JURISDICTION OF NAKHON PHANOM SECONDARY EDUCATION AREA OFFICE

จักรพันธุ์ จันทรเจริญ^{1*} และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์²

CHAKKAPAN CHANCHAROEN^{1*} and SUMALEE SRIPUTTARIN²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม วิธีการศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มอย่างง่าย จำนวนทั้งสิ้น 181 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach) ทั้งฉบับ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ 2) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล 3) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย และ 4) ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา
2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และทะเบียน 2) ด้านงานนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา
3. สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สมรรถนะด้านดิจิทัล ; ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ประสิทธิภาพ ; ผู้บริหารสถานศึกษา

¹⁻² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, Assistant Professor, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Nakhon Phanom University.

* Corresponding Author, Email: charoen.chakkapan@gmail.com

Received: Jul 29, 2025, Revised: Aug 23, 2025, Accepted: Aug 24, 2025

ABSTRACT

This research aimed to: 1) analyze the digital competence of educational administrators, 2) examine academic administration in educational institutions, and 3) 4) investigate the influence of digital competence of educational administrators on academic administration in educational institutions under the Office of the Secondary Education Service Area, Nakhon Phanom. The participants included 181 educational administrators and teachers selected using stratified random sampling based on Krejcie and Morgan's table. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire, with content validity (IOC) ranging from 0.80 to 1.00 and a Cronbach's alpha coefficient of 0.90. The statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results found that

1. The digital competence of educational administrators is overall at a high level, ranked from most to least as follows: 1) assessment of digital use to improve management, 2) digital knowledge and access, 3) creation of appropriate and safe digital media, and 4) use of digital for education.

2. Academic administration in educational institutions is overall at a high level, ranked from most to least: 1) measurement, evaluation of teaching and learning management and registration, 2) supervision for educational quality development, 3) curriculum development of educational institutions, 4) teaching and learning management in educational institutions, and 5) development of educational media, innovation and technology.

3. Digital competence of school administrators has a statistically significant effect on academic administration in schools under the Office of the Secondary Education Service Area of Nakhon Phanom at a level of .05.

Keywords: Digital Competency ; Affecting Academic Administration ; School Administrator

บทนำ

จากการที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลภายใต้ นโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาลเกิดการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความท้าทายของประเทศในการวาง แนวทางการดำเนินการด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ซึ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดและจัดทำแผนพัฒนา ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ดังปรากฏ ในยุทธศาสตร์ที่ 5 โดยมีสาระสำคัญ คือ การพัฒนากำลังคนให้มีความพร้อมในการ เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจ และสังคมดิจิทัล ให้มีความสำคัญกับการพัฒนา กำลังคนวัยทำงานทุกสาขาอาชีพ ทั้งบุคลากรภาครัฐ และ ภาคเอกชนพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่บุคลากร ในตลาดแรงงานส่งเสริมการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ปฏิบัติงานในภาครัฐและเอกชน และพัฒนาผู้บริหารเทคโนโลยี ดิจิทัล ให้สามารถวางแผนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปพัฒนา

ภารกิจตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าจากสารสนเทศขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

สมรรถนะด้านดิจิทัล คือ ความสามารถในการผสมผสาน ระหว่าง ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม ปลอดภัย สร้างสรรค์ อิสระ และมีจริยธรรม ได้แก่ การทำงาน การแก้ปัญหา การสื่อสาร การจัดการข้อมูล การร่วมมือ การสร้างเนื้อหา และความรู้ สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล การสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อสามารถที่จะเลือกใช้ กับการบริหารงานภายในสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและเพียงพอต่อการใช้งาน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้อง แสดงศักยภาพทางด้านการบริหาร นอกจากจะมีผลต่อ ภาพลักษณ์ขององค์กรและยังจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจ

ของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561)

การบริหารงานของโรงเรียน ได้จัดแบ่งงานออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาเกิดคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การบริหารงานวิชาการจึงถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา และในงานวิชาการของสถานศึกษาจึงต้องมีระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงาน และการบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารงานวิชาการ และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการต่อไป

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจ เรื่องการวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารงานวิชาการ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา ส่งผลต่อการ

บริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา นครพนม

1. ประชากรที่ใช้วิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม จำนวน 57 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 57 คน ครูผู้สอน 283 คน จำนวนทั้งหมด 340 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปีการศึกษา 2566 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) และการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 181 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล 2) ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา 3) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ 4) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย

3.2 ตัวแปรตาม คือ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา คือ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และทะเบียน 4) ด้านงานนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม แบ่งข้อคำถาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล 2) ด้านการใช้ดิจิทัล 3) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยให้น้ำหนักคะแนน การแปลผลคะแนนตามเกณฑ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเป็นข้อมูลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการได้แนวคิดจากโรงเรียนชุมชนวัดหนองโนใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล การจัดการเรียนการสอน และทะเบียน 4) ด้านงานนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนและวิธีการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตำราต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามาสังเคราะห์เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล

2. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล 2) ด้านการใช้ดิจิทัล 3) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัล และ 4) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัยและครอบคลุมเนื้อหาที่ส่งผลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3) ด้านการวัดผล ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และทะเบียน 4) ด้านงานนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัด ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอ และดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในลำดับต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป นำแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยบันทึกข้อมูลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลทางสถิติสำหรับงานวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน มีดังนี้

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiplier Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

3.1 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4. สถิติที่ใช้ในการหาค่าความถดถอย

4.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ ขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม แบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 ชุด ได้รับคืน 181 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือ เพศหญิง จำนวน 103 คน (คิดเป็นร้อยละ 56.91) และเพศชาย จำนวน 78 คน (คิดเป็นร้อยละ 43.09) ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 21 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.60) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 34 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.78) ครูผู้สอน จำนวน 126 คน (คิดเป็นร้อยละ 69.61) วุฒิปริญญาโทสูงสุด ปริญาตรี จำนวน 73 คน (คิดเป็น

ร้อยละ 40.33) ปริญาโท จำนวน 92 คน (คิดเป็นร้อยละ 50.83) ปริญาเอก จำนวน 16 คน (คิดเป็นร้อยละ 8.84) ประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 34 คน (คิดเป็นร้อยละ 18.78) 5 - 10 ปี จำนวน 112 คน (คิดเป็นร้อยละ 61.88) มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 35 คน (คิดเป็นร้อยละ 19.34) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในสถานศึกษา น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 74 คน (คิดเป็นร้อยละ 40.88) 3 - 8 ปี จำนวน 65 คน (คิดเป็นร้อยละ 35.91) มากกว่า 8 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน (คิดเป็นร้อยละ 23.20) ความถนัดในการใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีดิจิทัล mobile phone จำนวน 74 คน (คิดเป็นร้อยละ 40.88) tablet จำนวน 29 คน (คิดเป็นร้อยละ 16.02) computer จำนวน 76 คน (คิดเป็นร้อยละ 41.99) และ อื่น ๆ จำนวน 2 คน (คิดเป็นร้อยละ 1.10) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม แบ่งข้อคำถาม จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล 2) ด้านการใช้ดิจิทัล 3) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ และ 4) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยภาพรวม

องค์ประกอบสมรรถนะด้านดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับสมรรถนะด้านดิจิทัล			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล	4.06	0.83	มาก	2
2	ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา	4.00	0.81	มาก	4
3	ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ	4.09	0.85	มาก	1
4	ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย	4.01	0.79	มาก	3
รวม		4.02	0.83	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่าการศึกษาระดับสมรรถนะทางด้านดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.09, S.D.= 0.85) รองลงมา คือ ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.06, S.D.= 0.83) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย ($\bar{X}$ = 4.01, S.D.= 0.79) และด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.00, S.D.= 0.81)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงาน

วิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 1

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ระหว่างสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

ตัวแปร	C1	C2	C3	C4	CT	E1	E2	E3	E4	E5	ET
C1											
C2	.912**										
C3	.865**	.910**									
C4	.922**	.933**	.940**								
CT	.957**	.970**	.964**	.981**							
E1	.730**	.722**	.822**	.822**	.801**						
E2	.688**	.726**	.803**	.809**	.783**	.965**					
E3	.701**	.725**	.835**	.792**	.790**	.931**	.943**				
E4	.767**	.797**	.830**	.837**	.835**	.839**	.891**	.929**			
E5	.823**	.811**	.820**	.895**	.871**	.875**	.900**	.913**	.945**		
ET	.771**	.786**	.850**	.861**	.845**	.960**	.968**	.970**	.958**	.960**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) พบว่า มีค่า Probability (p) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม (CT) กับ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (ET) โดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .845 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันในระดับสูง

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานของการวิจัย การวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

พบว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .845 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันในระดับสูง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiplier Regression Analysis) โดยมีขั้นตอนดังนี้

นำค่าการวัดจากตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล (x1) ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา (x2) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ (x3) และด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (x4) ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม (Y) นำเข้าสมการถดถอยพหุคูณเพื่อวิเคราะห์ค้นหาตัวแปรที่มีผลโดยใช้วิธี Stepwise ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดง Coefficient ของตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ (Stepwise multiplier Regression Analysis)

สมรรถนะด้านดิจิทัล	B	SE	Beta	t	Sig.
(Constant)	1.541	0.363		4.190	0.001
ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (x4)	0.645	0.081	0.860	7.312*	0.000
R = 0.865, R ² = 0.749, SEE = 0.355					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้แก่ ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย (x4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยใช้คะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = 0.860 \times x_4$

โดยสรุปจากสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการ

ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม คือ ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยเป็นความสัมพันธ์ในทางบวก กล่าวคือ หากตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย ปรับตัวเพิ่มขึ้นต่อหน่วยนั้นส่งผลให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปรับตัวเพิ่มขึ้น 0.860 หน่วย ส่วนตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่นจะพบว่าไม่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย และด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ดังนั้นจึงต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการวัดและประเมินผล สนับสนุนให้ครูพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี ดิจิทัลเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราวุฒิ มุขกระโทก และ กุลจิรา รักษนคร (2566) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการ 2) ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล

3) ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่ เหมาะสมและปลอดภัย และ
4) ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ฤทธิกร โยธสิงห์ (2563) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน สถานการณ์ชีวิต
วิถีใหม่ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำดิจิทัลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก
2) ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการ
บริหารงานวิชาการใน สถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ที่ระดับความมี
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านเป็นรายข้อ ดังนี้

1.1 ด้านการรู้และเข้าถึงดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทักษะความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียน
ต้องเรียนรู้เพื่อที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และมีความปลอดภัย
ในโลกยุคดิจิทัลมากขึ้น จึงทำให้มีการพัฒนาและสอนทักษะ
การเรียนรู้แบบดิจิทัลเพิ่มมากยิ่งขึ้น และประสิทธิผลการเรียนรู้
แบบดิจิทัลในสถานศึกษาคือความสำเร็จของการปฏิบัติงาน
ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความสามารถของผู้บริหารและ
ครูที่จัดการเรียนรู้แบบดิจิทัลส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการใช้
เทคโนโลยี สามารถ สร้างองค์ความรู้ ทำงานร่วมกับผู้อื่น
และมีความเป็นพลเมืองดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ
อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560) ที่ศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา
ที่มีการใช้เทคโนโลยีจะมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร
สถานศึกษาอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ
ภมรรรณ แปนทอง และอภิชาติ เสนะนันท์ (2561) ได้ศึกษา
สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การเรียนรู้แบบดิจิทัลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า
สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากปัญหาทักษะทางเทคโนโลยี
ดิจิทัลความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่อง
ผู้ใช้งาน ขาดทักษะในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล สถานศึกษา
ได้มีการหาแนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะ
ด้านการจัดการ การใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีสารสนเทศและ
การสื่อสารเพื่อการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญ ส่งเสริมให้

ผู้ใช้งานได้ใช้งานจริงจัดให้มีอุปกรณ์ให้ใช้งานอย่างเหมาะสม
สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ ตรีสิงห์ (2560 : 78) ได้กล่าว
ไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการ
บริหารงานเพิ่มเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและบูรณาการ
เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัย
ของ อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560 : 12) ที่ศึกษาพบว่า ผู้บริหาร
สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดเก็บ
ข้อมูลอย่างเป็นระบบ กำหนดนโยบาย รวมไปถึงช่วยในการ
วางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

1.3 ด้านการประเมินการใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหาร
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร
มีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในการให้ความสำคัญต่อ
การประเมินการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุง
การบริหารจัดการการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการนำ
เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภายในสถานศึกษา
เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคลากรและผู้มา ติดต่อราชการ
สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญชนก แสงท้านัง (2563) ที่ได้ศึกษา
โครงสร้างขององค์กร แห่งนวัตกรรมไว้ว่าโครงสร้างองค์กรแห่ง
นวัตกรรมเปรียบเสมือนระบบการติดต่อสื่อสารและอำนาจ
ในการบังคับบัญชาในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สอดคล้อง
กับความต้องการของสถานศึกษา ที่ต้องจัดทำให้มีความยืดหยุ่น
สอดคล้องกับเป้าหมายด้านนวัตกรรม มีการจัดฝ่ายงานที่เป็น
ศูนย์กลาง การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมสามารถปรับตัวให้เข้ากับ
สิ่งแวดล้อมและโอกาสที่จะเกิดขึ้น อยู่ตลอดเวลา มีโครงสร้าง
แบบการกระจายอำนาจ กระจายอำนาจการตัดสินใจโดยใช้การ
มีส่วนร่วม ของหลายบุคคลในการตัดสินใจ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา
(2564) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกัน
คุณภาพการศึกษายุคดิจิทัล ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครสวรรค์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานระบบ
ประกัน คุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่ เหมาะสมและปลอดภัย
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการ
ส่งเสริมให้สร้างสื่อดิจิทัล นวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ที่เหมาะสม
และปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง มีการใช้สื่อดิจิทัล นวัตกรรม
เป็นเครื่องมือเพื่อวัดผล และประเมินผลของผู้เรียนได้อย่าง
รวดเร็วมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้การสร้างสื่อดิจิทัลรูปแบบใหม่ ๆ

กับ องค์กรภายนอก มีการวัดและประเมินผลการใช้สื่อดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจ แก่ผู้เรียนที่หลากหลาย ด้วยสื่อดิจิทัลการศึกษา ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้สื่อดิจิทัล การศึกษา กับชุมชน เห็นความสำคัญของการสร้างสื่อดิจิทัล การศึกษา สร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในสถานศึกษา การนำสื่อดิจิทัลการศึกษามาใช้ในการเรียนการสอน สร้างแรงจูงใจให้กับ บุคลากรในองค์กรสนใจใฝ่เรียนรู้ เรื่องสื่อดิจิทัลการศึกษา นวัตกรรม ใหม่ ๆ สนับสนุนการสร้างสื่อ ดิจิทัลการศึกษา นวัตกรรมด้านการสื่อสาร

2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะด้านดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ เพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) พบว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้บริหาร มีสมรรถนะด้านดิจิทัล ประกอบไปด้วยสมรรถนะด้านการรู้และ เข้าถึงดิจิทัลด้านการใช้ดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการประเมิน การใช้ดิจิทัลเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการและด้านการสร้างสื่อ ดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาในทิศทางเดียวกันเชิงบวก สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ฐิริรัตน์ สุกใส (2565) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ ผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นองค์กร แห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด อุตรดิตถ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของ ผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่ง นวัตกรรมของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุตรดิตถ์โดยรวมมี ความสัมพันธ์กันทางบวกใน ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์สมมติฐานของการวิจัยสมรรถนะ ด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม โดยรวม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

เท่ากับ .849 แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เป็นไปใน ทิศทางเดียวกันในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานใน การวิจัย ว่า สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมทุกด้าน ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานครพนม โดยค่าสัมประสิทธิ์ การถดถอยของหรือค่าอำนาจการพยากรณ์สมรรถนะของ สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามั ศึกษา นครพนม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนัฏธ์ ว่องพัฒน์วงศ์ (2566) ที่ได้ศึกษา สมรรถนะของ ผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยเลขคณิต จากมากไปน้อย คือ ความคิดรวบยอดในตนเอง คุณลักษณะ ความรู้ความสามารถ และ แรงผลักดัน และการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ งาน หลักสูตร งานจัดการเรียนการสอน งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน งานประกันคุณภาพ การศึกษา งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้และงานแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีและสื่อการสอน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ นาริรัตน์ เพชรคง และ ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2565) ได้ศึกษา สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตจตุจักร ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน ความสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ รองลงมา คือ ด้านความสามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา และด้านความสามารถใช้และบริหารเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษาและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม 2) ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาด โรงเรียนต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของครูและ ผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตจตุจักร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีระดับความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มี ต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่เขตจตุจักร โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเพื่อหาตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า การบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากสมการพยากรณ์ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม คือ ตัวแปรสมรรถนะด้านดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยเป็นความสัมพันธ์ในทางบวก กล่าวคือ หากตัวแปร สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างสื่อ ดิจิทัลที่เหมาะสมและปลอดภัยปรับตัวเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ปรับตัวเพิ่มขึ้น 0.865 หน่วย และสอดคล้องกับวิจัยของ มลฤดี สวนดี (2565) ที่ได้ศึกษาทักษะ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสร้างสมการ พยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $y = 1.054 + 0.763 \cdot X$ และ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z_y = 0.86 \cdot Z_x$ และสอดคล้องกับวิจัยของ ปิยะนันท์ ว่องพัฒน์วงศ์ (2566) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารกับการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ควรมีการจัดการอบรมบุคลากรในการวิเคราะห์ขั้นตอน การจัดทำแผนการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาและวิธีการที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผู้เข้ารับการอบรมเป็นสำคัญรวมทั้งการจัดทำ แผนการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลควรจัดทำให้มีความน่าสนใจ ตลอดจนการวัดและประเมินผู้รับการอบรม ต้องเลือกวิธีการวัด และประเมินผลที่มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการประเมิน รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินต้องมีความเป็นปรนัยและเที่ยงตรง ซึ่งจะส่งผลให้การวัดและประเมินผลครูผู้เข้าอบรม มีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สถานศึกษาในยุค ดิจิทัล ทักษะในการนำเครื่องมืออุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันหรือใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัล ของผู้บริหาร และพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบ การศึกษา ที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

- [1] ขวัญชนก แสงท้านง. (2563). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมสำหรับ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- [2] นาริรัตน์ เพชรคง และชลารณ สวรรณสัมฤทธิ์. (2565). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่เขตจตุจักร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 8(1), 238-255.
- [3] ปิยะนันท์ ว่องพัฒน์วงศ์. (2566). สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [4] ภมรรวณ แปนทอง และอภิชาติ เสนะนันท์. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้แบบดิจิทัลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 11(1), 2687-2703.
- [5] ภูริรัตน์ สุกใส. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กับความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [6] มลฤดี สวนดี. (2565). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 4(2), 141-150.
- [7] มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา. (2564). แนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบประกันคุณภาพการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(5), 123-139.
- [8] ฤทธิกร โยธสิงห์. (2563). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานการณชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,มหาวิทยาลัยเกษตร.กรุงเทพฯ.
- [9] วราวุฒิ มุขกระโทก และ กุลจิรา รักชนคร. (2566). สมรรถนะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. *วารสารวารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(17), 68-79.
- [10] สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *กรอบสมรรถนะด้านดิจิทัล สำหรับพลเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ.
- [11] อติศักดิ์ ดรสิงห์. (2560). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [12] อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- [13] Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York : Harper & Row.
- [14] Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities". *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607 – 610.

Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

CLOUD SERVICE (APPSHEET) AND THE ENHANCEMENT OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT EFFICIENCY IN TRAINING WITHIN LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN UDON THANI PROVINCE

อารุท วงศ์สว่าง^{1*}, วิชัญ แสนปาง², อติสร ดำรงมงคลกุล³ และ เกียรติพร จันทโภาส⁴

ARWUT WONGSAWANG^{1*}, WICHAN SANPANG², ADISORN DUMRONGMONGKHOLKUL³ and KIATTIPORN JANTHOPAS⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในการอบรมและประเมินผล ขององค์กร สามารถดูรายงาน และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อประเมินประสิทธิภาพของพนักงานในการอบรมได้ (2) เพื่อนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการวางแผนการฝึกอบรมองค์กร และสามารถสร้างเสริมให้บุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติในการทำงานให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผู้ใช้งาน และอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จากการใช้ Cloud Service (AppSheet) เป็นการวิจัยแบบผสมทั้งการศึกษาเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Method) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 352 ตัวอย่าง และใช้สถิติเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย จากการตอบแบบสอบถาม จำนวน 352 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท มีประสบการณ์ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ 5 – 10 ปี และมีประสบการณ์งานด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี 5-10 ปี

จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมจัดอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี) มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : Cloud Service (AppSheet) ; การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ; การฝึกอบรมในองค์กร

¹⁻⁴ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Business Administration, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: arwut_wongsawang@stu.ac.th

Received: Aug 16, 2025, Revised: Nov 15, 2025, Accepted: Nov 23, 2025

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to apply the Cloud Service (AppSheet) for monitoring training progress and evaluating organizational performance, enabling the generation of reports and data analysis to assess employee training efficiency; (2) to utilize the Cloud Service (AppSheet) for organizational training planning, enhancing employees' knowledge, skills, abilities, and work attitudes effectively; and (3) to study the relationship between user interaction and the factors influencing the efficiency of Cloud Service (AppSheet) in improving human resource management effectiveness in training within local administrative organizations in Udon Thani province.

This study employed a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative research. Qualitative data were collected through in-depth interviews, while quantitative data were gathered via questionnaires administered to a sample of 352 personnel from local administrative organizations in Udon Thani province. Statistical methods used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that most respondents were female, single, held a bachelor's degree, earned between 10,001–15,000 baht per month, and had 5–10 years of experience in both human resource management and training. The findings indicated that the overall importance of human resource development factors was rated at the highest level. Specifically, technological advancement and knowledge transfer, governmental support, and organizational management were all considered highly significant in enhancing training efficiency within local administrative organizations in Udon Thani province.

Keywords: Cloud Service (AppSheet) ; Human Resource Management ; Local Administrative Organization ; Training in the Organization

บทนำ

ในปี 2567 ประเทศไทยยังคงประสบกับปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านสังคมที่จำเป็นต้องมีการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นด้านศักยภาพหรือระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยที่พบว่าคนไทยยังมีคุณภาพที่ต่ำกว่าเป้าหมายและไม่มีผลสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้หรือโครงสร้างของการผลิต รวมทั้งการบริหารในอุตสาหกรรมยังมีการพึ่งพาแรงงานทักษะต่ำในเกือบทุก ๆ อุตสาหกรรม แต่ยังไม่มีความสอดคล้องกับแรงงานที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้แรงงานมีผลิตภาพการผลิตต่ำ และยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ทำให้จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและมีการพัฒนาศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย เพื่อให้มีทุนมนุษย์ที่สูงขึ้น มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถ เพื่อให้มีความเหมาะสมในแต่ละวัย เพื่อเป็นการวางรากฐานให้คุณภาพชีวิตในอนาคตดีขึ้น โดยวัยแรงงานควรมีการเน้นให้มีการสร้าง

ความรู้ และทักษะเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความสอดคล้องกับตลาดแรงงานตั้งแต่ทักษะพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในอาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ และทักษะการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งการที่จะส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้ และทักษะที่ใช้ในการประกอบอาชีพให้มีความสอดคล้องกับตลาดแรงงานจึงควรมีการพัฒนาการฝึกอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตร, 2559) (สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2567, จาก www.dla.go.th) และในทุกวันนี้ ในทางอุตสาหกรรมมีการแข่งขันมากขึ้นส่งผลกระทบต่อให้ต้องมีการขับเคลื่อนเพื่อก้าวทันตามยุคสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้ต้องมองไปถึงสิ่งที่ทำให้โครงสร้างของอุตสาหกรรมมีความแข็งแกร่ง และสามารถไปถึงจุดหมายได้ นั่นคือ ทรัพยากรบุคคล (กฤตชน วงศ์รัตน์, และคณะ, 2555 อ้างอิงจากงานวิจัยของ กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล, 2567) ซึ่งทรัพยากรบุคคลถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญที่สุดขององค์กร เมื่อเทียบกับสิ่งอื่นไม่ว่าจะเป็นเงินทุน

วัตถุดิบ ทรัพยากรบุคคลถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการแข่งขัน (ศุภลักษณ์ สวัสดิ์, 2560) สามารถนำทรัพยากรให้มาพัฒนา และมีการเรียนรู้เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำกลับมา ใช้ได้เสมอ การที่จะเพิ่มมูลค่าทรัพยากรบุคคลนั้นจะต้องทราบ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของแต่ละคนก่อน เพื่อให้สามารถ ที่จะมีการกำหนดขอบเขต และทำให้เกิดแรงผลักดันที่จะทำให้ เกิดผลสำเร็จ แต่ด้วยความหลากหลายของมนุษย์ (พิสมัย ชัยมหา, 2558) อ้างอิงจากงานวิจัยของ จูติศักดิ์ รัตนสัมฤทธิ์, (2562) จึงจำเป็น ที่จะต้องมีการพัฒนาในสิ่งที่ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกัน

การฝึกอบรมถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้เกิดกระบวนการหรือกิจกรรม เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ ศักดิ์ศรี และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ใช้ในการพัฒนาบุคคล เพราะการพัฒนาบุคคลเป็นเรื่องที่จะต้องมียุทธศาสตร์ และ แนวคิดที่จะใช้ในการฝึกอบรม (ธีระ กาญจนรักษ์, 2555) อ้างอิงจาก งานวิจัยของ วรณศิริ ฐะแพง, (2564) และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนา จากการประเมินความต้องการและการวิเคราะห์ ความต้องการทั้งระดับองค์กร ระดับงาน และระดับบุคคล เพื่อให้ สามารถตัดสินใจใช้ วิธีการและเทคนิคการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม (วรารัตน์ เขียวโพธิ์, 2551) อ้างอิงจากงานวิจัย ของ อภิสิทธิ์ คุณวรปัญญา และคณะ (2562) ซึ่งภายในการฝึกอบรมอาจมีกิจกรรม ต่าง ๆ ที่ทำร่วมกันระหว่างการพัฒนาที่หลากหลายให้ผู้เข้าร่วม การฝึกอบรมสามารถทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถเข้าใจ ในสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้บุคลากรภายในองค์กร สามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น และการฝึกอบรมส่วนใหญ่ จะนำมาใช้กับบุคลากรในระดับปฏิบัติ (ปัทมา จันทิมล, 2556) อ้างอิงจากงานวิจัย ของ วรณศิริ ฐะแพง, (2564) เป็นการพัฒนา ความรู้ ความสามารถเพื่อให้มีความเป็นระบบทำให้บุคลากรอยู่ใน ทิศทางตามที่ต้องการ องค์กรมีความเข้มแข็ง ส่งเสริม การพัฒนาบุคลากร และเสริมสร้างวิทยาการที่ทันสมัย ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร (ธิดาภรณ์ ละม้ายศรี, 2561) ทำให้บุคลากรเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปตามที่กำหนด และสามารถพัฒนาตนเองหรืองาน ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (ณัชชา วชิรหัตถพงศ์, 2558) อ้างอิงจาก งานวิจัย ของ วรณศิริ ฐะแพง, (2564)

โปรแกรม AppSheet คือ แพลตฟอร์มเพื่อเปิดใช้งาน นวัตกรรมได้ทุกที่ โดยได้รวบรวมระบบโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ โดยรวมเทคโนโลยีการศึกษาระหว่างโปรแกรม AppSheet ที่สามารถสร้างแอปพลิเคชันได้อย่างง่ายดายโดยไม่ต้องเขียนโค้ด

และ G-Suite for Education ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีแอปพลิเคชัน ที่สนับสนุนการประยุกต์ใช้งานเพื่อการศึกษาารวมเข้าด้วยกัน สามารถสร้างแอปพลิเคชันที่ปรับให้เข้ากับกระบวนการ ในการทำงานได้ทุกอย่างที่เราต้องการ AppSheet ออกแบบมา เพื่อให้ผู้ใช้งานทางด้านธุรกิจ รวมถึงสามารถประยุกต์ใช้งาน ทางด้านการศึกษา รวมถึงประโยชน์ทางด้านอื่น ๆ มีความสามารถในการ สร้างแอปพลิเคชันโดยไม่ต้องเขียนโค้ดใด ๆ ทุกคนสามารถ เป็นเจ้าของได้ สามารถสร้างแอปพลิเคชัน ที่ปรับแต่งรูปร่าง และ ปรับปรุงได้เองตลอดเวลา สามารถเปลี่ยนกระบวนการเพื่อให้ เหมาะกับความต้องการของซอฟต์แวร์สำเร็จรูปที่เราต้องการ ใช้งานแอปพลิเคชันที่เราสร้างสามารถใช้ได้กับอุปกรณ์มือถือ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์ สามารถเปิดใช้งานโดยผ่านเว็บเบราว์เซอร์ โดยอัตโนมัติ ทำให้ทุกคนสามารถใช้แอปพลิเคชันที่เราสร้างขึ้น มาได้ฟรี ไม่มีค่าบริการ สามารถสร้างแอปพลิเคชันนับสิบได้โดย กำหนดข้อมูลและพฤติกรรมที่เราต้องการดูจากโดเมนหรือผู้ติดต่อ อย่างรวดเร็วไปจนถึงแอปพลิเคชัน ERP ขั้นสูง ทั้งหมดนี้โดย ไม่ต้องมีรหัสผู้ใช้แอปพลิเคชัน สามารถเริ่มต้นแอปพลิเคชัน จากเบราว์เซอร์ หรือไปที่ลิงค์การติดตั้งเพื่อรับ AppSheet จะได้ผลในไม่กี่นาที สามารถกำหนดได้ว่าใครสามารถเข้าถึง แอปพลิเคชันและข้อมูลใดที่จะแสดงให้ผู้ใช้งานแต่ละคนเห็นทั้งหมด มาจากที่เดียวกัน ทำการเปลี่ยนแปลงแอปพลิเคชันได้ง่ายดาย และจะปรากฏต่อผู้ใช้ที่รวดเร็วโดยไม่จำเป็นต้องรอรอบการ ปรับใช้ที่ยาวนาน มีระบบที่ปลอดภัยสามารถกรองข้อมูลออก เข้ารหัสข้อมูล และจำกัดการเข้าถึงแอปพลิเคชัน และดูทั้งหมด จากที่เดียวโดยไม่ต้องเขียนโค้ดใด ๆ ความเข้ากันได้ แพลตฟอร์ม AppSheet สามารถตอบสนองและปรับให้เข้ากับอุปกรณ์ที่ เปิดอยู่โดยอัตโนมัติ และที่สำคัญคือ องค์กรทางด้านการศึกษา สามารถแจ้งความประสงค์ในการ ใช้งาน AppSheet เพื่อกิจกรรมทางการศึกษาได้ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย เมื่อผ่านการ ตรวจสอบ และผ่านการอนุมัติจากบริษัทแล้วว่าเป็นการนำระบบ ไปใช้งานทางด้านหน่วยงานทางการศึกษาจริงตามที่ได้แจ้ง ความประสงค์ (ดำรงฤทธิ์ จันทรา, 2563)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้มีแนวคิดที่จะนำ Cloud Service (AppSheet) ประยุกต์ใช้เพื่อนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมในองค์กร โดยศึกษาข้อมูล จากเอกสาร เว็บไซต์ คลิปวีโอการสอนเทคนิควิธีการในการ ใช้งานแอปพลิเคชัน และได้เก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ เพื่อการประยุกต์ใช้โปรแกรม Cloud Service (AppSheet)

เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร เพื่อหวังว่าเมื่อองค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมได้ ก็จะสามารถ สร้างประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในด้านต่าง ๆ ได้อีก เช่น ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการคัดเลือกบุคลากร ด้านความก้าวหน้าในสายงาน เป็นต้น

การนำ Cloud Service หรือ AppSheet มาใช้ในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี โดยเฉพาะในด้านการ จัดการทรัพยากรมนุษย์ในการฝึกอบรม จะช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดการข้อมูลต่าง ๆ เช่น การบันทึกข้อมูล การฝึกอบรม การจัดตารางการฝึกอบรม การติดตามผลการ อบรม รวมไปถึงการประเมินผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

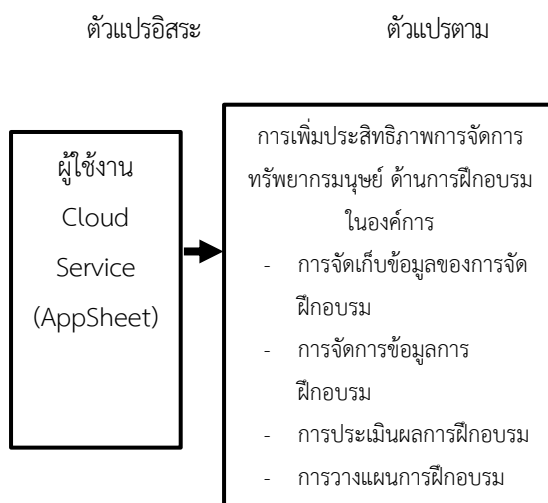
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการ ติดตามความก้าวหน้าในการอบรมและประเมินผลขององค์กร สามารถดูรายงาน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพ ของพนักงานในการอบรมได้
2. เพื่อนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการวางแผนการฝึกอบรมองค์กรและสามารถสร้างเสริมให้บุคลากร ในองค์กรให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ ในการทำงานให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผู้ใช้งาน Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากร มนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จากการใช้ Cloud Service (AppSheet)

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับ Cloud Service (App Sheet) กับการ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยยึดแนวการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ

ทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อทำการศึกษาเกี่ยวกับ “Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี” โดยใช้ รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้ระเบียบวิธี เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยการศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการ จัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ผ่านการใช้งาน Cloud Service (AppSheet) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัญหา และอุปสรรคของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี และสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กลุ่มบุคคลที่เป็นผู้ เกี่ยวข้องกับการเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ที่เป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้เครื่องมือในการสัมภาษณ์ อันจะศึกษาที่เป็นประเด็นสำคัญให้ได้ข้อมูลรายละเอียดครบถ้วนเพื่อนำไปสรุปการวิจัย

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์นั้นได้แสดงความคิดเห็นนำเสนอปัญหา แนวคิด วิธีการจัดการที่เหมาะสม ความสำคัญการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา เพื่อให้การสัมภาษณ์ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยครบถ้วน และเกิดมุมมองต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ ครอบคลุมทุกเนื้อหาในการศึกษาอย่างชัดเจน ที่ผู้ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลด้านความคิดเห็นที่หลากหลาย และสมบูรณ์ ซึ่งจะได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป และผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการสัมภาษณ์ ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รับทราบก่อนโดยการโทรศัพท์นัดหมายล่วงหน้า และให้ตอบรับว่าสะดวกตามวันเวลาที่กำหนดในการสัมภาษณ์หรือไม่ จากนั้นทำการขออนุญาตเข้าไปสัมภาษณ์ ณ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ในจังหวัดอุดรธานี และทำการจดบันทึกข้อมูลที่สัมภาษณ์ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จได้ทำการนำข้อมูลที่สัมภาษณ์มาตรวจสอบ และสรุปประเด็นที่สัมภาษณ์

ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 167 แห่ง (ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (www.dla.go.th) สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 มกราคม 2567)

โดยกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเฉพาะเจาะจงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้การสัมภาษณ์ บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กร ในส่วนของผู้บริหารงานทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และในส่วนของผู้ที่ปฏิบัติงานทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์

ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินการวิจัย โดยการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทางด้านวิชาการต่าง ๆ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสารทางวิชาการ บทความต่าง ๆ วารสาร ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และบทพจนานานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบ

แนวคิดของการวิจัย แล้วนำไปปรึกษาสำนักวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมก่อนนำไปเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด ประเด็นในการสัมภาษณ์ คือ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการถ่ายทอดความรู้ อุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครบถ้วน และมีการจดบันทึก จดบันทึกขณะทำการสัมภาษณ์ ซึ่งทางผู้วิจัยจะทำการจดบันทึกย่อข้อมูลสำคัญ ๆ ในขณะฟัง เกี่ยวกับการแสดงสีหน้า ท่าทาง แล้วนำมาบันทึกรายละเอียด เมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขออนุญาตแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัย และมีการสัมภาษณ์ หลังจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียงแบบคำตอบคำออกเป็นบทสนทนาที่เป็นตัวอักษรด้วยตนเอง จัดข้อความที่ได้ให้เป็นหมวดหมู่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลความน่าเชื่อถือของข้อมูลความน่าเชื่อถือของงานวิจัย เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับความเป็นจริง และการตีความของผู้วิจัย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนการวิจัยที่แสดงถึงความน่าเชื่อถือของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์จากนั้นประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งการศึกษาวิจัยนี้ใช้สถิติ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่

(Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ด้านการใช้งาน Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้ โดยมีข้อคำถามดังนี้ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ แต่ละข้อ ใช้แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกของบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ในส่วนของผู้บริหารงานทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และในส่วนของผู้ที่ปฏิบัติงานทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับการใช้ Cloud Service (AppSheet) เป็นลักษณะของการสัมภาษณ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการบริหารจัดการการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี โดยจะทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายจาก 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

1. กลุ่มงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์
2. กลุ่มงานด้านการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

การพัฒนา และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ทำการวิจัย เพื่อกำหนดนิยามตัวแปรและมาตรวัด แล้วนำมาพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ ตั้งแต่ .67 ขึ้นไปมาใช้ ซึ่งสามารถตัดสินใจได้ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสม หรือมีความตรงเชิงเนื้อหาหรือไม่

2.2 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้หลังจากทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ไปทดสอบกับประชากรกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 10 ตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจข้อคำถามในแบบสอบถามหรือไม่ พร้อมทั้งทำการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ใช้เกณฑ์พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามออนไลน์ (สร้างจาก Google Form) ไปดำเนินการสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการใช้งานสารสนเทศ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร และ 2. ในส่วนของผู้บริหารงานทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 ท่าน

2. สอบถามชี้เฉพาะ ในด้านของปัญหาและอุปสรรคจากแบบสอบถามออนไลน์ เกี่ยวกับการใช้งานสารสนเทศ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร องค์กรละ 1 คน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 167 แห่ง

3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามออนไลน์ และการตอบคำถาม จากการสอบถามชี้เฉพาะ จากแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 167 ชุด จากพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร องค์กรละ 1 คน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จำนวนทั้งสิ้น 167 แห่ง มาทำการวิเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

2. Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

2.1 Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ด้านที่ 1 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัย เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 1 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี)	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	ลำดับที่
1. หน่วยงานของท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนด และวางแผนการทำงานด้านการฝึกอบรม	4.63	0.57	มากที่สุด	8
2. ท่านพอใจกับบทบาทของหน่วยงานของท่านด้านการฝึกอบรมท่านร่วมงานด้วย	4.62	0.58	มากที่สุด	9

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัจจัย เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี (ต่อ)

Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 1 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี)	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	ลำดับที่
3. หน่วยงานของท่าน มีการสนับสนุนในกระบวนการสร้างมีส่วนร่วมในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการฝึกอบรม	4.66	0.57	มากที่สุด	3
4. หน่วยงานของท่าน มีการสนับสนุนความร่วมมือ หรือการทำงานร่วมกันเป็นทีม ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการฝึกอบรม	4.67	0.55	มากที่สุด	1
5. ท่านได้รับบทบาทสำคัญจากการทำงานร่วมกับหน่วยงานฯ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรม	4.59	0.61	มากที่สุด	10
6. ท่านคิดว่า ท่านได้รับการตอบสนองจากหน่วยงานฯ มาก น้อย เพียงใด	4.63	0.57	มากที่สุด	6
7. ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากหน่วยงานของท่าน มีความครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน	4.63	0.57	มากที่สุด	7
8. ท่านได้รับความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูล หรือขอขงการเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร ของหน่วยงานของท่าน	4.65	0.54	มากที่สุด	4
9. หน่วยงานของท่าน มีการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน จากหน่วยงานต้นสังกัด	4.63	0.59	มากที่สุด	5
10. หน่วยงานของท่าน ได้รับการคัดเลือก จากหน่วยงานต้นสังกัดให้เป็นหน่วยงานต้นแบบ	4.67	0.54	มากที่สุด	2
รวม	4.63	0.56	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานีผลการวิจัยดังนี้ในภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการถ่ายทอดความรู้ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 1 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน

ปัจจัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี)	4.64	0.17	มากที่สุด
2. ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์	4.65	0.18	มากที่สุด
3. ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้	4.66	0.18	มากที่สุด
รวม	4.65	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 1 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงาน (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี) ในภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ หน่วยงานของท่านมีการสนับสนุนความร่วมมือหรือการทำงานร่วมกันเป็นทีมในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการฝึกอบรม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ หน่วยงานของท่านได้รับการคัดเลือกจากหน่วยงานต้นสังกัดให้เป็นหน่วยงานต้นแบบ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับบทบาทสำคัญจากการทำงานร่วมกับหน่วยงานฯ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกอบรม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 2 ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 2 ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 2 ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. หน่วยงานของท่านมีการจัดการการสื่อสารที่ดี ระหว่างบุคลากรภายในองค์กร	4.70	0.51	มากที่สุด	1
2. หน่วยงานของท่านมีการอบรมให้ความรู้ และเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรภายในองค์กร	4.65	0.57	มากที่สุด	4
3. หน่วยงานของท่าน ให้ออกาสบุคลากร มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อย่างสร้างสรรค์ และการนำไปปฏิบัติ เพื่อปรับปรุงองค์กร	4.63	0.56	มากที่สุด	9
4. หน่วยงานของท่าน มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากร ให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจหรือไม่	4.63	0.57	มากที่สุด	8
5. หน่วยงานของท่าน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือทักษะ ระหว่างบุคลากรภายในองค์กร	4.63	0.60	มากที่สุด	7
6. หน่วยงานของท่าน มีกิจกรรมในการเสริมสร้างบรรยากาศ ในการทำงานร่วมกัน กับพนักงานในองค์กร เช่น กิจกรรม 5 ส.	4.65	0.55	มากที่สุด	5
7. หน่วยงานของท่าน มีนโยบายส่งเสริมสุขภาพให้กับบุคลากร เช่น การออกกำลังกาย	4.63	0.61	มากที่สุด	6
8. หน่วยงานของท่าน มีการมอบหมายงานสำคัญให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่	4.67	0.54	มากที่สุด	2
9. หน่วยงานของท่าน มีการวางกรอบการพัฒนา รูปแบบความคิด ทักษะคติ ของบุคลากรให้มีมุมมองในแง่ดี เช่น มีทัศนคติเชิงบวก	4.66	0.58	มากที่สุด	3
10. หน่วยงานของท่านมีโครงการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม และต่อเนื่อง	4.62	0.58	มากที่สุด	10
รวม	4.65	0.18	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด

คือ หน่วยงานของท่านมีการจัดการการสื่อสารที่ดีระหว่างบุคลากรภายในองค์กร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ หน่วยงานของท่าน มีการมอบหมายงานสำคัญให้กับบุคลากรภายในองค์กรเพื่อให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ หน่วยงานของท่าน มีโครงการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม และต่อเนื่องมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 3 ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการถ่ายทอดความรู้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 3 ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้

Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 3 ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	ลำดับที่
1. หน่วยงานของท่าน มีการฝึกอบรม และเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อสร้างความสะดวกในการทำงาน	4.61	0.56	มากที่สุด	10
2. หน่วยงานของท่าน มีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อรองรับการทำงานในปัจจุบัน	4.64	0.59	มากที่สุด	7
3. หน่วยงานของท่าน มีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet)	4.61	0.58	มากที่สุด	9
4. หน่วยงานของท่าน มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ในหน่วยงาน เช่น Cloud Service (AppSheet)	4.62	0.59	มากที่สุด	8
5. หน่วยงานของท่าน มีความต่อเนื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้แก้ปัญหา และการตัดสินใจ	4.65	0.59	มากที่สุด	5
6. บุคลากรในหน่วยงานของท่าน มีความพร้อมในการเข้าถึงสารสนเทศ	4.67	0.59	มากที่สุด	4
7. บุคลากรในหน่วยงานของท่าน มีความพร้อมในการค้นคว้าหาข้อมูลจากสารสนเทศ	4.71	0.54	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 3 ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้ (ต่อ)

Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ด้านที่ 3 ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	ลำดับที่
8. หน่วยงานของท่าน มีการพัฒนา และใช้นวัตกรรมด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาองค์กร	4.68	0.57	มากที่สุด	3
9. หน่วยงานของท่าน จัดให้มีสารสนเทศเพียงพอแก่การถ่ายทอดความรู้ ด้านการจัดการฝึกอบรมในองค์กร	4.65	0.56	มากที่สุด	6
10. หน่วยงานของท่าน มีความทันสมัย สามารถเชื่อมโยง การติดต่อสื่อสาร ในด้านความรู้ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร	4.74	0.48	มากที่สุด	1
รวม	4.66	0.18	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และการถ่ายทอดความรู้ในภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ หน่วยงานของท่าน มีความทันสมัยสามารถเชื่อมโยงการติดต่อสื่อสารในด้านความรู้ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ บุคลากรในหน่วยงานของท่าน มีความพร้อมในการค้นคว้าหาข้อมูล จากสารสนเทศ ๆ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด คือ หน่วยงานของท่าน มีการฝึกอบรมและเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อสร้างความสะดวกในการทำงาน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

3. สัมภาษณ์เชิงลึกของเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการใช้ Cloud Service (AppSheet) ผลการศึกษาการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 กำหนดไว้ว่า เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จาก 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มงานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มงานด้านการปฏิบัติงาน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดอุดรธานี เพื่อให้บุคลากรในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและอุปสรรคของการใช้งาน Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ท่าน ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สรุปดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1 นายมนู พันธุ์คง

ตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดา

ประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี

สถานที่ทำงาน ตำบลเชียงดา อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี

การนำ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี มักจะเกิดปัญหาจากระบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะได้จากก่อนหน้านี้ งานฝึกอบรม ต้องใช้หนังสือราชการหลายฉบับ ใช้เวลานานมากในการสรุปยอด ผู้เข้าร่วมประชุม แต่ถ้ามีการนำ AppSheet มาใช้ ทำให้มีระบบลงทะเบียนออนไลน์ เช็ชชื่อแบบเรียลไทม์ การรายงานผล ก็จะสามารถทำได้โดยอัตโนมัติ ประหยัดงบประมาณ และพนักงานสามารถเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงการจัดอบรมแม่นยำมากขึ้น ไม่มีปัญหาข้อมูลตกหล่น เจ้าหน้าที่ที่กำหนดการล่วงหน้า ไม่ต้องคอยถามบ่อย ๆ และฝ่ายบริหารก็สามารถติดตามผลได้ทันที ซึ่งอาจจะต้องจัดซื้อแท็บเล็ตสำหรับงานราชการ และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในองค์กรให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อที่จะได้ให้เจ้าหน้าที่ได้ลงใช้งานจริง สามารถเช็ชชื่อ และรับทราบสถานะของการเข้าอบรมของตนได้เลย ยังสามารถดูคะแนนอบรมย้อนหลังได้อีกด้วย อยากให้มีการพัฒนาระบบ และการจัดอบรม แนะนำหลักสูตรเกี่ยวกับ AI ให้กับองค์กรให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะ ระบบการใช้งาน

Microsoft Excel หรือ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และการเชื่อมต่อกับระบบประเมินผลบุคลากรเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2 นางสาวอาริสา นิสัยยัง

ตำแหน่ง พนักงานจ้างเหมา องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดา

ประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี

สถานที่ทำงาน ตำบลเชียงดา อำเภอสว่างคอม จังหวัดอุดรธานี

การนำ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่า เป็นเรื่องที่ดีต่อการทำงาน เกิดความสะดวกสบาย สามารถติดตามข้อมูลได้ด้วยตนเอง พนักงานรู้ข่าวสาร ผ่านระบบได้เอง ข้อมูลครบถ้วน ค้นหาได้ง่าย พนักงานจะเกิดความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น แต่อุปกรณ์ของพนักงานบางคนอาจจะไม่เหมาะสมกับการใช้งานระบบ ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการใช้งาน และบุคลากรบางคนเป็นยังไม่สามารถเรียนรู้ระบบการใช้งานรูปแบบใหม่ได้ อาจจะก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในการทำงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการสนับสนุนอุปกรณ์ให้กับพนักงาน และส่งเสริมให้พนักงานได้เรียนรู้การใช้งานให้มีความชำนาญ จึงจะทำให้สามารถทำให้องค์กรใช้งาน Cloud Service (AppSheet) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3 นายณัฐพล สายพิน

ตำแหน่ง นิติกร ระดับชำนาญการ เทศบาลตำบลบ้านธาตุ

ประสบการณ์ในการทำงาน 6 ปี

สถานที่ทำงาน ตำบลบ้านธาตุ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

การนำ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าปัญหาในการจัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การบริหารจัดการของผู้ปฏิบัติงานที่ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในหลายด้าน ทั้งการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของกลุ่มอย่างเป็นระบบ อีกทั้งปัญหาด้านเทคโนโลยีปัจจุบันที่ไม่ค่อยมีความทันสมัย และยังไม่เคยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดทําระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหา

ต่อการใช้งาน การนำ Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานีได้ ซึ่งถ้าอยากให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ในองค์กร ควรที่จะมีการส่งเสริม และสนับสนุน อุปกรณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้งาน การนำ Cloud Service (AppSheet) และจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมจะช่วยให้มากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา “Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์” ด้านการฝึกอบรม ในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในการอบรม และประเมินผลขององค์กร สามารถดูรายงาน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของพนักงานในการอบรมได้

พบว่าบุคลากรในองค์กร นำ AppSheet มาใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการอบรมมีประสิทธิภาพสูงกว่าระบบเดิมอย่างเห็นได้ชัด โดยผู้ใช้สามารถบันทึกข้อมูลการเข้าร่วมฝึกอบรม สถานะการเรียนรู้ และผลการประเมินได้แบบเรียลไทม์ ข้อมูลเหล่านี้ถูกแปลงเป็นรายงาน ที่ง่ายต่อการวิเคราะห์ ทั้งในรูปแบบกราฟ ตาราง และสถิติ เปรียบเทียบได้ในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งมีความสอดคล้องตามแนวความคิด การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ Harold D. Koontz (1972) (อ้างอิงจากงานวิจัย ของ สมคิด บางโม, 2564) ได้กำหนดหน้าที่ของการบริหารไว้เป็น POSDC คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การควบคุม (Controlling) และยังสอดคล้องกับแนวความคิดกลุ่มที่ 2 Jerry W.Gilley, Steven A. Eggland and Ann Maycunich Gilley (2002) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การนำกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีการกำหนดรูปแบบอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ในการเพิ่มเติมศักยภาพ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ และปรับปรุงพฤติกรรมของบุคลากรให้ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ส่วน และ 1 การบริหาร คือ 1. การพัฒนารายบุคคล (Individual Development – ID.) คือ กิจกรรมที่

มุ่งเน้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นรายบุคคล เพื่อพัฒนา ศักยภาพต่าง ๆ ของบุคลากรในองค์กร ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ความสามารถและทัศนคติ รวมถึง เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางบวกแก่บุคลากรทุกคนในองค์กร และได้ให้นิยามการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับปัจเจกบุคคล ในระดับองค์กร ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 ด้าน คือ การฝึกอบรม การศึกษา และการพัฒนาโดยกิจกรรม 3 ลักษณะ ซึ่งพิจารณาตามระยะเวลาที่เหมาะสม

2. การนำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการวางแผนการฝึกอบรมองค์กร และสามารถสร้างเสริมให้บุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติในการทำงาน ให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในองค์กร ได้นำ Cloud Service (AppSheet) มาใช้ในการวางแผนการฝึกอบรมองค์กร และสามารถสร้างเสริมให้บุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและทัศนคติในการทำงานให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ช่วยลดขั้นตอนการทำงาน เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูล การฝึกอบรมได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม การใช้งานยังประสบปัญหา เช่น ความไม่พร้อม ด้านทักษะของบุคลากร โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่ยังไม่ครอบคลุม และขาดแผนนโยบายที่ชัดเจน จึงจำเป็นต้องมีการอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง พัฒนาทักษะทางดิจิทัลของเจ้าหน้าที่ จัดตั้งหน่วยงานขับเคลื่อนระดับองค์กร และสร้างระบบข้อมูลกลางเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล ฝึกอบรมให้เป็นหนึ่งเดียว ซึ่งจะส่งผลให้การฝึกอบรมในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มีความยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ประคอง สุคนธจิตต์ (2562) ที่ศึกษาพบว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ยุค 4.0 ที่ได้รับความนิยม คือ นักบริหารทรัพยากรมนุษย์ต้องปรับเปลี่ยนให้เร็วขึ้น เพื่อรองรับผลกระทบที่จะมาจากการเปลี่ยนแปลงทั้งวิถีคิด วิธีการทำธุรกิจและปรับตัวให้ก้าวทันโลกอยู่ตลอดเวลา แนวคิดของการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยรวมต้องได้รับการ พิจารณาทบทวนทั้งหมด ทรัพยากรมนุษย์ ยุค 4.0 ต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เช่น การเตรียมความพร้อมขององค์กร เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เหมาะสมในการทำงาน วัฒนธรรมการเชื่อมโยงระหว่างโลกการทำงาน และโลกส่วนตัว สังคมของการมีส่วนร่วมของทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ

ตลอดจนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ยุค 4.0 ตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือกทรัพยากรมนุษย์ การเก็บรักษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น

3. การศึกษาความสัมพันธ์ของผู้ใช้งาน Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษา Cloud Service (AppSheet) กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับความสามารถ ในการใช้งาน Cloud Service (AppSheet) กับระดับประสิทธิภาพในการจัดการฝึกอบรม กล่าวคือ องค์กรที่มีบุคลากรที่สามารถใช้ Cloud Service (AppSheet) ได้ดี จะสามารถบริหารจัดการฝึกอบรมได้มีประสิทธิภาพกว่าองค์กร ที่ขาดทักษะด้านนี้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ Cloud Service (AppSheet) ช่วยลดภาระงานเอกสาร ลดความผิดพลาด และช่วยให้ผู้จัดอบรมสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับ Nadler และ Wiggs, 1989 (สืบค้นจากงานวิจัย ของ ปริณิธัตร์ พงศ์นาคศิริ, 2565) ได้อธิบายว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมที่ดี และสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้นได้นั้น ตามแนวคิดของกลุ่มที่ 1 จึงได้เสนอว่าแนวทาง การที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญให้บุคลากรเกิดศักยภาพสูงตาม ที่องค์กรต้องการนั้นประกอบด้วย 3 เรื่องด้วยกัน คือ

1. การฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อการเรียนรู้สำหรับงานปัจจุบัน มุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการอบรม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันทีหรือมีพฤติกรรม การทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการขององค์กร สอดคล้องกับ วิจิตร อวระกุล, 2540 (อ้างอิงจากงานวิจัยของ วินัย มีมาก (2564)) ที่ได้เสนอไว้ว่า เป็นกระบวนการปรับปรุง สมรรถนะของบุคคลให้มากขึ้น แต่การฝึกอบรมมีความเสี่ยง อยู่บ้างที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่อาจทำงานได้ตามความมุ่งหวัง ขององค์กร อาจเป็นเพราะการจัดหลักสูตรยังไม่เหมาะสม กับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขั้นตอนการทำงาน

เทคโนโลยี เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือสภาพการแข่งขันผันแปรไป จากที่ได้คาดคะเนไว้

2. การศึกษา (Education) เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการ ขององค์กรในอนาคต การศึกษายังคงต้องเกี่ยวกับการทำงานอยู่ แต่จะแตกต่างไปจากการฝึกอบรม เนื่องจากเป็นการเตรียม เรื่องงานในอนาคตที่แตกต่างไปจากงานปัจจุบัน การศึกษาจึงเป็น การเตรียมบุคลากรเพื่อการเลื่อนขั้นตำแหน่ง (Promotion) หรือให้ทำงานในหน้าที่ใหม่

3. การพัฒนา (Development) เป็นกระบวนการที่จัด ขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์แก่บุคลากรขององค์กร เป็นการช่วยเตรียมความพร้อมของบุคลากรสำหรับการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับ บุคลากรขององค์กรช่วยให้บุคลากรขององค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ได้แสดงขีดความสามารถของตน ได้แสดงความคิดเห็นรวมทั้ง เป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความสามารถศักยภาพ ที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในออกมา

4. การศึกษาอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการ ทรัพยากรมนุษย์ ด้านการฝึกอบรมในองค์กร ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุดรธานี จากการใช้ Cloud Service (AppSheet)

จากการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการฝึกอบรม ได้แก่ 1. ความถี่ ในการใช้งาน Cloud Service (AppSheet) 2. ระดับความเข้าใจ ในการใช้งาน 3. การสนับสนุนจากผู้บริหาร และ 4. โครงสร้าง พื้นฐานด้านไอที แสดงให้เห็นว่าแม้ระบบจะมีประสิทธิภาพ เพียงใด หากไม่มีการส่งเสริมจากผู้บริหาร และขาดการสนับสนุน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จะทำให้ประสิทธิภาพโดยรวมไม่สูงมาก มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ สมคิด ผลนิล, 2558 (อ้างอิงจากงานวิจัยของ ณัฐกร วัธโท (2563)) ที่ศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และบรรยากาศองค์กร ที่มีอิทธิพลต่อการทำงานเป็นทีม พบว่าทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็น ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากที่องค์กร หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะต้องรีบผลักดันให้สมาชิกในกลุ่มได้รับการ พัฒนา การบริหารจัดการ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้าน การทำงาน อาทิ บรรยากาศในการทำงาน การมีเครื่องมือทาง เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ด้านการฝึกอบรม พร้อมจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร
อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี ควรจัดหลักสูตรการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้ Cloud Service (AppSheet) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสร้าง "ผู้เชี่ยวชาญภายในองค์กร" (Internal Champions) ที่สามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานได้
2. ควรเชื่อมโยง Cloud Service (AppSheet) เข้ากับฐานข้อมูลกลางขององค์กร เช่น ระบบสารสนเทศบุคลากร หรือระบบแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผน ติดตาม และประเมินผลการฝึกอบรม
3. ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายสนับสนุนการใช้ Cloud Service (AppSheet) เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างการใช้ Cloud Service (AppSheet) กับแพลตฟอร์ม Cloud อื่น ๆ เพื่อประเมินความคุ้มค่า ประสิทธิภาพและข้อจำกัด ของแต่ละเครื่องมือ เพื่อที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่สุดกับบุคลากรในองค์กร
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กรที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี Cloud เพื่อให้เข้าใจว่าองค์ประกอบด้านค่านิยม ความเชื่อ หรือรูปแบบการบริหารภายในองค์กร มีผลต่อความสำเร็จของการใช้เทคโนโลยีใหม่อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล (2567). *สมรรถนะของหัวหน้างานฝ่ายผลิตในอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์*. คณะพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- [2] กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2566). *ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี (ออนไลน์)*. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2567, จาก www.dla.go.th.
- [3] กฤตชน วงศ์รัตน์, ธีรวิทย์ บุญยโสภณ, วิเชียร เกตุสิงห์, สุรพงษ์ รักเจริญ (2555). การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้จัดการฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์, *วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*, 22(1), 131 – 141.
- [4] ฐิติศักดิ์ รัตนสัมฤทธิ์ (2562). สมรรถนะหลักกับประสิทธิผลในการถวายงานอารักขาของข้าราชการตำรวจกองกำกับการถวายอารักขาและรักษาความปลอดภัยกองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 7, *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*, 14(2), 91-104.
- [5] ณัชชา วชิรหัตถพงษ์ (2558). *การพัฒนารูปแบบการผสมผสาน โดยใช้ M-Training และการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าเรื่องการใช้กระดานอัจฉริยะ สำหรับครูสังกัดโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- [6] ณัฐกร วัชร (2563). *การศึกษาความสอดคล้องในการกำหนดนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐระดับจังหวัด*. คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- [7] ดำรงฤทธิ์ จันทรา (2563). การประยุกต์ใช้โปรแกรม Apsheet พัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อใช้ในการสอนพลศึกษาเรื่องสัญลักษณ์ของผู้ตัดสินกีฬาวอลเลย์บอล ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 14(1), 83-94.
- [8] ธิติภรณ์ ละม้ายศรี (2561). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ธุรการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- [9] ธีระ กาญจนารักษ์. (2555). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการฝึกอบรม*. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี.

- [10] ประคอง สุคนธ์จิตต์. (2562). *ทรัพยากรมนุษย์ ยุค 4.0. คณะศิลปศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเกริก, กรุงเทพฯ.
- [11] ปรินทร์ฉัตร พงศ์นาคศิริ (2565). *ปัจจัยแนวปฏิบัติการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อความผูกพันองค์กรของพนักงานองค์กร/ธุรกิจสตาร์ทอัพ ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- [12] ปัทมา จันทวิมล. (2556). *การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานโดยใช้หลักการจัดการความรู้ และการเรียนรู้จากการปฏิบัติเพื่อพัฒนาสมรรถนะการออกแบบการฝึกอบรมของนักพัฒนาบุคลากร*. วิทยานิพนธ์การครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- [13] พิสมัย ชัยมหา (2558). *สมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรส่วนกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- [14] วรณศิริ ชูระแพง (2564). *การพัฒนากิจกรรมการฝึกอบรมโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันผ่านระบบสังคมออนไลน์สำหรับธุรกิจเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านคลังสินค้าและพฤติกรรมกรรมมีส่วนร่วมของพนักงานในองค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- [15] วรารัตน์ เขียวไพบร์ (2551). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- [16] วิจิตร อาวะกุล (2540). *การฝึกอบรม : คู่มือฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม, กรุงเทพฯ.
- [17] วินัย มีมาก (2564). *ทฤษฎีการบริหารจัดการ : หลักการและแนวคิด*. ภาควิชารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- [18] ศุภลักษณ์ สวัสดิ์ (2560). *การพัฒนาเว็บเพื่อการฝึกอบรม สำหรับพนักงานใหม่ บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- [19] สมคิด ผลนิล (2558). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และบรรยากาศองค์การ ที่มีอิทธิพลต่อการทำงานเป็นทีม กรณีศึกษา กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช*. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [20] สำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560–2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- [21] อภิสิทธิ์ คุณวรปัญญา และ คำรณ โขธนะโชติ. (2562). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน ตำแหน่งประเภทสนับสนุน มหาวิทยาลัยมหิดล*. วารสารการบริหารปกครอง, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, กาฬสินธุ์.
- [22] Harold D. Koontz and Cyril O'Donnell (1972). อ้างถึงใน สมคิด บางโม (2564). *องค์การ และการจัดการ*. สำนักพิมพ์วิทย์พัฒน์, กรุงเทพฯ.
- [23] Gilley, Jerry W., Eggland, Steven A. and Ann Gilley, Maycunich. (2002). *Principles of Human Resource Development*. (2nd ed.). Reading, MA.: Perseus.
- [24] Nadler, Leonard, and Wiggs, Garland D. (1989). *Managing Human Resource Development*. San Francisco: Jossey-Bass.

แนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากร ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

EFFECTIVENESS OF LOCAL LEADERS' ADMINISTRATIVE PERFORMANCE BASED ON ROLES, AUTHORITY, AND MISSIONS IN SAMUT SAKHON CITY MUNICIPALITY, SAMUT SAKHON PROVINCE

เมธา ขำดี^{1*}, ธมนวรรณ เสมิ² และ เอกชนัน สุขลอย³

METHA KHAMDEE^{1*}, THAMONWAN SEME² and EKTHANAT SUKLOY³

บทคัดย่อ

การวิจัยศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) 2) ศึกษาปัญหาและสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และ 3) เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระเบียบวิธีการวิจัย: เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ระดับบริหารประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา 2) ระดับวิชาการ ประกอบด้วยเชี่ยวชาญพิเศษ เชี่ยวชาญ ชำนาญการ และ 3) ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ พนักงานและพนักงานบริการ โดยใช้วิธีการพรรณนาเสนอเป็นข้อมูลจริงที่ค้นพบเพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปการตีความและการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย: 1) การขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพของสำนักงาน โดยมีเป้าประสงค์ให้มีสมรรถนะสูงและสามารถสนับสนุนการดำเนินงานและทิศทางขององค์กรที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในทุกภารกิจ 2) ปัญหาและสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานของบุคลากรมีผลมาจากภารกิจ หน้าที่และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลยังไม่มีประสิทธิภาพ แนวทางปฏิบัติมีความซับซ้อน ไม่อาจผลักดันภารกิจได้ดังที่ถูกคาดหวังให้สามารถรองรับภารกิจใหม่ๆ สรุปผล: ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการสนับสนุนส่งเสริม และขับเคลื่อนให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร ได้แก่ 1) นโยบายแนวปฏิบัติด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร 2) โครงสร้างหน่วยงาน 3) ทักษะและระดับความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในสายงาน และ 4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนและเพื่อศักยภาพสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนา ; การจัดการในภาวะวิกฤติ ; ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมแผงวงจรรวมอิเล็กทรอนิกส์

¹⁻³ อาจารย์ คณะบริหารธุรกิจและรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, Lecturer, Faculty of Business Administration and Public Administration, Western University.

* Corresponding Author, Email: tamwongsawan@gmail.com

Received: Aug 18, 2025, Revised: Nov 7, 2025, Accepted: Nov 10, 2025

ABSTRACT

This research study aims to: 1) examine organizational management in driving and enhancing the potential of the OSMEP; 2) study problems and working environment of personnel in the OSMEP; and 3) propose organizational management guidelines for driving and enhancing the potential of personnel at the OSMEP. Methodology: Qualitative research uses interviews as a tool to collect data from three key informant groups: 1) management level, including executives and supervisors; 2) academic level, including specialists, experts, and skilled professionals; and 3) operational level, including staff and service personnel, then using a descriptive method to present factual findings as a basis for drawing conclusions, interpreting, and verifying the accuracy and validity of the research results.

The research results find that: 1) driving and enhancing the potential of the office with the goal of achieving high performance and the ability to support the organization's operations and direction in alignment with government policies across all missions; 2) problems and working environment challenges faced by personnel arise from changing missions, roles, and contexts. The human resource management system remains inefficient, and the complexity of operational guidelines prevents the successful implementation of missions as expected, making it difficult to accommodate new tasks. Conclusion: Supporting, promotion, and driving the achievement of the organization's vision and mission involve: 1) policies and practices in personnel management and development; 2) organizational structure; 3) skills and competency levels of personnel in their respective fields; and 4) appropriate information technology systems to drive progress and enhance sustainable prosperity.

Keywords: Organizational Management Guidelines ; Driving and Enhancing the Potential; Personnel of the Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP)

บทนำ

ในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดจากภาวะวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นจากบริบทของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้ประเทศสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคงท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทุกด้านจากทั้งในและนอกประเทศ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” เพื่อให้มีความต่อเนื่องและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ในการขับเคลื่อนและวางแผนการพัฒนาประเทศ ให้เกิดประสิทธิผลในการขับเคลื่อนพลวัตการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ไปสู่เป้าหมายตาม

ยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) เพื่อนำมาประมวลผลและกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศที่ควรมุ่งไปในอนาคตให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตลอดจนสามารถนำพาประเทศให้เติบโตต่อไปท่ามกลางความผันแปรที่เกิดขึ้นเพื่อให้ประเทศไทยสามารถสร้างสรรค์โอกาสจากความท้าทายภายนอกและสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งจากภายในประเทศให้สามารถเติบโตต่อไปได้อย่างมั่นคง สามารถบรรลุเป้าหมายในระยะ 20 ปี ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติตามกรอบระยะเวลาที่คาดหวังไว้ที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินโยบายแห่งรัฐ รวมถึงสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและโลกอย่างรอบด้าน เพื่อนำมากำหนดเป็นทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม (มณีรัตน์ ชัยยะ และ เพ็ญศรี ฉิณยงค์, 2566) นอกจากจะต้องคำนึงถึงความสำคัญ

ของมิติการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อภาพรวมของประเทศ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม การพัฒนาที่ยั่งยืน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการพัฒนาเมืองและภูมิภาค และความสามารถในการแข่งขันของประเทศแล้ว การประมวลกระบวนการทัศน์หลัก เพื่อสังเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่ประเทศไทยควรให้ความสำคัญในระยะของแผนพัฒนาฯ ยังมีนัยสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะยาวที่กำหนดไว้ โดยแผนที่มีการระบุวิสัยทัศน์หลักซึ่งมีจุดเน้นที่ชัดเจนจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศในแต่ละมิติที่ต้องการเน้นความสำคัญ ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากทุกภาคส่วน บนเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน ในขณะเดียวกันยังเอื้อประโยชน์ต่อการติดตามตรวจสอบและประเมินผลสำเร็จเพื่อปรับปรุงกระบวนการ วิธีการดำเนินงานได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น (วรพจน์ ปิยะพรศิริ, 2563)

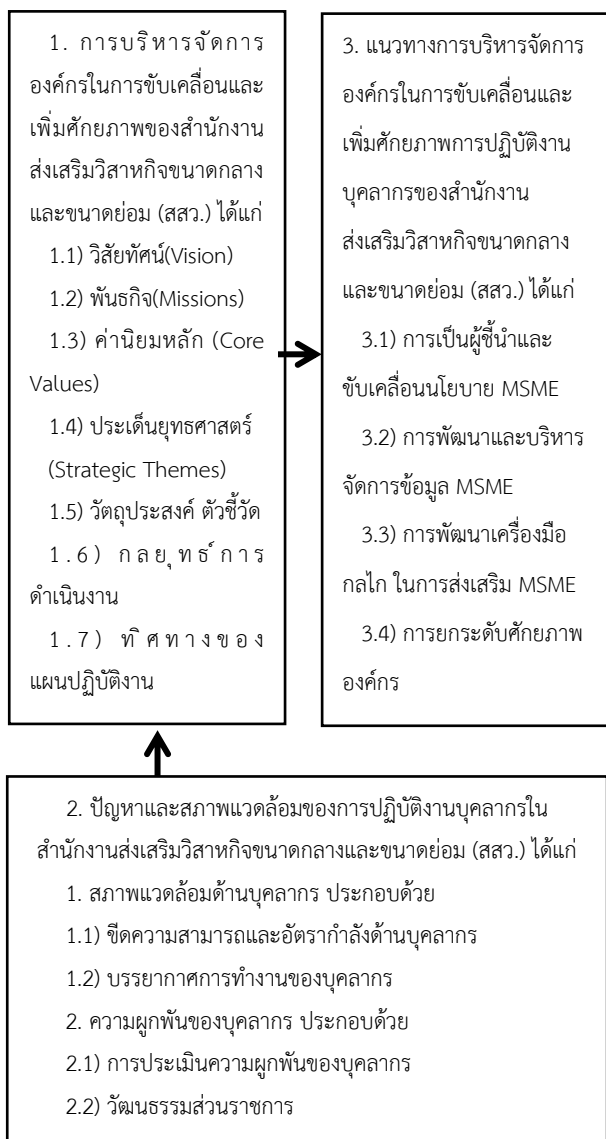
การบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากร โดยองค์กรทุกองค์กรมีองค์ประกอบที่สำคัญสองส่วน คือ **“งาน”** และ **“คน”** หมายความว่าองค์กร ทุกประเภทต้องมีองค์ประกอบด้านงาน ซึ่งได้แก่ภารกิจที่ต้องทำตามวัตถุประสงค์และการจัดระบบงาน เพื่อให้สามารถทำภารกิจได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (จิระพงศ์ เรืองกุล, 2563) การที่จะประกอบภารกิจได้ตามเป้าหมายแต่จะเป็นหลักการใดก็ตาม ก็จะทำให้หลักการทั้งหลายล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษา **“ความสมดุล”** ซึ่งจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงกับทุกองค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐยังคงยึดหลักการบริหารแบบ **“ระบบราชการ”** มีการปลูกฝังความเป็นลำดับขั้น มีกระบวนการที่ซับซ้อน มีขั้นตอนซ้ำซ้อนเกินความจำเป็นซึ่งไม่มีความคล่องตัวและไม่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัล (ชุดิพันธ์ สดงหวัง, 2564) โดยเฉพาะสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า **“สสว.”**) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีการกิจหลักในฐานะผู้เสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริม SME ของประเทศ และยังเป็นหน่วยงานประสานและเชื่อมโยงการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ

ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสร้างระบบกลไกผลักดันและสนับสนุนการทำงานในการส่งเสริม SME ของประเทศ ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สสว. จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะ **“เป็นผู้ชั้นนำในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพ MSME สู่มั่งคั่งอย่างยั่งยืน”** และมีพันธกิจคือการ **“บูรณาการและผลักดันการส่งเสริม MSME ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้ MSME สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในระดับสากล”** โดยการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าวในการส่งเสริม SME ของประเทศให้เติบโตและแข่งขันในระดับสากลได้อย่างต่อเนื่องภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและความท้าทายจากปัจจัยและสถานการณ์ต่างๆ จากสถานะสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลาจึงต้องเปลี่ยนกระบวนการคิดในการทบทวนยุทธศาสตร์และวิสัยทัศน์ที่ต้องตระหนักถึงการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพและหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจองค์กรให้บรรลุสำเร็จได้ตามเป้าหมาย นั่นก็คือ **“ทรัพยากรบุคคลขององค์กร”** จากสภาพปัญหาภายในองค์กรที่เกิดจากสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งโดยกฎหมายและโครงสร้างการบริหารองค์กร ความไม่เพียงพอของอัตรากำลัง คุณภาพของบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมืออุปกรณ์ ส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์ด้านความเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์สุจริต และความเที่ยงธรรมที่ขาดหายไป กลายเป็นสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงอีกประการหนึ่ง และมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อความแข็งแกร่งและการส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในช่วงที่ผ่านมา นับเป็นความท้าทายในการสร้างภาพลักษณ์ ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง **“แนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.)”** เพื่อเป็นการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ มีกระบวนการในการจัดทำภายใต้หลักการและแนวคิด ซึ่งเชื่อมโยงแผนงานในระดับต่างๆ และเกิดความรู้สึกร่วมกันของแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถ ตลอดจนบริหารจัดการปัจจัยต่างๆ ที่เตรียมเปลี่ยนผ่านการเข้าสู่การเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนและเพื่อศักยภาพสู่ความมั่งคั่งอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
2. เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์กร

จิระประภา อัครบวร (2566) กล่าวว่า การจัดการ คือ การบริหารองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จิตติวุฒิ หมั่นหมี่ (2565) กล่าวว่า การที่ทำให้งานกิจกรรมต่างๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลด้วยคนและทรัพยากรขององค์กร โดยการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์กรและนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีระบบ

ภิรมย์วิมล ประมัตต์วรโชติ (2565) กล่าวว่า การกำหนดทิศทางของการกระทำแนวทางการจัดสรรทรัพยากรที่จะทำให้เกิดผลสอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร มีการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

สรุป การบริหารจัดการองค์กร หมายถึง การประสานงานและการบริหารหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร และทุนทรัพยากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการสร้างคุณค่าขององค์กร

พัสสธรณ์ วรภัทร์ธีระกุล (2566) กล่าวว่า “ค่านิยม” (Values) หมายถึง หลักการและพฤติกรรมที่คาดหวังให้องค์กรและบุคลากรประพฤติปฏิบัติ โดยค่านิยมสะท้อนและเสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ขององค์กร รวมถึงสนับสนุนและขึ้นำการตัดสินใจของบุคลากร และทำให้องค์กรบรรลุพันธกิจและวิสัยทัศน์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

สิริภาพรณ ลีภัยเจริญ (2565) กล่าวว่า ความคุ้มค่าของผลผลิตบริการ กระบวนการ สินทรัพย์หรือการใช้งานเพื่อประเมินประโยชน์ของทางเลือกต่างๆ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่มคืออะไร จากนั้นส่งมอบคุณค่าให้แต่ละกลุ่มนั้น ทั้งนี้ องค์กรต้องทำให้เกิดความสมดุลของคุณค่าที่มีต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านอื่นๆ

สรุป. การสร้างคุณค่าขององค์กรให้กับผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งจะเห็นว่า “ปัจจัยแห่งการเปลี่ยนแปลง” ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และกฎหมาย ให้ตอบสนองต่อความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีประสิทธิภาพไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

โดยดำเนินการตามขั้นตอนระเบียบวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อที่สามารถเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกได้ดีและเป็นการศึกษาโลกแห่งความเป็นจริง ด้วยแนวการวิเคราะห์แบบอุปนัย โดยที่ผู้วิจัยมีการติดต่อแบบมีส่วนร่วมโดยตรงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อมุ่งทำความเข้าใจพลวัตของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาวิจัย เนื่องจากการออกแบบวิเคราะห์ที่มีความยืดหยุ่นได้ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยรวมจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการคัดเลือกจากบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ประกอบด้วยบุคลากรในระดับบังคับบัญชา ระดับวิชาการ และระดับปฏิบัติการที่มีบทบาทสำคัญในการนำไปปฏิบัติมีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวข้อง โดยสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกตามแนวคำถามที่วางไว้ได้ ในเบื้องต้น โดยนำเสนอรายละเอียดดังตารางดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับตำแหน่งงานผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ระดับตำแหน่ง	จำนวน (คน)
1. ระดับบริหาร ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา	2
2. ระดับวิชาการ ได้แก่ เชี่ยวชาญพิเศษ เชี่ยวชาญ ชำนาญการ	3
3. ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ พนักงานและพนักงานบริการ	15
ผลรวม	20

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งประเด็นข้อคำถามที่ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัดคำตอบ ซึ่งการสัมภาษณ์ในลักษณะนี้จะมีผลยืดหยุ่นสูง เนื่องจากมีความประสงค์ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนตามจุดมุ่งหมายสำคัญ

ของการศึกษาวิจัยใช้กระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำมาใช้สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ และ 3) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาตามลำดับ(สุรางค์ จันทวานิช, 2565)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับความเป็นจริงบนพื้นฐานของความเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด โดยผู้วิจัยไม่ได้มีการเสริมแต่งแต่อย่างใดทั้งสิ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Data) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวารสาร สิ่งตีพิมพ์ บทความต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) นอกจากนี้ยังได้รวบรวมเอกสารจากทางราชการ เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งต่าง ๆ บันทึก รายงานประชุม ผลการสัมมนา เป็นต้น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยเลือกที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยมีการกำหนดประเด็นที่ชัดเจน และเสริมในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยมีความต้องการ ที่จะยืดหยุ่นในด้านประเด็นและข้อคำถาม โดยสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมในการสัมภาษณ์นำเสนอได้ดังนี้ 2.1) เตรียมประเด็นและความพร้อมในการสัมภาษณ์ (โดยใช้แบบสัมภาษณ์) พร้อมทั้งนัด วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์ โดยการโทรศัพท์ หรือทำหนังสือแจ้งไปยังผู้ถูกสัมภาษณ์ 2.2) สัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลพร้อมด้วยการบันทึกเสียง ถ่ายรูปด้วยกล้องวิดีโอก่อนที่จะบันทึกผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ก่อน ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล และ 2.3) ทำการแปรผลการสัมภาษณ์ หากมีข้อมูลไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ให้ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติมอีกครั้ง ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการพรรณนาหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทำการจัดระเบียบของ

ข้อมูลเพื่อให้เกิดความสะดวกในการนำมาวิเคราะห์จำนวนนั้น นำข้อมูลมานำเสนอเป็นข้อมูลจริงที่ค้นพบเพื่อนำไปสู่การหาข้อสรุปการตีความและการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของผลการวิจัยต่อไป(บุญชม ศรีสะอาด, 2561) ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร (Documentary Data) ผู้วิจัยนำมาจัดหมวดหมู่ตามประเด็นวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด นำมาเปรียบเทียบกันในด้านความคิดเห็นของแต่ละคน แล้วนำมาจัดเรียงข้อมูลใหม่เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่ายและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดในแต่ละประเด็นนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) โดยสรุปว่าหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจองค์กรให้บรรลุสำเร็จได้ตามเป้าหมาย นั่นก็คือ ทรัพยากรบุคคลขององค์กร ดังนั้นการทำให้แผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายไว้ดังนี้ วิสัยทัศน์ : “ไทยมี SME ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพและสามารถแข่งขันได้” มีพันธกิจ : ส่งเสริม SME ทุกกลุ่มอย่างครอบคลุมให้เข้มแข็งและเติบโต สร้างโอกาสทางการตลาดเพื่อยกระดับศักยภาพธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการเติบโตที่ยั่งยืนของธุรกิจ โดยมีเป้าหมายของแผน : SME มีบทบาททางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งมากขึ้นในทุกระดับ สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และมีส่วนช่วยลดการเหลื่อมล้ำได้ พร้อมทั้งมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญไว้ 4 ยุทธศาสตร์เพื่อให้ผู้บริหารและพนักงานมีทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ของหน่วยงาน (Corporate Goal) ร่วมกัน ดังนั้นเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจและยุทธศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

โดยมีการทบทวนแผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลประจำปี 2566 จึงจะต้องคำนึงถึงประเด็นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าวในเรื่องต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1. : เป็นผู้ชี้แนะและขับเคลื่อนนโยบายด้าน MSME (Thought Leader) ยุทธศาสตร์ที่ 2. : พัฒนาและบริหารจัดการข้อมูล MSME (Data Intelligence) ยุทธศาสตร์ที่ 3. : พัฒนาเครื่องมือ กลไกในการส่งเสริม MSME (Ecosystem Integrator) และยุทธศาสตร์ที่ 4. : ยกระดับศักยภาพองค์กร (Digital Organization) เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่เพื่อสนับสนุนพันธกิจ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ ในประเด็นนี้เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนงาน โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนผู้บริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ผมมองว่าประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาบุคลากรเป็นตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งองค์กรควรประเมินประสิทธิภาพและความพร้อมทั้งสี่ด้าน ได้แก่ (1) นโยบาย แนวปฏิบัติด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร (2) โครงสร้างหน่วยงาน (3) ทักษะและระดับความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในสายงาน และ (4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครื่องมือทางดิจิทัลที่เหมาะสม ควบคู่ไปกับการทำแผนยุทธศาสตร์”

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนข้าราชการระดับวิชาการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ในความคิดเห็นของผมหน่วยงานของเรามีการทบทวนแผนการบริหารทรัพยากรบุคคลระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) และมีการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลประจำปีทุกปี 2566 เพื่อเป็นการศึกษานโยบาย มาตรการ และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของยุทธศาสตร์ต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวข้อง”

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนข้าราชการระดับปฏิบัติการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ประเด็นนี้ผมมีความคิดเห็นว่าหน่วยงานมีวิธีการในการประเมินความต้องการ

ด้านขีดความสามารถและอัตรากำลังด้านบุคลากร และในการสร้างสภาพแวดล้อมด้านบุคลากรที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี รวมทั้งตรวจประเมินถึงวิธีการสร้างความผูกพัน การบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากร เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่เพื่อสนับสนุนพันธกิจ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของส่วนราชการที่ครบถ้วนในลักษณะรูปแบบ และแหล่งที่มาต่างๆ อย่างรอบด้าน”

2. เพื่อศึกษาปัญหาและสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) โดยสรุปว่า

1. สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร

1.1) ขีดความสามารถและอัตรากำลังด้านบุคลากร โดยสรุปพบว่ามียุทธศาสตร์ในปัจจุบัน มีจำนวน 229 คน อ้างอิงจากฐานข้อมูลพนักงานของ สสว. ณ วันที่ 11 พ.ค. 2565 ประกอบด้วยเพศ อายุ อายุงาน ระดับการศึกษา ระดับงาน และฝ่ายงาน โดยสรุปพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น ร้อยละ 65 (148 คน) และพนักงานเพศชายร้อยละ 35(81คน) มีช่วงอายุระหว่าง 54 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็น ร้อยละ 19 พนักงานในช่วงอายุ 38 -53 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 61 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปรวมทั้งสิ้น 136 คน หรือเท่ากับร้อยละ 59 ซึ่งเป็นพื้นฐานการทำงานของกลุ่มมีระดับบังคับบัญชาซึ่งคิดเป็นร้อยละ 24 ของจำนวนพนักงานทั้งหมด รองลงมา มีระดับวิชาการชำนาญการมีจำนวนเป็นอัตราส่วนร้อยละ 18 ซึ่งสะท้อนภาพการทำงานที่ต้องอาศัยทักษะในการคิดวิเคราะห์ เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่

1.2) บรรยากาศการทำงานของบุคลากร โดยสรุปพบว่าอัตราการกระจายของสัดส่วนระหว่างพนักงานเพศหญิงและเพศชายมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย กล่าวคือ จำนวนพนักงานเพศชายมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ต่อปี อย่างไรก็ตาม พนักงานส่วนใหญ่ยังเป็นมากที่สุด โดยในช่วงอายุ อายุ 21 –37 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่ากว่าร้อยละ 50 ของพนักงานมีอายุงานเกินกว่า 9 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้และความเข้าใจบริบทการทำงานของหน่วยงานเป็นอย่างดี

2. ความผูกพันของบุคลากร

2.1) การประเมินความผูกพันของบุคลากร โดยสรุปพบว่าทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าพนักงานซึ่งเข้ามาร่วมงานใหม่และมีอายุงานในช่วง 1-3 ปี มีจำนวนรวมกันราว 1 ใน 4 ของพนักงาน

ที่มีอยู่ในจำนวนทั้งหมดซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีพนักงานจำนวนมากที่สุด และพนักงานในช่วงอายุ อายุ 21 –37 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่ากว่าร้อยละ 50 ของพนักงานมีอายุงานเกินกว่า 9 ปี ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้และความเข้าใจบริบทการทำงานของหน่วยงานเป็นอย่างดีทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าพนักงานซึ่งเข้ามาร่วมงานใหม่และมีอายุงานในช่วง 1-3 ปี มีจำนวนรวมกันราว 1 ใน 4 ของพนักงานที่มีอยู่ในจำนวนทั้งหมด

2.2) วัฒนธรรมส่วนราชการ โดยสรุปพบว่าในประเด็นพบว่า ปัญหาดังกล่าวอาจส่งผลต่อโอกาสในการก้าวหน้าเนื่องจากมีผู้ที่อยู่ในระดับบังคับบัญชาเป็นจำนวนมาก เป็นอีกสาเหตุในการโยกย้ายไปส่วนราชการอื่นๆ หรือการลาออก ดังนั้นการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในลักษณะแนวราบหรือแบบคู่ขนานด้วยเพื่อรักษาพนักงานที่มีศักยภาพให้มีโอกาสได้สับเปลี่ยนหมุนเวียนงานเพิ่มความรู้ความสามารถในแนวกว้าง และสามารถเลือกเส้นทางของตนได้ทั้งสายงานด้านบริหารหรือสายงานเชี่ยวชาญเฉพาะด้านโดยนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

2.2.1) บุคลากรไม่เข้าใจวิสัยทัศน์ ไม่ได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมค่านิยม

2.2.2) ขาดทักษะ ความรู้ ในการทำงานไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2.2.3) ขาดการพัฒนาทักษะทางด้านการบริหารภาวะผู้นำ พร้อมทั้งขาดการประสานงานบูรณาการร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อแนวคิด ความเชื่อ ที่มีผลมาจากช่องว่างระหว่างวัย

2.2.4) ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลยังไม่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งระเบียบวินัย แนวทางปฏิบัติมีความซับซ้อน ไม่อาจผลักดันภารกิจได้ดังที่ถูกคาดหวัง

2.2.5) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารภายใน/ภายนอก มีข้อจำกัดทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ทำให้บุคลากรบางส่วนไม่มีความไว้วางใจ พร้อมทั้งมีคณะกรรมการหรืออนุกรรมการเกินความจำเป็น

2.2.6) ความเคร่งครัดของระเบียบการกำกับดูแล ก่อให้เกิดความวิตกกังวลหากจะต้องดำเนินการใด ๆ ที่เปลี่ยนแปลงหรือก่อให้เกิดความเสี่ยง

ทั้งนี้จากปัญหาและสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เพื่อให้ทราบถึงความจำเป็นและสิ่งที่จะต้องดำเนินการ

โดยเทียบเคียงสถานการณ์ ณ ปัจจุบันโดยสอดคล้องกับการ
สัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้บริหารสำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567)
ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ในประเด็นนี้ผมมองว่าทัศนคติ มุมมอง
และพฤติกรรมในการทำงานของผู้บริหารและพนักงาน
เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากการที่สังคมเข้าสู่
ยุคดิจิทัลซึ่งเป็นตัวเร่งทำให้องค์กรจำนวนมากปรับตัวไม่ทัน
จนนำไปสู่ปัญหาความไม่ลงรอยทางความคิด และการที่องค์กร
ไม่สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังที่เปลี่ยนแปลงไปได้”

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนข้าราชการระดับวิชาการ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.),
กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ผมมีข้อเสนอว่าการ
ดึงดูดผู้สมัครที่มีความสามารถตรงกับความต้องการขององค์กร
และหน่วยงานประสบปัญหาความยากลำบากเพิ่มมากขึ้น อันเกิด
จากหลายสาเหตุ เช่น ทัศนคติของผู้สมัครที่เปลี่ยนแปลงไป
นโยบายค่าตอบแทนและสวัสดิการขององค์กรภาครัฐที่ไม่แสวงหา
กำไรไม่สามารถดึงดูดผู้สมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น”

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนข้าราชการระดับปฏิบัติการ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.),
กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ผมมองว่าการเปลี่ยน
ผ่านด้านประชากรศาสตร์มีผลทำให้พนักงานในกลุ่ม เจนวาย
(Generation Y) เพิ่มจำนวนสูงขึ้น ในขณะที่ผู้มีอำนาจในการ
กำหนดนโยบายส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารในกลุ่ม เจนเอกซ์
(Generation X)จึงส่งผลให้เกิดความรู้สึกว่ามีช่องว่างของการทำ
ความเข้าใจความต้องการ และการตอบสนองความต้องการ
ที่ไม่สอดคล้องกัน”

**3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการองค์กร
ในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของ
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.)**
โดยสรุปว่าการจะสร้างให้เกิดคุณลักษณะและรากฐานดังกล่าวนี้
จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการในการบริหารการเปลี่ยนแปลง
เนื่องจากธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงย่อมมีบุคลากรส่วนหนึ่ง
ที่ไม่เห็นด้วยและสร้างแรงต้าน ดังนั้นผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีบทบาท
สำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงนี้ โดยเริ่มจากการสื่อสาร
เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจ ให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ
เพื่อสร้างแรงจูงใจและการยอมรับ อันจะนำไปสู่การมีส่วนร่วม

ของพนักงาน เพื่อให้สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างยั่งยืน
มีรายละเอียดดังนี้

1. การเป็นผู้ชี้นำและขับเคลื่อนนโยบาย MSME ได้แก่

1.1) คำจำกัดความของ “Policy Maker” เป็นที่เข้าใจกัน
โดยทั่วไปในองค์กร 1.2) มีกรอบทักษะที่สะท้อนภารกิจองค์กร
และเป็นกรอบในการพัฒนาทักษะพนักงาน 1.3) โครงสร้าง
องค์กร และการตัดสินใจรวดเร็ว ยืดหยุ่น และออกแบบเป็น
Human Centric Design Principal ซึ่งมี “กลุ่มเป้าหมาย”
เป็นศูนย์กลางของความคิด 1.4) พนักงานในองค์กรมีโอกาส
หมุนเวียนตำแหน่งหน้าที่เพื่อเพิ่มทักษะในมุมมองกว้าง (Breadth of
Skill) และ 1.5) การบริหารผลงาน การให้รางวัลเชื่อมโยงและ
มีส่วนในการสนับสนุนพฤติกรรมที่คาดหวังในการเป็นผู้ชี้นำ

2. การพัฒนาและบริหารจัดการข้อมูล MSME ได้แก่

2.1) บุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในการใช้ประโยชน์จากข้อมูล
เพื่อให้เกิดเป็นคุณค่า (Data Insight & Value creation)
2.2) บุคลากรเข้าถึงข้อมูลนอกสายงาน และข้อมูลภายนอก
ที่จำเป็นในการทำงานมีแพลตฟอร์มในการจัดเก็บข้อมูล
องค์ความรู้ที่ทันสมัย เข้าถึงง่าย พร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากร
มีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้และข้อมูล
ที่เป็นประโยชน์ 2.3) ข้อมูลทางด้านบุคลากรมีความทันสมัย
ถูกต้อง ซึ่งมีการวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย
เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร และ 2.4) มีระบบการ
ไหลเวียนของข้อมูลทั้งจากบนลงล่างและล่างขึ้นบน

3. การพัฒนาเครื่องมือ กลไก ในการส่งเสริม MSME

ได้แก่ 3.1) บุคลากรมีภาพลักษณ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ที่ชัดเจน
และได้รับการยอมรับจากประชาคม และภาคีในระบบนิเวศ
องค์กรมีแผนในการแลกเปลี่ยน และใช้ประโยชน์จากความ
ชำนาญของบุคลากรจากองค์กรต่างๆ ในระบบนิเวศ โดยถือเป็น
แหล่งแรงงาน (Workforce) ที่สำคัญแหล่งหนึ่งในการทำงาน
3.2) บุคลากรภายนอกยอมรับในฐานะการเป็นองค์กรที่คนต้องการ
ทำงานด้วยเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้มีความสามารถจากหลากหลายแหล่ง
และหลากหลายแขนง และ 3.3) สร้างทักษะ และทัศนคติที่เอื้อต่อ
การสร้างความประทับใจและการส่งมอบคุณค่าการให้บริการ
ที่เป็นเลิศ

4. การยกระดับศักยภาพองค์กร ได้แก่ 4.1) บุคลากร

และหัวหน้างานสามารถเข้าถึง และบริหารจัดการข้อมูล
ที่จำเป็นได้ด้วยตนเอง และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้าน
ดิจิทัลมากขึ้น 4.2) บุคลากรมีทักษะในการทำงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ 4.3) ผู้บริหารและพนักงานมีจิตสำนึก รับผิดชอบ และใส่ใจต่อธรรมาภิบาลและการกำกับดูแล 4.4) มีกรอบความคิด และแนวทางในการสร้างทักษะพื้นฐานด้านดิจิทัลซึ่งเหมาะสม และ 4.5) องค์กรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ และแพลตฟอร์มในการสร้างความร่วมมือ

ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะที่สนับสนุนแผนปฏิบัติการดังกล่าวนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างรากฐานสำคัญให้กับองค์กรโดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้บริหารสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ผมมองว่าการมีค่านิยม เจตจำนง และวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจองค์กร รวมถึงแนวคิดพฤติกรรมของคนและสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามภาวะการณ์เข้าสู่ยุคดิจิทัล พร้อมทั้งมีผู้นำมีสมรรถนะในการสร้างผลลัพธ์ และสร้างขวัญกำลังใจให้กับพนักงานในสภาวะแวดล้อมการทำงานแบบใหม่ในลักษณะผสมผสาน”

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนข้าราชการระดับวิชาการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ในประเด็นนี้ผมคิดว่าการที่บุคลากรมีโอกาสออกแบบการเรียนรู้ เติบโต ตามแนวทางการพัฒนา ความถนัด ความสะดวก และความสนใจซึ่งมีความสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร พร้อมทั้งควรยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากร ให้ดีขึ้นในแบบองค์รวมซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน และขีดความสามารถขององค์กร”

(การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้แทนข้าราชการระดับปฏิบัติการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.), กันยายน 2567) ได้แสดงความคิดเห็นว่า “ผมคิดว่าระบบระเบียบ แนวปฏิบัติ นโยบาย และ สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่สอดคล้อง และสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมองค์กร ทั้งยังส่งเสริมให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการตัดสินใจที่รวดเร็ว และได้รับการพัฒนาทักษะอย่างเหมาะสมทั้งทางด้านสมรรถนะผู้นำ สมรรถนะตามสายงาน และสมรรถนะทางด้านดิจิทัล”

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่ 1 การบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) จากนโยบาย แผนงานและมาตรการด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีความสอดคล้องและสนับสนุนให้บรรลุพันธกิจเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นการทำให้แผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของให้มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ครอบคลุมให้เข้มแข็งและเติบโต สร้างโอกาสทางการตลาด เพื่อยกระดับศักยภาพธุรกิจให้มีความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาระบบนิเวศให้เอื้อต่อการเติบโตที่ยั่งยืนของธุรกิจ โดยมีเป้าหมายของแผน : SME มีบทบาททางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งมากขึ้นในทุกระดับ สามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ และมีส่วนช่วยลดการเหลื่อมล้ำได้ โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของสุวัฒน์ งามแสง (2568) พบว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัล เป็นบทสะท้อนความรู้ความสามารถ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพจากระบบเทคโนโลยีดิจิทัลด้านการพัฒนาบุคลากรให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ มีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลง โดยยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และมีรับผิดชอบต่อหน้าที่ พร้อมทั้งการศึกษาวิจัยของเกรียงศักดิ์ แสงสว่าง (2566) พบว่าการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพของบุคลากร คือ การสร้างสภาพแวดล้อมด้านบุคลากรที่ ก่อให้เกิดผลการดำเนินการที่ดี รวมทั้งการสร้างความรู้ความผูกพัน การบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากร เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้ อย่างเต็มที่ เพื่อสนับสนุนพันธกิจ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของส่วนราชการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม สอดคล้องความจำเป็นในปัจจุบันและในอนาคต

ประเด็นที่ 2 ปัญหาและสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานบุคลากรในสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) โดยปัจจุบันองค์กรต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและการแข่งขันที่รุนแรงจึงผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบและสร้างกลไกการประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในเรื่องของขาดการพัฒนาทักษะทางด้านการบริหาร ภาวะผู้นำ พร้อมทั้งขาดการประสานงานบูรณาการร่วมกัน ซึ่งส่งผลต่อแนวคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งการบริหาร

ทรัพยากรบุคคลยังไม่มีประสิทธิภาพ ระเบียบวินัย แนวทางปฏิบัติมีความซับซ้อน ไม่อาจผลักดันภารกิจได้ดังที่ถูกต้องหวังจากภายใน/ภายนอกมีข้อจำกัดทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน ก่อให้เกิดความวิตกกังวลหากจะต้องดำเนินการใดๆ ที่เปลี่ยนแปลงหรือก่อให้เกิดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นโดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของคณะพัฒน วิริต (2565) พบว่าสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เผชิญเป็นปัญหาที่ท้าทาย และต้องอาศัยองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจากการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ในการสร้างสภาพแวดล้อมด้านบุคลากร ที่ก่อให้เกิดผลการดำเนินการจัดการกับปัญหาที่เหมาะสม สอดคล้องในปัจจุบัน พร้อมทั้งการศึกษาวิจัยของพระพงษ์ วรภัทร์ธระกุล (2565) พบว่าการบริหารราชการมีส่วนช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย พันธกิจการปรับเปลี่ยนระบบและสร้างกลไกการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนความคุ้มค่าและความพร้อมรับผิชอบในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลคือปัจจัยสำคัญที่จะทำให้พนักงาน สามารถสร้างสรรค์และส่งมอบ “ประสบการณ์ที่ดี” มีความสามารถในการนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลรวมถึงการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานต่อไป

ประเด็นที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) เพื่อพัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีทักษะหรือสมรรถนะสูงไว้ มีแผนการสร้างและพัฒนาผู้บริหารทุกระดับทั้ง จุดแข็ง จุดอ่อน รวมทั้งความคาดหวัง/ความต้องการของบุคลากรภายใน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งมีระบบการบริหารผลงานที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยคำนึงถึงความสามารถและผลงานหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งมีความโปร่งใสในทุกกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อไป โดยสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของศิริณี เมฆลอย (2566) พบว่าแนวทางประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาบุคลากร เป็นตัวแปรสำคัญ ได้แก่ (1) นโยบายแนวปฏิบัติด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากร (2) โครงสร้างหน่วยงาน (3) ทักษะและระดับความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในสายงาน และ (4) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้งผลการศึกษาวิจัยของพลัสสรณ์ วรภัทร์ธระกุล (2566) พบว่า “การบริหารจัดการคน” ให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของ

องค์กร สามารถพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรทุกด้านให้ได้มาตรฐานตามเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ตลอดจนหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานรองที่ต้องทำงานร่วมกันในภารกิจแต่ละด้านอย่างชัดเจนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการองค์กรในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานบุคลากรของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(สสว.) ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สสว. จึงโดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะ “เป็นผู้ชั้นนำในการขับเคลื่อนและเพิ่มศักยภาพ MSME สู่มั่งคั่งอย่างยั่งยืน” และมีพันธกิจคือการ “บูรณาการและผลักดันการส่งเสริม MSME ของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้ MSME สามารถเติบโตและแข่งขันได้ในระดับสากล” โดยการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์และพันธกิจดังกล่าวในการส่งเสริม SME ของประเทศให้เติบโตและแข่งขันจากศักยภาพองค์กร โดยมีเป้าประสงค์ในการพัฒนาองค์กรให้มีสมรรถนะสูงและสามารถสนับสนุนการดำเนินงานและทิศทางขององค์กรด้วย Digital ในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล และแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่สนับสนุน ส่งเสริม และขับเคลื่อนให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร มุ่งหวังที่จะทำให้บุคลากร มีขีดความสามารถ และเกิดความรู้สึกผูกพันของแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถ ตลอดจนบริหารจัดการปัจจัยต่างๆ ที่เตรียมเปลี่ยนผ่านการเข้าสู่การเป็นผู้นำในการขับเคลื่อน และเพื่อศักยภาพสู่ความมั่งคั่งอย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร

1. บุคลากรมีภาพลักษณ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ สสว.ชัดเจน และได้รับการยอมรับจากประชาคม และภาคีในระบบนิเวศองค์กรมีแผนในการแลกเปลี่ยน และใช้ประโยชน์จากความชำนาญของบุคลากรจากองค์กรต่างๆ ต่อไป

2. พนักงานและหัวหน้างานสามารถเข้าถึง และบริหารจัดการข้อมูลที่ได้ด้วยตนเอง และสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ด้านดิจิทัลมากขึ้น

3. บุคลากรมีทักษะในการทำงานในรูปแบบ “ทีมเน็ตเวิร์ก” (Network of Team) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง ผู้บริหารและพนักงานมีจิตสำนึก และการส่งมอบคุณค่า การให้บริการที่เป็นเลิศตามลำดับ

ทางธุรกิจ และการสร้างประสบการณ์ที่ดี (Employee Experiences) ในการเป็นคู่คิดทางธุรกิจ และคู่คิดของพนักงาน ได้ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. โครงสร้างหน่วยงาน และโมเดลปฏิบัติการ (Operating Model) ของฝ่ายทรัพยากรบุคคล มีความยืดหยุ่น คล่องตัว ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงได้ตรงจุด
2. ยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพการทำงาน ด้วยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ที่มีราคาและฟังก์ชันงาน ซึ่งเหมาะสมกับ สสว.
3. กระบวนการทำงานของฝ่ายทรัพยากรบุคคล มีความทันสมัย ชัดเจน เข้าถึงง่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็น

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขยายผล และพัฒนาองค์ความรู้ ให้กว้างขวางและชัดเจนมากขึ้น พร้อมทั้งการร่วมกัน ทำความเข้าใจปัญหา นำมาเชื่อมโยงกับความสามารถและ กำหนดทางเลือกใหม่ๆ เพื่อหาสิ่งที่ควรพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ตามผลวิจัยที่ได้เพื่อเสนอแนะวิธีการในการสร้างระบบบริหาร ทรัพยากรบุคคลที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาทรัพยากรบุคคล ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และวิสัยทัศน์องค์กรสู่ความยั่งยืนได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] เกรียงศักดิ์ แสงสว่าง. (2566). วัฒนธรรมองค์การและสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานของ บุคลากรในองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 9(2), 34-42.
- [2] จิระประภา อัครบวร. (2566). *การบริหารผลการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ : เครื่องมือพัฒนาองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3.) กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- [3] ชูติบัณฑิต แสงหวัง. (2564). การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสหกรณ์การเกษตร. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 11(4), 800-813.
- [4] ธนะพัฒน์ วิริต. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จการดำเนินธุรกิจ(SMEs) จากสภาวะการแพร่ระบาดโรคโควิด-19 ของผู้ประกอบการในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 458-473.
- [5] ธิดาภูมิ หมั่นหมี่. (2565). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- [6] บุญชม ศรีสะอาด. (2561). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [7] พงษ์สธรรม วรภัทร์ธระกุล. (2566). ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์*, 7(2), 218-231.
- [8] พิระพงษ์ วรภัทร์ธระกุล. (2565). การบริหารองค์การที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.). *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(3), 809-822.
- [9] ภิรมย์วิมล ปรมัตถ์วรโชติ. (2565). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์: สู่องค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(5), 337-351.
- [10] มณีนรัตน์ ชัยยะ และ เพ็ญศรี ฉิณนงศ์. (2566). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล (Digital HR). *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 11(1), 104-115.
- [11] วรพจน์ ปิยะพรศิริ. (2563). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- [12] ศิราณี เมฆลอย. (2565). วัฒนธรรมองค์การและสภาพแวดล้อมการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรภายใต้การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(2), 398-412.
- [13] สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *นโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ.2561-2580)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- [14] สิริภาพรณ ลีภัยเจริญ.(2565). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุบลราชธานี: หจก.วิทยาการพิมพ์ 1973.
- [15] สุภางค์ จันทวานิช. (2565). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 26). (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [16] สุวัฒน์ งามแสง. (2568). ประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรบุคคลในยุคดิจิทัลของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 11(1), 11-21.

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน)

THE RELATIONSHIP BETWEEN MOTIVATION AND PERFORMANCE OF EMPLOYEES OF RATCHATHANI LEASING PUBLIC COMPANY LIMITED

กมลรัตน์ สมบัติมาก^{1*} และ ยุทธนาท บุญยะชัย²

KOMONRAT SOMBATMAK^{1*} and YOOTANAT BOONYACHAI²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) เก็บข้อมูลกับพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) จำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการสุ่มแบบชั้นภูมิ และการเลือกตัวอย่างเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยกำหนดค่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัย พบว่า 1) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อันดับแรก คือ การได้รับการยอมรับ รองลงมา คือ ความรับผิดชอบ และลำดับสุดท้าย คือ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 2) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด อันดับแรก คือ ตำแหน่งงาน รองลงมา คือ ความมั่นคงในการทำงาน และลำดับสุดท้าย คือ การบังคับบัญชาและการควบคุมดูแลและ 3) ในภาพรวมแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ระดับค่อนข้างสูง ($r=.796$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน)

คำสำคัญ : แรงจูงใจ ; ประสิทธิภาพในการ ; ปฏิบัติงานของพนักงาน ; บริษัทราชธานีลีสซิ่งจำกัด มหาชน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Master's degree Student in Business Administration, Rajapruke University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Assistant Professor, Advisor, Rajapruke University.

* Corresponding Author, Email: tiger334511@gmail.com

ABSTRACT

Research objectives for the study 1) To study the motivation of employees of Ratchathani Leasing Public Company Limited. Case study A company in Bangkok. 2) To study the efficiency of employees of Ratchathani Leasing Public Company Limited. Case study A company in Bangkok. 3) To study the relationship between motivational factors and the efficiency of employees of Ratchathani Leasing Public Company Limited. Case study A company in Bangkok. Data were collected from 200 employees of Ratchathani Leasing Public Company Limited using questionnaires. Stratified random sampling and purposive sampling were used. Data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing to find relationships by finding Pearson correlation coefficients, with statistical significance set at the .01 level.

The research results found that 1) the motivation for work performance of employees of Ratchathani Leasing Public Company Limited, both overall and in each aspect, was at a high level. First was acceptance, second was responsibility, and last was career advancement. 2) The efficiency of work performance of employees of Ratchathani Leasing Public Company Limited, overall and in each aspect, was at the highest level. First was job position, second was job security, and last was supervision and

Supervision and 3) Overall, motivation was found to be highly correlated with the performance of personnel at the Boromarajonani College of Nursing ($r = .796$), with statistical significance at the .01 level. Therefore, administrators should prioritize developing performance motivation to enhance the performance of personnel at the Boromarajonani College of Nursing.

Keywords: Motivation ; Performance of Employees at Ratchathani Leasing Public Company Limited

บทนำ

ประเทศไทยได้กำหนดแนวทางการพัฒนากำลังคน เพื่อสร้างความมั่งคั่งให้แก่ประเทศ โดยสอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579) และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 รวมถึง แผนแม่บทด้านแรงงานและกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแรงงาน ให้มีความสามารถตามมาตรฐานสากล โดยมีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมแรงงานอย่างเป็นรูปธรรม

แรงงานถือเป็นกลุ่มประชากรหลักในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพแรงงาน ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการประกอบอาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการสร้าง แรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร หากองค์กรละเลยการสร้าง แรงจูงใจ อาจนำไปสู่ความเบื่อหน่าย ความล่าช้า และการสูญเสีย ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

จากแนวคิดของรัตติกรณ์ จงวิศาล (2560) และณัฐพันธุ์ เจริญนันท (2551) พบว่าแรงจูงใจเกิดจากความต้องการภายใน ของบุคคลที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย เมื่อบุคลากรมีความสุขในการทำงาน ย่อมส่งผลให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น นอกจากนี้พนักงานรุ่นใหม่ ยังต้องการความรับผิดชอบ อำนาจในการตัดสินใจ และความ ภาคภูมิใจในงาน ซึ่งล้วนเป็นแรงผลักดันภายในที่สำคัญ

บริษัท ราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีพนักงาน จำนวน 371 คน ได้เผชิญกับปัญหาการสูญเสียแรงจูงใจในการ ทำงานจากหลายปัจจัย เช่น ความไม่ชัดเจนของเป้าหมายงาน ความเหนื่อยล้าจากการขาดสมดุลระหว่างชีวิตและงาน รวมถึง ความเข้าใจผิดระหว่างบุคลากร ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวม ขององค์กร การเพิ่มสิ่งจูงใจ เช่น โบนัส เงินพิเศษ หรือกิจกรรม

สันตนาการ จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการลดอัตราการลาออก และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

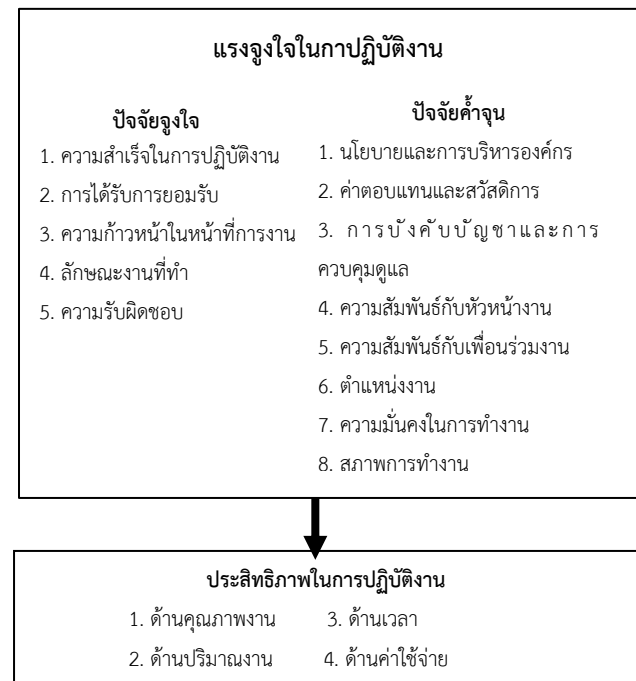
ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Two-Factor Theory) ได้แบ่งปัจจัยแรงจูงใจออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ (Motivators) และปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปรับปรุงวิธีการบริหารแรงจูงใจได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะแรงจูงใจภายใน เช่น ความรักในงาน ความภาคภูมิใจในความสำเร็จ และโอกาสในการพัฒนาและเรียนรู้ ล้วนเป็นแรงผลักดันที่ทำให้พนักงานมีความกระตือรือร้นและทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) เพื่อหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน โดยการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในการทำงาน และสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม ได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) จำนวน 371 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) จำนวน 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้าง 3 ขั้นตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 คุณลักษณะด้านปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงาน บริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งให้ผู้ตอบ แบบสอบถาม เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตำแหน่งงาน รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน ระยะเวลาการทำงาน
ในองค์กรปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับด้านแรงจูงใจ
ในการปฏิบัติงานลักษณะเป็นแบบปลาย ปิด ประกอบด้วยปัจจัย
จูงใจ ได้แก่ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับ
ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ลักษณะงานที่ทำความรับผิดชอบ
และปัจจัยค่าจ้าง ได้แก่ นโยบายและการบริหารองค์กร เงินเดือน
ค่าตอบแทนและสวัสดิการการบังคับบัญชาและการควบคุมดูแล
ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
ตำแหน่งงานซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating
scale) 5 ระดับโดยผู้วิจัยใช้วิธีของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale, 1967)
ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย
ในการแปลความหมายของระดับ ความคิดเห็น ดังนี้
(Best, 1978)

4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อ
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบปลายปิด
ประกอบด้วย ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านความ
รวดเร็วในการทำงาน และด้านค่าใช้จ่าย ข้อแบบสอบถาม
เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ
โดยผู้วิจัยใช้วิธีของลิเคิร์ต (Likert's Scale, 1967) ในแต่ละ
คำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับมาก

3 หมายถึง ระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับคะแนนเฉลี่ย
ในการแปลความหมายของระดับ ความคิดเห็น ดังนี้
(Best, 1978)

4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลศึกษารั้วนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยจัดทำแบบสอบถามโดยสร้างจาก Google
Form ให้ผู้ตอบที่เป็นพนักงาน บริษัทมหาชนนิลซึ่ง จำกัด
(มหาชน) ตอบผ่าน Application Line โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 200 คน

3.4.2 เมื่อเก็บแบบสอบถามครบตามจำนวน แล้วนำ
แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาบันทึก วิเคราะห์ ประมวลผล
ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ ใช้เกณฑ์การวิจัยข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบ
ความเรียบร้อยและสมบูรณ์ของ แบบสอบถาม และเรียบเรียง
แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการลงรหัส

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้อง
เรียบร้อยแล้ว มาลงรหัสที่กำหนดไว้ล่วงหน้า สำหรับ
แบบสอบถามที่เป็นปลายปิด และแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด
ผู้วิจัยจัดกลุ่มคำตอบ แล้วจึงนับคะแนนใส่รหัส

3. การประมวลผลข้อมูล ที่ลงรหัสแล้วได้นำมาบันทึก
เข้า File โดยใช้คอมพิวเตอร์ทำการประมวลผลในการคำนวณ
ค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.5)
อายุระหว่าง 40-49 ปี (ร้อยละ 43.5) มีการศึกษาระดับปริญญา
ตรี (ร้อยละ 80.5) และมีสถานะเป็น พนักงาน
(ร้อยละ 86.5%) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000-25,001 บาท

(ร้อยละ 56.0) และส่วนใหญ่มีระยะเวลาทำงานในองค์กรปัจจุบันมากกว่า 7 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 70.0) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์และทำงานกับองค์กรมาอย่างยาวนาน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยจูงใจภาพรวม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	SD	แปลค่า	ลำดับ
ปัจจัยจูงใจ				
1) ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	3.84	0.65	มาก	6
2) การได้รับการยอมรับ	4.07	0.62	มาก	2
3) ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.48	0.83	ปานกลาง	13
4) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	3.83	0.85	มาก	7
5) ความรับผิดชอบ	4.09	0.63	มาก	1
รวม	3.86	0.61	มาก	
ปัจจัยค้ำจุน				
1) นโยบายและการบริหารองค์กร	3.74	0.82	มาก	10
2) ค่าตอบแทนและสวัสดิการ	3.50	0.87	มาก	12
3) การบังคับบัญชาและการควบคุมดูแล	3.75	0.93	มาก	9
4) ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน	3.83	0.85	มาก	8
5) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	3.95	0.71	มาก	3
6) ตำแหน่งงาน	3.88	0.71	มาก	5
7) ความมั่นคงในการทำงาน	3.64	0.79	มาก	11
8) สภาพการทำงาน	3.91	0.67	มาก	4
รวม	3.78	0.64	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการวิเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, $SD = 0.61$) โดยให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ปัจจัยจูงใจความรับผิดชอบ เป็นอันดับแรก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.63$) รองลงมา คือ การได้รับการยอมรับ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, $SD = 0.62$) และอันดับสุดท้าย คือ ปัจจัยค้ำจุนความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, $SD = 0.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานทุกด้านกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ภาพรวม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (ภาพรวม)				
ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงาน	Pearson Correlation	Sig (2 - tailed)	แปลผล	ลำดับ
ปัจจัยจูงใจ				
1) ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	0.71**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	
2) การได้รับการยอมรับ	0.77**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง	
3) ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	0.65**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	
4) ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.56**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง	
5 ความรับผิดชอบ	0.73**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	2
รวม	0.78**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง	
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (ภาพรวม)				

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการวิเคราะห์ ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r = 0.78$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยจูงใจ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.77$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยจูงใจ การได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.77$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยจูงใจ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.65$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยจิตใจ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.56$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยจิตใจ ความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.73$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคำจูนในการปฏิบัติงานทุกด้านกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ภาพรวม

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (ภาพรวม)				
ปัจจัยคำจูนในการปฏิบัติงาน	Pearson Correlation	Sig (2-tailed)	แปลผล	ลำดับ
ปัจจัยคำจูน				
นโยบายและการบริหารองค์กร	0.62**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	4
ค่าตอบแทนและสวัสดิการ	0.59**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	6
การบังคับบัญชาและการควบคุมดูแล	0.50**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง	8
ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน	0.56**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง	7
ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	0.60**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง	5
ตำแหน่งงาน	0.78**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง	1
ความมั่นคงในการทำงาน	0.75**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	2
สภาพการทำงาน	0.73**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง	3
รวม	0.79**	0.00	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง	

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการวิเคราะห์ปัจจัยคำจูนมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.79$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน นโยบายและการบริหารองค์กร มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.62$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.59$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน การบังคับบัญชาและการควบคุมดูแล มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.50$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.56$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.60$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน ตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.78$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน ความมั่นคงในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.75$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยคำจูน สภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวม ($r=0.73$, $p\text{-value}=0.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) จำนวน 200 คน รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (62.5%) มีอายุระหว่าง 40-49 ปี (43.5%) และมีระดับการศึกษาปริญญาตรี (80.5%) ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,000-25,001 บาท (56.0%) และมีระยะเวลาทำงานมากกว่า 7 ปี (70.0%) ระดับแรงจูงใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) โดยปัจจัยที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือความรับผิดชอบ (4.09) และการได้รับการยอมรับ (4.07) ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือค่าตอบแทนและสวัสดิการ (3.50) และความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (3.48) ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ความสัมพันธ์แรงจูงใจโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน ($r=0.80$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปริณดา ปันหล้า (2566) และ วราภรณ์ คงสมา (2565) ความสอดคล้อง งานวิจัยของ ปริณดา ปันหล้า พบว่า ความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานเป็นแรงจูงใจที่สำคัญซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการ เช่นเดียวกับงานวิจัยของพนักงานบริษัทราชธานีลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) วราภรณ์ คงสมา ที่พบว่า ลักษณะงานที่ทำหาย ความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในสายงานมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจของบุคลากรภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งสองงานวิจัยนี้สนับสนุนผลการวิจัยในเอกสารที่ค้นคว้าได้ ซึ่งระบุว่าปัจจัยด้านเนื้อหาของงานและการยอมรับในผลงานมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร พัชรีย์ พันธุ์แดงไทย (2564) พบว่าแรงจูงใจและประสิทธิภาพของบุคลากรสายสนับสนุนอยู่ระดับมากทุกด้าน โดย คุณภาพงาน สูงสุด; และพบว่า ความสำเร็จ การยอมรับ นโยบายการบริหาร และสภาพแวดล้อมส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ (.05) สอดคล้องกับงานนี้ ที่การยอมรับและสภาพการทำงานเชื่อมโยงชัดกับประสิทธิภาพ รวมทั้งภาพรวมประสิทธิภาพที่เด่นมีคุณภาพงาน ธนภรณ์ พรหมราย (2565) รายงานว่า ปัจจัยภายในองค์กร

ส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยฯ ขณะประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ระดับมาก ไปในทิศทางเดียวกับผลของงานนี้ที่ ตำแหน่งงาน/ความมั่นคง/สภาพงาน/เพื่อนร่วมงาน (กลุ่มสุขอนามัย) สัมพันธ์กับประสิทธิภาพรวมระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง

สรุป การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบใหม่คือ

แรงจูงใจและความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การวิจัยพบว่า แรงจูงใจโดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ 0.80 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูง ปัจจัยด้านตำแหน่งงาน มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม ($r = 0.78$)

ปัจจัยด้านความมั่นคงในการทำงาน มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม ($r = 0.75$)

ปัจจัยด้านสภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยรวม ($r = 0.73$)

ปัจจัยที่มีลำดับความสำคัญสูงสุดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานพนักงานให้ ความสำคัญกับปัจจัยจูงใจ ความรับผิดชอบเป็นอันดับแรกตามมาด้วยการได้รับการยอมรับ และความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พนักงานให้ความสำคัญกับด้านค่าจ้างเป็นอันดับแรก ตามมาด้วย ด้านคุณภาพงาน และด้านเวลา

ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า นอกเหนือจากปัจจัยจูงใจที่เกี่ยวข้องกับตัวงานโดยตรง (Motivators) แล้ว

ปัจจัยด้าน (Hygiene Factors) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตำแหน่งงาน ความมั่นคง และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ก็มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งและมีความสัมพันธ์สูงกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้บริหารสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงนโยบายด้านทรัพยากรบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยและข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ
สร้างเส้นทางอาชีพที่ชัดเจน เนื่องจากปัจจัยด้าน ความก้าวหน้า
ในหน้าที่การงาน ได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่มปัจจัยปัจจัย
ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญกับการสร้างเส้นทางอาชีพ (Career
Path) ที่ชัดเจนและเป็นธรรมชาติ เพื่อให้พนักงานมีเป้าหมายในการ
ทำงานและเติบโตในองค์กร ให้ความสำคัญกับการพัฒนา
แรงจูงใจ ผลการวิจัยพบว่าแรงจูงใจโดยรวมมีความสัมพันธ์
เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูงกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
($r = 0.796$) ดังนั้นผู้บริหารควรเน้นการพัฒนาแรงจูงใจ
เพื่อกระตุ้นให้พนักงานทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ปรับปรุง
ค่าตอบแทนและสวัสดิการ แม้ปัจจัยค่าจ้างจะได้เป็นแรงจูงใจ
โดยตรง แต่หากขาดไปจะทำให้พนักงานไม่พึงพอใจ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด
เมื่อเทียบกับปัจจัยค่าจ้างอื่นๆ ผู้บริหารจึงควรทบทวนและ
ปรับปรุงเรื่องนี้ให้เหมาะสม เพื่อป้องกันความไม่พอใจและรักษา
ประสิทธิภาพการทำงาน สร้างความหลากหลายในลักษณะงาน
องค์กรควรปรับโครงสร้างลักษณะงานให้มีความหลากหลาย
และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ใช้ความสามารถเฉพาะตัว
อย่างเต็มที่ เช่น การหมุนเวียนงานหรือการเพิ่มขอบเขตงาน
ที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและลดความจำเจ สร้างระบบ
การยอมรับผลงาน ควรสร้างระบบเพื่อส่งเสริมและประกาศ
ผลสำเร็จของบุคลากรอย่างเป็นทางการ เช่น การมอบรางวัลหรือ
จัดกิจกรรมเพื่อยอมรับผลงานที่โดดเด่น ซึ่งจะช่วยเสริมสร้าง
ความภาคภูมิใจและกระตุ้นให้พนักงานรักษาและยกระดับผลงาน
อย่างต่อเนื่อง กำหนดบทบาทและมอบหมายภารกิจที่ชัดเจน
กำหนดบทบาทและมอบหมายภารกิจที่ชัดเจนให้พนักงาน
รับผิดชอบอย่างเต็มที่ตามความสามารถและประสบการณ์
พร้อมเปิดโอกาสให้พวกเขามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อสร้าง
ความรู้สึกเป็นเจ้าของงานและความผูกพันกับองค์กร

ข้อเสนอแนะด้านการบริหารและนโยบาย

ระบบประเมินผลที่โปร่งใส ควรมีระบบการประเมินผล
การปฏิบัติงานที่โปร่งใสและสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม
โดยกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและเชื่อมโยงผลการประเมิน
กับการพัฒนาศักยภาพ การเลื่อนตำแหน่ง หรือรางวัลตอบแทน
สร้างวัฒนธรรมองค์กรเชิงบวก สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม

องค์กรที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกันอย่างมี
ประสิทธิภาพ อาจจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์หรือเวทีแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นเพื่อส่งเสริมความไว้วางใจและความร่วมมือ
ของพนักงาน

นโยบายการทำงานที่ยืดหยุ่น ควรพิจารณาปรับนโยบายที่สนับสนุน
ความยืดหยุ่นในการทำงาน เช่น กำหนดเวลาทำงานแบบยืดหยุ่น
หรือการสนับสนุนการทำงานจากที่บ้าน ซึ่งจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจ
และรักษาพนักงานไว้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ขยายขอบเขตและกลุ่มตัวอย่าง ควรเพิ่มจำนวน
กลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้นและครอบคลุมหน่วยงานหรือตัวแทน
พนักงานในหลายพื้นที่ เพื่อเพิ่มความหลากหลายและ
ความน่าเชื่อถือของผลการศึกษา ศึกษาเชิงลึกตามช่วงวัย
ควรศึกษาเชิงลึกในกลุ่มพนักงาน แต่ละเจนเนอเรชัน เพื่อวิเคราะห์
แรงจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพที่แตกต่างกันตามกลุ่ม
อายุและประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ
ควบคู่ ควรเสริมการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์หรือการ
สนทนากลุ่ม เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดเชิงลึกเกี่ยวกับ
แรงจูงใจและปัญหาที่ไม่ชัดเจนในแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น และครอบคลุม
หลายหน่วยงานหรือตัวแทนพนักงานในหลายพื้นที่ เพื่อเพิ่มความ
หลากหลายของข้อมูลและเพิ่มความทั่วไปของผลการศึกษา

ควรพิจารณาศึกษาเชิงลึกในกลุ่มพนักงานแต่ละ
เจนเนอเรชัน เพื่อวิเคราะห์แรงจูงใจและปัจจัยที่มีผลต่อ
ประสิทธิภาพแตกต่างกันตามกลุ่มอายุและประสบการณ์งาน

ควรเสริมการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ หรือ
การสนทนากลุ่ม เพื่อเข้าใจรายละเอียดเชิงลึกของแรงจูงใจ
และปัญหาที่อาจไม่มีความชัดเจนในแบบสอบถาม

ควรศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบของแรงจูงใจในด้าน
ต่าง ๆ กับประสิทธิภาพงานในมิติอื่น ๆ ที่อาจมีผลเพิ่มเติม เช่น
ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร หรือ
ผลกระทบต่อการลาออก

ควรติดตามผลการดำเนินการพัฒนานโยบายหรือ
มาตรการที่ใช้เพิ่มแรงจูงใจในองค์กร เพื่อประเมินประสิทธิผล
และความต่อเนื่องของมาตรการเหล่านั้น

ควรขยายการวิเคราะห์ถึงผลของปัจจัยภายนอก เช่น สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจ สังคม หรือเทคโนโลยีที่อาจมีผลต่อแรงจูงใจและประสิทธิภาพงานในองค์กร

แนะนำให้มีการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องมือที่หลากหลายมากขึ้นในการเก็บข้อมูล เช่น แอปพลิเคชันวัดแรงจูงใจ หรือการวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียลไทม์ เพื่อเพิ่มความแม่นยำของข้อมูล

ควรพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมปัจจัยใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน เช่น แรงจูงใจจากสมดุลชีวิต การทำงาน-ชีวิตส่วนตัว และเทรนด์การทำงานแบบไฮบริด

แนะนำให้ศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจและประสิทธิภาพงานในระดับตำแหน่งงานที่แตกต่างกันอย่างละเอียด เช่น ระหว่างพนักงานทั่วไป หัวหน้างาน และผู้บริหาร

ควรทำการวิจัยเชิงทดลองหรือการแทรกแซง (intervention study) เพื่อทดสอบความมีประสิทธิภาพของมาตรการกระตุ้นแรงจูงใจว่าแนวทางใดมีผลจริงต่อประสิทธิภาพงาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชนภรณ์ พรณราย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [2] ปริณดา ปันหล้า, อศินัย ญ น่าน และ ศศิชา วงศ์ไช. (2566). ปัจจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในสำนักงานอัยการภาค5. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 9(1), 143-156.
- [3] พัชรี พันธุ์แดงไทย. (2564). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- [4] วราภรณ์ คงสมา. (2565). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวงการคลัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [5] Herzberg, F., Mausner, B., & Snyderman, B. B. (1959). *The Motivation to Work*. New York: John Wiley & Sons.
- [6] Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- [7] Peterson, A., & Plowman, D. A. (1989). Measuring employee performance: A study of productivity and motivation in organizational behavior. *วารสารการบริหารและพฤติกรรมองค์กร*, 12(3), 45-60.
- [8] Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000) Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54-67.

อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำข้าวบรรจุถุงของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล

THE INFLUENCE OF ONLINE MARKETING MIX ON CONSUMERS' REPURCHASE OF PACKAGED RICE IN BANGKOK AND METROPOLITAN REGION

ธนกรุต ทุมพันธ์^{1*} และ ยุทธนาท บุญยะชัย²

THANAKRIT THUMPHAN^{1*} and YOOTANAT BOONYACHAI²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่มีผลต่อการซื้อซ้ำข้าวบรรจุถุงในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความภักดีและพฤติกรรมการซื้อซ้ำ และ 3) วิเคราะห์อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริโภคจำนวน 400 คน ที่เคยซื้อข้าวบรรจุถุงผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้วยดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ที่อยู่ในระดับดี การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาและการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย และความเป็นส่วนตัว นอกจากนี้ การให้บริการส่วนบุคคล ($\beta = 0.251$, $p < .05$) ความเป็นส่วนตัว ($\beta = 0.237$, $p < .05$) ราคา ($\beta = 0.173$, $p < .05$) และการส่งเสริมการตลาด ($\beta = 0.124$, $p < .05$) มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการซื้อซ้ำ

ดังนั้น ผู้ประกอบการควรมุ่งเน้นกลยุทธ์ด้านการให้บริการเฉพาะบุคคลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ควบคู่กับการกำหนดราคาและการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสม เพื่อสร้างแรงจูงใจในการซื้อซ้ำและเสริมสร้างความภักดีของลูกค้าในตลาดดิจิทัล

คำสำคัญ : ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ ; การซื้อซ้ำ ; ข้าวบรรจุถุง

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Master Student, Business Administration, Program, Faculty of Business Administration, Rajapruk University.

²⁻³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Rajapruk University.

* Corresponding Author, Email: thanakrit.too@gmail.com

Received: Sep 15, 2025, Revised: Oct 25, 2025, Accepted: Oct 26, 2025

ABSTRACT

This Quantitative research aimed to: 1) Examine consumer opinions toward the online marketing mix factors (6Ps) influencing the repurchase of packaged rice in the Bangkok Metropolitan Region, 2) study consumer opinions regarding loyalty and repurchase behavior, and 3) analyze the influence of the online marketing mix factors on consumers' repurchase decisions. The sample consisted of 400 consumers who had previously purchased packaged rice through online channels. Data were collected using an online questionnaire, which was validated through the Index of Item-Objective Congruence (IOC) and Cronbach's alpha reliability coefficient. Descriptive statistics and Multiple Regression Analysis were employed to analyze the data. The results revealed that consumers' overall opinions toward the online marketing mix factors were at a high level, with particular emphasis on product, distribution channels, and privacy. Furthermore, personalization ($\beta = 0.251$, $p < .05$), privacy ($\beta = 0.237$, $p < .05$), price ($\beta = 0.173$, $p < .05$), and promotion ($\beta = 0.124$, $p < .05$) had a statistically significant positive influence on repurchase behavior.

Therefore, entrepreneurs should focus on strategies related to personalized services and personal data protection, along with appropriate pricing and promotional activities, to encourage repurchase behavior and strengthen customer loyalty in the digital marketplace.

Keywords: Marketing Mix ; Repurchase ; Packaged Rice

บทนำ

ข้าวสารเป็นอาหารหลักของประชากรไทยและมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่นและหลากหลายทางวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในเขตเมืองใหญ่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีวิถีชีวิตที่เร่งรีบและเน้นความสะดวกสบายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคอาหาร หนึ่งในแนวโน้มที่สำคัญคือ การเลือกซื้อข้าวสารบรรจุถุง ซึ่งได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากมีความสะดวกในการจัดเก็บ ใช้งานง่าย และสามารถควบคุมคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบรรจุถุงช่วยป้องกันความชื้นและสิ่งปนเปื้อน ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในความสะดวกและคุณภาพของสินค้า โดยเฉพาะในกลุ่มผู้บริโภควัยทำงานที่ต้องการลดเวลาในการเตรียมอาหารและมุ่งเน้นความสะดวกสบายในขณะเดียวกัน การขยายตัวของเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันได้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อพฤติกรรมผู้บริโภคสินค้าของผู้บริโภคในเขตเมืองใหญ่ ช่องทางการซื้อขายสินค้า

ออนไลน์ (E-commerce) และสื่อสังคมออนไลน์ (Social Commerce) ได้กลายเป็นช่องทางหลักที่ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงข้าวบรรจุถุง ด้วยปัจจัยด้านความเร็ว ความสะดวกสบาย และโปรโมชั่นที่ดึงดูดใจ เช่น ส่วนลดหรือการจัดส่งฟรี (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2566) นอกจากนี้ แพลตฟอร์มอย่าง Shopee, Lazada, Facebook, TikTok และ LINE ยังช่วยให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลสินค้าและรีวิวได้ง่ายขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นและการซื้อซ้ำของลูกค้าในยุคดิจิทัล การเติบโตดังกล่าวทำให้ธุรกิจข้าวบรรจุถุงต้องปรับตัวอย่างมากเพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะการสร้าง ความพึงพอใจ ความไว้วางใจ และความภักดีต่อแบรนด์ในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler & Keller (2016) ที่ระบุว่าส่วนประสมทางการตลาดเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคุณค่าและรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า ในบริบทของตลาดดิจิทัล แนวคิด “ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (Online Marketing Mix)” ได้รับการขยายจาก 4Ps สู่ 6Ps โดยเพิ่มมิติด้านการให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) และการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค

ในยุคที่ข้อมูลและเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ ธุรกิจที่สามารถนำเสนอสินค้าหรือบริการที่ตรงกับความต้องการเฉพาะบุคคล พร้อมให้ความมั่นใจในด้านการปกป้องข้อมูล จะสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและส่งเสริมพฤติกรรมการซื้อซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ยุทธนาท บุญยะชัย, 2562; ศศิชา กัณทพงษ์, 2561) อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยในประเทศไทยที่ศึกษาผลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ต่อ “การซื้อซ้ำ” ของสินค้าในหมวดอาหารอุปโภคบริโภคยังมีจำนวนจำกัด โดยส่วนใหญ่เน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อ “การตัดสินใจซื้อครั้งแรก” มากกว่าการซื้อซ้ำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความภักดีของลูกค้าและความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว

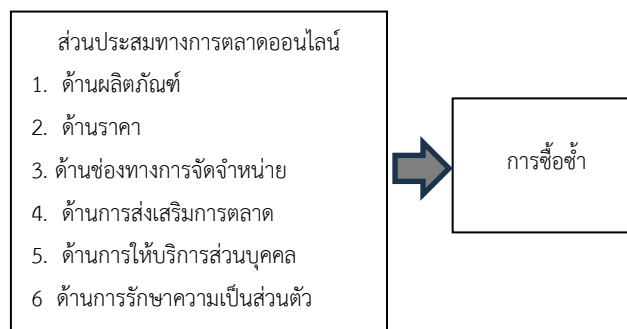
ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษา อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่ส่งผลต่อ การซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของ ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการกำหนดกลยุทธ์การตลาดออนไลน์ที่ตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่ และส่งเสริมความภักดีของลูกค้าในตลาดดิจิทัลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) การส่งเสริมการตลาด (Promotion) การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) และการรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) ที่มีผลต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเกี่ยวกับความภักดีและพฤติกรรมการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. วิเคราะห์อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและแนวคิดทางการตลาดออนไลน์ (Online Marketing Mix: 6Ps) ของ Kotler & Keller (2016) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อทดสอบอิทธิพลของแต่ละองค์ประกอบของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ต่อการซื้อซ้ำ ดังนี้

H1. ด้านผลิตภัณฑ์ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H2. ด้านราคา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H4. ด้านการส่งเสริมการตลาด มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H5. ด้านการให้บริการส่วนบุคคล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

H6. ด้านการรักษาความเป็นส่วนตัว มีอิทธิพลเชิงบวกต่อการซื้อซ้ำซ้ำบรรจุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริโภคที่เคยซื้อข้าวบรรจุถุงผ่านช่องทางออนไลน์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ได้มาจากการใช้สูตรของ Cochran (1977) สำหรับการประมาณขนาดตัวอย่างของประชากรที่ไม่ทราบขนาดแน่นอน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้บริโภคที่มีประสบการณ์ซื้อข้าวบรรจุถุงผ่านช่องทางออนไลน์อย่างน้อย 1 ครั้ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Demographic Information)

2.2 แบบวัดความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ได้แก่ Product, Price, Place, Promotion, Personalization และ Privacy

2.3 แบบวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อซ้ำ (Repurchase Behavior)

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ (Instrument Quality Assessment) เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

3.1 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity): นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยคำนวณ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสม

3.2 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability): ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนำร่อง (Try-out Group) จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.87

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.70 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) ใช้การเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) โดยเผยแพร่ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, LINE, และกลุ่มผู้บริโภคที่ซื้อข้าวผ่านแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ ได้แก่ Shopee และ Lazada ในช่วงเดือนกรกฎาคม–กันยายน พ.ศ. 2568

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics): ใช้เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพฤติกรรมการซื้อข้าวบรรจุถุง รวมถึงการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแต่ละตัวแปร

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics): ใช้การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ต่อการซื้อซ้ำ โดยรายงานผลในรูปของค่า β (Beta Coefficients), R^2 (Coefficient of Determination), t-value, และ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value)

5.3 การตรวจสอบสมมติฐานของแบบจำลอง (Model Assumptions): ตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์การถดถอย ได้แก่ ความเป็นอิสระของตัวแปร (Independence) การกระจายตัวแบบปกติของค่าความคลาดเคลื่อน (Normality of Residuals) การไม่มีปัญหาความสัมพันธ์เชิงพหุคูณ (Multicollinearity) โดยพิจารณาค่า VIF (Variance Inflation Factor) ไม่เกิน 10

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่องอิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำข้าวบรรจุถุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แบ่งลักษณะของการเก็บข้อมูลในการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ

1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่มีผู้จัดทำรวบรวมไว้แล้ว ได้แก่ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทความวารสาร และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ที่สนใจซื้อข้าวสารบรรจุถุงผ่านช่องทางออนไลน์ในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 400 ตัวอย่าง ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) และผลการวิเคราะห์อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ที่มีต่อการซื้อซ้ำ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 62.5) อายุระหว่าง 26–35 ปี (ร้อยละ 38.0) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 54.8) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001–25,000 บาท (ร้อยละ 42.3) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นคนวัยทำงานในเขตเมืองที่คุ้นเคยกับการซื้อสินค้าออนไลน์

2. ระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) และการซื้อซ้ำ ผู้บริโภคมีความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.21, S.D. = 0.56) โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ผลิตภัณฑ์ (4.32) ช่องทางการจัดจำหน่าย (4.29) ความเป็นส่วนตัว (4.25) การให้บริการส่วนบุคคล (4.18) การส่งเสริมการตลาด (4.11) และราคา (4.08) สำหรับพฤติกรรมการซื้อซ้ำพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.28, S.D. = 0.57)

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (6Ps) ต่อการซื้อซ้ำ โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบ Enter Method

ตัวแปรอิสระ	β	Sig.	ผลการทดสอบ
ผลิตภัณฑ์ (Product)	0.085	0.186	ไม่สนับสนุน H1
ราคา (Price)	0.173	0.005	สนับสนุน H2
ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	0.142	0.014	สนับสนุน H3
การส่งเสริมการตลาด (Promotion)	0.124	0.043	สนับสนุน H4
การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization)	0.251	0.000	สนับสนุน H5
ความเป็นส่วนตัว (Privacy)	0.237	0.000	สนับสนุน H6

$R^2 = 0.611$, Adjusted $R^2 = 0.602$, $F = 54.238$, $p < .001$

โมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์สามารถอธิบายพฤติกรรมในการซื้อซ้ำได้ร้อยละ 61.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การให้บริการส่วนบุคคล ความเป็นส่วนตัว ราคา และการส่งเสริมการตลาด

4. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	สรุปผล
H1	Product	$p > .05$	ไม่สนับสนุน
H2	Price	$p < .05$	สนับสนุน
H3	Place	$p < .05$	สนับสนุน
H4	Promotion	$p < .05$	สนับสนุน
H5	Personalization	$p < .05$	สนับสนุน
H6	Privacy	$p < .05$	สนับสนุน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่า ส่วนประสมทางการตลาดออนไลน์ (Online Marketing Mix: 6Ps) ได้แก่ การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization), ความเป็นส่วนตัว (Privacy), ราคา (Price) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อการซื้อซ้ำข้าวสารบรรจุถุงของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler & Keller (2016) ที่ระบุว่าส่วนประสมทางการตลาด

เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความพึงพอใจและความภักดีของลูกค้าในระยะยาว

ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิชา กัณทพงษ์ (2561) ที่พบว่าปัจจัยด้านราคาและการส่งเสริมการตลาดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำของบรรจูงออนไลน์ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Wang et al. (2023) ที่ระบุว่า “Personalization และ Data Privacy” เป็นปัจจัยสำคัญต่อพฤติกรรมการซื้อซ้ำในกลุ่มผู้บริโภคอีคอมเมิร์ซในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นอกจากนี้ การให้บริการส่วนบุคคล (Personalization) ที่มีค่า β สูงสุดในแบบจำลองสะท้อนว่าผู้บริโภคในยุคดิจิทัลให้ความสำคัญกับประสบการณ์เฉพาะบุคคล (Personalized Experience) เช่น ระบบแนะนำสินค้า การแจ้งเตือนโปรโมชั่นเฉพาะบุคคล และการดูแลลูกค้าหลังการขาย ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจและความภักดีต่อแบรนด์อย่างมีนัยสำคัญ (Nguyen & Khoa, 2022)

ในขณะที่ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ไม่ส่งผลต่อการซื้อซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากลักษณะของสินค้า “ข้าวบรรจูง” ที่มีมาตรฐานคุณภาพใกล้เคียงกันระหว่างแต่ละยี่ห้อ ผู้บริโภคจึงให้ความสำคัญกับประสบการณ์การซื้อและบริการออนไลน์มากกว่าตัวสินค้าเอง

กล่าวโดยสรุป ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริโภคยุคดิจิทัลให้ความสำคัญกับ ความสะดวก ความไว้วางใจ และประสบการณ์เฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแนวโน้มสำคัญที่ธุรกิจข้าวบรรจูงควรนำมาพัฒนาแนวทางการตลาดออนไลน์ในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้ประกอบการ

1. กลยุทธ์ด้าน Personalization: ผู้ประกอบการควรใช้ระบบวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้า (Customer Data Analytics) เพื่อเสนอสินค้า โปรโมชั่น และบริการที่ตอบโจทย์เฉพาะบุคคล เช่น ระบบแนะนำสินค้าตามประวัติการสั่งซื้อ หรือการส่งคู่มือส่วนลดเฉพาะกลุ่มลูกค้าซื้อซ้ำ

2. กลยุทธ์ด้าน Privacy: ควรสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภคด้วยนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA Compliance) ที่โปร่งใส และสื่อสารให้ผู้บริโภคได้รับรู้ถึงมาตรการความปลอดภัยของข้อมูล

3. กลยุทธ์ด้านราคาและโปรโมชั่น: ใช้โปรโมชั่นที่มีระยะสั้นและตรงกลุ่ม เช่น ส่วนลดเฉพาะลูกค้าเดิม (Loyalty Discount) หรือ ระบบสะสมแต้ม (Point Collection) เพื่อกระตุ้นการซื้อซ้ำ

4. กลยุทธ์ด้านช่องทางออนไลน์ (Omni-Channel): ควรพัฒนาแพลตฟอร์มจำหน่ายสินค้าที่เชื่อมโยงทุกช่องทางทั้งออนไลน์และออฟไลน์ (Omni-Channel Marketing) เพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าได้สะดวกและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังภูมิภาคอื่นของประเทศ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้บริโภคในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น ภาคเหนือหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ควรศึกษาปัจจัยด้าน Brand Trust, Customer Satisfaction หรือ Social Media Engagement เพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจกลไกการเกิด “การซื้อซ้ำ” อย่างลึกซึ้ง

3. แนะนำให้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริโภค เพื่อให้เข้าใจแรงจูงใจและประสบการณ์จริงในการซื้อซ้ำข้าวบรรจูง

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2566). รายงานการเติบโตของธุรกิจอีคอมเมิร์ซในประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://www.dbd.go.th>
- [2] ยุทธนาท บุญยะชัย. (2562). กลยุทธ์การตลาดยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] ศศิชา กัณทพงษ์. (2561). พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อซ้ำของผู้บริโภคผ่านช่องทางออนไลน์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- [4] ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2566). แนวโน้มการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคในตลาดออนไลน์. สืบค้นจาก <https://kasikornresearch.com>.
- [5] สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA). (2566). รายงานพฤติกรรมผู้บริโภคออนไลน์ปี 2566. สืบค้นจาก <https://www.etcha.or.th>.
- [6] Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques (3rd ed.)*. John Wiley & Sons.
- [7] Kotler, P., & Keller, K. L. (2016). *Marketing management (15th ed.)*. Pearson Education.
- [8] Nguyen, T. T., & Khoa, B. T. (2022). The influence of personalization and privacy on repurchase intention in e-commerce. *Journal of Marketing Management*, 38 (4), 512–526. <https://doi.org/10.1080/0267257X.2022.2031478>
- [9] Wang, X., Li, H., & Zhang, Y. (2023). Online customer experience and repurchase intention: The mediating role of trust and satisfaction. *Asia Pacific Journal of Marketing and Logistics*, 35(2), 435–452. <https://doi.org/10.1108/APJML-02-2022-0115>

IMPOSTER SYNDROME AND CONTRIBUTING FACTORS AMONG THAI UNDERGRADUATE STUDENTS MAJORING IN ENGLISH AT A THAI UNIVERSITY

RAENUMART CHANTARASIRIRAT^{1*}, PIMYUPA PRAPHAN², TANG-ON SRIRAK³, THAWEPONG SUEBWATTANA⁴,
HATAI CHAI-NGAM⁵, ATTAPON SRIPRASERT⁶ and JUTHAMARD SUTTIPANYO⁷

ABSTRACT

This study investigated the prevalence and contributing factors of Imposter Syndrome (IS) among undergraduate Thai students majoring in English at a Thai university. The research focused on five IS dimensions—Perfectionist, Superhero, Natural Genius, Soloist and Expert—and examined the influence of six contributing factors: grade point average (GPAX), year of study, living status with parents, parental cohabitation, family monthly income, and monthly expenses. Data were purposively collected from 200 students across four academic years, and analyses were conducted using descriptive statistics and one-way analysis of variance (ANOVA).

The findings revealed that the Superhero and Soloist types were the most prevalent IS dimensions, with only minimal differences in their scores, suggesting similar levels of occurrence. The Superhero yielded the highest overall score, with 600.40 points with mean of 3.00 and SD at 0.84. Closely followed by the Soloist type, it obtained 599.80 points with mean of 3.00 and SD at 0.79. The Expert type followed with a moderate proportion, while the Perfectionist and Natural Genius types were the least represented. Furthermore, the ANOVA results indicated that none of the demographic factors—GPAX, living status with parents, parental cohabitation, or family income—contributed significantly to differences in IS tendencies. Similarly, year of study and monthly expenses did not produce meaningful variations across the 5 IS types.

Overall, the results suggested that Imposter Syndrome is present among Thai undergraduate students studying in English-related major in varying forms. Still, its expression is relatively consistent across the demographic and background factors. These findings highlighted the importance of raising awareness of IS among students, developing supportive strategies within academic contexts and emphasizing the need for institutional awareness and supported mechanisms for those at risk of Imposter Syndrome.

Keywords: Imposter Syndrome (IS) ; Prevalence ; Contributing Factors ; Psychological Challenges

¹⁻⁶ Lecturers, Department of Western Languages and Linguistics, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University

⁷ Lecturer, General Education, Udon Thani Rajabhat University

* Corresponding Author, Email: raenumart.k@msu.ac.th

Received: Sep 27, 2025, Revised: Nov 19, 2025, Accepted: Nov 23, 2025

INTRODUCTION

Imposter Syndrome (IS) is a psychological phenomenon characterized by persistent self-doubt and the fear of being exposed as a fraud despite evident accomplishments (Booth, 2024, Chrisman, Pieper & Clance, 1995; Reid, 2025; Sakulku & Alexander, 2011; Dealing with imposter syndrome, (n.d.). Dealing with imposter syndrome, individuals experiencing IS frequently attribute their successes to external factors rather than their own abilities, which may result in missed opportunities, reduced performance, heightened anxiety, and an increased risk of mental health concerns such as depression (see Felman, 2024). Young (2022) identified five distinct types of imposter experiences: Perfectionist, Superhero, Natural Genius, Soloist, and Expert.

Although each type manifests differently, they share common traits of self-doubt and the minimization of achievements (Clance & Imes, 1978). Specifically, the Perfectionist sets unrealistically high standards and questions their performance even in the face of success; the Superhero overextends effort to mask insecurities and experiences diminished confidence when expectations are unmet; the Natural Genius assumes success should be effortless and feels inadequate when confronted with challenges; the Soloist resists seeking assistance, perceiving independence as a necessity; and the Expert requires extensive knowledge to feel competent, often undervaluing their own expertise.

The emergence of IS is influenced by multiple factors, including personality traits, upbringing, peer comparison, and social media exposure. It is particularly prevalent in competitive academic contexts, where students face rigorous expectations and social pressures (see Kumar & Jagacinski, 2006). This is especially relevant among undergraduate students studying

English as a second language, who often encounter both academic and professional demands. Particularly, Thai undergraduate students enrolled in an English-related major at a public university in the northeastern region of Thailand represent one of the noteworthy populations for the investigation. As part of their curriculum, these students are trained in linguistics, pragmatics, literature, sociocultural studies, and communication, which prepares them for global citizenship but simultaneously subjects them to heightened performance pressures. The interplay of these academic and societal expectations may contribute to feelings of inadequacy and self-doubt.

Consequently, exploring the prevalence and nature of IS among this group is essential for understanding their psychological well-being and for emphasizing the importance of mental health support in higher education (Lee, 2021).

Objectives

The primary objective of this study was to examine the presence of Imposter Syndrome (IS) among undergraduate students and investigate the prevalence of the five types of IS—Perfectionist, Superhero, Natural Genius, Soloist, and Expert. Furthermore, the study sought to explore and specifically identify the 5 factors contributing to its occurrence, Grade Point Average (GPAX), year of study, living status with parents, parental cohabitation status, family monthly income, and monthly expenses, which are mainly based on the traits of upbringing and peer comparison (Kumar & Jagacinski, 2006). Ultimately, the study aimed to provide a deeper understanding of the prevalence of IS within this student population and the contextual factors associated with the phenomenon, with the following research questions:

1. What types of Imposter Syndrome are prevalent among the undergraduate students studying English in a Thai university, and how?

2. In what ways do the factors influencing Imposter Syndrome contribute to its occurrence among students?

RESEARCH METHODOLOGY

Participants

The participants of this study comprised 200 undergraduate students enrolled in the English for International Communication (EIC) programme at the Faculty of Humanities and Social Sciences in the northeastern region of Thailand during the 2024 academic year. There were students across all four academic years, thereby representing a diverse range of academic experiences and developmental stages within the programme. This composition allowed for a comprehensive examination of Imposter Syndrome (IS).

Research Instruments

The research instrument, a questionnaire, employed in this study was adapted from two established measures of Imposter Syndrome: the *Clance Impostor Phenomenon Scale* (CIPS) developed by Clance (1985) and the *Institutional Accountability Scale – Imposter Syndrome Test* (IAS-IST) by Andrews (2020). The final questionnaire was systematically structured into two main sections to ensure that both contextual and psychological dimensions were adequately captured.

1. Sociodemographic Data: This section collected background information from participants, including Grade Point Average (GPAX), year of study, living status with parents, parental cohabitation status, family monthly income, and monthly expenses. These

variables were included to identify potential factors influencing the occurrence of Imposter Syndrome.

2. Imposter Syndrome Inventory: This section assessed the prevalence of the five distinct types: Perfectionist, Superhero, Natural Genius, Soloist, and Expert. A 25-item inventory was constructed, with five items corresponding to each of the subtypes. The items were randomly ordered to minimize response bias and enhance the reliability of measurement. Each item was rated on a five-point Likert scale ranging from 1 (*Not at all true*) to 5 (*Very true*), thereby allowing for a nuanced assessment of participants' experiences with Imposter Syndrome.

Data Collection

Data were collected from 200 undergraduate students across all four academic years. To facilitate the process, the researchers first sought permission from course instructors, ensuring that data collection occurred at the end of classes so as to minimize disruption to the teaching schedule. Student representatives from each year level were then contacted to coordinate appropriate meeting times. Prior to participation, all participants were provided with a detailed overview of the study, and informed consent was obtained with explicit emphasis on confidentiality and voluntary participation.

The questionnaires were administered online under the supervision of the researchers, who were initially present to address questions and provide clarification. After approximately 15 minutes, the researchers exited the room to allow participants to complete the questionnaires independently and in a more comfortable setting. This structured procedure not only ensured the systematic administration of the instrument but also fostered participant engagement and accuracy in responses.

Data Analysis

The data were analyzed by using both descriptive and inferential statistical techniques. Descriptive statistics, including percentages, were used to summarize and present the distribution of quantitative variables, offering an overview of participant characteristics across six sociodemographic factors: Grade Point Average (GPAX), year of study, living status with parents, parental cohabitation status, family monthly income, and monthly expenses. To further examine the relationships between these factors and Imposter Syndrome, a one-way Analysis of Variance (ANOVA) was conducted. This allowed for the identification of statistically significant differences across groups, thereby providing deeper insights into the contextual factors associated with Imposter Syndrome.

RESEARCH RESULTS

Table 1 Prevalence of Imposter Syndrome Categorized by All Participants

	Perfecti onist	Super hero	Natural Genius	Soloist	Expert	ALL
N						
Valid	200	200	200	200	200	200
Missing	0	0	0	0	0	0
Mean	2.7960	3.0020	2.7400	2.9990	2.9370	2.8948
Std. Deviation	.85206	.83804	.74967	.79103	.83602	.69605
Variance	.726	.702	.562	.626	.699	.484
Minimum	1.00	1.20	1.00	1.00	1.00	1.32
Maximum	5.00	5.00	4.80	4.80	5.00	4.72
Sum	559.20	600.40	548.00	599.80	587.40	578.96

Based on the data shown in Table 1, the distribution of Imposter Syndrome (IS) types indicated that the Superhero yielded the highest overall score, with 600.40 points with mean of 3.00 and SD at 0.84. This was closely followed by the Soloist type, which obtained 599.80 points with mean of 3.00 and SD at

0.79. The Expert type ranked in the middle range with 587.40 points with mean of 2.94 and SD at 0.84. In addition, the Perfectionist type and the Natural Genius type received comparatively lower scores, with 559.20 points with mean 2.80 and SD at 0.85 and 548.00 points with mean of 2.74 and SD at 0.75, respectively.

Although the Superhero and Soloist types demonstrated the two highest scores, the difference between them was minimal, suggesting that both types were similarly prevalent among the participants. The Expert type followed with a moderate proportion, while the Perfectionist and Natural Genius types were the two least represented.

Tables 2- 7 present the analysis of the five dimensions of Imposter Syndrome (IS) from A one-way analysis of variance (ANOVA), namely the Perfectionist, Superhero, Natural Genius, Soloist, and Expert types, among undergraduate Thai students majoring in English, based on their year of study, monthly expenses, GPAX, Living status with parents, Parental Cohabitation status and Family monthly income. The data were from A one-way analysis of variance (ANOVA).

Table 2 ‘Year of Study’ Factor Contributing to Imposter Syndrome Occurrence

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Perfectionist	BtwGroups	.445	3	.148	.202	.895
	W/ Groups	144.032	196	.735		
	Total	144.477	199			
Superhero	BtwGroups	3.440	3	1.147	1.649	.180
	W/ Groups	136.319	196	.696		
	Total	139.759	199			
Natural Genius	BtwGroups	.625	3	.208	.367	.777
	W/ Groups	111.215	196	.567		
	Total	111.840	199			
Soloist	BtwGroups	1.947	3	.649	1.038	.377
	W/ Groups	122.573	196	.625		
	Total	124.520	199			
Expert	BtwGroups	1.152	3	.384	.546	.652
	W/ Groups	137.934	196	.704		
	Total	139.086	199			

The results based on Table 2 revealed that none of the IS types showed statistically significant differences among the year of study groups. For the Perfectionist type, the analysis yielded $F = 0.202$, $p = .895$, indicating no significant variation across years. Similarly, the Superhero type produced $F = 1.649$, $p = .180$, which was also not significant. For the Natural Genius type, the result was $F = 0.367$, $p = .777$, suggesting no meaningful year-group differences. The Soloist type showed $F = 1.038$, $p = .377$, while the Expert type indicated $F = 0.546$, $p = .652$. Both were statistically non-significant.

Overall, the findings suggested that the five types of Imposter Syndrome did not differ significantly according to the students' year of study. This indicated that the occurrence of IS patterns was relatively consistent across all academic years of study.

Table 3 'Monthly Expenses' Factor Contributing to Imposter Syndrome Occurrence

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Perfectionist	Btw Groups	1.809	3	.603	.828	.480
	W/ Groups	142.668	196	.728		
	Total	144.477	199			
Superhero	Btw Groups	1.796	3	.599	.850	.468
	W/ Groups	137.963	196	.704		
	Total	139.759	199			
Natural Genius	Btw Groups	1.131	3	.377	.667	.573
	W/ Groups	110.709	196	.565		
	Total	111.840	199			
Soloist	Btw Groups	2.843	3	.948	1.527	.209
	W/ Groups	121.677	196	.621		
	Total	124.520	199			
Expert	Btw Groups	2.551	3	.850	1.221	.303
	W/ Groups	136.535	196	.697		
	Total	139.086	199			

Table 3 showed no statistically significant differences in IS types across groups categorized by monthly expenses. For the Perfectionist type, the analysis yielded $F = 0.828$, $p = .480$, indicating no

meaningful variation among expense groups. Similarly, the Superhero type resulted in $F = 0.850$, $p = .468$, while the Natural Genius type produced $F = 0.667$, $p = .573$. Both values indicate nonsignificant results. The Soloist type showed $F = 1.527$, $p = .209$, and the Expert type produced $F = 1.221$, $p = .303$. Neither reached statistical significance.

Overall, these findings suggested that the five IS types did not differ significantly based on the participants' reported monthly expenses. This indicated that financial spending patterns among students did not appear to be a contributing factor to variations in the occurrence of IS in this context.

Table 4 'GPAX' Factor Contributing to Imposter Syndrome Occurrence

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Perfectionist	Btw Groups	.424	2	.212	.290	.749
	W/ Groups	144.053	197	.731		
	Total	144.477	199			
Superhero	Btw Groups	.375	2	.188	.265	.767
	W/ Groups	139.384	197	.708		
	Total	139.759	199			
Natural Genius	Btw Groups	1.657	2	.828	1.481	.230
	W/ Groups	110.183	197	.559		
	Total	111.840	199			
Soloist	Btw Groups	.699	2	.349	.556	.574
	W/ Groups	123.821	197	.629		
	Total	124.520	199			
Expert	Btw Groups	2.363	2	1.181	1.702	.185
	W/ Groups	136.723	197	.694		
	Total	139.086	199			

Table 4 indicated that none of the IS types showed statistically significant differences among different groups of GPAX. For the Perfectionist type, the analysis yielded $F = 0.290$, $p = .749$, indicating no significant variation among the GPAX. Similarly, the Superhero type produced $F = 0.265$, $p = .767$, which was also not significant. For the Natural Genius type, the result was $F = 1.481$, $p = .230$, suggesting no meaningful

differences. The Soloist type showed $F = 0.556, p = .574$, while the Expert type indicated $F = 1.702, p = .185$. Both were statistically non-significant.

Therefore, there were no statistically significant differences in Imposter Syndrome scores across different GPAX groups for any of the five IS types among the participants.

Table 5 ‘Living Status with Parents’ Factor Contributing to Imposter Syndrome Occurrence

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Perfectionist	Btw Groups	.385	2	.192	.263	.769
	W/ Groups	144.092	197	.731		
	Total	144.477	199			
Superhero	Btw Groups	.803	2	.401	.569	.567
	W/ Groups	138.956	197	.705		
	Total	139.759	199			
Natural Genius	Btw Groups	.295	2	.148	.261	.771
	W/ Groups	111.545	197	.566		
	Total	111.840	199			
Soloist	Btw Groups	.044	2	.022	.035	.966
	WithGroups	124.476	197	.632		
	Total	124.520	199			
Expert	Btw Groups	.302	2	.151	.214	.807
	W/ Groups	138.784	197	.704		
	Total	139.086	199			

Table 5 showed no statistically significant differences in IS types across groups categorized by the factor of Living Status with Parents. For the Perfectionist type, the analysis yielded $F = 0.192, p = .769$, indicating no meaningful variation among the groups of Living Status with Parents. Similarly, the Superhero type resulted in $F = 0.569, p = .567$, while the Natural Genius type produced $F = 0.261, p = .771$. Both values indicate nonsignificant results. The Soloist type showed $F = 0.035, p = .966$, and the Expert type produced $F = 0.214, p = .807$. Neither reached statistical significance.

Consequently, these findings suggested that the five IS types did not differ significantly based on the

participants’ Living Status with Parents. This indicated that social statuses among students did not appear to be a contributing factor to variations in the occurrence of IS in this context.

Table 6 ‘Parental Cohabitation Status’ Factor Contributing to Imposter Syndrome Occurrence

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Perfectionist	Btw Groups	1.344	2	.672	.925	.398
	W/ Groups	143.133	197	.727		
	Total	144.477	199			
Superhero	Btw Groups	1.965	2	.983	1.405	.248
	W/ Groups	137.794	197	.699		
	Total	139.759	199			
Natural Genius	Btw Groups	.307	2	.153	.271	.763
	W/ Groups	111.533	197	.566		
	Total	111.840	199			
Soloist	Btw Groups	.811	2	.406	.646	.525
	WithGroups	123.709	197	.628		
	Total	124.520	199			
Expert	Btw Groups	.318	2	.159	.226	.798
	W/ Groups	138.768	197	.704		
	Total	139.086	199			

Table 6 indicated that none of the IS types showed statistically significant differences among different groups of Parental Cohabitation Status. For the Perfectionist type, the analysis yielded $F = 0.925, p = .398$, indicating no significant variation among the Parental Statuses. Similarly, the Superhero type produced $F = 1.405, p = .248$, which was also not significant. For the Natural Genius type, the result was $F = 0.271, p = .763$, suggesting no meaningful differences. The Soloist type showed $F = 0.646, p = .525$, while the Expert type indicated $F = 0.226, p = .798$. Both were statistically non-significant.

Thus, there were no statistically significant differences in Imposter Syndrome scores across different cohabitation statuses of their parents for any of the five IS types among the participants.

Table 7 ‘Family Monthly Income’ Factor Contributing to Imposter Syndrome Occurrence

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Perfectionist	Btw Groups	1.069	3	.356	.487	.692
	W/ Groups	143.408	196	.732		
	Total	144.477	199			
Superhero	Btw Groups	.793	3	.264	.373	.773
	W/ Groups	138.966	196	.709		
	Total	139.759	199			
Natural Genius	Btw Groups	1.453	3	.484	.860	.463
	W/ Groups	110.387	196	.563		
	Total	111.840	199			
Soloist	Btw Groups	2.041	3	.680	1.088	.355
	With Groups	122.479	196	.625		
	Total	124.520	199			
Expert	Btw Groups	4.874	3	1.625	2.373	.072
	W/ Groups	134.212	196	.685		
	Total	139.086	199			

Table 7 showed no statistically significant differences in IS types across groups categorized by the factor of Family Monthly Income. For the Perfectionist type, the analysis yielded $F = 0.487$, $p = .692$, indicating no meaningful variation among Family Monthly Income. Similarly, the Superhero type resulted in $F = 0.373$, $p = .773$, while the Natural Genius type produced $F = 0.860$, $p = .463$. Both values indicate nonsignificant results. The Soloist type showed $F = 1.088$, $p = .355$, and the Expert type produced $F = 2.373$, $p = .072$. Neither reached statistical significance.

Overall, these findings suggested that the five IS types did not differ significantly based on the participants’ Family Monthly Income. This indicated that financial statuses among students’ parents did not appear to be a contributing factor to variations in the occurrence of IS in this context.

The analysis from Tables 4-7 examined the influence of four demographic factors—GPAX, living status with parents, parental cohabitation status, and family monthly income—on students’ Imposter Syndrome scores across five dimensions-

Perfectionists, Superhero, NatureGenius, Soloist, and Expert.

For the factor of GPAX in Table 4, mean scores across the four grade categories showed only slight variation. For example, students with GPAX less than 2.00 reported somewhat lower Perfectionist ($M = 2.90$) and Superhero ($M = 2.90$) scores compared with students in higher GPAX groups, while those in the 3.01–4.00 range tended to score marginally higher on Soloist ($M = 3.28$) and Expert ($M = 2.99$). However, across all five dimensions, the differences were small and confidence intervals overlapped, suggesting GPAX did not meaningfully differentiate levels of Imposter Syndrome.

Regarding the factor of living status with parents in Table 5, students who lived with parents ($n = 140$) and those living with father or mother ($n = 40$) reported very similar scores across all dimensions. For instance, Perfectionist scores ranged narrowly between 2.77 and 2.82, while Soloist scores were around 3.00 across groups. Students living with relatives ($n = 20$) reported slightly higher mean scores on Soloist ($M = 3.10$) and Expert ($M = 3.02$), but again these differences were not substantial.

For parental cohabitation status in Table 6, students whose father and mother were together ($n = 139$) reported scores comparable to those whose parents were divorced ($n = 41$) or had passed away ($n = 20$). For example, Perfectionist means ranged between 2.68 and 2.82 across groups, and Soloist means ranged from 2.96 to 3.02. No notable variation was observed across the five dimensions, suggesting that parental marital status was not a strong predictor of Imposter Syndrome tendencies.

Finally, the factor of family monthly income in Table 7 showed small differences across income groups. Students from families earning less than 30,000 baht per month reported slightly lower Perfectionist

($M = 2.70$) and Soloist ($M = 2.80$) scores, while those in the highest income group (more than 60,000 baht) reported marginally higher Soloist ($M = 3.14$) and Expert ($M = 3.01$) scores. However, across all income categories, means remained close to the overall sample averages, and confidence intervals consistently overlapped.

Taken together, the results suggest that none of the four demographic factors—GPAX, living status with parents, parental cohabitation, or family income—contributed significantly to differences in Imposter Syndrome tendencies among the students. The lack of meaningful variation across groups indicates that these background characteristics are not strong determinants of Perfectionist, Superhero, NatureGenius, Soloist, or Expert dimensions of Imposter Syndrome.

DISCUSSION AND CONCLUSION

Previous studies have extensively examined the prevalence of Imposter Syndrome (IS) among students, particularly within the medical field. For instance, Sawant, Kamath, Bajaj, Ajmera & Lalwani (2023) reported that approximately 56% of medical students and interns were at moderate to high risk of IS, while Naser, Hasan, Zainaldeen, Zaidi, Mohamed & Fredericks (2022) found a similar prevalence of 45.2% among medical students, based on samples ranging from 400 to 700 participants. Likewise, In Wadhwa et al.'s (2025) study, 73% of orthopaedic surgery residents reported significant or intense imposter syndrome. While univariable analyses revealed no differences across demographic or training factors, multivariable analyses showed that female residents were more likely to experience imposter syndrome, whereas those in western programs were less likely. Higher CIPS scores were also associated with female gender and lower-to-mid OITE performance.

The present study, focusing on 200 undergraduate students majoring in English-related disciplines at a Thai university, revealed that 87.50% of participants experienced IS at moderate to high levels. Although the reported prevalence rates differ across studies, largely due to variations in sample sizes and participant characteristics, the findings collectively indicate that IS is not confined to a specific academic field. Instead, it appears to be a pervasive phenomenon influenced by common academic pressures and personal insecurities across diverse educational contexts.

One factor examined in this study was Grade Point Average (GPAX), categorized into three ranges: ≤ 2.00 , 2.01–3.00, and 3.01–4.00. The results suggested that students were at risk of IS regardless of their GPAX. El-Ashry, Taha, Elhay, Hammad, Khedr & El-Sayed (n.d.), who employed a more detailed GPA categorization (ranging from 1.00 to 4.00), reached similar conclusions, indicating that IS prevalence is not significantly determined by academic achievement levels. These findings reinforce the notion that both high- and low-achieving students are equally vulnerable to IS.

Another factor considered was Family Monthly Income, which was divided into four categories in this study ($\leq 30,000$ THB; 30,001–45,000 THB; 45,001–60,000 THB; and $>60,000$ THB). Results indicated that students from both lower- and higher-income families reported comparable risks of IS. Similarly, Walden University Writing Center. (n.d.) reported that the findings indicate that monthly family income was a significant predictor of imposter syndrome among medical students, whereas factors such as siblings, birth order, schooling location, and ward rotation showed no significant associations. These findings suggest that IS is not contingent on socioeconomic background but is instead a widespread psychological experience cutting across different income groups.

The findings of this study indicated that statistically significant differences in Imposter Syndrome were observed only between first- and second-year students, while the other examined factors—living status with parents, parental cohabitation, family monthly income, and GPAX—did not exert a significant influence on its occurrence. This suggested that the experience of Imposter Syndrome may be more strongly associated with transitional stages in students' academic progression rather than with demographic or socioeconomic background variables. These results highlighted the importance of providing targeted support for students in the earlier years of their studies, particularly as they adapt to new academic demands and social environments. At the same time, the lack of significant differences across other factors underscores the pervasive nature of Imposter Syndrome, suggesting that interventions should remain broadly accessible to students across academic years and backgrounds.

In conclusion, this study contributes to a broader understanding of IS by identifying the distribution of IS types among undergraduate English-related major students in Thailand (see Whetsel, 2023) and examining how academic performance and family income relate to IS prevalence. The results are consistent with prior research, emphasizing that IS is a widespread issue affecting students across academic fields, achievement levels, and socioeconomic backgrounds.

These findings highlighted the need for increased awareness of IS within educational institutions and the implementation of targeted interventions aimed at supporting students' psychological well-being. Future research should extend beyond academic and economic factors to explore additional psychological and cultural influences that may contribute to the development and persistence of IS.

SUGGESTIONS

Suggestions from the study

1. Universities should raise awareness of Imposter Syndrome (IS) across all academic fields and ensure that advisors and lecturers provide guidance and emotional support to both high- and low-achieving students.
2. Counseling centers or mental health services on campus should design targeted workshops and interventions to help students manage IS symptoms.
3. Programs that promote self-confidence, peer support, and stress management should be integrated into student development activities.
4. Since family income was not found to be a determining factor, support mechanisms should be made accessible to students from all socioeconomic backgrounds.

Suggestions for the further study

1. Future research should conduct longitudinal studies across diverse universities, majors, and regions in Thailand to track how IS develops and changes over time.
2. Investigate additional factors, such as personality traits, cultural influences, and social support systems, that may contribute to IS.
3. Employ qualitative methods, such as in-depth interviews or focus group discussions, to gain deeper insights into students' personal experiences with IS.

REFERENCES

- [1] Andrews, N. (2020). Navigating imposter syndrome in academic settings. *Journal of Diversity and Inclusion*, 12(3), 45-58. <https://scholarworks.bgsu.edu/honorsprojects/862/>.
- [2] Booth, S. (2024). Imposter syndrome: How to overcome it. WebMD. From https://www.webmd.com/balance/what-is-imposter-syndrome?fbclid=IwY2xjawEhSBllEHRuA2FlbQlxMAABHeh41ciibnuNcNBOS68vBTwKzkgv35q6lABhG08ckrvnseYlMqH0KCcrGQ_aem_BvQzMz6T7zd2y9FHYZHEkw.
- [3] Chrisman, N. J., Pieper, C. F., & Clance, P. R. (1995). The imposter phenomenon in physicians: Dynamics and therapeutic intervention. *The Journal of Clinical Psychology*, 51(3), 369-380.
- [4] Clance, P. R. (1985). *Clance Impostor Phenomenon Scale (CIPS)* [Database record]. APA PsycTests.
- [5] Clance, P. R., & Imes, S. A. (1978). The imposter phenomenon in high achieving women: Dynamics and therapeutic intervention. *Psychotherapy: Theory, Research & Practice*, 15(3), 241-247. https://www.paulineroseclance.com/pdf/ip_high_achieving_women.pdf.
- [6] Dealing with imposter syndrome (n.d.) *Psychology Today*. Retrieved 24 September 2025, from <https://www.psychologytoday.com/us/blog/proceed-at-your-own-risk/202410/dealing-with-imposter-syndrome>.
- [7] El-Ashry A.M., Taha S.M., Elhay E.S.A., Hammad H.A., Khedr M.A., El-Sayed M.M. (n.d.). Prevalence of imposter syndrome and its association with depression, stress, and anxiety among nursing students: a multi-center cross-sectional study. *BMC Nurs.* 2024 Nov 27;23(1):862. doi: 10.1186/s12912-024-02414-w. PMID: 39605033; PMCID: PMC11603883.
- [8] Felman, A. (2024). *What is mental health?* Retrieved March 22, 2024. from <https://www.medicalnewstoday.com/articles/154543>
- [9] Kumar, S., & Jagacinski, C. M. (2006). Impostor phenomenon and goal orientation: Effects on performance and satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 41(5), 1499-1508.
- [10] Lee, E. (2021). *What is the relationship between imposter syndrome and depression?* *Clinicians of Color*. Retrieved 19 February 2025. from https://www.cliniciansofcolor.org/clinician-articles/what-is-the-relationship-between-imposter-syndrome-and-depression/?fbclid=IwY2xjawEhSEnlEHRuA2FlbQlxMAABHatUub0FWEM7UzEh57mze1Plj0cNUOI7sci96LL--VY3yZHaxZsSVbiKA_aem_KzJV3blcFyrX0lhLZzU_zw.
- [11] Naser M.J., Hasan N.E., Zainaldeen M.H., Zaidi A., Mohamed Y.M.A.M.H., Fredericks S. (2022). *Impostor Phenomenon and Its Relationship to Self-Esteem Among Students at an International Medical College in the Middle East: A Cross Sectional Study*. *Front Med (Lausanne)*. doi: 10.3389/fmed.2022.850434. PMID: 35445049; PMCID: PMC9013881.
- [12] Reid, S. (2025). *Imposter syndrome: causes, types, and coping tips*. Retrieved 23 March 2025. from <https://www.helpguide.org/mental-health/wellbeing/imposter-syndrome-causes-types-and-coping-tips>
- [13] Sakulku, J., & Alexander, J. (2011). The imposter phenomenon. *International Journal of Behavioral Science*, 6(1), 73-92.

- [14] Sawant N.S., Kamath Y., Bajaj U., Ajmera K., Lalwani D. (2023). *A study on impostor phenomenon, personality, and self-esteem of medical undergraduates and interns*. Ind Psychiatry J.;32(1):136-141. doi: 10.4103/ipj.ipj_59_22. Epub 2023 Feb 17. PMID: 37274568; PMCID: PMC10236681.
- [15] Wadhwa H., Khela H.S., Khela M.S., Van R.N., Hunt A.A., Lu L., Bishop J. (2025). *Imposter Syndrome Among Orthopaedic Surgery Residents is Extremely Common and Disproportionately Affects Female Residents*. JB JS Open Access. 10(2): e24.00132. doi: 10.2106/JBJS.OA.24.00132. PMID: 40196413; PMCID: PMC11968018.
- [16] Walden University Writing Center. (n.d.). The relationship between imposter syndrome, household income, and level of education Miebaka Favour Roberts, Agbotui Bright, Rachel Hanzes, Linnaya Graf, PhD, MCHES, CPH. *Liberty University*. Retrieved 4 January 2025. from https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2536&context=research_symp
- [17] Whetsel, K. (2023). *Imposter Syndrome in Higher Education Stems from Self-Doubt and Perfectionism in High School*. Retrieved 25 December 2024. from <https://scholarworks.bgsu.edu/honorsprojects/862/>
- [18] Young, V. (2022). *The 5 types of Impostor Syndrome*. Retrieved 25 February 2025. from <https://impostorsyndrome.com/articles/5-types-of-impostor-syndrome/>

ผลการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3

THE EFFECTS OF INTEGRATING DAILY LIFE ACTIVITIES INTO LEARNING EXPERIENCES TO ENHANCE MATHEMATICS ACHIEVEMENT AND SKILLS OF KINDERGARTEN LEVEL 3 STUDENTS

สุดารัตน์ สารรัมย์^{1*}

SUDARAT SARARAM^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียนและ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนหนองม่วงชุมพุดทอง จำนวน 32 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบบูรณาการ ; กิจกรรมประจำวัน ; ทักษะทางคณิตศาสตร์

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Master Student of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University.

* Corresponding Author, Email: Kobnoi1757@gmail.com

Received: Sep 30, 2025, Revised: Nov 7, 2025, Accepted: Nov 15, 2025

ABSTRACT

The purposes of this research were: (1) to compare the mathematical achievement of kindergarten level 3 students before and after receiving integrated daily activity learning experiences, and (2) to compare the mathematical skills of kindergarten level 3 students before and after participating in the integrated daily activity learning experiences. The target group consisted of 32 kindergarten level 3 students from Nong Muang Chomphu Thong School, semester 1, academic year 2024, selected by purposive sampling. The research instruments included lesson plans integrating daily activities, a mathematical achievement test, and a mathematical skills test. The data were analyzed using mean, standard deviation, and a paired-sample t-test.

The results revealed that: (1) the post-test scores of mathematical achievements were significantly higher than the pre-test scores at the statistical significance at the .01 level and (2) the post-test scores of mathematical skills were significantly higher than the pre-test scores at the statistical significance at the .01 level.

Keywords: Integrated Learning Experiences ; Daily Activities ; Mathematics Skills

บทนำ

ช่วงวัยปฐมวัยถือเป็นช่วงสำคัญในการวางรากฐานพัฒนาการของมนุษย์ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะนักเรียนอายุ 3-5 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงที่สมองมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว หากนักเรียนอนุบาลไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะจากครอบครัวที่มีข้อจำกัดด้านโอกาสหรือทรัพยากร ย่อมส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระยะยาว การพัฒนาทักษะพื้นฐานอย่างทักษะทางคณิตศาสตร์นั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างกระบวนการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งเป็นช่วงเตรียมความพร้อมสู่ระดับประถมศึกษา (คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา, 2564)

จากการประชุมประจำปี 2566 โรงเรียนหนองม่วงชุมพุดอง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 พบว่า ปัญหาการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ในระดับอนุบาล คือ นักเรียนขาดความเข้าใจในแนวคิดคณิตศาสตร์เบื้องต้น เช่น การนับ การจำแนก หรือการเปรียบเทียบ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการจัดประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียนในวัยนี้ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจำเป็นต้องหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาความรู้และทักษะของ

นักเรียนในระดับอนุบาล ซึ่งจะเป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปต่อยอดในชั้นเรียนที่สูงขึ้นได้ (โรงเรียนหนองม่วงชุมพุดอง, 2566)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล พบว่านักเรียนวัยอนุบาลเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยเฉพาะกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การกิน การแต่งตัว การเล่นเกม หรือการจัดเก็บของใช้ ซึ่งล้วนสามารถสอดแทรกแนวคิดทางคณิตศาสตร์ได้อย่างเป็นธรรมชาติและมีความหมายต่อชีวิตของนักเรียน การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยบูรณาการกับกิจกรรมในชีวิตประจำวันจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัย ทั้งยังสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่มุ่งพัฒนานักเรียนระดับอนุบาลแบบองค์รวม และเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยเฉพาะในด้านทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ อีกทั้งยังเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนรู้ของบุตรหลาน สร้างความเชื่อมโยงระหว่างบ้านกับโรงเรียน และทำให้การเรียนรู้ขยายออกไปสู่บริบทจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง(กระทรวงศึกษาธิการ, 2562; กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2561; ทิศนา ขัมมณี, 2562)

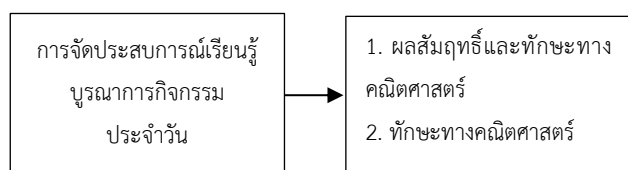
จากแนวคิดและสถานการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาผลของการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดย

บูรณาการกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โดยมุ่งหวังให้ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย และส่งเสริมศักยภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนหนองม่วงชุมพุดทอง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 32 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย จำนวน 15 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยมีข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ 15 ข้อ ทักษะทางคณิตศาสตร์ 15 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริม ผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3
2. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริม ผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียน อนุบาลปีที่ 3
3. นำแผนการจัดประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ นำไปปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพ โดยการประเมินใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการประเมิน 5 ระดับ
4. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
5. นำแผนการประสบการณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปัญหาระหว่างการจัดประสบการณ์เพื่อนำไปแก้ไขก่อนใช้จริง
6. นำแผนการจัดประสบการณ์ที่แก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์
7. จัดพิมพ์แผนการจัดประสบการณ์พร้อมเตรียมสื่ออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ก่อนเรียน
2. เมื่อเสร็จสิ้นดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง

3. นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ค่า ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t - test (Dependent Sample)

ผลการวิจัย

การจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 มีการจัดประสบการณ์นักเรียนได้เรียนรู้จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้ 1) การจัดหมวดหมู่ 2) การรู้ค่าจำนวน 1- 10 3) การจำแนกเปรียบเทียบ และ 4) อนุกรม แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) จุดประสงค์การเรียนรู้ 3) เนื้อหาการเรียนรู้ 4) ขั้นตอนการเรียนรู้ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ขั้นกระตุ้นการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนนำเข้าสู่กิจกรรมโดยการสนทนา ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง เล่นนิทาน ปริศนา คำทาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมที่นำมาจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะเรียนรู้

2. ขั้นสะท้อนคิด เป็นการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาทบทวนอีกครั้ง เพื่อให้นักเรียนขยายความรู้ความเข้าใจมากขึ้นโดยใช้คำถามโดยให้นักเรียนตอบคำถามจากความคิดของนักเรียนที่เกิดจากเรียนรู้ของตนเอง

3. ขั้นถ่ายโยงความรู้ เป็นขั้นตอนที่ครูให้นักเรียนทำงานศิลปะอย่างอิสระตามเงื่อนไขของรูปแบบ โดยครูเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ อธิบายวิธีทำ เด็กแบ่งหน้าที่ร่วมกันวางแผนในการทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรม

ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพของเรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 แสดงคุณภาพดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3

ที่	รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
		1	2	3			
1	ชื่อกิจกรรม	4	4	5	4.33	0.58	มาก
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4	4	4	4.00	0.00	มาก
3	เนื้อหาการเรียนรู้	4	5	4	4.33	0.58	มาก
4	ขั้นตอนการเรียนรู้						
	ขั้นกระตุ้นการเรียนรู้	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
	ขั้นสะท้อนคิด	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
	ขั้นถ่ายโยงความรู้	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวมขั้นตอนการเรียนรู้				4.78	0.38	มากที่สุด
5	สื่อและแหล่งเรียนรู้	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
6	การวัดและประเมินผล	4	4	5	4.33	0.58	มาก
	รวม				4.41	0.45	มาก

จากตารางที่ 1 คุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวันเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 พบว่าภาพรวมของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีคุณภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 โดยชื่อกิจกรรม มีคุณภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 จุดประสงค์การเรียนรู้ มีคุณภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 เนื้อหาการเรียนรู้ มีคุณภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 ขั้นตอนการเรียนรู้ มีคุณภาพในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีคุณภาพในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 และการวัดและประเมินผล มีคุณภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	32	15	6.22	1.04	23.22	.000
หลังเรียน	32	15	11.81	1.33		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.04 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.33 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการเปรียบเทียบทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	32	15	6.09	0.73	22.92	.000
หลังเรียน	32	15	12.09	1.28		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.28 แสดงว่าทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์บูรณาการในกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบทในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างมีความหมาย เช่น กิจกรรมการนับสิ่งของระหว่างการรับประทานอาหาร การจัดของเล่น หรือการแต่งตัว ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนปฐมวัย อีกทั้งยังใช้แนวทางการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง (active learning) ซึ่งกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (1952) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้ของนักเรียนเกิดขึ้นผ่านการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา วงศ์เทพ (2566) ได้ศึกษาผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนปฐมวัย โดยออกแบบกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมใกล้ตัว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับกิจกรรมดังกล่าวผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบมีความหมาย เข้าใจแนวคิดเชิงคำนวณ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี พัฒนพงษ์ (2566) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงตรรกะสำหรับนักเรียนปฐมวัยผ่านกิจกรรมคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เช่น การชั่งน้ำหนักสิ่งของ การจัดเรียงของเล่นตามขนาด หรือการวางแผนซื้อของจากร้านค้าจำลอง การวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สามารถอธิบายเหตุผลในการจัดกลุ่มหรือเปรียบเทียบจำนวนได้ และยังแสดงออกถึงความสนุกสนานและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ทาง

คณิตศาสตร์ ซึ่งสะท้อนถึงพัฒนาการทางด้านอารมณ์ควบคู่กับ
ความรู้ความเข้าใจทางวิชาการ

2. ทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนอนุบาลปีที่ 3
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้บูรณาการกิจกรรมประจำวัน มี
คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้
ออกแบบกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการเรียนรู้ผ่าน
สถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ
และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ได้จริง เช่น การ
เปรียบเทียบน้ำหนักของสิ่งของ การแบ่งปันอาหาร และการ
เรียงลำดับสิ่งของตามขนาด ทั้งนี้ยังเป็นการฝึกทักษะพื้นฐานทาง
คณิตศาสตร์อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ก่อให้เกิดความเครียด
สอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้
ของนักเรียนจะพัฒนาได้ดีเมื่ออยู่ในโซนการพัฒนาที่ใกล้ที่สุด
(ZPD) และมีผู้ชี้แนะหรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษณุภา สมานจิตร (2566) ศึกษา
การจัดประสบการณ์คณิตศาสตร์ผ่านกิจกรรมในชีวิตจริง โดยเน้น
ให้นักเรียนเรียนรู้แนวคิดทางคณิตศาสตร์ผ่านสถานการณ์
ประจำวัน เช่น การชั่งน้ำหนักสิ่งของ การจัดเรียงของเล่นตาม
ขนาด หรือการวางแผนซื้อของจากร้านค้าจำลอง การวิจัยพบว่า
นักเรียนมีความเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ได้ลึกซึ้ง
ยิ่งขึ้น มีทักษะในการอธิบายเหตุผลในการจัดกลุ่มหรือ
เปรียบเทียบจำนวนได้ และยังแสดงออกถึงความสนุกสนานและมี
ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ ส่งผลให้ผลคะแนน
ทักษะทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ทุกครั้งที่เริ่มกิจกรรมควรมีการทักทายและทำ
ความคุ้นเคยกับนักเรียนเพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย
2. ในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียน
ยังไม่ว่างตนเองจะต้องทำอะไรในกิจกรรม ดังนั้นครูควรบอก
แนวทางที่จะปฏิบัติคร่าว ๆ เพื่อให้นักเรียนรู้และสามารถปฏิบัติ
ตามกิจกรรมที่กำหนดได้
3. เนื่องจากในแต่ละกิจกรรมประกอบไปด้วยกิจกรรม
ย่อยต่าง ๆ ผู้วิจัยควรเตรียมการให้มีความต่อเนื่องและเตรียมสื่อ

การสอนหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเพื่อป้องกันการเกิด
อุบัติเหตุ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบระหว่างการจัดประสบการณ์
ทางคณิตศาสตร์บูรณาการในกิจกรรมประจำวันกับการจัด
ประสบการณ์ในตัวแปรอื่นที่มีผลต่อทักษะทางคณิตศาสตร์ของ
นักเรียนอนุบาลปีที่ 3 เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการ
พัฒนาการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์และทักษะคณิตศาสตร์
สำหรับนักเรียนอนุบาลปีที่ 3
2. ควรมีการดำเนินการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่
มีบริบทต่างกันที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และทักษะทางคณิตศาสตร์
สำหรับนักเรียนอนุบาล เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในเขต
ชนบท หรือโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อให้
สามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์และเพิ่มความน่าเชื่อถือของ
ผลการวิจัย
3. ควรออกแบบเครื่องมือวิจัยที่สามารถวัดทักษะการคิด
เชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเชื่อมโยงเชิงคณิตศาสตร์ให้
ลึกซึ้งขึ้น เพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ในระดับที่
ครอบคลุมและลุ่มลึกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- [2] กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟิก.
- [3] ขนิษฐา วงศ์เทพ. (2566). ผลการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 25(2), 1–13.
- [4] คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. (2564). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2566, จาก http://nscr.nesdc.go.th/nesdc_uat/แผนการปฏิรูปประเทศ/
- [5] ทิศนา แคมณี. (2562). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] พิษญาภา สมานจิตร. (2566). การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการผ่านกิจกรรมประจำวันเพื่อพัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ของเด็กอนุบาล, วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนและพื้นที่, 15(1), 45–57.
- [7] โรงเรียนหนองม่วงชมพูทอง. (2566). รายงานการประชุมประจำปี 2566 โรงเรียนหนองม่วงชมพูทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1. หนองบัวลำภู: โรงเรียนหนองม่วงชมพูทอง.
- [8] อัญชลี พัฒนพงษ์. (2566). แนวทางการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงตรรกะสำหรับเด็กปฐมวัยผ่านกิจกรรมคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน, วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 18(2), 200–215.
- [9] Piaget, J. (1952). *The Original of Intelligence in Children* (M. Cook, Trans.). New York, NY: International University Press.
- [10] Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูนที่มีต่อความสามารถในการเขียนตามจินตนาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

THE EFFECTS OF PROBLEM-BASED LEARNING BY USING CARTOON PICTURE TECHNIQUE TOWARD AN ABILITY OF WRITING THROUGH IMAGINATION OF GRADE 5 STUDENTS

พิมพลอย สุโพธิ์^{1*} และ ศศิพงษ์ ศรีสวัสดิ์²

PIMPLOY SUPO^{1*} and SASIPONG SRISAWAT²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนตามจินตนาการ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน 2) ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวังสะพุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ได้มาด้วยวิธีการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.31 ระดับมาก การจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผล โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบไม่อิสระ (T-test for Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว มีคะแนนความสามารถในการเขียนตามจินตนาการ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับเห็นด้วย

คำสำคัญ : การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ; ภาพการ์ตูน ; การเขียนตามจินตนาการ ; เจตคติของนักเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Udon Thani Rajabhat University.

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, Associate Professor, Udon Thani Rajabhat University.

* Corresponding Author, Email: Ploywiploy@hotmail.com

Received: Oct 15, 2025, Revised: Nov 26, 2025, Accepted: Dec 2, 2025

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to compare the ability of imaginative writing before and after using problem-based learning by using cartoon picture technique 2) to study the attitudes of problem-based learning by using cartoon pictures of fifth grade students. The sample for this study were 35 fifth grade students from Chumchon Wangsaphung School, academic year 2024 by applying the Cluster Random Sampling. The research tools were the mean score for lesson plan assessment was 4.31 which was in the high level. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) for Learning Assessment by 5-level rating scale and attitude assessment was 1.00 Statistics used in data analysis were arithmetic mean, standard deviation and dependent sample T-test.

The findings indicated that 1) the p-value of fifth grade students post-test for the ability of imaginative writing before and after using problem-based learning by using cartoon picture technique was more than .05 statistical significance which was higher than the pre-test. 2) The overall attitudes toward this study showed agreement on positive assessment questions and disagreement on negative assessment questions

Keywords: Problem-Based Learning ; Cartoon Illustration ; Imaginative Writing ; Students Attitude

บทนำ

การเขียนเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของมนุษย์ เป็นทักษะที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการสื่อสารที่เข้าใจซึ่งกันและกัน การเขียนจึงมีความสัมพันธ์และมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ดังที่จารุณี วรรณศิริกุล (2564: 11) กล่าวว่า “การเขียน” เป็นทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ และเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้เขียนในฐานะผู้ส่งสารโดยใช้ตัวหนังสือและเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายไปยังผู้อ่านในฐานะของผู้รับสาร และจุฬารัตน์ ชัยมณีวรรณ (2565: 1) กล่าวว่า นักเรียนยังขาดทักษะด้านการเขียนภาษาไทยให้มีความสำคัญด้านการเขียนน้อยลง นักเรียนขาดความสนใจในด้านการเขียน และไม่เห็นความสำคัญของการเขียนภาษาไทยทำให้นักเรียนเขียนหนังสือผิด ๆ ถูก ๆ ขาดความมั่นใจในการเขียน ขาดทักษะการเขียนภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ เพราะทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความยากและซับซ้อน

การเขียนตามจินตนาการจึงเป็นทักษะจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ที่ 2 การเขียน และตัวชี้วัด ท 2.1 ป.5/8 เขียนเรื่องตามจินตนาการ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ซึ่งการเขียนมีความสำคัญต่อการเรียน

ภาษาไทย แม้ว่าการเขียนตามจินตนาการจะมีความสำคัญต่อการศึกษา แต่การเขียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เห็นได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประจำปีการศึกษา 2564-2565 โดยมีผลดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2564 พบว่าสาระการเขียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 68.61 (โรงเรียนชุมชนวังสะพุง ฝ่ายงานวิชาการ, 2564) และปีการศึกษา 2565 สาระการเขียน มีค่าเฉลี่ย 70.46 ซึ่งต่ำกว่าสาระอื่น ๆ ในรายวิชาภาษาไทย และต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ที่ร้อยละ 75 (โรงเรียนชุมชนวังสะพุง ฝ่ายงานวิชาการ, 2565)

การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2566 พบปัญหาคือนักเรียนยังขาดความเข้าใจในการเขียนตามจินตนาการ โดยสังเกตเห็นจากการเขียนเรื่องสร้างสรรค์ และการเขียนเล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาภาษาไทยถึงคะแนนและความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการของนักเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทยและครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ไอลดา ภูมิเรืองศรี, สัมภาษณ์ 6 เมษายน 2565) กล่าวว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่ชอบเขียนเรื่องราว และไม่สามารถนำประโยคมาเชื่อมต่อกันเป็นเรื่องราวได้ นักเรียนมักนึกภาพ

ในจินตนาการไม่ออก จึงไม่สามารถเขียนเรื่องราวหรือสมมติฐาน เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ ไม่สามารถสรุปเรื่องราวหรือผลของ เรื่องราวได้มากนัก อีกทั้งยังเขียนสะกดคำได้ไม่ถูกต้อง จึงสามารถสรุปได้ว่าสาระการเขียน เป็นสาระที่สำคัญที่โรงเรียน จำเป็นต้องเร่งพัฒนา หากนักเรียนในระดับชั้นที่ต่ำกว่าไม่ได้รับการฝึกฝนการเขียนเรื่องตามจินตนาการ เมื่อเลื่อนชั้นไปในระดับ ที่สูงขึ้นก็จะไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำมา เรียบเรียง เขียนเป็นเรื่องราว และเหตุนี้อาจทำให้เกิดปัญหาการเรียน ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผู้วิจัย หลายท่านใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ธีรภัทร คำทิง (2564: 9) ทำวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้รายวิชา ภาษาไทย เรื่อง ระดับภาษา โดยใช้การสอนแบบปัญหา เป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดแค แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้เริ่มต้นจากนักเรียนได้เรียนรู้ จากประเด็นปัญหาการสื่อสารที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน และมีการสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่มี ความสำคัญต่อผู้เรียน ประเด็นปัญหานั้นเป็นจุดเริ่มต้น ของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะ การแก้ปัญหาด้วยเหตุผลและการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา และเรียนรู้ปัญหาด้วยตัวของนักเรียนเอง จนทำให้นักเรียน เกิดการเรียนรู้ได้ในที่สุด กิตติศักดิ์ ใจอ่อน และกตัญญูดา บางโท (2563: 99) ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหา เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบ การจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ได้ใช้รูปแบบการจัดการ เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าผู้เรียนได้ถูกกระตุ้นจาก สถานการณ์จริงเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบและแก้ไขปัญหา มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ก่อนที่จะออกแบบและนำเสนองาน มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ได้จริง ในชีวิตประจำวัน และมีวิธีการแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ การใช้หนังสือการ์ตูนในการจัดการเรียนการสอนเน้น การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และการกระทำการใช้หนังสือการ์ตูน ในการจัดการเรียนการสอนสามารถสร้างประสบการณ์ที่น่าสนใจ และมีความหมายให้กับผู้เรียน โดยให้พวกเขามีโอกาสเข้าใจและ ปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาที่อยู่ในหนังสือการ์ตูน สามารถสร้างความรู้ และความเข้าใจของผู้เรียนด้วยตนเอง ส่งเสริมการสร้างความรู้ และความเข้าใจของผู้เรียนได้ โดยให้พวกเขามีโอกาสสร้าง

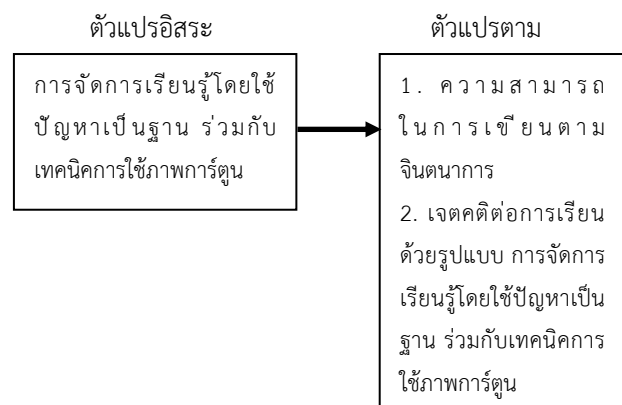
ความหมายและความเข้าใจในเนื้อหาที่อยู่ในหนังสือการ์ตูน อีกทั้งเป็นการเรียนรู้ผ่านการสังคมและการแบ่งปันความรู้กับผู้อื่น มีโอกาสเรียนรู้จากตัวละครหรือเหตุการณ์ในหนังสือการ์ตูน เป็นวิธีที่สร้างสรรค์และน่าสนใจที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้เรียนในวิถีทางที่ไม่ซ้ำซ้อนและสร้างประสบการณ์ที่น่าจดจำ ในการเรียนรู้ (นิลรัตน์ โคตะ และ ฐพัชร โคตะ, 2566: 100)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าจะนำ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning) ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน มาใช้ในการแก้ไขปัญหา การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะเป็นอีกวิธี ที่จะสร้างให้นักเรียนคิดวิเคราะห์จากสถานการณ์จริงหรือ สิ่งใกล้ตัวหาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาที่หลากหลายวิธี พร้อมกับการให้นักเรียนได้รับการกระตุ้นความสนใจจากภาพ การ์ตูน ได้เห็นภาพและสามารถจินตนาการสถานการณ์ที่จะ เกิดขึ้นได้มากขึ้นผ่านทางภาพการ์ตูนและคำบรรยาย ซึ่งจะนำมา เขียนเรียงร้อยเป็นความเรียงได้ตามจินตนาการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนตาม จินตนาการ ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน
2. ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิค ภาพการ์ตูน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการดูของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการเขียนตามจินตนาการหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวังสะพุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 105 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนวังสะพุง ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) กลุ่มตัวอย่างที่ได้ คือ นักเรียนทุกคนในห้อง ป. 5/1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการดู จำนวน 6 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 1 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง แต่ละแผนได้จัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว โดยค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.31 ระดับมาก

2. แบบประเมินผลงานการเขียนเรื่องตามจินตนาการที่แจกแจงระดับการปฏิบัติซึ่งประกอบด้วยรายการประเมินระดับคะแนน นำหนักค่าคะแนนและเกณฑ์การตัดสิน (Scoring Rubric) โดยมีค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ย 1.00 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการดู เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยมีค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ย 1.00 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน ในการเขียนเรื่องตามจินตนาการจากความรู้ และประสบการณ์เดิมของนักเรียน โดยครูจะใช้ภาพการดูช่อง 1 ตอนประกอบ ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามจินตนาการซึ่งมีความยาว 10-15 บรรทัด

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนตามจินตนาการ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการใช้ภาพการดูจำนวน 6 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง

3. เก็บรวบรวมข้อมูลหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการดู โดยใช้แบบประเมินผลงานการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ที่แจกแจงระดับการปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยรายการประเมินระดับคะแนน นำหนักค่าคะแนนและเกณฑ์การตัดสิน (Scoring Rubric)

4. นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินงานเขียนตามจินตนาการหลังเรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการดู ไปวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วย วิธีการหาค่าสถิติพื้นฐานในแต่ละแผน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (T-test for Dependent Sample)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการดู และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เสริมด้วยเทคนิคการใช้ภาพการดู ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคการใช้ภาพการดู มีความสามารถในการเขียนเรื่องตามจินตนาการ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.77 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.49 ซึ่งหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (T-test for Dependent Samples) จากการทดสอบความสามารถในการเขียนตามจินตนาการ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 35 คน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	*t	Sig.
Pre-Test	35	12.77	2.49	9.73	.000
Post-Test	35	16.49	2.01		

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน โดยใช้แบบวัดเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 โดยอยู่ในระดับเห็นด้วย ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน

คำถามข้อที่	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	4.43	0.50	เห็นด้วย
2	4.17	0.79	เห็นด้วย
3	3.14	0.65	ไม่แน่ใจ
4	4.31	0.76	เห็นด้วย
5	2.60	0.74	ไม่เห็นด้วย
6	4.49	0.66	เห็นด้วย
7	2.91	1.27	ไม่เห็นด้วย
8	2.94	1.24	ไม่เห็นด้วย
9	2.83	1.62	ไม่เห็นด้วย
10	4.20	0.80	เห็นด้วย
สรุปค่าเฉลี่ยข้อคำถาม	3.60	0.90	เห็นด้วย
สรุปค่าเฉลี่ยคำถามเชิงบวก	4.32		เห็นด้วย
สรุปค่าเฉลี่ยคำถามเชิงลบ	2.88		ไม่เห็นด้วย

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว ซึ่งมีค่าเฉลี่ยที่แปลผลในแต่ละข้อคำถาม คือ 1.51-2.50 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย 2.51-3.50 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ และ 3.51-4.50 อยู่ในระดับเห็นด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับเทคนิคภาพการ์ตูน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำปัญหามาเป็นตัวกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในโลก ทำให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์และคิดแก้ไขปัญหา ตามแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) ที่จะช่วยให้นักเรียนคิดแก้ไขปัญหาและพัฒนาความคิดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม และมีการพัฒนาการในด้านการเขียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติศักดิ์ ใจอ่อน และ กตัญญูตา บางโท (2563: 99) ได้ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า ผู้เรียนได้ถูกกระตุ้นจากสถานการณ์จริง เกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบและแก้ไขปัญหา มีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ก่อนที่จะออกแบบและการนำเสนองาน มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการเขียนได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเจตคติต่อรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เสริมด้วยเทคนิคการใช้ภาพการ์ตูน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.60 โดยอยู่ในระดับเห็นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิตร หลานวงศ์, ไพโรจน์ เต็มเตชาติพงศ์ และนฤมล อินทร์ประสิทธิ์ (2563: 73-86) ที่ทำวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก พบว่า เจตคติของนักเรียนโดยครูผู้สอนมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายไม่น่าเบื่อ มีวิธีการเข้าถึงนักเรียนเข้าใจในศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนรู้สึกอบอุ่นและรักครูผู้สอน ช่วยให้นักเรียนมีความตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้น กล้าคิดกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในทักษะต่าง ๆ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกใช้ชิ้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ควรปรับให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้และผู้สอนควรเลือกประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์และสิ่งรอบตัวทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้สอนควรปรับบทบาทและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ ผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ริเริ่มความคิดสร้างสรรค์ในการวาดภาพสถานการณ์เอง

3. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผนที่วางไว้ รวมถึงปรับปรุงระบบการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนคำ เพื่อนำไปใช้เขียนคำศัพท์และประโยคที่ถูกต้อง รวมถึงการเลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับการเขียนเรื่องราว

2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์เรื่องราว จากการตุนสั้น ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถมีทักษะการคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นและสามารถมีจินตนาการต่อเรื่องราวที่หลากหลาย และสามารถพัฒนาในด้านการอ่านและการเขียนได้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] กิตติศักดิ์ ใจอ่อน และ กตัญญูตา บางโท. (2563). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา*. นครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- [2] จารุณี วรรณศิริกุล. (2564). *วิจารณ์หนังสือ “ตัวอย่างการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็กและเยาวชน” ของถวัลย์ มาตจรัส*. *วารสารนิเทศสยามปริทัศน์*, 20(1), 238-240.
- [3] จุฬารัตน์ ชัยมณีวรรณ. (2565). *การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทย โดยใช้ชุดแบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. เชียงใหม่. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- [4] อธิภัทร คำทัง. (2564). *ผลการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ระดับภาษา โดยใช้การสอนแบบปัญหาเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านลาดแค*. *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 3(2), 9-23.
- [5] นิลรัตน์ โคตะ และ รุฬพัชร โคตะ. (2566). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หนังสือการ์ตูนประกอบการสอน ชุดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา*. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*, 5(3), 97-113.
- [6] ฝ่ายงานวิชาการ โรงเรียนชุมชนวังสะพุง. (2564). *รายงานวิชาการประจำปีการศึกษา 2564*. เลย. โรงเรียนชุมชนวังสะพุง.
- [7] ฝ่ายงานวิชาการ โรงเรียนชุมชนวังสะพุง. (2565). *รายงานวิชาการประจำปีการศึกษา 2565*. เลย. โรงเรียนชุมชนวังสะพุง.
- [8] วิจิตร หลานวงศ์, ไพโรจน์ เต็มเดชาติพงศ์ และนฤมล อินทร์ประสิทธิ์. (2563). *กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลสวนสนุก*. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณ*, 7(2), 73-86.
- [9] สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์สู่การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ETHNIC IDENTITY TOWARDS MULTIMEDIA ART DESIGN FOR INCREASING THE VALUE OF LOCAL TEXTILE PRODUCTS IN THE UPPER NORTHEASTERN REGION

ไวพจน์ ดวงจันทร์^{1*}, อีรวรา สุขสุขเมฆ², จีระเดช เจริญชนม์³, กิตติพล เทียนทอง⁴,

อักรพล ชียงคะบุตร⁵, ปริญา ตูระพระ⁶ และ พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิ์⁷

WAI POT DUONGJUN^{1*}, TEEVARA SUKSUMEK², JEERADAT JAROENCHON³, KITTIPOLO THIANTHONG⁴,

AKKHARAPOL CHIYANGKHABUT⁵, PARINYA TURAPRA⁶ and PONGSAWAS SAWASDEE⁷

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2) เพื่อการออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 4) เพื่อประเมินผลลัพธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็นผู้ประกอบการและผู้นำชุมชน 5 กลุ่ม และผู้บริโภคน จำนวน 100 คน การศึกษา 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล จากกลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 2 ออกแบบสื่อสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมือง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ ระยะที่ 3 ประเมินความพึงพอใจสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพแบบพรรณนา ระยะที่ 4 ประเมินผลลัพธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนที่ผ่านการออกแบบด้วยอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) เอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือมีการทอด้วยเส้นใย 3 ประเภท คือ เส้นใยไหมเส้นใยฝ้าย และดินทอง ใช้เทคนิคการทอ 4 ลักษณะ คือ ทอแบบผ้าพื้น ผ้าหางกระรอก ผ้ามัดหมี่ และทอแบบผ้าขิด ย้อมด้วยสีธรรมชาติทอด้วยกี่ทอแบบโบราณ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะนิยมนุ่งผ้าชิ้นในชีวิตประจำวัน และเมื่อมีพิธีกรรมงานบุญและประเพณีประจำปีของแต่ละชุมชน เลื่อนนิยมสวมเสื้อแขนกระบอก ผ้าหน้าติดกระดุม สวมสไบ 2) การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนในรูปแบบการออกแบบกราฟิกอาร์ตสร้างสรรค์ลวดลายผลิตภัณฑ์สิ่งทอกลุ่มชาติพันธุ์ กำหนดแนวคิดการออกแบบลวดลายบนพื้นฐานการทอผ้ามัดหมี่และผ้าขิดเป็นหลัก โดยสื่อความหมายลวดลายที่เป็นมงคลในพิธีกรรมและศาสนา งานบุญ และได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ประกอบด้วย ลายขอกูด ดอกพุดซ้อน ลายปัก ชันหมากเบ็ง หมากเบ็ง 4 ทิศ ขอบัวพระธาตุ นาคขอบัว ลายดอกพุด ลายโซ่กาบหางหงส์ นาคราช ดอกแก้วตูม ลายขอดอกตูม และลายขอบีต ผลลัพธ์ทางผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีการต่อยอดและพัฒนา สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้ 3) ความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ ด้านเนื้อหา ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.49) ด้านการออกแบบกราฟิก ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.58) ด้านลวดลายผ้า ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.66) และด้านแบบจำลอง 3 มิติ ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.55)

¹⁻⁷ อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยสันตพล, Lecturer, Faculty of Science and Technology, Santapol College.

* Corresponding Author, Email: waipot@stu.ac.th

Received: Oct 19, 2025, Revised: Dec 13, 2025, Accepted: Dec 16, 2025

4) ผลลัพธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมการบริหารองค์กรมีการลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11 มีมูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 7 และมีการผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6

คำสำคัญ : การออกแบบ ; มัลติมีเดียอาร์ต ; อัตลักษณ์ ; วัฒนธรรม ; ชชาติพันธุ์ ; ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ABSTRACT

This research has the objective 1) To study and analyze the cultural identity of ethnic groups in the upper northeastern region 2) To design creative multimedia art to promote the value of local textile products in the upper northeastern region. 3) To study satisfaction with creative multimedia arts promoting local textile products in the upper northeastern region. 4) To evaluate the results of designing ethnic cultural identity products. in the upper northeastern region. The sample group is divided into five groups of entrepreneurs and community leaders, and 100 consumers. The study is divided into 4 phases: 1) Study the identity of ethnic groups in the upper Northeastern region through in-depth individual interviews with a sample group. 2) Design creative media to add value to the traditional textile products of five ethnic groups. 3) Assess satisfaction with the creative multimedia art using quantitative data analysis using mean ($\bar{X}$) and Standard Deviation S.D. 4) Evaluate the results of designing native textile products in the upper northeastern region that have been designed with ethnic identity.

The research results found that 1) The uniqueness of the hand-woven fabric product is that it is woven with 3 types of fibers: silk fibers and cotton fibers. And gold thread uses 4 types of weaving techniques: plain weave, squirrel tail pattern, Mudmee and Khid supplementary weft weave. Natural dyes were used, and the weaving was performed on traditional looms. The unique patterns are integral to the community's identity. Villagers commonly wear pha sin (sarongs) daily and for annual religious ceremonies and traditions. 2) Multimedia art was designed to promote traditional Northeastern textiles through creative graphic art focusing on ethnic patterns, primarily Mudmee and Khid weaves. Designs were inspired by nature and auspicious meanings related to rituals and religious ceremonies, incorporating motifs such as the Khor kood, Phut son, Khan mark beng, Naga and floral patterns. This resulted in new product lines with added value. 3) Satisfaction with creative multimedia arts promoting native textile products in the upper northeastern region. The content is at a high level. ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.49). High level of graphic design ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = 0.58). The fabric pattern is very high level. ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.66) and in the 3D simulation design aspect, it was found that there was a high level of satisfaction overall ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.55) 4) The design of culturally identifiable ethnic products in the upper Northeast led to improved organizational management, with an average increase of 11% in investment, a 7% increase in sales value, and a 6% increase in production, respectively.

Keywords: Design ; Multimedia Arts ; Identity ; Culture ; Ethnicity ; Textile Products

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของประเทศไทยผลักดันให้เกิดการส่งเสริมรักษา และใช้ประโยชน์จากมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่นและระดับชาติความเป็นพหุวัฒนธรรมของประเทศไทยนั้น เป็นที่ประจักษ์ผ่านภาษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งมรดก และมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมจำนวนมาก หลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา ชุมชนชาติพันธุ์ในประเทศไทยต้องประสบกับความเสื่อมถอยของวิถีชีวิตทางเกษตรกรรม วิถีชีวิตที่อาศัยแม่น้ำลำคลองและชายฝั่งทะเล ด้วยการขยายตัวของเมืองที่รวดเร็ว เศรษฐกิจเชิงพาณิชย์แบบใหม่ ทำให้สมาชิกชุมชนชาติพันธุ์จำนวนมาก เปลี่ยนวิถีชีวิตสู่สังคมกระแสหลักหรือต้องย้ายถิ่นจากบ้านเกิดของตน นอกจากนี้ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา มีแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาด และการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม เพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราวที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อการป้องกันการลอกเลียนแบบ ซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์ และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง การท่องเที่ยววิถีพุทธของโลกการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจโดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อม

ด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุมและการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุม นิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือช่องทางการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงการส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุมเป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจุดมุ่งเน้นการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยวด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ พร้อมทั้งการสร้างความร่วมมือของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2561)

พระราชบัญญัติคุ้มครอง และส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ในภูมิภาคต่าง ๆ กลุ่มชาติพันธุ์มีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา วิถีชีวิต ภูมิปัญญา และความเชื่อตามจารีตประเพณีเป็นของตนเอง มีการตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ได้แก่ กลุ่มตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่สูงที่มีวิถีระบบการเกษตรแบบพื้นที่สูงและพึ่งพาทรัพยากรป่าไม้กลุ่มที่อาศัยตั้งถิ่นฐานบนเกาะแก่งหรือชายฝั่งซึ่งดำรงชีพด้วยการทำประมงและมีวิถีชีวิตพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล กลุ่มที่อาศัยในป่าซึ่งดำรงชีวิตด้วยการเก็บของป่า และกลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่ราบ ซึ่งมีวิถีชีวิตกลมกลืนกับคนไทยทั่วไปแต่ยังคงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมของตนเองอยู่ แม้ที่ผ่านมาจะมีนโยบายและมาตราในการคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์แต่ความไม่เข้าใจในวิถีวัฒนธรรมที่แตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้การกำหนดนโยบายไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยอีกหลายกลุ่มไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิบางประการ เช่น การกำหนดสถานะของบุคคล การมีสิทธิอาศัยและใช้ประโยชน์ในที่ดินซึ่งมีการทับซ้อนกับพื้นที่อนุรักษ์หรือพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลของทางราชการที่ไม่สามารถอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ตามกฎหมาย ขาดการเข้าถึงบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง

ชาดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมหรือกิจการของรัฐหรือเอกชนที่อาจกระทบต่อวิถีชีวิตหรือชุมชนของกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยเหตุดังกล่าวรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงให้ความสำคัญคุ้มครองโดยบัญญัติให้ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมทางเชื้อชาติและกำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิม ดังนั้น สมควรให้มีกฎหมายเพื่อคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ (ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน), 2567)

สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนที่มีความหลากหลาย มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มทั้งด้านเทคนิคการทอและลวดลายการทอรวมถึงเส้นใยจากธรรมชาติที่บ่งบอกถึงท้องถิ่นนั้นๆ เกิดเป็นอาชีพและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอทำรายได้ให้กับชุมชน แนวทางการพัฒนาสินค้าชุมชนชาติพันธุ์ในบริบทโลกเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันในตลาดสากล การพัฒนาสินค้าชุมชนชาติพันธุ์ให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดสากล เป็นการต่อยอดโมเดลธุรกิจเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของผู้ประกอบการด้านวัฒนธรรม โดยปัจจุบันมีแนวทางที่มุ่งเน้นการยกระดับผลิตภัณฑ์ใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความยั่งยืน (Sustainability) สุขภาพ (Health) และโซเซียล (Social Impact) เพื่อเจาะตลาดกลุ่มลูกค้าต่างชาติ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น การนำเสนอผลิตภัณฑ์ของกลุ่มชาติพันธุ์มีเป้าหมายในการผสมผสานเอกลักษณ์ของสินค้ากับกระแสหลักและวิถีชีวิตประจำวันของผู้บริโภค เช่น การออกแบบเครื่องประดับ เสื้อผ้า และอาหาร โดยแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ดังนี้ การใช้สิ่งแวดล้อมและอัตลักษณ์ชุมชนเป็นแนวคิดในการออกแบบ การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของชุมชนโดยดึงเอาสิ่งที่อยู่รอบตัว เช่น ธรรมชาติ วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรม มาเป็นแรงบันดาลใจ การสร้างคุณค่าผ่านเรื่องราวและการสื่อสารที่มีความหมาย การเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์โดยการเล่าเรื่องราวที่ผ่านบรรพบุรุษหรือสื่อมีเดีย เช่น การพิมพ์ QR Code บนบรรจุภัณฑ์ เพื่อนำไปสู่ข้อมูลเพิ่มเติมหรือเรื่องราวเชิงลึกในช่องทางออนไลน์ การสร้างประสบการณ์และกระตุ้นการเรียนรู้วิถีชุมชน การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจหรือกระตุ้นให้ผู้บริโภคต้องการสัมผัสประสบการณ์จริงในพื้นที่ชุมชน โดยเน้นความยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของลูกค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์กลุ่มชาติ

พันธุ์ในลักษณะนี้จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักในระดับสากลอย่างยั่งยืน (The Active, 2567)

การวิจัย อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์สู่การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นการศึกษาและนำองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 (กลุ่มจังหวัดสปป.ลาว) ประกอบด้วย อุดรธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์จังหวัดสปป.ลาว โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายเพื่อเป็นการอนุรักษ์ พื้นฟู และต่อยอดอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้มีความเข้มแข็งสู่แนวทางการออกแบบสื่อสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เป็นสินค้าทางวัฒนธรรมพื้นถิ่นของชาติพันธุ์ อันเป็นอำนาจเชิงวัฒนธรรม ที่นำไปสู่ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ ผลลัพธ์จากการวิจัยสามารถช่วยเสริมศักยภาพชุมชน เพิ่มมูลค่า และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา และวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
2. เพื่อการออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจสิ่งทอในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มจังหวัดสปป.ลาว ประกอบด้วย อุดรธานี เลย หนองคาย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ จำนวน 5 กลุ่มชาติพันธุ์

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 50 คน
ผู้นำชุมชน จำนวน 25 คน และกลุ่มผู้บริโภค จำนวน 100 คน
โดยเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ จากกลุ่มตัวอย่าง 5 จังหวัด จำนวน 5
กลุ่มชาติพันธุ์
2. แบบสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
อัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ จากกลุ่มผู้นำชุมชน 5 กลุ่มชาติพันธุ์
3. แบบสอบถามความต้องการของผู้บริโภคในการ
ตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอาร์ต
สร้างสรรค์ส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ
ตามแหล่งที่มาของข้อมูล ได้แก่

1) ข้อมูลปฐมภูมิ คือ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน
โตคำ เอือนอ้าย เอ็ม จังหวัดเลย พิพิธภัณฑ์ไทยพวนบ้านผือ
จังหวัดอุดรธานี เอือนไทย์อู จังหวัดบึงกาฬ พิพิธภัณฑ์ขึ้นดินคำ
บ้านส้มป่นนา จังหวัดหนองคาย ศูนย์การเรียนรู้ขวัญตา จังหวัด
หนองบัวลำภู กลุ่มผู้ประกอบการ จำนวน 50 คน และกลุ่ม
ผู้นำชุมชน จำนวน 25 คน

2) ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากเอกสารรายงานของส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับเอกลักษณ์
และอัตลักษณ์ผ้าทอมือของอีสานตอนบน ความหมายประเพณี
วัฒนธรรมท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระยะที่ 1 สืบหาความต้องการในเขตพื้นที่ คือ กลุ่มชาติ
พันธุ์ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 ได้แก่
จ.เลย จ.หนองบัวลำภู จ.อุดรธานี จ.หนองคาย และจ.บึงกาฬ
โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

ระยะที่ 2 ศึกษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
รายบุคคล

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์
จากกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
รายบุคคล (In-depth interview)

2. รวบรวมอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ ประเพณีและ
วัฒนธรรมท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์ ผ้าทอมือของกลุ่มชาติพันธุ์
โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview)
เพื่อหาข้อประเด็นปัญหาในการศึกษาทางวิจัย

3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภคและ
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือกลุ่มชาติพันธุ์ด้วย
แบบสอบถาม โดยเลือกแบบการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ หรือ
แบบตามสะดวก (Accidental/Convenience Sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม (กลุ่มผู้ประกอบการ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	16.00
หญิง	42	84.00
รวม	50	100.00
อายุ		
22 - 30 ปี	7	14.00
31 - 40 ปี	12	24.00
41 ปีขึ้นไป	31	62.00
รวม	50	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น
เพศหญิง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 และเป็นเพศชาย
จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน
31 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 รองลงมาคือ อายุระหว่าง
31 – 40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 และอายุ
ระหว่าง 22 - 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00

ระยะที่ 3 ออกแบบสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่ม
มูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 และระยะที่ 2
มาวิเคราะห์แล้วออกแบบสื่อสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์
สิ่งทอพื้นเมือง ทั้ง 5 กลุ่มชาติพันธุ์

ระยะที่ 4 กิจกรรมการประเมินสื่อด้วยแบบสอบถาม
ความพึงพอใจในสื่อสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
พื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ระยะที่ 5 ประเมินผลการทดสอบตลาด ผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนที่ผ่านการออกแบบด้วยอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์ และวิเคราะห์ด้านเศรษฐศาสตร์ผลิตภัณฑ์ อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยกลุ่มลูกค้าที่เข้าชมงานจำนวน 100 คน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มผู้นำชุมชน)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	17	68.00
หญิง	8	32.00
รวม	25	100.00
อายุ		
31 - 40 ปี	3	12.00
41 ปีขึ้นไป	22	88.00
รวม	25	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 และเป็นเพศชาย จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มประชากร เพื่อศึกษาอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์สู่การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์จากกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มชาติพันธุ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ด้านอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ พบว่าเอกลักษณ์ผ้าทอและการแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านไต่ดำ เอือนอ้าย เอ็ม พิพิธภัณฑสถานไทยพวน บ้านผือ กลุ่มทอผ้าบ้านบึงคล้าทุ่ง พิพิธภัณฑสถานจีนตึนคำ และศูนย์การเรียนรู้ขวัญตา มีผ้าทอที่ทอด้วยเส้นใย 3 ประเภท คือ เส้นใยไหม เส้นใยฝ้าย และดินทอง ใช้เทคนิคการทอ 4 ลักษณะ คือ ทอแบบ

ผ้าพื้น (ลายขัด) ผ้าหางกระรอก (ลายขัด) ผ้ามัดหมี่ และทอแบบผ้าขัด ย้อมด้วยสีธรรมชาติ ทอด้วยที่ทอแบบโบราณ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ เช่น ผ้าชะม้ายอโป ผ้าขึ้นนางหาญ และผ้าขึ้นตึนคำ เป็นต้น การแต่งกาย สตรีทั้ง 5 กลุ่มนิยมนุ่งผ้าขึ้นในชีวิตประจำวัน และเมื่อมีพิธีกรรม งานบุญ และประเพณีประจำปีของแต่ละชุมชน เสื้อนิยมสวมเสื้อแขนกระบอกผ่าหน้าติดกระดุม สวมสไบ (ผ้าเปี่ยง มีขาว สีคราม และเป็นผ้าขาวม้า) บุรุษ 5 กลุ่มชาติพันธุ์นิยมสวมเสื้อแขนกระบอกทั้งแขนสั้น และแขนยาว ย้อมคราม และสีขาว สวมกางเกง ขากระบอกย้อมคราม และกางเกงสากลแบบยุโรป

ด้านจุดเด่นของประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น พบว่ากลุ่มชาติพันธุ์ทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านไต่ดำ เอือนอ้าย เอ็ม พิพิธภัณฑสถานไทยพวน บ้านผือ กลุ่มทอผ้าบ้านบึงคล้าทุ่ง พิพิธภัณฑสถานจีนตึนคำ และศูนย์การเรียนรู้ขวัญตา มีจุดเด่นด้านประเพณีและพิธีกรรมที่ใกล้เคียงกัน โดยได้รับอิทธิพลจาก ฮีต 12 คอง 14 เช่น งานไหลเรือไฟในวันออกพรรษา งานบุญบั้งไฟในเดือนหกของอีสาน การเลี้ยงผีปู่ตา เป็นต้น วัฒนธรรมทั้ง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ชาวไทดำนิยมนุ่งชุดดำ มีการทอผ้าขาวงานโค แห่ปราสาทผึ้ง การขับร้องลำพวนที่กลุ่มชาวไทยพวน และวัฒนธรรมการทอผ้าที่ยังคงสืบทอดกันมาในชุมชน

ด้านอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ผ้าทอในท้องถิ่น พบว่าทั้ง 5 กลุ่ม ประกอบด้วย แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านไต่ดำ เอือนอ้าย เอ็ม พิพิธภัณฑสถานไทยพวนบ้านผือ กลุ่มทอผ้าบ้านบึงคล้าทุ่ง พิพิธภัณฑสถานจีนตึนคำ และศูนย์การเรียนรู้ขวัญตา มีการสร้างสรรค์ผ้าทอเพื่อใช้ในพิธีทางศาสนา และใช้ในการดำเนินชีวิตมีวัฒนธรรมการทอผ้าที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งลวดลายเป็นลวดลายที่มีความหมายเป็นมงคล ลวดลายที่ได้เป็นลวดลายจากธรรมชาติที่อยู่รอบตัว

ด้านกลุ่มลูกค้าเป้าหมายหลักเป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยม นักสะสมผ้าทอโบราณ กลุ่มข้าราชการ ผู้มีกำลังซื้อ วัยทำงานที่มีความมั่นใจ มีความทันสมัย และกล้าแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง กลุ่มลูกค้าสินค้าพรีเมียม/และซื้อของที่ระลึก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยมีสินค้าหลักเป็น เสื้อผ้าแปรรูปจากผ้าไหม แนวแฟชั่น ผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าขึ้นตึนคำ งานปักดินทอง งานปักมือ ชุดสตรี / สูทชาย ผ้าขึ้นมัดหมี่ ผักคลุมไหล่ และเสื้อผ้าแปรรูป

ด้านการถ่ายทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้บุคคลภายนอก
รับรู้ พบว่า ชุมชนทั้ง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ มีความแตกต่างและ
ใกล้เคียงกัน มีการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านงานประเพณี
ประจำปีที่สำคัญ ประกอบด้วย งานนมัสการรอยพระพุทธรูป
งานวัฒนธรรมไทดำ งานแข่งเรือยาวและงานกาชาด โดยในงานมี
การถ่ายทอดเรื่องราววัฒนธรรมด้านภาษา การแต่งกาย
และอาหาร ให้บุคคลภายนอกรับรู้ผ่านการร่วมงาน ช่องทางสื่อ
ต่าง ๆ และช่องทางออนไลน์

ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริโภคและ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ้าทอมือกลุ่มชาติพันธุ์

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากด้วยแบบสอบถาม โดยเลือก
แบบการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)
จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	26	26.00
หญิง	74	74.00
รวม	100	100.00
อายุ		
22 - 30 ปี	12	12.00
31 - 40 ปี	43	43.00
41 ปีขึ้นไป	45	45.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 และเป็นเพศชาย จำนวน
26 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 45
คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31 – 40
ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 และอายุระหว่าง 22 -
30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

ด้านการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติ
จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 82.00 และผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ
ย้อมสีเคมี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ตามลำดับ

ด้านการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ขอ
ด้วยเทคนิคมัดหมี่ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00
รองลงมาเป็นผ้าสีพื้นทอลายขัด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ

25.00 ผ้าซิด/ผ้ายกดอก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00
ผ้าจก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยที่สุดผ้ามัด
ย้อม/บาติก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ด้านสถานที่ในการเลือกซื้อสินค้ากลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า
ซื้อจากแหล่งผลิต จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ซื้อในงาน
แสดงสินค้าของจังหวัด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00
ซื้อในงานแสดงสินค้าระดับประเทศ จำนวน 20 คน คิดเป็น
ร้อยละ 20.00 และซื้อออนไลน์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ
28.00 ตามลำดับ

ด้านสาเหตุที่เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ พบว่า ซื้อด้วยมี
ผู้แนะนำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ซื้อด้วยราคาถูก
จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ซื้อเพราะต้องการอุดหนุน
ผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ซื้อเป็น
ของฝากในโอกาสต่าง ๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00
ซื้อเพราะเห็นจากโฆษณาออนไลน์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ
15.00 ซื้อเพราะชื่อเสียงของกลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 36 คน
คิดเป็นร้อยละ 36.00 ตามลำดับ

ด้านข้อพิจารณาการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ
กลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ส่วนมากพิจารณาจากทลายผ้า จำนวน
39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 รองลงมาพิจารณาจากราคา
จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 พิจารณาจากเทคนิคการ
ทอผ้า จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และพิจารณาจาก
เฉดสี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

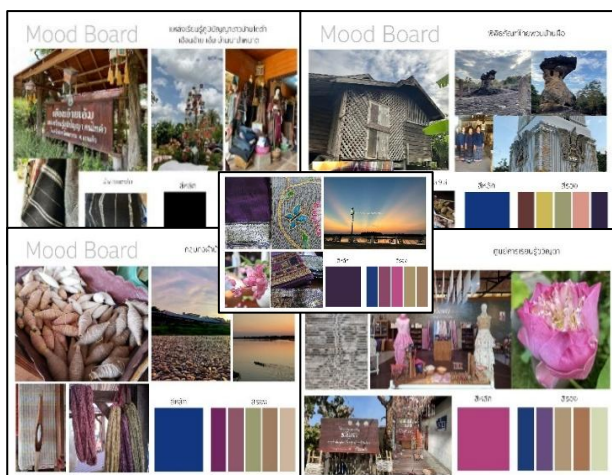
ด้านประเภทของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ซื้อ
พบว่า นิยมซื้อผ้าผืน จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00
ผ้าพันคอ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ผ้าคลุมไหล่
จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00 และผ้าสีพื้น จำนวน 11
คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 ตามลำดับ

ด้านประเภทผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอมือกลุ่มชาติพันธุ์
ที่ซื้อ พบว่า ส่วนใหญ่ซื้อเสื้อผ้าแปรรูป จำนวน 45 คน คิดเป็น
ร้อยละ 45.00 รองลงมาซื้อกระเป๋าและย่าม จำนวน 27 คน
คิดเป็นร้อยละ 27.00 ซื้อผ้าถุง(ผ้าซิ่น) จำนวน 17 คน คิดเป็น
ร้อยละ 17.00 ซื้อหมวก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และ
ซื้อรองเท้า จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ต
สร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ด้านการออกแบบ Mood board เพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการนำไปใช้ในการออกแบบลวดลายกราฟิก

ผลการวิเคราะห์การศึกษาลวดลายสิ่งทอของ กลุ่มชาติ
พันธุ์ไทยทรงดำมีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ
สีดำ สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีแดง เหลือง เขียว และเขียวน้ำ
ทะเล โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดความสามัคคี
ในชุมชน วัฒนธรรมดั้งเดิม มีการทอผ้าสีดำเอกลักษณ์ ความเชื่อ
ดั้งเดิมกับพระพุทธศาสนาที่โดดเด่น วิถีชีวิต การทำไร่ทำนา เป็น
อาชีพหลัก และมีองค์ประกอบของลวดลายอื่นๆ ที่สะท้อน
วัฒนธรรม คือ ลายนาคน ลายดอกจัน ลายขอกูด

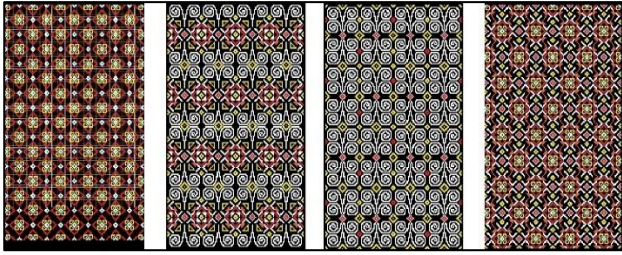
ภาพที่ 1 การออกแบบ Mood Board

ผลการวิเคราะห์จากการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน
มีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ คราม สีรองของ
ผลิตภัณฑ์ คือ สีน้ำตาล สีเหลือง สีเขียว สีชมพู และสีม่วงเปลือก
มังคุด โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้า
มัดหมี่ย้อนคราม ลวดลายมีความหมายอันเป็นมงคลต่อผู้สวมใส่
เช่น ลายนาคน ลายดอกแก้ว ลายโคมห้า ลายโคมเจ็ด ลายต้นข้าว
ลายดอกฝ้าย และวิถีชีวิต วัฒนธรรมการปลูกฝ้าย โดยคำนึงถึงการ
ใช้งานในประเพณีที่เกิดขึ้นในงานบุญ ฮีต 12 คอง 14 การกว่น
ข้าวงานโค แห่ปราสาทผึ้ง การขับร้องลำพวน และการงาน
นมัสการปิดทองรอยพระพุทธบาท กลุ่มชาติพันธุ์ไทยอูมีการ
ออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ คราม สีรองของ

ผลิตภัณฑ์ คือ ม่วง ม่วงอ่อน สีน้ำตาล น้ำตาลอ่อน และสีเขียว
โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่
ลวดลายที่เป็นมงคลในพิธีกรรมและศาสนา งานบุญ พิธีบวช
พิธีขึ้นบ้านใหม่ลวดลายและสัญลักษณ์เป็นลวดลายที่ได้รับแรง
บันดาลใจจากธรรมชาติ และเป็นลวดลายที่เป็นสิริมงคลกลุ่มชาติ
พันธุ์ไทยอีสาน/ลาวอีสานมีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของ
ผลิตภัณฑ์ คือ ม่วงเข้ม สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีคราม สีน้ำตาล
สีเหลือง สีชมพูเข้ม และสีชมพู โดยสื่อความหมายผ่านลวดลาย
ผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่ ขิด และจก ลวดลายมีความหมาย
อันเป็นมงคลต่อผู้สวมใส่ เป็นลวดลายที่มีสีสันตามธรรมชาติ และ
ลวดลายสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคแห่งลุ่มน้ำโขงและ
สะท้อนวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำโขง เช่น ชมบั้งไฟพญานาค
งานแข่งเรือยาว ไหลเรือไฟ เป็นต้น และวัฒนธรรมเกี่ยวกับพุทธ
ศาสนากการเข้าวัดทำบุญ ลงบนผืนผ้าอย่างเหมาะสม กลุ่มชาติ
พันธุ์ลาวเวียงมีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ
ชมพู กลีบบัว สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีคราม สีม่วง สีน้ำตาล
สีน้ำตาลอ่อน และสีเขียวอ่อน โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้า
ด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่และขิด (ผ้าสามกษัตริย์ ผ้าที่ทอ
มากกว่า 1 เทคนิค และมีวัสดุมากกว่า 1 วัสดุ นิยมทอทั้งผ้าไหม
และผ้าฝ้าย โดยมีทั้งเทคนิคขิดและมัดหมี่ในผืนเดียว) สะท้อน
วัฒนธรรมทั้งด้านความเชื่อและประเพณี ส่งผลให้การสร้างสรรค์
ผ้าทอมีการทอที่สะท้อนความเป็นมงคล และมีความเหมาะสมใน
การนำไปใช้งานในโอกาสต่างๆ

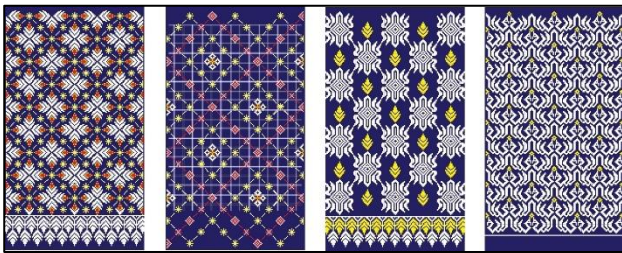
ด้าน Graphic Design การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ต
สร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ในรูปแบบกราฟิกด้วยอัตลักษณ์
ชาติพันธุ์ทั้ง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วย โดยนำข้อมูล
จาก Mood board มาใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ แนวคิดในการออกแบบ
สัญลักษณ์กลีบดอกไม้อำหรับบุขาในพิธีกรรมทางศาสนาและ
ความเชื่อ ซ่อนกัน 2 ชั้น สื่อถึงการให้ความสำคัญในเรื่องเพศชาย
และเพศหญิง และมีองค์ประกอบรอง ของลวดลายเป็นลายโคม
ห้า ลายมงคลของชาวอีสานและชาวลาว สีที่ใช้ในการออกแบบ
สีพื้น สีดำ สีลายประกอบด้วยสีแดง สีเหลือง และสีขาว

ภาพที่ 2 กราฟฟิกลวดลายผ้าทอมือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำ ออกแบบโดย นายไวยจน์ ดวงจันทร์

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน แนวคิดในการออกแบบสัญลักษณ์ การกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยมีองค์หลวงพ่อนาคอายุเก่าแก่ ขึ้นหมากเบ็งสำหรับบูชาในพิธีกรรมทางศาสนา และดอกเข็มเป็น ดอกไม้ในการกราบไหว้ครูบาอาจารย์ และมีเจดีย์พระพุทธรูปบาท บัวบกเป็นที่เคารพบูชา องค์ประกอบรอง ของลวดลายเป็นลาย โคมหัว ลายโคมแก้ว ลายมงคลของชาวอีสาน สีที่ใช้ในการ ออกแบบ สีหลัก คือ สีคราม สีรอง สีแดง สีเหลือง และสีขาว

ภาพที่ 3 กราฟฟิกลวดลายผ้าทอมือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน ออกแบบโดย นายไวยจน์ ดวงจันทร์

กลุ่มชาติพันธุ์ไทยญ้อ แนวคิดในการออกแบบได้รับแรง บันดาลใจจากธรรมชาติที่อยู่ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศาสนาและ ความเชื่อสื่อถึงการให้ความสำคัญในเรื่องการกราบไหว้บูชา และ มีองค์ประกอบรอง ของลวดลายเป็นลายโบราณ คือ ลายขาเป๋ย และลายดอกผักแว่น สีที่ใช้ในการออกแบบ สีพื้น สีกรม หรือ สีคราม สีลวดลายประกอบด้วยสีแดง สีเหลือง และสีขาว

ภาพที่ 4 กราฟฟิกลวดลายผ้าทอมือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทยญ้อ ออกแบบโดย นายไวยจน์ ดวงจันทร์

ด้านรายละเอียดของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท

กลุ่มชาติพันธุ์ไทอีสาน/ลาวอีสาน แนวคิดในการออกแบบ โดยได้รับแรงบันดาลใจในพิธีกรรมทางศาสนา และความเชื่อใน พญานาคแห่งสายน้ำโขง ประเพณีงานออกพรรษาที่มี ปรากฏการณ์บังไฟพญานาค และการถอดลวดลายด้วยแนวคิด จากธรรมชาติและความเชื่อที่สืบทอด ลายโคมหัว ลายมงคลของ ชาวอีสานและชาวลาว สีที่ใช้ในการออกแบบ สีพื้น สีโทนเข้ม ม่วง คราม สีรอง สีแดง สีเหลือง และสีขาว

ภาพที่ 5 กราฟฟิกลวดลายผ้าทอมือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทอีสาน/ ลาวอีสาน ออกแบบโดย นายไวยจน์ ดวงจันทร์

กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง แนวคิดในการออกแบบสัญลักษณ์ ในพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ ดอกไม้ ดอกพุด และ เครื่องไหว้ สื่อถึงการให้ความสำคัญในความศรัทธาในพุทธศาสนา และองค์ประกอบรอง ของลวดลายเป็นลายโคมหัวลายขึ้นหมาก เบ็ง ลายมงคลของชาวอีสานและชาวลาว ลวดลายที่มีการใช้ใน งานมงคลต่างๆ สีที่ใช้ในการออกแบบ สีพื้น สีโทนเข้ม สีรอง สีแดง สีเหลือง สีเขียว และสีขาว

ภาพที่ 6 กราฟฟิกวาดลายผ้าทอมือ กลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียง ออกแบบโดย นายไวยจน์ ดวงจันทร์

ด้าน 3D Modeling Design การวิเคราะห์การออกแบบ มัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ด้วยการนำเทคโนโลยี 3 มิติ มาใช้ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าผ้าทอมือเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอมือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ซื้อ พบว่าส่วนใหญ่ซื้อเสื้อผ้าแปรรูปและรองลงมาซื้อกระเป๋า/ย่าม

ภาพที่ 7 การจำลองภาพ 3 มิติเสื้อผ้าแปรรูปและกระเป๋า

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ด้านเนื้อหา การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ด้านเนื้อหา พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.51$, S.D.0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ เนื้อหาที่น่าสนใจในการนำเสนอ รองลงมา คือ เนื้อหาด้านอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์

ด้านการออกแบบกราฟิก พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความสวยงามของภาพกราฟิก รองลงมาคือ การจัดวางองค์ประกอบของกราฟิก

ด้านการออกแบบลวดลายผ้า พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ความซับซ้อนของลวดลาย ความเหมาะสมกับเทคนิคการทอแบบมัดหมี่รองลงมาคือ ลวดลายผ้ามีความเหมาะสมเมื่อนำไปใช้

ด้านการออกแบบจำลอง 3 มิติ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 4.62$, S.D. 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความสวยงามของภาพ 3 มิติ รองลงมาคือ มีความเหมาะสมในการช่วยส่งเสริมการขาย

ผลการวิเคราะห์การประเมินผลลัพธ์การออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ด้านการบริหารองค์กรกลุ่มผู้ประกอบการ พบว่า ผลลัพธ์มากที่สุดคือ มีการลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 2,000 บาท/เดือน รองลงมามูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 7.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 10,000 บาท/เดือน มีการผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 4,250 บาท/เดือน มีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 3,600 บาท/เดือน มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตโดยทั่วไปและลดพลังงาน เฉลี่ยร้อยละ 1.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 1,000 บาท/เดือน และไม่มีการรวมกลุ่ม (Cluster) เพิ่มขึ้น ซึ่งผลลัพธ์การออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ในการจัดการบริหารองค์รวมค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.57 และคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 3,121.43 บาท

ตารางที่ 4 ผลลัพธ์การออกแบบด้านผลิตภัณฑ์

ด้านผลิตภัณฑ์	ร้อยละ	มูลค่าเฉลี่ย	ลำดับ
มีต้นแบบผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น	5.00	2,500	3
ผลิตภัณฑ์มีมูลค่ายอดขายในตลาดใหม่	6.40	3,200	2
ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	18.00	860	1
รวม	9.80	2,186.67	

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผลการประเมินผลลัพธ์การออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 5 กลุ่มชาติพันธุ์ ด้านการบริหารองค์รวม พบว่า มากที่สุดผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 18.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 860 บาท รองลงมาผลิตภัณฑ์มีมูลค่ายอดขายในตลาดใหม่ คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.40 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 3,200 บาท และมีต้นแบบผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 2,500 บาท ซึ่งผลลัพธ์การออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนในด้านผลิตภัณฑ์รวมค่าเฉลี่ยร้อยละ 9.80 และคิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 2,186.67 บาท

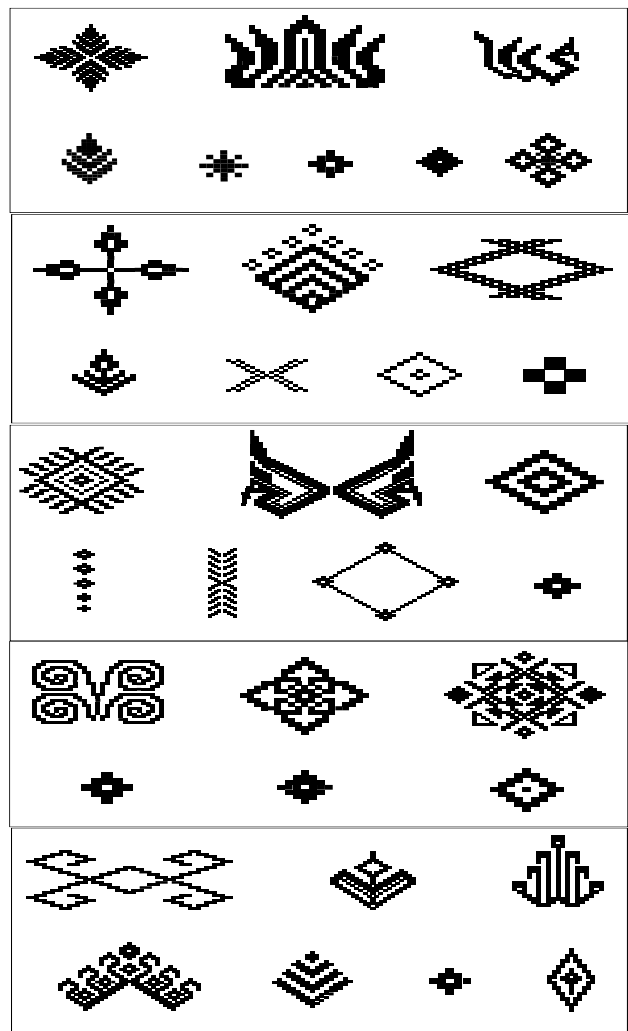
สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์มีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยบทนี้จะกล่าวสรุปถึงภาพรวมของผลการศึกษา การอภิปรายผลการศึกษา รวมถึงข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการต่อยอดการศึกษาจากงานวิจัย

1. ผลการศึกษาศึกษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (In-depth interview) สัมภาษณ์ปลายเปิดแบบไม่มีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ ผ้าทอที่ทอด้วยเส้นใย 3 ประเภท คือ เส้นใยไหม เส้นใยฝ้าย และดินทอง ใช้เทคนิคการทอ 4 ลักษณะ คือ ทอแบบ

ผ้าพื้น (ลายขัด) ผ้าทางกระรอก (ลายขัด) ผ้ามัดหมี่ และทอแบบผ้าขัด ย้อมด้วยสีธรรมชาติ มีจุดเด่นด้านประเพณีและพิธีกรรมที่ใกล้เคียงกันโดยได้รับอิทธิพลจาก ฮีต 12 คอง 14 เช่น งานไหลเรือไฟในวันออกพรรษา งานบุญบั้งไฟในเดือนหกของอีสาน การเลี้ยงผีปอบ เป็นต้น วัฒนธรรมทั้ง 5 กลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ชาวไทดำ นิยมนุ่งชุดดำ มีการทอผ้าขาวนวล ผ้าปราสาทผึ้ง การขับร้องลำพวนที่กลุ่มชาวไทยพวน และวัฒนธรรมการทอผ้าที่ยังคงสืบทอดกันมาในชุมชน การถ่ายทอดเรื่องราวผ่านงานประเพณีประจำปีที่สำคัญโดดเด่น ช่องทางสื่อต่างๆ และช่องทางออนไลน์

2. ผลการศึกษาศึกษาการออกแบบผลิตภัณฑ์มีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ภาพที่ 8 ลายหลัก และลายองค์ประกอบ

ด้านแนวคิดในการออกแบบกราฟิก (Concept Design) ลวดลายสิ่งทอ แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านไต่ดำ เอือนอ้ย เอ็ม มีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ สีดำ สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีแดง เหลือง เขียว และเขียวน้ำทะเล โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิด ความสามัคคีในชุมชน วัฒนธรรมดั้งเดิม มีการทอผ้าสีด้าเอกลักษณ์ ความเชื่อดั้งเดิมกับพระพุทธศาสนาที่โดดเด่น วิถีชีวิต การทำไร่ทำนา เป็นอาชีพหลัก และมืองค์ประกอบของลวดลายอื่นๆ ที่สะท้อนวัฒนธรรม คือ ลายนาค ลายดอกจัน ลายขอกูด พิพิธภัณฑสถานไทยพวนบ้านผือ มีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ คราม สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีน้ำตาล สีเหลือง สีเขียว สีชมพู และสีม่วงเปลือกมังคุด โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่ย้อมคราม ลวดลายมีความหมายอันเป็นมงคลต่อผู้สวมใส่ เช่น ลายนาค ลายดอกแก้ว ลายโคมห้า ลายโคมเจ็ด ลายต้นข้าว ลายดอกผือ และวิถีชีวิต วัฒนธรรมการปลูกฝ้าย โดยคำนึงถึงการใช้งานในประเพณีที่เกิดขึ้นในงานบุญ ฮีต 12 คอง 14 การกว่น ข้าวงานโค แห่ปราสาทผึ้ง การขับร้องลำพวน และการงานนมัสการปิดทองรอยพระพุทธรูป กลุ่มทอผ้าบ้านบึงคล้าทุ่ง มีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ คราม สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ ม่วง ม่วงอ่อน สีน้ำตาล น้ำตาลอ่อน และสีเขียว โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่ ลวดลายที่เป็นมงคลในพิธีกรรมและศาสนา งานบุญ พิธีบวช พิธีขึ้นบ้านใหม่ ลวดลายและสัญลักษณ์เป็นลวดลายที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ และเป็นลวดลายที่เป็นสิริมงคล พิพิธภัณฑสถานขึ้นดินคำ โองผ้าทอ เอือนผ้าไท มีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ ม่วงเข้ม สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีคราม สีน้ำตาล สีเหลือง สีชมพูเข้ม และสีชมพู โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่ ชิด และจก ลวดลายมีความหมายอันเป็นมงคลต่อผู้สวมใส่ เป็นลวดลายที่มีสีสันตามธรรมชาติ และลวดลายสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับภูษานาค แห่งลุ่มน้ำโขง และสะท้อนวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำโขง เช่น ชมบั้งไฟพญานาค งานแข่งเรือยาว ไหลเรือไฟ เป็นต้น และวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาการเข้าวัดทำบุญ ลงบนผืนผ้าอย่างเหมาะสม ศูนย์การเรียนรู้วัดภูมิตำ มีการออกแบบโดยใช้ สีหลักของผลิตภัณฑ์ คือ ชมพู กลีบบัว สีรองของผลิตภัณฑ์ คือ สีคราม สีม่วง สีน้ำตาล สีน้ำตาลอ่อน และสีเขียวอ่อน โดยสื่อความหมายผ่านลวดลายผ้าด้วยแนวคิดการทอผ้ามัดหมี่และชิด (ผ้าสามกษัตริย์ ผ้าที่ทอมากกว่า 1 เทคนิค และมีวัสดุมากกว่า 1

วัสดุ นิยมทอทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้าย โดยมีทั้งเทคนิคชิดและมัดหมี่ในผืนเดียว) สะท้อนวัฒนธรรมทั้งด้านความเชื่อและประเพณี ส่งผลให้การสร้างสรรค์ผ้าทอมีการทอที่สะท้อนความเป็นมงคล และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้งานในโอกาสต่างๆและด้านการออกแบบจำลองด้วยเทคโนโลยี 3 มิติ (3D Modeling Design) ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าผ้าทอมือเพื่อส่งเสริมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

3. ผลความพึงพอใจต่อสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ด้านเนื้อหาที่มีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. 0.49) ด้านการออกแบบกราฟิกมีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. 0.58) ด้านการออกแบบลวดลายมีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. 0.66) ด้านการออกแบบจำลอง 3 มิติ พบว่ามีความพึงพอใจในระดับมากในภาพรวม ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. 0.55)

4. ผลผลลัพธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ด้านการบริหารองค์กรมีการลงทุนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 2,000 บาท/เดือนและมีมูลค่ายอดขายเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ยร้อยละ 7.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 10,000 บาท/เดือน ด้านการบริหารองค์กร ผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 18.00 คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยที่ 860 บาท และผลิตภัณฑ์มีมูลค่ายอดขายในตลาดใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

1. อัตลักษณ์แห่งชาติพันธุ์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเป็นการแสดงออกความเป็นตัวตนเพื่อกำหนดบทบาท และความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลในสังคม บทบาทหน้าที่ของสิ่งทอกับพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ การให้ความสำคัญในเรื่องเพศชาย และเพศหญิง การแสดงออกด้วยการกราบไหว้บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ บูชาในพิธีกรรมทางศาสนา และการกราบไหว้ครูบาอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ภักดี ผาสุข (2561) กล่าวว่า อัตลักษณ์คือการแสดงลักษณะหรือคุณสมบัติเฉพาะที่คงเดิมและโดดเด่นซึ่งทำให้สามารถจำแนกระบุชี้บุคคล ซึ่งอัตลักษณ์ เกี่ยวข้องกับ การนิยามความหมายของตัวตน และการจัดวางตำแหน่งแห่งหนให้แก่ตัวตน (Self –

Positioning) จากการประมวลข้อมูลความรู้คำนิยามความหมายต่าง ๆ อัตลักษณ์ คือ การนิยามความหมายของตัวตน และการจัดวางตำแหน่งแห่งหนให้แก่ตัวตนซึ่งเกี่ยวข้องกับความเข้าใจของเราว่า เราเป็นใคร และผู้อื่นเป็นใคร นอกจากนี้ในทางกลับกันก็เกี่ยวข้องกับความเข้าใจของผู้อื่นในสังคมต่อตัวตนของเขา และตัวตนของเราด้วย อัตลักษณ์จึงเกี่ยวข้องกับการต่อรองความหมายเกี่ยวกับตัวตนของคนในสังคม และเป็นกระบวนการที่มีลักษณะ สหสัมพันธ์ (Intersubjective) กล่าวคือ ความหมายของตัวตนขึ้นอยู่กับต่อรองระหว่างตัวเราและสังคม ด้านการทอผ้ามีการสร้างสรรค์ลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์เฉพาะและมีความหมายอันเป็นมงคล ลวดลายเป็นการนำสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันมาสร้างสรรค์ เช่น ผ้าทอลายแดงโม ลายต้นฝัอมลายพญานาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริมา ทองสว่าง (2567) กล่าวว่า สัญลักษณ์ (Symbols) ในแต่ละสังคมย่อมมีสัญลักษณ์อันเป็นที่มาของความหมายต่าง ๆ เมื่อผู้คนพบเห็นการแสดงสัญลักษณ์เหล่านั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรี วิวัฒนปฐพี และคณะ (2565) กล่าวว่า การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนผลิตทางวัฒนธรรมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ส่งผลให้เกิดภาพสะท้อน และกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งได้บอกบอกความเป็นตัวตนของคนไทพวนให้เด่นชัดขึ้นเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวที่ว่าด้วยการประกอบพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่เป็นประเพณีปฏิบัติสืบทอดมาจนทุกวันนี้

2. การออกแบบมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นเมืองในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนด้วยการออกแบบกราฟฟิคลวดลายผ้าทอมือบนพื้นฐานการทอผ้าด้วยเทคนิคมัดหมี่และเทคนิคขิดเป็นหลักที่นิยมใช้ในการทอผ้าของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตตา ดันติวงศ์ (2564) กล่าวว่า เทคนิคการออกแบบลวดลายการสร้างลวดลายและผิวสัมผัสด้วยการทอทำได้หลากหลายวิธี โดยการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการทอสองอย่างคือ

ลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏบนวัสดุที่จะนำมาใช้เป็นด้ายยืนและ ด้ายพุ่ง ได้แก่ ลวดลาย สี และผิวสัมผัส ร่วมกับจังหวะการขัดสาน ของด้ายยืนและด้ายพุ่งที่ถูกกำหนดโดยโครงสร้างการทอก่อให้เกิด ลวดลายและพื้นผิวของชิ้นงานทอที่สัมผัสได้ด้วยตาและกายสัมผัส ลวดลายผ้าทอมือ เป็นการสื่อความหมายสะท้อนความเป็นตัวตนจากอดีตจนถึงปัจจุบันของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งลวดลายนั้นแสดงถึงความสวยงามของศิลปะ จิตนาการและเจตคติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรธร เพ็ญศิริธร (2554) กล่าวว่า ความงาม (Aesthetics) เป็นความพึงพอใจซึ่งมนุษย์จะสัมผัสเป็นอันดับแรก ด้านประโยชน์ใช้สอย (Function) เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการออกแบบ คือ สิ่งที่ถูกออกแบบจะต้องมีประโยชน์ใช้สอยต่อกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การสร้างสรรค์งานออกแบบสื่อมัลติมีเดียอาร์ตสร้างสรรค์ในรูปแบบการออกแบบกราฟฟิคผ้าทอมือบนพื้นฐาน อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนสามารถนำผลงานการออกแบบด้วยอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ ต่อยอดและประยุกต์ลวดลายผลิตในผ้าทอเทคนิคอื่นๆ หรือผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น งานจักสาน งานเครื่องปั้น งานของใช้ของที่ระลึก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการขายการตลาด เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของความเหมาะสม และความต้องการลวดลายสิ่งทอของผู้ซื้อ กระแสนิยมให้ตอบสนองกับการส่งเสริมการขายและเพิ่มศักยภาพขายอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้ยอดขายของกลุ่มผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] เกศรี วิวัฒนปฐพี. (2565). *อัตลักษณ์และพื้นที่ทางสังคม : ภาพสะท้อนวิถีชีวิตไทพวน ในภาคอีสาน*. วารสารมหาจุฬานาครธรณ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 10 (ตุลาคม 2565).
- [2] ปณิตตา ดันติวงศ์. (2564). *ทอผ้า ผ้าทอ*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการสร้างเสริมศักยภาพในการออกแบบสิ่งทอและเครื่องประดับภาควิชาการออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- [3] วัชรธร เพ็ญศิริธร. (2554). *เอกสารประกอบการสอน วิชา Typography*. กรุงเทพฯ.
- [4] ศิริพร ภักดีผาสุข. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอัตลักษณ์และแนวทางในการนำมาศึกษาภาษาไทย*. คณะอักษรศาสตร์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [5] ศิริมา ทองสว่าง. (2567). *สังคมและวัฒนธรรม ปรัชญาประเด็นร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะรัฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). 2567. *ชาติพันธุ์ไทยลาว*. กรุงเทพฯ.
- [7] สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)* . สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร.
- [8] The Active. (2567). *เจาะเทรนด์โลกมองโอกาสยกระดับสินค้าชุมชนชาติพันธุ์แข่งขันตลาดสากล*. ศูนย์สื่อสารวาระทางสังคมและนโยบายสาธารณะ องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่). กรุงเทพฯ.

ความรับผิดทางกฎหมายของสภาวิชาชีพในการกำกับดูแลมาตรฐานวิชาชีพในประเทศไทย

LEGAL LIABILITIES OF PROFESSIONAL COUNCILS IN OVERSEEING PROFESSIONAL STANDARDS IN THAILAND

รุจินันท์ วาธีวัฒนารัตน์^{1*}

RUJINUN WATHEEWATTANARUT^{1*}

บทคัดย่อ

งานศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์สถานะทางกฎหมาย อำนาจ และความรับผิดของสภาวิชาชีพในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความรับผิดทางปกครอง ทางแพ่ง และทางวินัย เปรียบเทียบหลักกฎหมายและแนวปฏิบัติในต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง และเสนอแนวทางสำหรับการปฏิรูปกฎหมาย งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ โดยอาศัยการศึกษาเอกสารกฎหมาย งานวิชาการ และคำพิพากษาศาลฎีกา

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า สภาวิชาชีพเป็นนิติบุคคลมหาชนซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะ มีอำนาจออกใบอนุญาต กำกับดูแลวินัยวิชาชีพ และบริหารจัดการกิจการภายใน การใช้อำนาจของสภาวิชาชีพถือเป็นการใช้อำนาจทางปกครอง อยู่ภายใต้การตรวจสอบโดยศาลปกครองและต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม อย่างไรก็ตามมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสภาวิชาชีพบางฉบับยังขาดความชัดเจนที่เกี่ยวกับขอบเขตความรับผิดโดยเฉพาะในกรณีมีการกำกับดูแลที่บกพร่อง และพบว่ากฎหมายบัญญัติแต่กฎหมายไม่มีสภาพบังคับใช้ รวมถึงมีกฎหมายแต่ไม่ครอบคลุมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ความรับผิดอาจเกิดจากการกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย หรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต แนวทางการแก้ไขประกอบด้วย การเพิกถอนคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การบังคับให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ละเลย และการชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นความจำเป็นในการมีบทบัญญัติทางกฎหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าสภาวิชาชีพมีความรับผิดชอบ และเสริมสร้างกรอบกฎหมายในการกำกับดูแลหน้าที่และความรับผิดของสภาวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ความรับผิดทางกฎหมาย ; สภาวิชาชีพ ; มาตรฐานวิชาชีพ

¹ รองศาสตราจารย์, อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา, Associate Professor, Professor in charge of the Master of Laws Program, Faculty of Law, Nakhon Ratchasima College.

* Corresponding Author, Email: lek9172@gmail.com

Received: Aug 25, 2025, Revised: Nov 7, 2025, Accepted: Nov 10, 2025

ABSTRACT

This study aims to analyze the legal status, powers and liabilities of professional councils in Thailand. The objective is to analyze administrative, civil and disciplinary liability. Compare the legal principles and practices in relevant foreign countries. and propose guidelines for legal reform. This research uses qualitative methodology by studying legal documents, academic works and Supreme Court decisions.

The study results show that professional councils are public juristic persons established under specific laws. Has the power to issue licenses, supervise professional discipline and manage internal affairs. The exercise of power by the professional council is considered an exercise of administrative power, subject to review by the administrative court and must be in accordance with the rule of law. However, some legal measures regarding professional councils lack clarity regarding the scope of their liability, particularly in cases of poor governance and found that there are laws but the laws are not enforceable, including laws but not comprehensive in solving the problems that have occurred. Liability may arise from unlawful administrative acts, neglect of legal duties, or overuse of authority. Remedies include revoking unlawful orders, enforcing negligent acts and seeking compensation under the Tort Liability of Public Officials Act 1996. This research highlights the need for clearer legal provisions. To ensure that professional councils are accountable and to strengthen the legal framework for overseeing the duties and responsibilities of professional councils more effectively.

Keywords: Legal Liabilities ; Professional Council ; Professional Standards

บทนำ

“สภาวิชาชีพ” เป็นองค์กรเอกชนที่กฎหมายจัดตั้งขึ้น โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล และได้รับมอบอำนาจจากรัฐให้ใช้อำนาจทางปกครองบางประการแทนรัฐในการกำกับดูแลมาตรฐานของวิชาชีพนั้น ๆ เฉพาะแต่ในกรณีที่ใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองเท่านั้นที่มีผลให้องค์การเอกชนเหล่านี้เป็นหน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เช่น สภาสถาปนิก (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คร.217/2563) สภานายความ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คร.164/2562)

รัฐมอบอำนาจให้สภาวิชาชีพเป็นผู้ใช้อำนาจเกี่ยวกับการควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพต่างๆ โดยที่วิชาชีพแต่ละสาขามีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อประชาชนและมีลักษณะผูกขาดไม่ให้อื่นเข้ามาทำ ดังนั้นจึงต้องมีองค์การควบคุมวิชาชีพเพื่อควบคุมมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพให้มีความรู้ความสามารถมีประสิทธิภาพในการทำงาน หน่วยงานที่เข้ามา

ควบคุมได้แก่ องค์การวิชาชีพ อันเป็นการให้ผู้ประกอบวิชาชีพเข้ามาควบคุมกันเองในลักษณะเป็นอิสระไม่ขึ้นกับรัฐบาลหน้าที่ขององค์การวิชาชีพมีทั้งการควบคุมและส่งเสริมผู้ประกอบการวิชาชีพ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่มีความแตกต่างกันแต่ละสาขาหรือความเชี่ยวชาญ (จิรนิติ หะวานนท์, 2543)

หลักการสำคัญของกฎหมายวิชาชีพไทยมีหลักการสำคัญ 2 ประการคือ การควบคุมและการคุ้มครองประชาชน การควบคุม เป็นการควบคุมในกระบวนการต่างๆ ตั้งแต่กระบวนการเข้าสู่วิชาชีพ (Control Over Entry) มีกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่มีสิทธิจะขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตและประกอบวิชาชีพ เมื่อได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพแล้วจะมีการควบคุมในเรื่องของจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ เพื่อให้การควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพเข้ามาในกลุ่มวิชาชีพดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีการจัดตั้งองค์การวิชาชีพ (Professional Organization) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตผู้ประกอบการวิชาชีพ และทำหน้าที่ดูแลการประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพให้อยู่ในขอบเขต

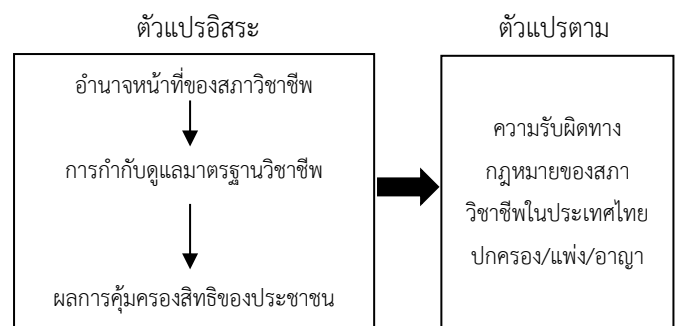
จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ องค์การวิชาชีพตามกฎหมายไทย แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ องค์การที่มีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐกับองค์การที่กฎหมายจัดตั้งให้เป็นนิติบุคคลอิสระ องค์การที่มีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐ (State Control) เช่น คณะกรรมการควบคุมการประกอบโรคศิลปะตามพระราชบัญญัติ ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.2479 ส่วนองค์การที่กฎหมายจัดตั้งให้เป็นนิติบุคคลอิสระ หรือเรียกว่าเป็นการ ควบคุมตนเองโดยอำนาจ (State Sanction Self Control) องค์การเหล่านี้มักมีชื่อ “สภา” อยู่ด้วย เช่น แพทยสภา จัดตั้ง โดยพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2511 สภานายความ จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 ส่วนการ คุ้มครองประชาชนได้มีการบัญญัติกฎหมายและกำหนดโทษไว้ สำหรับผู้ที่ทำการประกอบอาชีพโดยมิได้ขึ้นทะเบียนและ การกระทำที่ผิดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพที่ให้สิทธิ ในการดำเนินการทางศาลได้ (วิฑูรย์ อังประพันธ์,2546) ตัวอย่าง ขององค์การวิชาชีพที่กระทำการโดยได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจ ทางปกครองหรือดำเนินการกิจการทางปกครอง เช่น สภานายความ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. 257/2566) แพทยสภา (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.873/2559) องค์การวิชาชีพ เหล่านี้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะมีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายมีอำนาจกำหนดระเบียบมาตรฐาน จรรยาบรรณ และการออกใบประกอบวิชาชีพหรือใบอนุญาต กำกับควบคุม จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ รักษามาตรฐานของวิชาชีพ รวมทั้งการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ อย่างไรก็ตาม ได้มีกรณี ที่ผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือแม้แต่มิ บุคคลแอบอ้างประกอบวิชาชีพ เช่น มีการจับแพทย์เถื่อน ทนายเถื่อนที่ ปรากฏหน้าสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น มีการร้องเรียนจริยธรรมของแพทย์มีสถิติตั้งแต่ พ.ศ. 2536-2556 ทั้งสิ้น 4,435 ราย เฉลี่ย 200 รายจากการรักษา ปีละ 2 ล้านครั้ง (ผู้จัดการออนไลน์, 2557) รวมถึงปัญหาที่สภาวิชาชีพไม่มีอำนาจ หน้าที่ที่จะควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณของผู้ประกอบ วิชาชีพที่มีใช้ทนายความ (บำรุง ต้นจิตติวัฒน์,2545) เมื่อเกิด ปัญหาดังกล่าวแต่สภาวิชาชีพไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขได้ทันที หรือเป็นเรื่องของการละเลยกำกับดูแล ทำให้เกิดคำถามว่า สภาวิชาชีพต้องรับผิดชอบเพียงใดหากการกำกับดูแลบกพร่อง ในเมื่อสภาวิชาชีพเป็นหน่วยงานทางปกครองและมีกฎหมาย กำหนดหน้าที่หลักในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ควบคุมดูแล ผู้ประกอบวิชาชีพให้ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ

เป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้สภาวิชาชีพต้องปฏิบัติในเรื่องใด เรื่องหนึ่งแต่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ส่งผลกระทบ ต่อสิทธิของประชาชนและทำให้ประชาชนเกิดความเสียหาย ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาสถานะทางกฎหมายอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพในประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์ความรับผิดชอบในการเสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมาย เกี่ยวกับความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพในประเทศไทยอันจะส่งผล ต่อการคุ้มครองสิทธิของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานะทางกฎหมาย อำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพในประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์ความรับผิดชอบทางกฎหมายของสภาวิชาชีพ ในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการกำหนด ความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพในประเทศไทย
4. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพในประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจุบันกฎหมายไทยยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอในการ กำหนดความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพต่อความเสียหายที่เกิดจาก การกำกับดูแลวิชาชีพ ระบบกฎหมายของต่างประเทศมีมาตรการ ความรับผิดชอบที่เข้มแข็งกว่าไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบเอกสาร โดยการวิเคราะห์เอกสาร กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัย คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติวิชาชีพของสภาวิชาชีพต่างๆ ตำรา หนังสือคำพิพากษาของศาลปกครองและศาลยุติธรรมที่เกี่ยวข้องงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ทั้งในและต่างประเทศ

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติสภาพทนายความ พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พระราชบัญญัติวิศวกร คำพิพากษาศาลฎีกา กฎหมายของต่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเอกสาร ศึกษาและตีความบทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดของสภาวิชาชีพ ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทางปกครอง แพ่งและทางอาญา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. ทฤษฎีองค์การสาธารณะ (Public Organization Theory) เป็นแนวคิดที่ศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้าง การทำงานและพฤติกรรมขององค์การที่อยู่ในภาครัฐหรือหน่วยงานสาธารณะ โดยมุ่งเน้นการทำความเข้าใจว่าองค์การเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะอย่างไร แตกต่างจากองค์การในภาคเอกชนและมีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร (พิทยา บวรวัฒนา, 2558)

2. ทฤษฎีการกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงกระบวนการที่บุคคลใช้ในการควบคุมความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย การวางแผน การลงมือทำ การติดตามผล และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามความเหมาะสม (วัลยา ธรรมพนิจวัฒน์, 2553)

3. ทฤษฎีความรับผิดชอบของรัฐและหน่วยงานทางปกครอง มีรากฐานมาจากหลักความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และหลักความเสมอภาคของพลเมืองในการรับภาระสาธารณะ โดยรัฐต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐ นอกจากนี้ยังมีหลักความรับผิดโดยปราศจากความผิดสำหรับความเสียหายที่เกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะ (กนกศักดิ์ พ่วงลาภ, 2566)

4. ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ให้ความสำคัญต่อการปกครองต้องทำโดยกฎหมาย หลักพื้นฐานแห่งกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จะต้องไม่ฝ่าฝืนขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรม หากกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรม ขัดหรือแย้งต่อหลักนิติธรรม ผลคือจะใช้บังคับไม่ได้ (อัญธิษฐา อักษรศรี และวันชัย แสงสุวรรณ, 2564)

5. หลักการให้เหตุผลของคำสั่งทางปกครอง คือ หลักความชอบด้วยกฎหมาย (Principle of Legality) ซึ่งกำหนดให้การกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชนจะต้องมีกฎหมายให้อำนาจและทำภายในขอบเขตของกฎหมายนั้น การให้เหตุผลมีความสำคัญเพื่อให้คำสั่งทางปกครองมีความชอบธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อให้ประชาชนทราบถึงที่มาและเหตุผลที่เจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งดังกล่าว (จิรินิติ หะวานนท์, 2561)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. กฎหมายจัดตั้งสภาวิชาชีพ

องค์การวิชาชีพ ทำหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมวินัยในการประกอบวิชาชีพหรือจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพด้วยมาตรการต่าง ๆ การออกกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับในทางวิชาชีพ การออกใบอนุญาต การพิจารณาเกี่ยวกับการลงโทษหรือการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยองค์การวิชาชีพจัดตั้งขึ้นมาจะมีสภาพเป็นองค์กรเอกชนที่จัดทำบริการสาธารณะในทางปกครอง เนื่องจากกิจกรรมหรือการดำเนินงานมีวัตถุประสงค์เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม การประกอบวิชาชีพจะต้องไม่ให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน ซึ่งในทางปกครองที่จะมีบางส่วนของบริการสาธารณะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ตามกฎหมายมหาชนเพราะว่ามีการใช้อำนาจพิเศษของฝ่ายปกครอง อาจมีสถานะเป็นทั้งนิติกรรมทางปกครองที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป หรือนิติกรรมทางปกครองที่มีผลเป็นการเฉพาะราย เมื่อองค์การวิชาชีพได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครอง

หรือดำเนินกิจการทางปกครอง ดังนั้นย่อมอยู่ภายใต้การตรวจสอบโดยศาลปกครองถึงความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองได้ และมีกฎหมายเฉพาะสำหรับองค์การวิชาชีพนั้น เช่น สภากาชาดการแพทย์มีพระราชบัญญัติวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ พ.ศ. 2547 แพทยสภา มีพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525 สภากาชาดการแพทย์มีพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นต้น

แนวคิดในการจัดตั้งองค์การวิชาชีพเกิดจากลักษณะของวิชาชีพที่ต้องมีการศึกษาอบรมเป็นพิเศษโดยเฉพาะและเป็นสิ่งจำเป็นต่อความอยู่รอดของสังคมทำให้ต้องมีการหวงกันผูกขาดให้บุคคลที่มีการศึกษาอบรมพิเศษโดยเฉพาะเท่านั้นสามารถประกอบวิชาชีพได้ การผูกขาดอาชีพให้แก่บุคคลเพียงกลุ่มเดียวทำให้ต้องมีการวิชาชีพขึ้นมาดูแลการผูกขาดไม่ให้บุคคลอื่นมาแย่งประกอบวิชาชีพ และต้องดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพทำงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของคนส่วนใหญ่ (จิรนิติ หะวานนท์, 2543)

2. กฎหมายมหาชนและกฎหมายปกครอง

2.1 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 บัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การใช้อำนาจทางปกครองของสภาวิชาชีพ การที่ฝ่ายปกครองจะออกคำสั่งทางปกครองต้องให้เหตุผลประกอบคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (2) ข้อกฎหมายที่อ้างอิง (3) ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ

2.2 พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายก่อน แล้วจึงมีสิทธิไล่เบี้ยเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทนคืนได้ ในขณะที่การกระทำละเมิดโดยมิใช่การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะตัว โดยผู้เสียหายต้องฟ้องร้องเจ้าหน้าที่โดยตรง (สุธี เจริญกุล, 2553)

2.3 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 บัญญัติให้อำนาจศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาและมีคำสั่งเกี่ยวกับคดีปกครองของสภาวิชาชีพ ตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 72 (1) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นคดีที่เกิดจากการที่หน่วยงาน

ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดอันมิชอบด้วยกฎหมาย การละเลยต่อหน้าที่ การกระทำละเมิด หรือคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง เช่น การฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนมติที่มีผลเป็นการไม่ตรวจสอบคำตอบของผู้ร้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.2153/2559) การฟ้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการสภานายความที่มีมติไม่อนุมัติคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตให้เป็นทนายความ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.72/2560) การฟ้องขอให้เพิกถอนมติของคณะกรรมการแพทยสภาที่มีคำสั่งให้ยกข้อกล่าวหากรณีมีการกล่าวหาว่าแพทย์รักษาอาการป่วยไม่ถูกต้องทำให้ไม่หายจากอาการป่วย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.873/2559) เป็นต้น

2.4 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องละเมิดทั่วไปที่ใช้กับสภาวิชาชีพ กล่าวคือ เป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัยหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด กฎหมายบัญญัติให้ผู้ทำละเมิดต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทน และรวมถึงการที่ผู้ทำละเมิดอยู่เฉยๆ ก็อาจถือเป็นการกระทำละเมิดได้ หากปรากฏว่าตนมีหน้าที่ต้องกระทำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นขึ้น ซึ่งเรียกว่าหน้าที่ที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลไม่ว่าจะเป็นหน้าที่ที่เกิดจากกฎหมายหรือหน้าที่ตามวิชาชีพ (เพ็ง เพ็ญนิติ, 2560)

2.5 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 ความผิดฐานเจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ กำหนดความผิดของเจ้าพนักงานซึ่ง ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต โดยผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

2.6 กฎหมายต่างประเทศ บทบาทหน้าที่ขององค์กรควบคุมกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมคือ แพทยสภา แพทยสภาอังกฤษ (General Medical Council) แพทยสภานิวซีแลนด์ (Medical Council of New Zealand) และสภาผู้ประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพแห่งแอฟริกาใต้ (Health Professions Council of South Africa) สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ มีลักษณะเป็นสภาวิชาชีพที่ควบคุมหรือกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพเวชกรรม มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งแพทยสภามีใช้เพื่อปกป้องหรือรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มวิชาชีพ แต่มีบทบาท

ในฐานะเป็นตัวกลางระหว่างแพทย์กับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการสุขภาพ ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างแพทย์กับผู้ป่วย รวมถึงคุ้มครองสุขภาพและประโยชน์ของผู้ป่วยและประชาชนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะกรณีที่ประชาชนหรือผู้ป่วยได้รับความเสี่ยงหรืออันตรายจากการรักษาของแพทย์ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากข้อบกพร่องของแพทยสภา แพทยสภาในต่างประเทศมีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองรักษาความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนที่มีต่อแพทยสภา เช่น ประเทศสหราชอาณาจักรมีช่องทางการร้องเรียนแพทย์การให้ข้อมูลหลายช่องทาง ได้แก่ แพทยสภาหรือ GMC จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปองค์กรสาธารณสุขการกุศล และสามารถร้องเรียนไปยังหน่วยงานอื่น เช่น NHS หรือ PCT หรือ PCL.S ทำหน้าที่ให้คำอธิบายการร้องเรียนและให้คำปรึกษา และมีขั้นตอนการตรวจสอบการทำงานของแพทยสภาโดย CHRE ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบคำตัดสินของแพทยสภากรณีการไต่สวนที่เป็นเรื่องร้ายแรงเสนอต่อคณะกรรมการ FTP และมีการตั้ง OHPA ขึ้นเพื่อพิจารณาไต่สวนแพทย์ที่มีความเป็นอิสระ ส่วนแพทยสภาของนิวซีแลนด์มีบทบัญญัติความรับผิดชอบของแพทยสภาไว้ชัดเจนในกฎหมาย Health Practitioner Competence Assurance Act 2003 มาตรา 118 (ไพศาล ลิ้มสถิต, 2555)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาวิชาชีพของประเทศไทยนั้น ถือว่าการใช้อำนาจของสภาวิชาชีพในการออกกฎระเบียบการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ การรับรองปริญญา หลักสูตรของสถาบันการศึกษา การอนุมัติวุฒิบัตร การลงโทษผู้ประกอบวิชาชีพที่ฝ่าฝืนจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายของฝ่ายปกครอง ซึ่งแตกต่างจากประเทศฝรั่งเศสที่มีการจำแนกอำนาจดังกล่าวออกเป็นสองประเภท คือ หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการออกกฎ คำสั่ง ถือว่าเป็นนิติกรรมทางปกครอง ส่วนการลงโทษถือว่าเป็นอำนาจทางตุลาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของภาคเคช คมสัน เรื่อง ลักษณะการใช้อำนาจของสภาวิชาชีพ : นิติกรรมทางปกครองและนิติกรรมทางตุลาการ (ภาคเคช คมสัน, 2565)

งานวิจัยเกี่ยวกับสิทธิประชาชนและมาตรฐานวิชาชีพ เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนและมาตรฐานวิชาชีพที่ชี้ให้เห็นว่าทนายความไม่ทราบข้อควรปฏิบัติตามข้อบังคับมรรยาททนายความ ปัทรินทร์ นิระพล เรื่อง การจัดการทางการสื่อสารของสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ กรณีศึกษาการสื่อสารมาตรฐานควบคุมวิชาชีพประสิทธิผลการสื่อสาร

เพื่อควบคุมวิชาชีพในด้านวิชาการนั้นอยู่ในขั้นการยอมรับและนำไปปฏิบัติ แต่เนื้อหาในด้านจริยธรรมมรรยาท พบว่าไม่มีประสิทธิผล เนื่องจากทนายความไม่ทราบข้อบังคับมรรยาทที่ควรปฏิบัติ แต่ปฏิบัติงานตามกรอบศีลธรรมในสังคมเท่านั้น

ปัญหาในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนกรณี ผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่มีใบอนุญาตให้เป็นทนายความ สอดคล้องกับงานวิจัย บำรุง ตันจิตติวัฒน์ เรื่อง นโยบายการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณ ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายภาคเอกชน ผู้ที่จบปริญญาตรีนิติศาสตร์ที่ไม่ได้ยื่นขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความจากสภานายความ บุคคลเหล่านี้อาจทำงานเป็นที่ปรึกษากฎหมาย นิติกร ให้แก่บริษัทต่าง ๆ รวมทั้งการจัดตั้งสำนักงานกฎหมายที่แอบแฝงมาในรูปของการให้บริการต่าง ๆ โดยสภานายความไม่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมได้ หรือนักกฎหมายต่างประเทศที่เข้ามาทำงานเกี่ยวกับกฎหมายในประเทศไทย ตำแหน่งที่ปรึกษาธุรกิจการลงทุน และผู้ที่ไม่ได้จบปริญญานิติศาสตร์ หรือผู้ที่เคยได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความแต่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตไปแล้ว สามารถเปิดดำเนินการให้บริการทางกฎหมายได้โดยที่ประชาชนไม่ได้รับทราบข้อเท็จจริงดังกล่าว เป็นการเปิดช่องให้บุคคลเหล่านั้นสามารถหลอกลวงประชาชน ซึ่งในการดำเนินคดีเอาผิดกับบุคคลเหล่านั้นมักจะกระทำได้ภายหลังที่ตกเป็นข่าวหรือได้รับการร้องเรียนจากผู้ใช้บริการที่ถูกหลอกลวงสร้างปัญหาและความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนที่รู้เท่าไม่ถึงการเป็นจำนวนมากกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอให้ศาลปกครองเพิกถอนกฎ คำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำนั้น หรือฟ้องว่าสภาวิศวกรละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือฟ้องว่าเป็นการกระทำละเมิดเพื่อให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา 9 และมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 จะเห็นว่าหากสภาวิชาชีพไม่ควบคุมมาตรฐานให้เข้มงวดเพียงพอสิทธิของประชาชนจะถูกละเมิด การตรวจสอบการกระทำทางปกครองหรือการใช้อำนาจในทางปกครองขององค์กรวิชาชีพด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมในประเทศไทย ซึ่งจัดอยู่ในประเภทองค์กรวิชาชีพด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมนั้น พบว่าอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการประกอบวิชาชีพของทั้งสองประเทศจะมีส่วนที่คล้ายกัน เช่น อำนาจในการออกกฎ วางระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการรับรองหลักสูตรการศึกษา รวมถึงการออก

ประมวลจริยธรรมแห่งวิชาชีพ การออกคำสั่งอนุญาตหรือการปฏิเสธไม่อนุญาตให้บุคคลใดขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกขององค์กร หรืออำนาจในการออกใบอนุญาตหรือการปฏิเสธไม่ออกใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ (สุนันทา ศรีเพ็ง, 2559)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานะทางกฎหมาย อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพในประเทศไทย

สภาวิชาชีพมีฐานะเป็นนิติบุคคลมหาชนหรือองค์กรวิชาชีพตามกฎหมายเฉพาะ เช่น แพทยสภา สภานายความ สภาการพยาบาล ฯลฯ จะตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ กำกับดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณ ส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพ การใช้ อำนาจของสภาวิชาชีพถือเป็นการใช้อำนาจทางปกครอง ทำให้ สภาวิชาชีพอยู่ภายใต้การตรวจสอบของศาลปกครองและหลักนิติธรรม ไม่จำกัดสิทธิและเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของ ประชาชนและต้องระบุดูแลผลประโยชน์ในการจำกัดสิทธิ เสรีภาพ (คำวินิจฉัยที่ 4/2565) แต่กฎหมายของสภาวิชาชีพบาง ฉบับไม่กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะ เงื่อนไขการชดเชยค่าเสียหายเมื่อเกิดการกำกับดูแลบกพร่องและ การละเลยการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการที่บางสภาวิชาชีพ เช่น สภานายความไม่มีอำนาจหน้าที่ที่จะควบคุมมาตรฐานและ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายที่มีใช้หนายความ

2. ความรับผิดชอบทางกฎหมายของสภาวิชาชีพในประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

2.1 ความรับผิดชอบปกครองของสภาวิชาชีพ

ความรับผิดชอบปกครองของสภาวิชาชีพเกิดได้เมื่อมีการ ออกคำสั่งหรือกระบวนการกำกับดูแลไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประการแรก ความรับผิดชอบจากการออกคำสั่งทางปกครองไม่ชอบ เช่น การเพิกถอนใบอนุญาตโดยไม่ชอบ โดยไม่เปิดโอกาสให้ใช้ สิทธิในการโต้แย้ง ผู้เสียหายสามารถฟ้องขอให้ศาลปกครอง มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งและฟ้องเรียกค่าเสียหายได้ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ประการที่สอง ความรับผิดชอบจากการละเลยต่อหน้าที่ กรณีที่สภาวิชาชีพไม่ปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่ดำเนินการตรวจสอบ ผู้ร้องเรียน กรณีมีบุคคลแอบอ้างว่าเป็นประกอบวิชาชีพ เช่นนี้ ผู้เสียหายสามารถฟ้องศาลปกครองเพื่อให้สภาวิชาชีพทำหน้าที่

และเรียกค่าเสียหายจากการละเลยได้ และประการที่สามความ รับผิดชอบในการใช้อำนาจเกินขอบเขต เช่น กำหนดเงื่อนไขหรือ ข้อบังคับเกินกว่าที่กฎหมายให้อำนาจ คำสั่งดังกล่าวอาจถูกเพิก ถอนได้และสภาวิชาชีพต้องรับผิดชอบชดเชยค่าเสียหาย

2.2 ความรับผิดชอบทางแพ่งของสภาวิชาชีพ

ความรับผิดชอบทางแพ่งกรณีมีการกระทำละเมิดของ สภาวิชาชีพจะเกิดขึ้นเมื่อมีการพิสูจน์ได้ว่ามีความบกพร่องเชิง ระบบ เช่น ไม่มีการตรวจสอบใบอนุญาตของผู้ประกอบวิชาชีพ อย่างเพียงพอ ปลอมแปลงลายต่อความเสียหายที่คาดหมายได้ แต่ เกิดปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับภาระการพิสูจน์และเอกสาร ภายในที่ประชาชนเข้าถึงยาก นอกจากนี้ในการเยียวยาในทาง ปกครอง เช่น การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง ศาลปกครองมี อำนาจยกเลิกคำสั่งที่ไม่ชอบ การบังคับให้ปฏิบัติหน้าที่หากมีการ ละเลย และการชดเชยค่าสินไหมทดแทน ตามพระราชบัญญัติ ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

2.3 ความรับผิดชอบอาญาของสภาวิชาชีพ

สภาวิชาชีพไม่มีความรับผิดชอบอาญาโดยตรงความรับผิด ทางอาญาของสภาวิชาชีพมักจำกัดเฉพาะกรณีของเจ้าหน้าที่ โดยตรงหรือกรณีที่มีสมาชิกฝ่าฝืนกฎหมาย เช่น ฝ่าฝืนคำสั่งพัก ใบอนุญาตและยังคงประกอบอาชีพ เป็นกรณีที่สภาวิชาชีพจะรับ ผิดในทางจรรยาบรรณและมีมาตรการลงโทษทางวินัยต่อสมาชิก เช่น ตักเตือน พักใช้ใบอนุญาต เป็นไปตามข้อบังคับเป็นความรับ ผิดของสมาชิกมากกว่าความรับผิดชอบขององค์กรโดยรวม

3. ปัญหาและอุปสรรคในการกำหนดความรับผิดชอบของ สภาวิชาชีพในประเทศไทย ด้านกระบวนการกำกับดูแล พบว่า ขั้นตอนการออกใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต หรือการเพิกถอน ใบอนุญาตของผู้ประกอบวิชาชีพ มีหลักเกณฑ์ตามกฎหมายแต่ละ ฉบับของแต่ละองค์กร แต่การตรวจสอบติดตามภาคสนามและ การตรวจสอบเชิงรุกยังมีอยู่อย่างจำกัด ด้านการรายงานของสภา วิชาชีพบางองค์กร เช่น สถานพยาบาล สำนักงานกฎหมาย ไม่มี ความสม่ำเสมอต่อเนื่อง ทำให้การเฝ้าระวังความเสี่ยงอยู่ในภาวะ ต่ำกว่าที่ควร และด้านการสื่อสารกับผู้ร้องเรียนขาดแบบฟอร์ม มาตรฐานและการแจ้งเหตุผลอย่างเพียงพอส่งผลให้เกิดข้อพิพาท ปกครองเพิ่มขึ้น

4. แนวทางการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของ สภาวิชาชีพในประเทศไทย

เนื่องจากสภาวิชาชีพมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม จรรยาบรรณวิชาชีพของสมาชิกเท่านั้น ซึ่งหากสมาชิกไปทำ

เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ผู้เสียหายต้องเสนอคดีต่อศาล ส่วนแพ่งเพื่อให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัยในการชดเชยค่าสินไหมทดแทน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 ดังนั้นควรมีมาตรการในการกำหนดความรับผิดของสภาวิชาชีพตามหลักการของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กล่าวคือ บัญญัติให้สภาวิชาชีพรับผิดกรณีที่สมาชิกทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้รับการชดเชยค่าเสียหาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า สภาวิชาชีพในประเทศไทยแม้จะมีสถานะเป็นองค์กรวิชาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลมาตรฐานวิชาชีพ แต่ในทางปฏิบัติกลับมีข้อจำกัดหลายประการสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างอำนาจกับความรับผิด ดังนี้

1. ด้านกฎหมายและโครงสร้างของสภาวิชาชีพกฎหมายที่จัดตั้งสภาวิชาชีพบางฉบับให้อำนาจกว้างเกินไป เช่น การออกใบอนุญาต การลงโทษทางวินัย ออกข้อบังคับ อันเป็นอำนาจหน้าที่ในการควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณของสมาชิกเท่านั้น แต่ไม่ได้มีการกำหนดความรับผิดของสภาวิชาชีพไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะกรณีที่สมาชิกก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน รวมถึงการละเลยการกำกับดูแลสมาชิก การดูแลบกพร่องและการควบคุมดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตน ส่งผลให้ประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการใช้อำนาจของสภาวิชาชีพไม่สามารถเรียกร้องความรับผิดได้โดยตรง ต้องยื่นฟ้องคดีที่ศาลปกครองและศาลแพ่งแล้วแต่กรณี

2. ด้านการคุ้มครองสิทธิของประชาชนพบว่า แม้สภาวิชาชีพจะมีหน้าที่ปกป้องประชาชนจากผู้ประกอบวิชาชีพที่ไร้มาตรฐาน แต่มีหลายกรณีที่พบว่าการบังคับใช้มาตรฐานล่าช้า หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ ทำให้สิทธิของประชาชนไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่ สะท้อนให้เห็นถึงการละเลยต่อหน้าที่ตามหลักกฎหมายปกครอง

3. ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล สภาวิชาชีพมีลักษณะเป็นองค์กรปิด โดยสมาชิกตรวจสอบกันเอง ทำให้มีความเป็นอิสระสูงแต่ขาดการกำกับดูแลจากองค์กรภายนอกเมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศจะมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะประเทศสหราชอาณาจักรซึ่งมีกลไกการตรวจสอบ

การทำงานของแพทย์ สภาโดยองค์กรภายนอกคือ CHRE ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบคำตัดสินของแพทยสภา โดยเฉพาะกรณีร้ายแรง

4. ความรับผิดของสภาวิชาชีพ ศาลปกครองของไทยมีแนวคำวินิจฉัยว่า คำสั่งหรือข้อบังคับของสภาวิชาชีพถือเป็นการใช้อำนาจทางปกครองที่สามารถฟ้องขอให้เพิกถอนได้ สภาวิชาชีพในประเทศไทยมีความรับผิดทางปกครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 แต่กฎหมายไทยยังไม่มีกลไกเฉพาะที่เข้มแข็งในการตรวจสอบการทำงานของสภาวิชาชีพ ส่วนความรับผิดทางแพ่งและอาญาเป็นความรับผิดที่เกิดขึ้นในระดับเจ้าหน้าที่หรือกรรมการของสภาวิชาชีพไม่ได้โดยตรงถึงตัวสภาวิชาชีพ ทำให้สภาวิชาชีพยังคงมีภูมิคุ้มกันบางประการ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสภาวิชาชีพในปัจจุบันยังมีอำนาจมากกว่าความรับผิด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. กำหนดให้มีองค์กรอิสระหรือหน่วยงานภายนอกตรวจสอบสภาวิชาชีพเป็นแนวทางให้รัฐกำหนดกรอบความรับผิดที่ชัดเจนของสภาวิชาชีพ และกำหนดกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลการทำงานของสภาวิชาชีพ

2. แก้ไขกฎหมายเพื่อกำหนดความรับผิดของสภาวิชาชีพให้ชัดเจน เช่น ความรับผิดกรณีละเลยหน้าที่หรือเพิ่มเติมบทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดทางกฎหมายของสภาวิชาชีพอย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นบททั่วไปเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติหน้าที่ ถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่ เช่น “ในกรณีที่สภาวิชาชีพหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากสภาวิชาชีพละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือประชาชน ให้สภาวิชาชีพพร้อมกับรับผิดชอบในความเสียหายตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539”

3. เพิ่มช่องทางการเยียวยาการสื่อสารที่รวดเร็วแก่ผู้เสียหายจากการกำกับดูแลที่บกพร่อง รวมถึงการกำหนดให้สภาวิชาชีพมีกองทุนในการเยียวยาแก่

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเฉพาะกรณี เช่น การวิเคราะห์คำพิพากษาศาลปกครองหรือศาลฎีกาเป็นรายกรณี เช่น สภานายความ สภาการพยาบาล แพทยสภา

2. ศึกษาความรับผิดชอบร่วมกันของสภาวิชาชีพและรัฐ มหาชน จึงควรมีการศึกษาความรับผิดชอบระหว่างสภาวิชาชีพและ เพราะสภาวิชาชีพมีสถานะเป็นองค์การมหาชนตามกฎหมาย รัฐฯ หรือความรับผิดชอบของสภาวิชาชีพหรือรัฐ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กนกศักดิ์ พ่วงลาภ. (2566). ความรับผิดชอบของฝ่ายปกครองเกี่ยวกับความไม่เสมอภาคในการรับภาระสาธารณะ. *วารสารคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 15(2), 97-116.
- [2] จิรนิติ หะวานนท์. (2561). *กฎหมายปกครอง*. ใน ประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์ (บรรณาธิการ), *กฎหมายปกครอง*. (หน้า 46). กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- [3] จิรนิติ หะวานนท์. (2543). *หลักวิชาชีพนักกฎหมาย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- [4] จุมพล รัตนพาส. (2562). *การควบคุมการกระทำทางปกครองของสภาวิศวกรโดยศาลปกครอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [5] บำรุง ตันจิตติวัฒน์. (2545). *นโยบายควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมายเอกชน*. หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูง รุ่นที่ 1. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- [6] ผู้จัดการออนไลน์. (2557). *คุณภาพชีวิต*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2568. จาก <http://www.managmer.co.th>
- [7] พิทยา บวรวัฒนา. (2558). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] เพ็ง เพ็งนิติ. (2560). *ละเมิด*. ใน ประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์ (บรรณาธิการ), *ละเมิด*. (หน้า 39). กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- [9] ไพศาล ลิ้มสถิต. (2555). *กลไกธรรมาภิบาลในการควบคุมวิชาชีพเวชกรรมในต่างประเทศ : กรณีศึกษาประเทศสหราชอาณาจักร นิวซีแลนด์ และแอฟริกาใต้*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2568. จาก <https://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/3523?locale-attribute=th>
- [10] ภัคเดช คมสัน. (2565). ลักษณะการใช้อำนาจของสภาวิชาชีพ : นิติกรรมทางปกครองและนิติกรรมทางตุลาการ. *วารสารวิชาการศาลปกครอง*, 22(1), 1-34.
- [11] วัลยา ธรรมณัชชีวัฒน์. (2553). *ทฤษฎีการควบคุมตนเอง : แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการพยาบาล เด็กและครอบครัว*. *วารสารสภาการพยาบาล*, 25(4), 23-33.
- [12] วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. (2546). *กฎหมายการแพทย์ ความรับผิดชอบทางกฎหมายของผู้ประกอบวิชาชีพด้านการแพทย์และสาธารณสุข*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- [13] สุธี เจริญกล้า. (2553). *วิเคราะห์พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 : ศึกษากรณีหน่วยงานของรัฐ บังคับให้เจ้าหน้าที่ชดเชยค่าสินไหมทดแทน*. กระทรวงมหาดไทย.
- [14] สุนันทา ศรีเพ็ง. (2559). *การควบคุมการกระทำทางปกครองของสภาวิศวกรโดยศาลปกครอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [15] อัญชิษฐา อักษรศรี และวันชัย แสงสุวรรณ. (2564). *หลักนิติธรรมกับการปกครองโดยทศพิธราชธรรม*. *วารสารจุลนิติ*, 9(1), 33-45.

MARKET ORIENTATION, CUSTOMER-BASED BRAND EQUITY, AND ONLINE PURCHASING DECISIONS IN THAILAND

SUMANA CHANTHARAT^{1*}, NIWAT CHANTHARAT² and DUANGPORN KONGPIKUL³

ABSTRACT

This academic article focuses on the business context of online product distribution in Thailand. The study reveals that a strong market orientation, which emphasizes collaborative efforts among market stakeholders and a deep understanding of evolving customer behaviors, coupled with a vigilant focus on competitors and their activities, positively influences online purchasing decisions. Furthermore, the research highlights the significance of brand management from a customer perspective as a critical factor in the purchasing process. Brand trust, as the customer's confidence in a brand's ability to fulfill its expected functions and responsibilities, is identified as a cornerstone of customer satisfaction, repeat purchase intention, and brand loyalty. Customers tend to exhibit greater trust and loyalty towards brands with a strong and positive reputation. While the constituent elements of trust are not definitively fixed, a review of existing literature suggests an integrated framework of three core components: credibility, integrity, and benevolence. The cultivation of these elements is shown to significantly increase the likelihood of customers' purchasing decisions.

Keywords: Market Orientation ; Customer-Based Brand Equity ; Online Purchasing Decisions

^{1,3} Business Management Program, Chandrakasem Rajabhat University, Bangkok, Thailand

² Graduate College of Management, Sripatum University, Bangkok, Thailand.

* Corresponding Author, Email: niwat.ch@spu.ac.th

Received: Aug 25, 2025, Revised: Nov 6, 2025, Accepted: Nov 10, 2025

INTRODUCTION

In the contemporary business landscape, digital media and various forms of online electronic media have become profoundly influential across numerous sectors. This includes industries such as retail, hospitality, food and beverage, airline ticketing, and beauty, among others. These platforms have fundamentally reshaped service delivery, sales, and advertising, enabling businesses to provide customers with more accessible and convenient ways to engage with their products and services. Online marketing now serves as a primary intermediary or platform, effectively connecting with modern consumers. This digital transformation in Thailand has significantly altered Thai consumer behaviors and purchasing decisions, compelling entrepreneurs and marketers to adapt their strategies and advertising approaches accordingly. It is widely acknowledged in the online marketing sphere that keeping pace with evolving internet trends is imperative for the successful execution of marketing and advertising campaigns by companies and organizations, as it offers an unparalleled ability to reach the contemporary populace.

The entrepreneur's digital adaptation are based on the rapid advancements of the Internet in the Industry 4.0 era have catalyzed continuous development, leading to ubiquitous and comprehensive internet coverage. This enhanced accessibility has simplified service engagement for users. Concurrently, a significant shift in consumer behavior has been observed, with a marked preference for purchasing goods and services via online platforms and electronic media—a system known as E-commerce—over traditional brick-and-mortar stores. Data from Thailand's 2019 E-commerce value survey indicates a consistent increase over several years, a trend that was significantly amplified by the COVID-19 crisis. The pandemic ushered

in a "New Normal," characterized by social distancing, which compelled Thais to adopt technology more extensively to minimize physical contact. This led to a surge in mobile internet usage and, consequently, a substantial rise in online transactions (Thanaiudompat, 2023).

In response, businesses have progressively developed their sales channels, leveraging online marketplaces (E-Marketplaces) to allow vendors and shops to present and sell their products. The proliferation of these sales channels has prompted entrepreneurs and business owners to pivot their strategies towards sophisticated brand management. The goal is to systematize business operations and enhance the quality and efficiency of their sales potential. Therefore, it can be asserted that brand management, from a stakeholder's perspective, is crucial for cultivating a strong brand image and fostering a connection with the brand. Current marketing strategies regarding brand utilization in the context of online purchasing are related to the shift in consumer behavior. This, in turn, shapes the perceptual experiences of stakeholders, influencing their brand loyalty and repeat purchase decisions. Consequently, brand equity emerges as a core marketing strategy, pivotal for managing a business in a way that builds consumer trust and confidence in their purchasing decisions (Praphuntha et al., 2025).

This context underscores the importance of the present study, which investigates the interplay between market orientation, branding, and consumers' online purchasing decisions. This academic article will present an analysis and synthesis of variables influencing these decisions, namely market orientation, brand management, and the online purchasing decision process itself. The findings of this research can be utilized to develop a more effective and successful model for brand management from the customer's

viewpoint, further enhancing the synergy between market orientation and consumer online purchasing behavior.

Market orientation, customer-based brand equity and online purchasing decisions the main objectives of this study are (1) to examine the direct influence of market orientation on online purchasing decisions, and (2) to investigate the mediating role of customer-based brand equity in this relationship between market orientation, customer-based brand equity and online purchasing decisions.

The Evolution of Market Orientation

In establishing managerial objectives, a primary emphasis is placed on the strategic use of store brands and promotions. Specifically, out-of-store promotions are intrinsically linked with information dissemination. The deployment of store brands builds a relationship with the consumer, thereby creating an opportunity for manufacturers and retailers to compete head-to-head based on their target demographics (Ailawadi, Neslin & Gedenk, 2001).

Research by Homburg, Wieseke & Bornemann (2009) found that while identifying customer needs is a cornerstone of management philosophy, it is the "Customer Need for Knowledge" (CNK) that is paramount. CNK describes the capability to accurately prioritize customer requirements. The findings from two large-scale, multi-level studies, incorporating data from customers, employees, and managers, demonstrated the critical importance of CNK in achieving customer satisfaction and delivering customer value. Sales personnel who are customer-centric and possess a deep understanding of customer knowledge contribute significantly to the quality of the service provided by the enterprise.

A significant evolution in management thought was highlighted in 1985 when the American Marketing

Association (AMA) revised its definition of marketing. A notable distinction from the previous definition was the diminished emphasis on the concept of exchange. In the new definition, a focus on creating and delivering value through customer relationships superseded the historical importance of the exchange paradigm. This shift was welcomed by scholars who discussed the limitations of the exchange model and the advantages of a value-creation paradigm for the future of management. Consequently, market orientation has been presented in diverse forms, challenging managers to generate work that addresses varied market demands (Sheth & Uslay, 2007).

For the retail sector, Kremer & Viot (2012) assert that managerial activities must prioritize staying current with modern changes. To ensure long-term sustainability and viability as a distributor, businesses must adopt a threefold focus: managerial engagement, customer-centricity, and profit orientation.

The conceptualization of new management doctrines, initiated by leading corporations, often originates from established management principles. These doctrines represent distinct, experience-based principles that provide a comprehensive, organization-wide guide for selecting managerial activities. For instance, a market orientation that influences customer decisions through engagement and a customer-centric focus allows a company to systematically handle dynamic challenges. It provides high-level guidance to all decision-makers within the firm (Challagalla, Murtha, & Jaworski, 2014). Such a market orientation ensures that the company's actions remain coherent yet flexible in a fluid marketplace.

Characteristics of Market Orientation

Based on a comprehensive review and synthesis of existing literature concerning market orientation, three principal components have been identified:

collaborative orientation, customer orientation, and competitor orientation.

Collaborative Orientation in the retail sector, a collaborative orientation involves fostering both Customer Engagement and Employee Engagement to promote a shared dialogue regarding products and services. This approach to sales is dictated by a managerial strategy where its effectiveness is notably amplified in B2B (as opposed to B2C) contexts and within service-based companies (compared to manufacturing firms) (Kumar & Pansari, 2015). Research by Hewett & Krasnikov (2015) indicates that consumer purchasing behavior is influenced by information gathered from product samples prior to making a decision. The quality of the relationship with the buyer acts as a pivotal mechanism in shifting market approaches, particularly under conditions of product complexity. Thus, a strategy of managerial engagement significantly influences consumer purchasing behavior and, by extension, the company's potential performance.

Customer Orientation a customer-centric approach is a cornerstone of market orientation for retail businesses. Consumer engagement is a multifaceted concept, comprising cognitive, emotional, and/or behavioral dimensions, and it plays a critical role in forging lasting, mutually beneficial relationships between a company and its customers. In the online context, consumers can co-create personalized experiences and value by participating in interactive and networking activities with the company. Within this technology-driven framework, consumer engagement programs present invaluable opportunities for proactive companies in online settings (Vinerean, Opreana & Tichindelean, 2014).

For retail enterprises, particularly in sectors like technology, the increasing popularity of mobile phones and applications has enabled many companies to cultivate consumer relationships through these

platforms. It is therefore crucial to understand how to design programs aligned with consumer preferences. A key question is which mobile application features stimulate consumer engagement and lead to their sustained use (Tarute, Nikou & Gatautis, 2017). The findings of Tarute, Nikou, & Gatautis reveal that the perception of features such as design solutions and information quality correlates with higher engagement, which in turn leads to the continued use of the mobile application. Furthermore, consumer engagement directly impacts the user's intention for continued use. Contrary to expectations, interactive and functional features were not found to be significantly associated with consumer engagement with mobile applications.

Competitor Orientation Sciulli & Bebeko (2005) discuss a competitor-focused market orientation in the context of social marketing. The objective is to craft messages about social causes that are effective and stimulate behavioral change in consumers. When comparing socially-oriented advertising with profit-oriented advertising, it was found that social-cause ads were more emotionally appealing, while profit-focused ads conveyed more informational content, such as details on price, quality, performance, availability, and warranties. Socially - oriented advertisements, often departing from traditional formats, were more effective at evoking emotions like fear, anger, sadness, disgust, interest, and surprise. Conversely, profit-oriented ads were perceived as more pleasant and had a greater impact on return on investment.

Furthermore, a study by Getz & Petersen (2005) of family business owners in the tourism and hospitality industries across two resort areas (one in Canada, one in Denmark) sought to identify characteristics of growth- and profit-oriented entrepreneurs. Their analysis of owners' attitudes and goals revealed a predominance of lifestyle and autonomy-driven motivations. However, a distinct subgroup was identified with a stronger

commitment to profitability and growth. This subgroup, while small, was present in both locations and was primarily composed of individuals who had purchased their businesses, particularly accommodation and restaurant establishments. In contrast, businesses such as bed & breakfasts and craft shops were more closely associated with lifestyle and independence, reflecting differing approaches to management theory and policy (Getz & Petersen, 2005).

The Evolution of Customer-Based Brand Equity

A review of the existing literature reveals that customer-based brand equity is a paramount variable in brand research. Aaker (1996) defines customer-based brand equity as a set of assets and liabilities linked to a brand's name and symbol, which adds value to a product or service for both the firm and its customers. This aligns with Thanaiudompat (2023) assertion that customer-based brand equity is a powerful force for market success, operating through names, symbols, and logos to generate added value for the product.

Furthermore, Bonyasuwon and Thanaiudompat (2024) research posits that customer-based brand equity helps to create differentiation through brand awareness, which in turn influences the marketing of that product (Seepui et al., 2022). Customer-based brand equity can establish a competitive advantage, improve cash flow for the organization, and ultimately generate wealth for shareholders.

Aaker (1996) identified five core components of customer-based brand equity: Brand Awareness, Brand Association, Perceived Quality, Brand Loyalty, and Other Proprietary Assets (e.g., patents, trademarks). However, this framework is contested by Sakhonkaruhatdej (2020), who argues that brand loyalty is an outcome of customer-based brand equity rather than one of its constituent components.

Research by Cobb-Walgren, Ruble & Donthu (1995) suggests that the management of customer-based brand equity is typically divided into two categories: 1) components related to customer perception, which include awareness, association, and perceived quality, and 2) components related to customer behavior, such as brand loyalty and the willingness to pay a premium price.

It has been found that customer-based brand equity can be measured both directly—through its five components and brand image—and indirectly. A strong brand equity can be inferred from an organization's sales figures and profitability. When customer-based brand equity is conceptualized with four dimensions—brand awareness, perceived quality, brand association, and advertising awareness—it has been shown to have a direct positive impact on both purchase intention and the organization's customer-related performance (Cobb-Walgren, Ruble & Donthu 1995).

Characteristics of Brand Management from the Customer's Perspective

While there are varying perspectives on customer-based brand management, the most frequently cited research on its core components stems (Thanaiudompat, 2023). For instance, research by Christodoulides et al. (2015), referencing Aaker (1996), notes that the elements of brand management, brand awareness, brand associations, and brand loyalty—cannot be distinctly separated. Furthermore, their application is not universally consistent across all countries, and there is no definitive consensus on the constituent elements of brand equity.

This aligns with Thanaiudompat (2023) assertion that brand management facilitates differentiation through brand awareness, which in turn influences the product's marketing strategy (Yoo, Donthu & Lee, 2000). Effective brand management can generate a competitive

advantage, improve cash flow for the organization, and ultimately create wealth for shareholders (Sethuraman & Cole, 1999).

However, conflicting research exists regarding these components. Some studies propose that brand loyalty is an outcome of customer-based brand equity rather than a fundamental component of it. Moreover, although the models by Aaker (1996) and Keller (1993) are widely used for measuring brand equity, there is a recognized need for further research to evaluate brand equity specifically within service industries, such as online travel agencies. These businesses are characterized more by their intangible services than by physical products. The existing models are more frequently applied to tangible goods, where consumers might perceive product quality—a key component of brand equity—through physical cues like packaging, distribution channels, and country of origin. These indicators are incongruent with service-based brands, such as online booking agents or hotels, which lack physical packaging (Krishnan & Hartline, 2001).

Based on a literature review of its constituent parts, the researcher concludes that brand management comprises four primary components:

Brand Awareness: This refers to the recall of a brand, driven by positive customer experience and the recognition of its quality. It is central to creating brand distinction, as well as fostering long-term memory and recall that solidifies the brand's position in the customer's mind (Aaker, 1996).

Perceived Quality: Perceived value in terms of quality is the consumer's subjective judgment of a product or service's overall excellence or superiority in comparison to its competitors (Praphuntha et al., 2025).

Brand Association: This involves building a relationship with the brand through positive feelings, brand recognition, and a strong brand image. It is conveyed through experiences that communicate the

attributes of the brand and the organization. Brand association is crucial for generating awareness and sustaining a long-term competitive advantage (Keller, 2008).

Brand Loyalty: Stemming from a symbol or trademark, brand loyalty is the cornerstone of brand recall and drives long-term repeat purchases. It is the result of a favorable evaluation of the brand's value, which directly impacts the business's sales and profitability (Aaker, 1996; Keller, 2008).

The Concept of the Purchase Decision

Historically, researchers and practitioners have implemented various marketing activities, but it was McCarthy's 1960 proposal of the Marketing Mix, or the 4 Ps, that became the most prominent and widely adopted framework. Marketers typically utilize these four variables—Product, Place, Promotion, and Price—to stimulate consumer purchases and shape attitudes towards their brand. The core idea is to blend these elements to create a mutually satisfying relationship with the target market (Mohammed & Pervaiz, 1995). As noted in Culliton's marketing guide, these four foundational elements are interconnected and focused on the "independent consumer." The key to successful marketing is "having the right product at the right price at the right place (and time) with the right promotion." Kotler and Armstrong (2001) define this as "the set of controllable, tactical marketing tools that the firm blends to produce the response it wants in the target market".

Subsequently, Lauterborn suggested viewing the 4 Ps from the consumer's perspective, proposing a corresponding 4 Cs model: Product becomes Customer Solution, Price is Customer Cost, Place translates to Convenience, and Promotion is Communication (Thanaiudompat, 2023).

This research focuses on the causal factors of retail brand equity on purchasing decisions, synthesizing literature related to marketing approaches and the application of the marketing mix. The decision to purchase from a retailer is influenced by stochastic demand, which is based on the store's pricing and advertising. Research examining the pricing and advertising decisions for competing retailers with short-lifecycle products under emergency procurement found that retailers generally prefer to advertise, whether in a single- or dual-channel system. However, this often results in improved prices and stock for the retailer, while overall customer welfare decreases (Liu, Ma & Zhang, 2014).

In this context, Mohammed and Pervaiz (1995) found that using identifiable marketing tools to convey eco-friendly and socially desirable attributes to consumers is crucial for building purchase intentions. The furniture industry serves as a prime example of the opportunities and challenges in expanding green products. In an investigation into how eco-labels and retailer types affect Green Purchasing Intention (GPI), it was found that consumers buying furniture in a supermarket had a lower GPI compared to those at other furniture retailers, *ceteris paribus*. Factors positively influencing GPI include the perceived credibility of the eco-label, a history of green purchasing, and general awareness of green furniture. For retailers, adding green products can increase market opportunities. Therefore, green furniture manufacturers should select reputable retailers to enhance credibility and potentially increase market share (Mohammed & Pervaiz (1995).

The Relationship Between Market Orientation and Online Purchasing Decisions, Mediated by Brand Management

Market orientation exerts both direct and indirect influences on online purchasing decisions, a process mediated by brand management and moderated by customer characteristics.

The researcher conducted a review of empirical literature concerning the relationship between market orientation and consumers' online purchasing decisions. Research by Ashley et al. (2011) highlights the challenges of reaching consumers through market orientation, compelling companies to rely more heavily on relationship marketing strategies to increase customer patronage. However, consumers often try to avoid these relational tactics. Consequently, firms have a vested interest in understanding the factors that drive customer engagement in relationship marketing. Key factors, controlled by the company, include the customer's perception of inconvenience and the anticipated benefits. Generally, customer privacy concerns, engagement levels, and shopping frequency affect the specific actions a company can take to enhance the likelihood of consumer participation in relationship marketing efforts.

Moreover, relationship marketing aims to establish long-term connections with customers. In the context of the consumer goods market, traditional relationship marketing remains an effective tool for developing strong bonds, which helps in building loyalty to private label brands and ensuring the success of store brand extension strategies. This indicates that customer experience, satisfaction, trust, and commitment to a private label are pivotal in fostering customer loyalty to that label for convenience goods. This, in turn, increases consumer preference for purchasing private labels in new categories, such as durable goods. Therefore, building trust and

commitment, which culminates in loyalty, is a strategic objective and a source of long-term profitability for retailers (Sakhonkaruhatdej, 2020).

Additionally, Weisstein et al. (2017) found that positive online reviews influence consumer purchasing decisions, whereas negative reviews impact consumer price perception for online retail products. The effect of negative reviews on price perception and subsequent purchasing behavior was examined, revealing that the proportion of negative comments has a more significant adverse impact on the purchasing decisions of consumers with high purchase goals compared to those without. This research contributes to the body of knowledge on negative online reviews and consumer goals, offering practical implications for online retailers.

A consumer's post-purchase evaluation of an online retailer will be positive if the perceived quality of the product and service aligns with their market-driven expectations. Conversely, consumers will form an immediate negative evaluation if the product or service fails to meet these standards or fulfill their expectations. It is evident that post-purchase evaluation is critical for retailers. Consumers make purchasing decisions after perceiving that a product's quality and service adequately meet their needs. This subsequently leads to recommendations and repeat purchases from loyal customers, who, recognizing the value of the product, advocate for it to potential new customers.

Main argument market orientation influences consumers' online purchasing decisions both directly and indirectly, a relationship mediated by brand management and moderated by customer characteristics. Although direct market orientation outreach is challenging, compelling firms to use relationship marketing, companies must understand the factors, such as perceived inconvenience and anticipated benefits, that drive consumer engagement in relationship marketing efforts, considering customer

privacy and frequency. Traditional relationship marketing remains effective for building long-term loyalty to private label brands, with customer experience, satisfaction, trust, and commitment being key drivers. Furthermore, online reviews significantly impact consumer behavior; positive reviews boost purchases, while negative reviews, especially for consumers with high purchase goals, negatively affect price perception and subsequent decisions. Ultimately, a positive post-purchase evaluation, resulting from product and service quality aligning with market-driven expectations, is critical for retailers as it fosters customer loyalty, leads to repeat purchases, and drives positive recommendations.

SUGGESTION

Business policy recommendations in Thailand should seriously integrate Market Orientation at the policy level. This should not only emphasize gathering customer data and competitor intelligence but also focus on Inter-functional coordination to ensure that this insight is consistently used for product/service creation and improvement. This action will help strengthen Customer-Based Brand Equity (CBBE), particularly in the dimensions of brand performance and brand imagery, which are crucial for building trust in the online channel. Businesses should invest in big data analytics tools to understand real-time online search and purchasing behavior and utilize this data to deliver a personalized online experience on e-commerce platforms, which is ultimately a key mechanism for driving purchasing decisions.

CONCLUSION

Market orientation is fundamentally about fostering collaboration among market stakeholders and

understanding shifts in customer behavior and the competitive landscape. This orientation positively influences online purchasing decisions through the mediation of brand management, specifically customer-based brand equity.

Brand trust, defined as the customer's willingness to rely on a brand to fulfill its expected functions and responsibilities, is a crucial element. It is a determinant of customer satisfaction, the intention to repurchase,

and the cultivation of brand loyalty. Customers tend to trust and remain loyal to brands with a positive image and a strong reputation. While there is no definitive set of components for trust, a review of existing literature allows for its integration into three core elements: credibility, integrity, and benevolence. The successful cultivation of these elements significantly increases the probability of a customer's decision to purchase.

REFERENCES

- [1] Aaker, D. A. (1996). Measuring brand equity across products and markets. *California Management Review*, 38(3), 102.
- [2] Ailawadi, K. L., Neslin, S. A., & Gedenk, K. (2001). Pursuing the Value-Conscious Consumer: Store Brands Versus National Brand Promotions. *Journal of Marketing*, 65(1), 71-89. doi: 10.1509/jmkg.65.1.71.18132
- [3] Ashley, C., Noble, S. M., Donthu, N., & Lemon, K. N. (2011). Why customers won't relate: Obstacles to relationship marketing engagement. *Journal of Business Research*, 64(7), 749-56. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jbusres.2010.07.006>
- [4] Bonyasuwon, K., & Thanaiudompat, T. (2024). Dynamic Capabilities and Quality of Logistics Services and Business Competencies of the Sports Equipment Distribution Business in Thailand. *Dusit Thani College Journal*, 18(3), 56–68. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldtc/article/view/275674>
- [5] Challagalla, G., Murtha, B. R., & Jaworski, B. (2014). Marketing Doctrine: A Principles-Based Approach to Guiding Marketing Decision Making in Firms. *Journal of Marketing*, 78(4), 4-20. doi: 10.1509/jm.12.0314
- [6] Cobb-Walgren, C. J., Ruble, C. A., & Donthu, N. (1995). Brand equity, brand preference, and purchase intent. *Journal of advertising*, 24(3), 25-40.
- [7] Getz, D., & Petersen, T. (2005). Growth and profit-oriented entrepreneurship among family business owners in the tourism and hospitality industry. *International Journal of Hospitality Management*, 24(2), 219-242. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.ijhm.2004.06.007>
- [8] Hewett, K., & Krasnikov, A. V. (2015). Investing in Buyer–Seller Relationships in Transitional Markets: A Market-Based Assets Perspective. *Journal of International Marketing*, 24(1), 57-81.
- [9] Homburg, C., Wieseke, J., & Bornemann, T. (2009). Implementing the Marketing Concept at the Employee–Customer Interface: The Role of Customer Need Knowledge. *Journal of Marketing*, 73(4), 64-81. doi: 10.1509/jmkg.73.4.64
- [10] Keller, K. L. (1993) Conceptualizing, Measuring, and Managing Customer-Based Brand Equity. *Journal of Marketing*, 57, 1-22.
- [11] Keller, K. L. (2008). *Strategic brand management*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- [12] Kotler, P., & Armstrong, G. (2001). *Principles of marketing*. NJ: Prentice Hall.

- [13] Kremer, F., & Viot, C. (2012). How store brands build retailer brand image. *International Journal of Retail & Distribution Management*, 40(7), 528-543.
- [14] Krishnan, B. C., & Hartline, M. D. (2001). Brand equity: is it more important in services. *Journal of services marketing*, 15(5), 328-342.
- [15] Kumar, V., & Pansari, A. (2015). Competitive Advantage Through Engagement. *Journal of Marketing Research*, 53(4), 497-514. doi: 10.1509/jmr.15.0044
- [16] Liu, B., Ma, X., & Zhang, R. (2014). Joint decision on pricing and advertising for competing retailers under emergency purchasing. *Economic Modelling*, 39, 257-264. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.econmod.2014.03.006>
- [17] Mohammed, R., & Pervaiz, A. K. (1995). Using the 7Ps as a generic marketing mix: An exploratory survey of UK and European marketing academics. *Marketing Intelligence & Planning*, 13(9), 4-15.
- [18] Praphuntha, N., Thanaiudompat, T., Unarmat, A., Inchana, K., Bonyasuwon, K., Chaiya, I., Suwannawat, N. and Hothong, W. (2025). Supply Chain Management and Business Performance in Sports Equipment Distribution Business. *Santapol College Academic Journal*, 11(2), 10-17. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/article/view/278275/186221>
- [19] Sakhonkaruhatdej, K. (2020). Market Orientation and Service Innovation of Sport Business: Fitness Center in Thailand. *Journal of Chandrakasemsarn*, 26(1), 1-15. <https://li01.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/view/183870>
- [20] Sciulli, L. M., & Bebeko, C. (2005). Social Cause versus Profit Oriented Advertisements An Analysis of Information Content and Emotional Appeals. *Journal of Promotion Management*, 11(2-3), 17-36.
- [21] Seepui, P., Bumroongsang, T., Rojwattanabun, C., Yaosiri, P., & Sakhonkaruhatdej, K. (2022). Relationship between the concept of marketing mix and the decision to use the badminton court rental business. *Academic Journal of Thailand National Sports University*, 14(3), 281-290. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/TNSUJournal/article/view/250478/176583>
- [22] Sethuraman, R., & Cole, C. (1999). Factors Influencing the Price Premiums that Consumers Pay for National Brands over Store Brands. *Journal of Product and Brand Management*, 8, 340–351.
- [23] Sheth, J. N., & Uslay, C. (2007). Implications of the Revised Definition of Marketing: From Exchange to Value Creation. *Journal of Public Policy & Marketing*, 26(2), 302-307. doi: 10.1509/jppm.26.2.302
- [24] Tarute, A., Nikou, S., & Gatautis, R. (2017). Mobile application driven consumer engagement. *Telematics and Informatics*, 34(4), 145-156. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.tele.2017.01.006>
- [25] Thanaiudompat, T. (2023). The Brand Values Development from The Customer's Perspective in Sports Apparel Business in Thailand. *Interdisciplinary Research Review*, 18(2), 18-26. Retrieved from <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/jtir/article/view/248712>
- [26] Vinerean, S., Opreana, A., & Tichindelean, M. (2014). Analyzing Consumer Engagement Programs from the Perspective of a Qualitative Research of Marketing Executives. *Procedia Economics and Finance*, 16, 621-630. doi: [http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)00849-1](http://dx.doi.org/10.1016/S2212-5671(14)00849-1)

- [27] Weisstein, F. L., Song, L., Andersen, P., & Zhu, Y. (2017). Examining impacts of negative reviews and purchase goals on consumer purchase decision. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 39, 201-207. doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jretconser.2017.08.015>
- [28] Yoo, B., Donthu, N., & Lee, S. (2000). An examination of selected marketing mix elements and brand equity. *Academy of Marketing Science Journal*, 28(2), 195-211.

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล

(Santapol College Academic Journal : SCAJ)

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับและการส่งบทความ

(Guidelines for Manuscript Preparation and Submission)

วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล เป็นวารสารฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้จัดทำเป็น 2 รูปแบบ ทั้งรูปแบบตีพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN 3088-2281 (Print) ISSN 3088-229X (Online) ที่พิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Article) มีวัตถุประสงค์เพื่อตีพิมพ์บทความดังกล่าวในกลุ่มสาขาศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การตลาด การจัดการทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยีดิจิทัล นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ สหวิทยาการจัดการ การจัดการอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี เทคโนโลยีมีลต์มีเดียและแอนิเมชัน นิเทศศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นสื่อกลางแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ต่าง ๆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดแนวคิด เทคนิค วิธีการนำไปพัฒนาทางวิชาการ ตลอดจนเป็นเวทีนำเสนอเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไปทุกหน่วยงาน โดยมีกำหนดออกราย 6 เดือน หรือ 2 ฉบับต่อปี บทความทุกบทความจะต้องผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 ท่าน แบบผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แต่งไม่ทราบชื่อ กันและกัน (Double-blind Review)

ประเภทของบทความที่รับพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ

หน้าแรกของบทความที่เป็นชื่อเรื่อง ควรมีข้อมูลที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามลำดับดังนี้ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้พิมพ์ สังกัด (ภาควิชา คณะ มหาวิทยาลัย) หรือในกรณีที่ป็นนักศึกษา ควรมีรายละเอียด เช่น หลักสูตร สาขา มหาวิทยาลัย ที่ปริญญานิพนธ์ ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ตำแหน่งงาน หน่วยงานต้นสังกัดของผู้พิมพ์ ให้ถูกต้องชัดเจนของทุกคน

ผู้พิมพ์ควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่เฉพาะเจาะจงผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ผู้อ่านในสาขาอื่นๆ บุคคลทั่วไป หรือนิสิตนักศึกษาในระดับอื่น ๆ สามารถเข้าใจได้ง่าย

1. บทความวิจัย (Research Article) หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT** ต้องระบุถึงความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัย) ผลการวิจัย และบทสรุปความยาวไม่เกิน 400 คำ **บทนำ** (วัตถุประสงค์ของการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย สมมติฐานของการวิจัย) **วิธีการดำเนินการวิจัย** (ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่ม เครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิจัยผลการวิจัย) **สรุปผลการวิจัย** (ตารางวิเคราะห์ข้อมูลจากค่าสถิติที่ใช้) **อภิปรายผลการวิจัย** (อภิปรายถึงเหตุผลประกอบของผลวิจัยที่ได้ซึ่งมีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการวิจัยว่าได้ข้อค้นพบอย่างไร) **ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย** (ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป) และ **เอกสารอ้างอิง** (จากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ รายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต ใช้ในกรณีที่ป็นข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

2. **บทความวิชาการ (Academic Article)** หมายถึง บทความที่เขียนขึ้นในลักษณะที่มีวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และเรียบเรียงให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้โดยง่าย อย่างเป็นระบบ มีการใช้แนวคิดทฤษฎี หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานวิชาการที่ได้เรียบเรียงมาจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือของผู้อื่น หรือเป็นบทความทางวิชาการที่เขียนขึ้น เพื่อเป็นความรู้สำหรับผู้สนใจทั่วไป ประกอบด้วยหัวข้อหลัก **บทคัดย่อ** และ **ABSTRACT บทนำ** (ความเป็นมาของปัญหา เนื้อหา วัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอแนวทางการแก้ไข) **บทสรุป** (ว่าได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ อย่างไร) และ **เอกสารอ้างอิง** (ใช้รูปแบบตามบทความวิจัย)

การเตรียมบทความและส่งบทความ (Full Paper)

1. องค์ประกอบต่างๆ ของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการให้จัดทำตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับนี้ การใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการใช้คำศัพท์และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน ควรหลีกเลี่ยงการเขียนภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น กรณีจำเป็นต้องเขียนคำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยในวงเล็บภาษาอังกฤษ โดยคำแรกให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ การปรากฏอยู่หลายที่ในบทความของศัพท์คำเดียวกันที่เป็นภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

2. ตั้งค่าน้ำกระดาษ : กำหนดให้ระยะขอบบน 2.5 ซม. ระยะขอบซ้าย-ขวา-ล่าง 2 ซม. และระยะเย็บกระดาษ 0 ซม.

3. การแบ่งคอลัมน์ : เนื้อหาในหน้าบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง ค่าตั้งเป็นแบบหนึ่งคอลัมน์ส่วนหน้าเนื้อหา ให้ตั้งค่าเป็นแบบสองคอลัมน์ (เนื้อหาที่เป็นตารางหรือรูปภาพประกอบ ให้ผู้พิมพ์ปรับเป็นแบบหนึ่งหรือสองคอลัมน์ก็ได้ตามความเหมาะสมดูตัวอย่างได้ในไฟล์ template)

4. บทความมีจำนวนไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ A4 ตัวหนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ด้วยฟอนต์ TH SarabunNew

5. ชื่อบทความจัดไว้ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 18 พอยต์ ตัวหนา ชื่อหัวข้อหลักของบทความ ขนาด 16 พอยต์ ตัวหนาจัดไว้กึ่งกลางของคอลัมน์ ส่วนหัวข้อย่อย ตัวหนา และเนื้อหา ตัวปกติของบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ขนาด 14 พอยต์ เียงอรรอยู่ส่วนท้ายหน้าแรกที่เป็นชื่อตำแหน่งทางวิชาการของผู้เขียนบทความและสังกัดใช้ตัวอักษรขนาด 12 พอยต์ ตัวปกติ

6. บทคัดย่อทั้งไทยและภาษาอังกฤษ ต้องระบุ คำสำคัญ และ Keywords อย่างน้อย 3 คำ ให้ใช้สัญลักษณ์ “ ; ” คั่นวรรคระหว่างคำ

7. ตารางที่ และภาพที่ พิมพ์ตัวหนาชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ เช่น ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของนักเรียน... กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า ตารางที่ 10 (ต่อ) (ในกรณีเป็นการอ้างอิงตาราง ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ใต้ตาราง) หรือ ภาพที่ 2 การตัดใบต้นข้าวในแปลง..กรณีข้อความตัดไปหน้าใหม่ให้พิมพ์ว่า ภาพที่ 2 (ต่อ) (ในกรณีเป็นการอ้างอิงรูปภาพ ต้องระบุแหล่งที่มาไว้ใต้รูปภาพนั้นๆ)

8. การเขียนเอกสารอ้างอิง APA 7th มีรายละเอียดตามที่กำหนดดังนี้ (ให้มีวงเล็บหมายเลขด้านหน้ากำกับตามลำดับ)

8.1 [1] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ./พิมพ์ครั้งที่./สถานที่พิมพ์./สำนักพิมพ์.

8.2 [2] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่)./เลขหน้า.

8.3 [3] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./รายงานการวิจัยหรือระดับวิทยานิพนธ์./หลักสูตร./สังกัดคณะ./ชื่อมหาวิทยาลัย.

8.4 [4] ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อเรื่อง./สืบค้นเมื่อ./จาก/ระบุเว็บไซต์.

9. ผลงานวิชาการที่ส่งมาต้องไม่ได้รับการเผยแพร่ที่ใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณากับวารสารฉบับอื่น

การส่งต้นฉบับบทความ (Full Paper)

สามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ ได้ที่ www.stu.ac.th หรือ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/>

1. ส่งต้นฉบับบทความตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ดาวน์โหลดเอกสาร และลงทะเบียนสมัครสมาชิกฟรีได้ที่เว็บไซต์ www.stu.ac.th หรือ <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/scaj/> พร้อมยืนยันการสมัครสมาชิกทางอีเมลล์ (กรณีที่ลืมรหัสผ่านให้เข้าเว็บ Tci-thaijo > ค้นหาวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หรือวารสารที่ท่านเคยสมัครผ่านระบบ Tci-thaijo

- 1) ที่หน้า login ให้คลิกที่ลืมรหัสผ่าน > ใส่อีเมลล์ > คลิก Reset Password > ระบบจะส่งข้อมูลกลับไปทางเมลล์
- 2) เข้าเมลล์ ไปคลิกลิ้งค์ที่ระบบส่งให้เพื่อยืนยันตัวตน > หน้าจอจะพาเข้ามาที่หน้าระบบ thaijo แล้วให้คลิก login
- 3) เข้าเมลล์ของท่านอีก 1 รอบ ระบบจะส่ง Username และ password ใหม่มาให้
- 4) สามารถนำ Username และ password มาเข้าระบบได้เพื่อส่งหรือแก้ไขบทความตามที่ท่านต้องการ)

ขั้นตอนที่ 2 เข้าสู่ระบบสมาชิกเพื่อส่งบทความ (Submissions) โดยแนบส่งไฟล์เอกสารให้ครบ ดังนี้

1) แบบนำส่งบทความ

2) บทความฉบับเต็ม ไฟล์ .pdf และไฟล์ .doc รวม 2 ไฟล์ (แล้วรอตอบรับจากเจ้าหน้าที่ทางระบบก่อนจึงจะชำระเงิน)

2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานการสมัคร พร้อมตรวจสอบบทความให้เป็นไปตามรูปแบบของวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล หากได้รับการแจ้งว่าบทความผ่านประเมินขั้นต้นแล้ว ให้ชำระค่าธรรมเนียม โอนเงินได้ทุกช่องทางผ่าน ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาบิ๊กซี อุดรธานี ชื่อบัญชี “กองทุนวิจัย โดย วิทยาลัยสันตพล” เลขที่บัญชี 829-2-04024-6 ประเภทบัญชี ออมทรัพย์) แล้วส่งสำเนาหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียม โดยเข้าไปที่ ; หัวข้อกระทู้สนทนา Pre-Review > ตั้งกระทู้สนทนา > แนบไฟล์หลักฐานการโอนเงิน (ต้องระบุชื่อ-สกุล เจ้าของบทความ ดังนี้ ชื่อ-นามสกุล..... เบอร์โทร. 08x xxx xxxx, Email; โอนวันที่.....เดือน.....ปี..... เวลา..... จำนวน.....บาท) โปรดระบุที่อยู่เพื่อจัดส่งเอกสาร ใบเสร็จรับเงิน แบบตอบรับฯ ชื่อที่อยู่.....เลขที่.....หมู่.....ซอย.....ตำบล/เขต.....อำเภอ/แขวง.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

3. ผู้ส่งบทความปรับปรุงแก้ไขรูปแบบไม่เกิน 1 เดือน ถ้าเกิน 1 เดือน สำนักงานวารสารจะตัดสิทธิ์ การลงบทความ

4. กรณีที่ผู้ส่งบทความสมัครแล้วไม่ส่งบทความ หรือขาดการติดต่อเกิน 1 เดือน กองบรรณาธิการวารสารฯ จะตัดสิทธิ์การลงบทความ

5. กองบรรณาธิการวารสารส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน โดยใช้เวลาประมาณ 1 เดือน หรือตามกำหนดการของแต่ละรอบปีโดยจะแจ้งผลการประเมินให้ผู้ส่งบทความทราบผ่านระบบ tci-thaijo โดยระบบการแจ้งเตือนกลับไปยังอีเมลล์ที่ท่านได้ลงทะเบียนไว้

6. ผู้ส่งบทความปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ประเมิน จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับกระบวนการของผู้ส่งบทความ หากกรณีที่ผู้ประเมินขอการแก้ไขอีกครั้งหนึ่งต้องส่งไปให้ผู้ประเมิน ทำการประเมินใหม่ (ถ้ามี)

7. กรณีที่สมัครลงบทความไม่ดำเนินการตามข้อ 1 – 6 ทางวารสารจะไม่คืนเงิน

8. กรณีเป็นบทความเพื่อสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องสอบ 5 บทก่อน (ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์)

9. การใช้เอกสารอ้างอิง ให้อ้างอิงจากบทความที่ตีพิมพ์ในวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย ที่สามารถตรวจสอบได้ทางระบบออนไลน์เท่านั้น (หากอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ตให้เป็นข้อมูลทางด้านสถิติเท่านั้น) และทั้งหมดต้องไม่เกิน 5 ปี

10. ผู้ส่งบทความจะต้องปฏิบัติตามกระบวนการและวิธีการดำเนินการจัดทำวารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล กำหนดไว้เท่านั้น มิฉะนั้นวารสารมีสิทธิ์ในการยกเลิกการลงบทความ

* หมายเหตุ กรณีโอนชำระมาแล้วยกเลิกไม่ลงบทความกับวารสาร ทางวารสารไม่คืนเงิน เนื่องจากได้ถือว่ารับเข้าสู่กระบวนการแล้วและเจ้าของบทความเป็นผู้ที่ยินยอมรับเงื่อนไข

** ผู้ประสานงาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจิต รุจิฉาย โทร.082 306 6100 และ อาจารย์กวิณภพ ศรีวัฒนานุกาฬ โทร.085 003 9638

วิทยาลัยสันตพล อุดรธานี ป.ตรี ป.บัณฑิต ป.โท
299/1 ถนนอุดร-สกล ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000
โทร 0 4232 3464 Website : www.stu.ac.th